

การศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาและพฤติกรรมปรับตัว
ของเด็กปฐมวัย ในเขตกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์

สารนิพนธ์

ของ

นางสาวคำพวง ท่อทอง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ

เมษายน 2548

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาและพฤติกรรมการปรับตัว
ของเด็กปฐมวัย ในเขตกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์

บทคัดย่อ
ของ
นางสาวคำพวง ห่อทอง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ
เมษายน 2548

คำพวง ห่อทอง (2548) การศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาและพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ในเขตกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์ สารนิพนธ์ กศม (จิตวิทยาพัฒนาการ) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ อาจารย์ ดร นิยะดา จิตต์จรัส

การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมาย 1) เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัย และพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยระหว่างกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์ ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย จำแนกตามปัจจัยทางชีวสังคม และปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์และวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัย 2) เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัยและพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยตามปัจจัยทางชีวสังคมและปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ และวิดีโอเกม และ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดากับพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ทั้งในกลุ่มรวมและจำแนกตามเขตกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาล 1 และ 2 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 552 คน แบ่งเป็นนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 262 คน และจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 290 คน และบิดามารดาของนักเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ คือ แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวและพฤติกรรมการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์และวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัย แบบสอบถามพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาและแบบวัดพฤติกรรมปรับตัวของเด็กปฐมวัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติการทดสอบที การทดสอบเอฟ และ สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการศึกษาพบว่า

1 บิดามารดาของเด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครมีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัยสูงกว่าบิดามารดาของเด็กปฐมวัยจังหวัดสุรินทร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ยกเว้นในกลุ่มการศึกษาระดับอนุปริญา ระดับสูงกว่าปริญญาตรี กลุ่มฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี ฐานะดี และในกลุ่มเด็กปฐมวัยที่เล่นวิดีโอเกม ที่ไม่พบความแตกต่าง

2 เด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครมีพฤติกรรมปรับตัวด้านรวมและรายด้านบางด้านสูงกว่าเด็กปฐมวัยในจังหวัดสุรินทร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ยกเว้น กลุ่มอายุ 6 ปี 1 เดือน - 7 ปี กลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี และฐานะดี ที่ไม่พบความแตกต่าง

3 ในกรุงเทพมหานคร บิดามารดาที่มีระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และพฤติกรรมการใช้คอมพิวเตอร์ของเด็กปฐมวัยแตกต่างกัน มีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 ส่วนในจังหวัดสุรินทร์บิดามารดาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และพฤติกรรมการเล่นวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัยแตกต่างกัน มีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

4 ในกรุงเทพมหานคร เด็กปฐมวัยที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษาของบิดามารดา พฤติกรรมการใช้คอมพิวเตอร์และพฤติกรรมการเล่นวิดีโอเกมแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 ส่วนในจังหวัดสุรินทร์ เด็กปฐมวัยที่มีปัจจัยทางชีวสังคม พฤติกรรมการดูโทรทัศน์ และพฤติกรรมการใช้คอมพิวเตอร์แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านบางด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

5 พฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดากับพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านของเด็กปฐมวัย มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอย่างน้อยที่ระดับ 05 ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย กรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์

A COMPARATIVE STUDY OF PARENTS ENCOURAGING BEHAVIOR ON PLAY
AND ADAPTIVE BEHAVIOR OF EARLY CHILDHOOD CHILDREN
IN BANGKOK AND SURIN PROVINCES

AN ABSTRACT
BY
MISS KOMPAUNG HOTONG

Presented in partial fulfilment of the requirements
for the Master of Education degree in Developmental Psychology
at Snnakarinnwirot University
April 2005

Kompaung Hotong (2005) *A Comparative Study of Parents Encouraging Behavior on Play and Adaptive Behavior of Early Childhood Children in Bangkok and Surin Provinces*
Master's Project, MEd (Developmental Psychology) Bangkok Graduate School
Srinakharinwirot University Project Advisor Dr Niyada Chittcharat

The purposes of this research were 1) to compare Bangkok parents encouraging behavior on play with Surin parents encouraging behavior on play in adaptive behavior of early childhood children as a whole as well as on the basis of biosocial factors and their utilization of television computer and video games 2) to compare parents encouraging behavior on play and adaptive behavior of early childhood children on the basis of biosocial factors and their utilization of television, computer and video games, and 3) to study the relationship between parents encouraging behavior on play and adaptive behavior of early childhood children as a whole and in two separate groups of Bangkok and Surin province

The sample for this study consisted of parents and 552 kindergarten children 1-2 (262 were Bangkok children, 290 were Surin children) under the Office of Basic Education Committee in Bangkok metropolis and Surin province, all of them were drawn in the first semester during the academic year 2004

The instruments for collecting research data were 1) a questionnaire on personal background information, and utilization of television computer and video games, 2) a questionnaire on parents' encouraging behavior on play, and 3) a test of early childhood children's adaptive behavior. The statistical methods for analyzing the obtained data were t-test, F-test and Pearson's product-moment correlation coefficient

The research findings indicated that Bangkok parents were higher than Surin parents in their encouraging behavior on play as a whole as well as in some individual subgroups at the .05 level of significance, no significant difference was found in their encouraging behavior on play with respect to subgroups of parents as classified by the levels of education (diploma, above a bachelor's degree) by the levels of economic status (poor, good), and by the levels of their utilization of video games Bangkok early childhood children were found to have adaptive behavior as a whole as well as in some aspects of it higher than that of Surin children at the .05 level of significance, and there was no significant difference in adaptive behavior of children as classified by age (6-7 years) and economic status (poor, good) Bangkok parents at different levels of education, economic status and at different levels of their children's utilization of

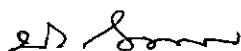
computers were found to be significantly different in their encouraging behavior on play at the 05 level. Surin parents at different levels of economic status and their children's utilization of video games were also found to be significantly different in their children's adaptive behavior at the 05 level.

Bangkok children on the basis of sex and age differences, different levels of their parents' education and their utilization of video games were found to be significantly different in their adaptive behavior as a whole and in each aspect of it at the 05 level, those children on the same basis, in Surin province were significantly different in their adaptive behavior as a whole and only in some aspects of it at the 05 level.

Finally, the findings indicated that the parents' encouraging behavior on play was positively correlated with adaptive behavior of early childhood children as a whole and also in each subgroup of children in Bangkok and Surin province.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบได้พิจารณา
สารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

(อาจารย์ ดร นิยะดา จิตต์จรัส)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

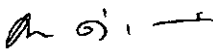
(อาจารย์ ดร นิยะดา จิตต์จรัส)

คณะกรรมการสอบ

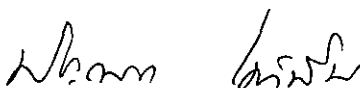
ประธาน

(อาจารย์ ดร นิยะดา จิตต์จรัส)

กรรมการสอบสารนิพนธ์

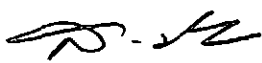
(รองศาสตราจารย์ ดร ดวงเดือน ศาสตรภัทร)

กรรมการสอบสารนิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประณต คำฉิม)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณบดีคณะมนุษยศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ สุภา ปานเจริญ)

วันที่ 12 เดือนเมษายน พ ศ 2548

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างสูงจากอาจารย์ดร นิยะดา จิตต์จรัส อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำ ให้ความรู้ ข้อคิดเห็น และช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาและขอกราบขอบพระคุณด้วยความเคารพยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ปรีชา ธรรมมา ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างสูงยิ่งในการแก้ไขข้อผิดพลาดของภาษาอังกฤษ ให้มีความสละสลวยและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ดร ดวงเดือน ศาสตราภักดิ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประณต คำฉิม ที่ให้ความกรุณาเป็นทั้งผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือและกรรมการสอบสารนิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้ข้อคิดเห็น ให้คำแนะนำ และช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนเป็นผลให้งานวิจัยสำเร็จได้ด้วยดี

ขอขอบคุณอาจารย์กรรณิการ์ สุธสม อาจารย์เกรียงจันทร์ สวัสดิชัย และ อาจารย์ผ่องใส ห่อทอง ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ผู้ประสานงาน อาจารย์ประจำชั้น ผู้ปกครองนักเรียนที่ได้ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณเพื่อนและน้องๆ นิสิตเอกจิตวิทยาพัฒนาการทุกท่าน ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ และเป็นกำลังใจตลอดมา และขอขอบคุณพี่ๆ น้องๆ ในที่ทำงานที่ให้กำลังใจในการศึกษา

ขอขอบคุณ คุณน้าภิญญา คุณน้าสนั่น สุภาสัย พี่ชายพี่สาวและน้องที่ช่วยเป็นกำลังใจและให้คำแนะนำที่ดีท้ายสุดนี้ ผู้วิจัยขอน้อมระลึกถึงพระคุณบิดามารดาที่ให้ชีวิต ให้การศึกษา ให้ความเจริญงอกงามแก่ผู้วิจัยตลอดมา ขอระลึกถึงพระคุณครูอาจารย์ทุกท่านที่ได้ให้ความรู้แก่ผู้วิจัยได้ใช้เรียนรู้ตลอดชีวิต คุณค่าและประโยชน์ของงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาแด่พระคุณของบิดามารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

คำพวง ห่อทอง

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	5
ความสำคัญของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	6
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	6
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	6
ตัวแปรที่ศึกษา	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	8
นิยามปฏิบัติการ	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเล่น	15
ความหมายการเล่น	15
ประวัติของการเล่น	16
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเล่น	17
ลำดับขั้นของพัฒนาการการเล่น	18
ประเภทของการเล่น	19
ลักษณะการเล่น	22
ประโยชน์ของการเล่น	24
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเล่น	25
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการเล่นของบิดามารดา	27
ทัศนคติของบิดามารดาที่เกี่ยวข้องกับการเล่น	27
การเลือกของเล่นสำหรับเด็ก	28
การส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาต่อการเล่นของเด็กปฐมวัย	29
ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการเล่นและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	35

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2(ต่อ) เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการปรับตัว	43
ความหมายของพฤติกรรมการปรับตัว	43
ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการปรับตัว	45
องค์ประกอบของพฤติกรรมการปรับตัว	50
พัฒนาการของพฤติกรรมการปรับตัว	54
ลำดับขั้นของพฤติกรรมการปรับตัว	55
ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการปรับตัว	56
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย	57
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยสื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์และวิดีโอเกม	66
ลักษณะทั่วไปของปัจจัยสื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์และวิดีโอเกม	66
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยของการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ และวิดีโอเกม	
กับพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาและพฤติกรรมการปรับตัว	75
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุมชนเมืองและชนบท	78
ลักษณะความแตกต่างระหว่างชุมชนเมืองและชนบท	78
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุมชนเมืองและชนบทกับพฤติกรรมการปรับตัว	80
กรอบแนวคิดในการวิจัย	82
สมมติฐานในการวิจัย	82
3 วิธีดำเนินการวิจัย	84
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	84
ประชากร	84
กลุ่มตัวอย่าง	84
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	85
ลักษณะแบบสอบถาม	86
ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ	89
การเก็บรวบรวมข้อมูล	91
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	92

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	93
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	93
สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	93
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	94
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	151
ความมุ่งหมายของการวิจัย	151
สมมติฐานในการวิจัย	151
วิธีดำเนินการวิจัย	152
สรุปผลการวิจัย	156
อภิปรายผลการวิจัย	161
ข้อเสนอแนะ	181
ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย	181
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	181
บรรณานุกรม	183
ภาคผนวก	193
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์	234

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงพัฒนาการปกติของพฤติกรรมด้านการปรับตัวของเด็กอายุระหว่าง 8 สัปดาห์ จนถึง 6 ขวบ	46
2 จำนวนและร้อยละของเด็กนักเรียนชั้นอนุบาล 1 และ 2 และบิดามารดาของเด็กปฐมวัย ในเขตกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ จำแนกตามปัจจัยทางชีวสังคมและปัจจัย ของพฤติกรรมการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ และวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัย	94
3 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัย ระหว่างกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์ ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย เมื่อจำแนก ตามปัจจัยทางชีวสังคมและปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อฯ ของเด็กปฐมวัย	97
4 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านของเด็กปฐมวัย ระหว่างกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์ ในกลุ่มรวม	99
5 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านระหว่างเด็กปฐมวัย ในกรุงเทพมหานครกับเด็กปฐมวัยในจังหวัดสุรินทร์ ในกลุ่มย่อย เมื่อจำแนกตามเพศ ของเด็กปฐมวัย	100
6 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านระหว่างเด็กปฐมวัย ในกรุงเทพมหานครกับเด็กปฐมวัยในจังหวัดสุรินทร์ เมื่อจำแนกตามอายุของเด็กปฐมวัย	101
7 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านระหว่างเด็กปฐมวัย ในกรุงเทพมหานครกับเด็กปฐมวัยในจังหวัดสุรินทร์ เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา ของบิดามารดา	103
8 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านระหว่างเด็กปฐมวัย ในกรุงเทพมหานครกับเด็กปฐมวัยในจังหวัดสุรินทร์ เมื่อจำแนกตามฐานะทางเศรษฐกิจ ของครอบครัว	106
9 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านระหว่างเด็กปฐมวัย ในกรุงเทพมหานครกับเด็กปฐมวัยในจังหวัดสุรินทร์ เมื่อจำแนกตามพฤติกรรม การดูโทรทัศน์ของเด็กปฐมวัย	108
10 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและด้านย่อยระหว่างเด็กปฐมวัย ในกรุงเทพมหานครกับเด็กปฐมวัยจังหวัดสุรินทร์ เมื่อจำแนกตามพฤติกรรม การใช้คอมพิวเตอร์ของเด็กปฐมวัย	110

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
11 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านระหว่างเด็กปฐมวัย ในกรุงเทพมหานครกับเด็กปฐมวัยในจังหวัดสุรินทร์ เมื่อจำแนกตามปัจจัย ของพฤติกรรมการเล่นวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัย	111
12 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัย ในกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ ที่มีเพศของเด็กปฐมวัยแตกต่างกัน	113
13 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัย ในกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ ที่มีระดับอายุของเด็กปฐมวัยแตกต่างกัน	114
14 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัย ในกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ ที่มีระดับการศึกษาของบิดามารดาแตกต่างกัน	114
15 การเปรียบเทียบเป็นรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดา ของเด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานคร ที่มีระดับการศึกษาของบิดามารดาแตกต่างกัน	115
16 การเปรียบเทียบเป็นรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดา ของเด็กปฐมวัยในจังหวัดสุรินทร์ ที่มีระดับการศึกษาของบิดามารดาแตกต่างกัน	116
17 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัย ในกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวแตกต่างกัน	117
18 การเปรียบเทียบเป็นรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดา ของเด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานคร ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวแตกต่างกัน	117
19 การเปรียบเทียบเป็นรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดา ของเด็กปฐมวัยในจังหวัดสุรินทร์ ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวแตกต่างกัน	118
20 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดา ในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดสุรินทร์ ที่มีพฤติกรรมการดูโทรทัศน์ของเด็กปฐมวัยแตกต่างกัน	119
21 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัย ในกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ ที่มีพฤติกรรมการใช้คอมพิวเตอร์ของเด็กปฐมวัย แตกต่างกัน	119
22 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัย ในกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ ที่มีพฤติกรรมการเล่นวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัย แตกต่างกัน	120
23 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านของเด็กปฐมวัย เพศหญิงกับเพศชาย ในกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์	121

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
24 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านของเด็กปฐมวัย ในกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ ที่มีอายุแตกต่างกัน	123
25 การเปรียบเทียบเป็นรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้าน ของเด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานคร ที่มีอายุแตกต่างกัน	124
26 การเปรียบเทียบเป็นรายคู่ของพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านของเด็กปฐมวัย ในจังหวัดสุรินทร์ ที่มีอายุแตกต่างกัน	126
27 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านของเด็กปฐมวัย ในกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ ที่ติดตามตามระดับการศึกษาแตกต่างกัน	128
28 การเปรียบเทียบเป็นรายคู่ของพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านของเด็กปฐมวัย ในกรุงเทพมหานครที่ติดตามตามระดับการศึกษาแตกต่างกัน	130
29 การเปรียบเทียบเป็นรายคู่ของพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านของเด็กปฐมวัย ในจังหวัดสุรินทร์ที่ติดตามตามระดับการศึกษาแตกต่างกัน	132
30 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านของเด็กปฐมวัย ในกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวแตกต่างกัน	134
31 การเปรียบเทียบเป็นรายคู่ของพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านของเด็กปฐมวัย ในจังหวัดสุรินทร์ ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวแตกต่างกัน	135
32 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ ที่มีพฤติกรรมการดูโทรทัศน์แตกต่างกัน	138
33 การเปรียบเทียบเป็นรายคู่คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการปรับตัวด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย ด้านย่อยการรับรู้ของเด็กปฐมวัยจังหวัดสุรินทร์ ที่มีพฤติกรรมการดูโทรทัศน์แตกต่างกัน	139
34 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านของเด็กปฐมวัย ในกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ ที่มีพฤติกรรมการใช้คอมพิวเตอร์ ของเด็กปฐมวัยแตกต่างกัน	140
35 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านของเด็กปฐมวัย ในกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ ที่มีพฤติกรรมการเล่นวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัย แตกต่างกัน	141
36 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัย กับพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยกรุงเทพมหานคร และจังหวัดสุรินทร์	142

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
37 สรุปการเปรียบเทียบพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาและพฤติกรรมการปรับตัว ของเด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ตามปัจจัยทางชีวสังคมและ พฤติกรรมการใช้สื่อฯ ของเด็กปฐมวัย	144
38 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดา ของเด็กปฐมวัย (ชุดก่อนนำมาใช้จริง)	214
39 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมของแบบสอบถาม พฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัย จากการทดสอบ เพื่อพัฒนาเครื่องมือครั้งที่ 1	216
40 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมของแบบสอบถาม พฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัย เมื่อตัดข้อคำถามออกบางข้อ ก่อนที่จะนำไปใช้ในการวิจัย	219
41 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดา ของเด็กปฐมวัย	220
42 ค่าสถิติพื้นฐานของพฤติกรรมการใช้สื่อฯ ของเด็กปฐมวัย	231
43 การกระจายข้อมูลพฤติกรรมการดูโทรทัศน์ของเด็กปฐมวัย	232
44 การกระจายข้อมูลพฤติกรรมการใช้คอมพิวเตอร์ของเด็กปฐมวัย	233
45 การกระจายข้อมูลพฤติกรรมการเล่นวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัย	233

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในปัจจุบันเรามักพบว่ามีปัญหาสังคมเกิดขึ้นมากมายในวัยเด็ก วัยรุ่น วัยผู้ใหญ่ อาทิเช่น ปัญหาเด็กหนีโรงเรียน การลักเล็กขโมยน้อย เด็กเกรี้ยวกร้าว ยกพวกตีกัน ทะเลาะวิวาท การใช้วิธีแก้ปัญหากันด้วยความรุนแรง การติดยาเสพติด ปัญหาความเครียด ปัญหาในการทำงานร่วมกับผู้อื่น การคดโกงไม่รู้จักพอ ปัญหาความรุนแรงในสังคม(เทอดศักดิ์ เดชคง 2545 20-23) มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนเช่น ทอม กะเทย(ธาริณี มัลลย์มาตร์ 2546 11) บุคลิกภาพผิดปกติ มีปัญหาการปรับตัวที่ไม่เหมาะสมกับสังคมหรือสิ่งแวดล้อมที่ตนอาศัยอยู่ทำให้เกิดปัญหากับผู้บุคคลนั้นอาศัยอยู่ร่วมด้วย(อัมพร โอตระกูล 2544 36) มีลักษณะพฤติกรรมการปรับตัวอย่างผิดๆ และไม่เหมาะสม ซึ่งฝังรากลึกแน่นติดตัวมาตั้งแต่วัยเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับ สุชา จันทรเอน(2543 2) พบว่า เมื่อศึกษาย้อนหลังไปในวัยเด็ก บุคคลเหล่านี้ไม่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอย่างดี ไม่ได้รับการฝึกฝนให้มีทัศนคติและพฤติกรรมที่ต้องการ ซึ่งการที่บิดามารดาไม่ได้เอาใจใส่เด็กและไม่เข้าใจถึงวิธีการเลี้ยงดูเป็นเหตุให้เด็กเกิดความคับข้องใจ เกิดอารมณ์ขัดแย้งอยู่ตลอดเวลา ประสบกับปัญหาล้มเหลวทางการเรียน เข้ากับเพื่อนฝูงไม่ได้ เป็นผลให้เด็กไม่สามารถปรับตัวได้เมื่อเติบโตขึ้น จึงแสดงพฤติกรรมที่เป็นปัญหาสังคมดังที่ปรากฏในปัจจุบัน ดังนั้นเพื่อป้องกันมิให้เกิดปัญหาสังคมต่างๆ ผู้ใหญ่ที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะบิดามารดา ผู้ปกครอง ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องควรได้ตระหนักถึงความสำคัญและปฏิบัติอย่างเหมาะสมในการอบรมเลี้ยงดู เพื่อพัฒนาเด็กในด้านต่างๆ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา ช่วยพัฒนาให้เด็กเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ ดังคำที่ว่า เด็กวันนี้ คือ ผู้ใหญ่ในวันข้างหน้า (วรภรณ์ รักวิชัย 2540 12) ซึ่งการอบรมเลี้ยงดูให้เด็กได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ ตลอดจนการส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ อย่างถูกต้องเหมาะสมจะพัฒนาให้เด็กมีคุณภาพ โดยมีสุขภาพแข็งแรง จิตใจมั่นคง อารมณ์แจ่มใส รู้จักการควบคุมอารมณ์ สติปัญญาเฉลียวฉลาด และมีความสามารถในการปรับตัวได้ดีในสังคม

การที่บุคคลมีความสามารถในการช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันหรือมีความสามารถในการประกอบกิจกรรมต่างๆ ที่จำเป็นในการดำรงชีวิตในสังคม รวมถึงพฤติกรรมต่างๆ ที่บุคคลแสดงออกในสังคมเพื่อการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเหมาะสมนั้น นักการศึกษาและนักจิตวิทยาสรุปสอดคล้องกันว่าเป็นพฤติกรรมการปรับตัว(Adaptive Behavior) เช่น ดอล(สายวริน จินวุฒิ 2541 , อ้างอิงจาก Doll 1953) กล่าวว่า พฤติกรรมการปรับตัวเป็นความสามารถในการหาหนทางที่ด้านการพึ่งพาตนเอง รับผิดชอบทางสังคมของบุคคล ส่วนแฮริสัน(พิศมัย อรทัย 2540 , อ้างอิงจาก Bracken 1991 citing Harnson 1987) กล่าวว่า พฤติกรรมการปรับตัวเป็นความสามารถในการช่วยเหลือตนเองในการทำกิจกรรมต่างๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต รวมถึงความสามารถในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดีในสังคมนั้น เป็นวัตถุประสงค์ที่สำคัญในการดำเนินชีวิตของบุคคล โดยไม่คำนึงถึงระดับอายุหรือการมีภาวะบกพร่องต่างๆ นอกจากนี้พฤติกรรมการปรับตัวยังเป็นการรวมส่วนต่างๆ ของพัฒนาการ

ในด้านร่างกาย สติปัญญา ภาษา สังคม และอารมณ์เข้าด้วยกัน(พิศสมัย อรทัย 2540 อ้างอิงจาก Bracken 1991 citing Ballard & Colleages 1987)

เด็กปฐมวัยที่มีอายุระหว่าง 2-6 ปี เป็นวัยที่มีการเจริญเติบโตและพัฒนาการทางด้านร่างกาย ภาษา อารมณ์ สังคม สติปัญญา จิตใจไปพร้อมๆ กัน เป็นวัยที่ชอบเล่นของเล่นอย่างมาก เป็นวัยก่อนการรวมกลุ่ม (Pregang) มีพัฒนาการขึ้นอยู่กับ การปรับตัวให้คุ้นกับสิ่งแวดล้อมและเรียนรู้พฤติกรรมทางสังคมที่เหมาะสม เพื่อเตรียมตัวเข้าสู่สังคมภายนอกครอบครัว(สุชา จันท์ธรม 2542 37) แต่การปรับตัวนั้นจะเร็วหรือช้าขึ้นอยู่กับ การอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาเป็นสิ่งสำคัญ การอบรมเลี้ยงดูนั้นนอกจากการสนองความต้องการพื้นฐาน อาหาร การ ขยับถ่าย การนอนหลับพักผ่อน การสร้างภูมิคุ้มกัน การให้ความรักความอบอุ่นแล้ว การส่งเสริมการเล่น การจัด กิจกรรมส่งเสริมการเล่นก็เป็นสิ่งจำเป็นในการช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็กวัยนี้ ดังนั้นบิดามารดาควร ส่งเสริมการเล่นของเด็กเพราะ การเล่น คือ การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย” เด็กปฐมวัยจะมีความพอใจสุขใจจากการ ได้เล่นและช่วยเหลือตนเอง โดยบิดามารดาช่วยจัดหาของเล่น จัดหาสถานที่ดูแลความปลอดภัย ช่วยฝึกนิสัยหรือ วินัยที่ดีในการเล่น(วราภรณ์ รักวิชัย 2540 68)

การเล่นเป็นพฤติกรรมสำคัญสำหรับพัฒนาการด้านต่างๆของเด็ก พัฒนาวัยยะต่างๆของร่างกาย ส่งเสริม ให้เข้าใจสิ่งแวดล้อม รู้จักเล่นและผูกมิตรกับเพื่อน เป็นทางออกของอารมณ์ตึงเครียด ลักษณะการเล่นและเรื่องราว การเล่นชี้ให้เห็นถึงสติปัญญา บุคลิกภาพ อารมณ์ ความสนใจของเด็ก พื้นฐานของครอบครัว และเพศ (ประณต คำจิม 2545 39) นอกจากนี้การเล่นยังสามารถทำนายพฤติกรรมการปรับตัวได้ เพราะการเล่นช่วยให้เรียนรู้การ อยู่ร่วมกับผู้อื่น (ประณต คำจิม 2545 33-34 , อ้างอิงจาก Hurlock 1978) ดังนั้นบิดามารดาจึงควรให้การ ส่งเสริมการเล่นของเด็กอย่างเหมาะสม เพื่อช่วยให้เด็กมีการปรับตัวที่ดี

การที่บิดามารดาจะช่วยส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัยนั้นมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเล่น คือ อายุ เพศ สุขภาพของเด็ก พัฒนาการของกล้ามเนื้อ สติปัญญา สิ่งแวดล้อม เวลาว่าง อุปกรณ์การเล่น และสถานะทาง เศรษฐกิจและสังคม (ประณต คำจิม 2545 33 , อ้างอิงจาก Hurlock 1978) อาชีพของบิดามารดา (วราภรณ์ รักวิชัย 2540 31) ซึ่ง กัลยา นิมจิตต์(2545 บทคัดย่อ) ได้ศึกษารูปแบบการเล่นนันทนาการของผู้ปกครองเด็ก ปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง กรุงเทพมหานคร พบว่าเด็กปฐมวัยที่มีฐานะทางเศรษฐกิจ อาชีพของผู้ปกครอง ที่แตกต่างกันผู้ปกครองมีรูปแบบการเล่นนันทนาการแตกต่างกัน นอกจากนี้ยังเกี่ยวข้องกับทัศนคติของบิดามารดาต่อการ เลือกของเล่น ระดับการศึกษาของบิดามารดา (ศรัญ ตติยากิตติ 2544 86) และมีปัจจัยของสื่อต่างๆ โดยเฉพาะ โทรทัศน์ที่มีอิทธิพลต่อการเล่นของเด็กเป็นอย่างมาก(พิศนา แชนมณี 2537 25) เพราะเด็กจะมีการเลียนแบบ จากตัวละครหรือรายการที่ตนเองชื่นชอบ ในปัจจุบันโทรทัศน์ได้แพร่กระจายอย่างทั่วถึงทั้งในกรุงเทพมหานครและ ชนบท นอกจากนี้ในยุคปัจจุบันที่มีความเจริญก้าวหน้าของวิทยาการเทคโนโลยีและเครื่องยนต์กลไกต่างๆ รวมถึง คอมพิวเตอร์และวิดีโอเกม(Vedio games) สิ่งเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมและพฤติกรรมการเล่นของ เด็กเช่นกัน (วราณี วิบูลย์สวัสดิ์ แอนเดอร์สัน 2531 169) ซึ่งสภาพแวดล้อมของการเล่นนั้นอาจเปลี่ยนแปลงไป ตามวัฒนธรรมและสภาพของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ทั้งนี้การเปลี่ยนแปลงจะมากขึ้นหรือน้อยลงขึ้นอยู่กับความ ใกล้ชิดกับสังคมเมืองและการกระจายวัฒนธรรมจากสังคมเมืองสู่ชนบท จากการศึกษาของ ชนัญ วงศ์วิภาค

พ ศ 2527 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมกับการเลือกและค่านิยมในการเลือกของเด็กเล่นของชาวนาอูทอง พบว่า ในหมู่บ้านที่อยู่ใกล้ตัวเมืองหรือจังหวัด เด็กมีของเล่นที่ซื้อหามากกว่าเด็กในหมู่บ้านที่อยู่ในชนบทไกลออกไป(วรรณ วิบูลย์สวัสดิ์ แอนเดอร์สัน 2531 168)

จากปัญหาสังคมต่างๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันทั้งในวัยเด็ก วัยรุ่น วัยผู้ใหญ่ นั้น เราทุกคนควรมีส่วนรวมในการป้องกันและแก้ไข โดยเฉพาะบิดามารดา ผู้ปกครอง ครู และผู้ใกล้ชิดควรได้ตระหนักในการให้การเลี้ยงดู ช่วยส่งเสริมพัฒนาการให้แก่เด็กอย่างเหมาะสม โดยให้เด็กได้เรียนรู้อย่างเต็มที่ ซึ่งในเด็กปฐมวัยนั้นการเรียนรู้สิ่งต่างๆ ต้องอาศัยการเล่น การเล่นเป็นกิจกรรมสำคัญที่ช่วยให้เด็กมีความพร้อมที่จะเรียนรู้ประสบการณ์ต่างๆ และมีพัฒนาการที่สมบูรณ์ทุกๆ ด้าน มีการปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้ดี และเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในวันข้างหน้า (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2537 6-7) ซึ่งสอดคล้องกับพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ ที่ทรงพระราชทานแก่รัฐบาลและพลนิกรชาวไทยในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาฯ เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม พศ 2546 โดยสรุปเกี่ยวกับการเรียนรู้ของเด็กว่า การที่เด็กได้สนุกสนานนั้นถือว่าทำให้เด็กได้มีการเรียนรู้ ดังนั้นบิดามารดา ผู้ปกครอง จึงควรมีทัศนคติที่ดีในการส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัย ไม่ควรเห็นว่าการเล่นของเด็กเป็นความสนุกสนานที่เสียเวลาโดยเปล่าประโยชน์(วรรณ รักวิชัย 2540 122)และควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการเล่นแก่เด็กอย่างเหมาะสมตามเพศ อายุ ความสามารถ ความต้องการและความสนใจของเด็ก (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2537 14) โดยการจัดหาของเล่นที่ดี จัดสิ่งแวดล้อม สถานที่ในการเล่น จัดหาเพื่อนเล่นให้เด็ก และบิดามารดาสละเวลามาเป็นเพื่อนเล่นร่วมกับเด็ก คอยพูดคุย ชักถาม แนะนำการเล่นที่เหมาะสมและเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นในขณะที่เล่น ช่วยดูแลเฝ้าระวังความปลอดภัย มีกฎกติกาต่างๆ ช่วยฝึกระเบียบวินัยในการเล่น และฝึกหัดการจัดเก็บของเล่น เป็นต้น (อำไพ สุจริตกุล 2525 8 ภาณี คุรุรัตน์ 2535 125-132, วรรณ รักวิชัย 2540 138-139 นิกิต้า 2545 170) ดังนั้นถ้าหากบิดามารดามีการส่งเสริมการเล่นอย่างเหมาะสมก็จะเป็นประโยชน์ต่อเด็กเป็นอย่างยิ่งในการเตรียมความพร้อมที่จะเรียนรู้ประสบการณ์รอบตัวและมีพัฒนาการด้านต่างๆ ที่สมบูรณ์ เช่น ด้านร่างกาย มีกล้ามเนื้อที่แข็งแรง มีความสามารถทางสติปัญญา การรับรู้ พัฒนาความสามารถทางด้านภาษา สามารถสื่อความหมาย การแสดงออกที่ทำให้ผู้อื่นเข้าใจตามที่ต้องการ รู้จักที่จะพัฒนาจิตใจและอารมณ์ สามารถปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างดีและมีความสุข (สุชา จันท์ธอม 2543 81-82 วรรณ รักวิชัย 2540 124-129) นั่นคือเด็กมีพฤติกรรมปรับตัวที่ดีนั่นเอง ซึ่งจากงานวิจัยของ สมาน กำเนิด(2520 บทคัดย่อ) พบว่าเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีการปรับตัวดีกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยและแบบเข้มงวดกวดขัน และ สายวรินทร์ จินนุฒิ(2541 บทคัดย่อ) พบว่า พฤติกรรมการปรับตัวรวมสามารถทำนายได้จากบทบาทของบิดาด้านการเลี้ยงดูบุตร ด้านสันทนการ และบทบาทของมารดาด้านการเลี้ยงดูบุตร ด้านการแก้ปัญหาและด้านสันทนการ พฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยนั้นมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายประการ เช่น เพศ ซึ่งงานวิจัยของ ภาวินี อ่อนนาค(2541 บทคัดย่อ) และ วิภาวี สติรังกูร(2546 บทคัดย่อ)พบว่า พฤติกรรมการปรับตัวมีความเกี่ยวข้องกับเพศของเด็กปฐมวัย โดยเพศหญิงมีคะแนนสูงกว่าเพศชาย ปัจจัยอายุของเด็กปฐมวัย ชิกาฟูส, โรเบิร์ตส-เพนเนล, และเกรฟ(Sigafoos, Roberts-Pennell, & Graves 1999) ศึกษาพฤติกรรมการปรับตัวกับการเล่นของเด็กที่มีพัฒนาการผิดปกติ พบว่า พฤติกรรมการปรับตัวเพิ่มขึ้น

ตามอายุของเด็ก สอดคล้องกับ พิศสมัย อรทัย(2540 บทคัดย่อ) และ สุตติมา วงศ์วัจนกุล(2546 บทคัดย่อ) นอกจากนี้ยังเกี่ยวข้องกับอาชีพ ฐานะทางเศรษฐกิจ และระดับการศึกษาของบิดามารดา ซึ่ง พิศสมัย อรทัย(2540 บทคัดย่อ) และ ภาวินี อ่อนนาค(2541 บทคัดย่อ) ศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยที่บิดามารดามีการศึกษา และสถานภาพทางเศรษฐกิจในระดับสูงกว่ามีคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่บิดามารดามีการศึกษาและสถานภาพทางเศรษฐกิจในระดับต่ำกว่า ส่วน ศิริกุล ศศิธริตชัย(2522 บทคัดย่อ) พบว่า เด็กที่ครอบครัวยมีฐานะทางเศรษฐกิจตามมีแนวโน้มจะช่วยเหลือตนเองได้ดีกว่าเด็กที่ครอบครัวยมีฐานะทางเศรษฐกิจสูง ในปัจจุบันปัจจัยของการใช้สื่อและเทคโนโลยี เครื่องกลไกต่างๆ เช่น โทรศัพท์ คอมพิวเตอร์ และวิดีโอเกม มีส่วนเกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู การส่งเสริมการเล่นและพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยเช่นกัน ซึ่งการศึกษาของ แมรี วินน์(จิรพรรณ นิสสกา 2541 , อ้างอิงจาก มติชน 2536 12) พบว่า การดูโทรทัศน์ของเด็กเป็นเวลานานหลายๆ ชั่วโมง จะมีผลต่อทักษะทางภาษาด้อยลง และเด็กไม่มีเวลาพูดคุยหรือสัมพันธ์กับบุคคลในครอบครัว และ ดวงใจ สมานสิน (2539 บทคัดย่อ) พบว่า นักเรียนที่เล่นวิดีโอเกมมีพฤติกรรมก้าวร้าวมากกว่านักเรียนที่ไม่เล่นวิดีโอเกม

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้นนั้นจะเห็นได้ว่า เด็กปฐมวัยเป็นวัยที่สำคัญซึ่งควรได้รับการอบรมเลี้ยงดูให้การส่งเสริมการเรียนรู้จากประสบการณ์ต่างๆ เพื่อพร้อมที่จะเจริญเติบโตและมีพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา เพื่อให้มีการปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ดี สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข เป็นผู้ใหญ่ที่ดีมีคุณภาพ ไม่ก่อให้เกิดปัญหาแก่สังคมดังที่ทราบกันอยู่ในสังคมปัจจุบัน ซึ่งสำหรับเด็กปฐมวัยนั้น การเล่น คือ การเรียนรู้ บิดามารดาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการอบรมเลี้ยงดูและให้การสนับสนุนส่งเสริมการเล่นให้แก่เด็ก เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ในสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัว ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาว่าพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัยมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยอย่างไร มีปัจจัยใดบ้างที่จะมีผลต่อพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัยและพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย โดยเปรียบเทียบระหว่างเด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยของ พิศสมัย อรทัย(2540) และแบบสอบถามพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัย ซึ่งผู้วิจัย และ จารุณี ป้องพาล(2548) สร้างขึ้นเพื่อสอบถามจากบิดามารดาของเด็กปฐมวัย โรงเรียนในกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ ทั้งนี้เพื่อศึกษาว่าพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัยมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยหรือไม่ อย่างไร และพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัยกับพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยที่แตกต่างกันนั้นมีความเกี่ยวข้องกับปัจจัยทางชีวสังคม เช่น อายุ เพศของเด็กปฐมวัย ฐานะทางเศรษฐกิจ ระดับการศึกษาของบิดามารดา และปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์และวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัยหรือไม่ ซึ่งการศึกษาครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อบิดามารดา ผู้ปกครอง ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัย โดยคำนึงถึงปัจจัยทางชีวสังคม และปัจจัยของการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์และวิดีโอเกม ซึ่งมีความแตกต่างระหว่างบุคคล ครอบครัวและชุมชน เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็ก เช่น ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ให้เหมาะสมตามสภาพชุมชนหรือท้องถิ่น ช่วยพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพฤติกรรมปรับตัวที่เหมาะสม สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและเป็นคนดีในสังคมต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัยระหว่างเขตกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์ ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยจำแนกตามปัจจัยทางชีวสังคม และปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์และวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัย

2 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ระหว่างเขตกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์ ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยจำแนกตามปัจจัยทางชีวสังคมและปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์และวิดีโอเกม

3 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัยตามปัจจัยทางชีวสังคมและปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์และวิดีโอเกม ในเขตกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์

4 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยตามปัจจัยทางชีวสังคมและปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์และวิดีโอเกม ในเขตกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ ซึ่งปัจจัยทางชีวสังคม ได้แก่ อายุ เพศของเด็กปฐมวัย ระดับการศึกษาของบิดามารดา และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

5 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัยกับพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ทั้งในกลุ่มรวมและจำแนกตามเขตกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์

ความสำคัญของการวิจัย

1 ทำให้ทราบความเกี่ยวข้องกันระหว่างปัจจัยทางชีวสังคม เช่น อายุ เพศของเด็กปฐมวัย ระดับการศึกษาของบิดามารดา ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ถิ่นที่อยู่อาศัย และปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ และวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัย กับพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาและพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ซึ่งจะเป็นข้อมูลในการส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัย โดยคำนึงถึงปัจจัยทางชีวสังคมและปัจจัยของการใช้สื่อเทคโนโลยีร่วมเป็นสำคัญ

2 ทำให้ทราบความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดา กับพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ซึ่งจะเป็นข้อมูลให้บิดามารดา ผู้ปกครองที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญและปรับบทบาทในการส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัยอย่างถูกต้อง ช่วยส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก และช่วยให้เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมปรับตัวที่เหมาะสมต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาล 1 และ 2 โรงเรียนใน กรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547 รวมทั้งสิ้นจำนวน 42 501 คน แบ่งเป็นนักเรียนในกรุงเทพมหานคร จำนวน 4,979 คน และจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 37,522 คน และติดตามดาของนักเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาล 1 และ 2 โรงเรียนใน กรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 766 คน แบ่งเป็นนักเรียนในกรุงเทพมหานคร จำนวน 370 คน และจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 396 คน และติดตามดาของนักเรียน ซึ่งได้จากการสุ่มหลายขั้นตอน(Multistage Random Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

ผู้วิจัยได้แบ่งตามความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1 ตัวแปรที่ศึกษา เพื่อศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาและพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย จากนั้นจะตามปัจจัยทางชีวสังคมและปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์และวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัย ตามความมุ่งหมายของการวิจัยข้อ 1, 2 3 และ 4 มีดังนี้

1 ตัวแปรอิสระ แบ่งเป็นดังนี้

1 1 ปัจจัยทางชีวสังคม ได้แก่

1 1 1 เพศ แบ่งเป็น

- ชาย
- หญิง

1 1 2 อายุ แบ่งเป็น

- 4 - 5 ปี
- 5 ปี 1 เดือน - 6 ปี
- 6 ปี 1 เดือน - 7 ปี

1 1 3 ระดับการศึกษาของบิดามารดา แบ่งเป็น

- ประถมศึกษา
- มัธยมศึกษา

- อนุปรัชญา
- ปรัชญาตรี
- สูงกว่าปรัชญาตรี

1 1 4 ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว แบ่งเป็น

- ไม่ดี
- ไม่ค่อยดี
- ปานกลาง
- ดี
- ดีมาก

1 1 5 ถิ่นที่อยู่อาศัย แบ่งเป็น

- ชุมชนเมือง
- ชุมชนชนบท

1 2 ปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์และวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัย แบ่งเป็น

1 2 1 พฤติกรรมการดูโทรทัศน์ แบ่งเป็น

- ต่ำ
- ปานกลาง
- สูง

1 2 2 พฤติกรรมการใช้คอมพิวเตอร์ แบ่งเป็น

- ไม่ใช้
- ใช้

1 2 3 พฤติกรรมการเล่นวิดีโอเกม แบ่งเป็น

- ไม่เล่น
- เล่น

2 ตัวแปรตาม ได้แก่

2 1 พฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดา

2 2 พฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย

2 ตัวแปรที่ศึกษา เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัย กับพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ตามความมุ่งหมายของการวิจัยข้อ 5 ประกอบด้วย

พฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดา และ พฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1 **เด็กปฐมวัย** หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาล 1 และ 2 ของโรงเรียนในกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคการเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547

2 **บิดามารดา** หมายถึง บิดาหรือมารดาของเด็กปฐมวัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่างนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาล 1 และ 2 ของโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547

3 **การเล่น** หมายถึง กิจกรรมที่ก่อให้เกิดความสนุกสนาน ปราศจากจุดมุ่งหมาย เกิดขึ้นได้เองโดยไม่มีการบังคับ ไม่มีกฎเกณฑ์ การเล่นมีทั้งชนิดที่ต้องออกแรงเล่นและไม่ต้องออกแรงเล่น ช่วยพัฒนาการเจริญเติบโตทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคม

นิยามปฏิบัติการ

1 **พฤติกรรมการปรับตัว (Adaptive Behavior)** หมายถึง ความสามารถส่วนบุคคลเพื่อกระทำกิจกรรมต่างๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงพฤติกรรมต่างๆ ที่บุคคลแสดงออกในสังคมเพื่ออยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างเหมาะสม

พฤติกรรมการปรับตัวที่ศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย พฤติกรรมการปรับตัว 4 ด้านหลัก และ 3 ด้านย่อย ดังนี้

1.1 **ด้านการช่วยเหลือตนเอง (Self-Help Skills)** หมายถึง ความสามารถของบุคคลเพื่อกระทำกิจกรรมต่างๆ ที่ตอบสนองต่อความจำเป็นขั้นพื้นฐานของการดำเนินชีวิต และความสามารถช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน ได้แก่ การรับประทานอาหาร การขับถ่าย การแต่งตัว การดูแลสุขอนามัยส่วนบุคคล ฯลฯ

1.2 **ด้านการเคลื่อนไหว (Motor Skills)** หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่และมัดเล็กกระทำกิจกรรมต่างๆ ได้แก่ การยืน การวิ่ง การกระโดด การขึ้น-ลงบันได การขี่จักรยาน การใช้กรรไกร การวาดรูปต่างๆ ฯลฯ

1.3 **ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล (Interpersonal Skills)** หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการสร้างและรักษาสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น ได้แก่ การกล่าวคำทักทาย การรู้จักให้และรับ การช่วยเหลือเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่น การแบ่งสรรปันส่วนอย่างเหมาะสม การเข้าเล่น/ร่วมกิจกรรมกับผู้อื่น การให้ความร่วมมือต่างๆ ฯลฯ

1.4 **ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย (Cognitive/Communication Skills)** ด้านหลักนี้แบ่งออกเป็น 3 ด้านย่อย ได้แก่

1.4.1 **ด้านการแสดงออก (Expressive Language Skills)** หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการใช้ภาษาและท่าทางในการแสดงออก เพื่อการตอบสนอง หรือการติดต่อสื่อความหมายกับบุคคลอื่น ได้แก่ การพูดประโยคสั้นๆ การใช้สรรพนามแทนตัว การพูดได้อย่างชัดถ้อยชัดคำ การบอกซ้าย-ขวา การนับจำนวน การเล่าประสบการณ์ต่างๆ การเปรียบเทียบขนาด รูปร่าง ระยะทาง ปริมาณ ฯลฯ

1 4 2 ด้านการรับรู้ (Receptive Language Skills) หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการเข้าใจความหมายของภาษา และท่าทางของบุคคลอื่นแสดงกับตนเอง ได้แก่ การตอบคำถามต่างๆ การเข้าใจความหมายของคำที่แสดงตำแหน่ง การเข้าใจคำสั่งและทำตามคำสั่งได้ การฟังนิทานแล้วบอกใจความสำคัญของเรื่องได้ การรู้ความหมายของคำ การเข้าใจเวลาในอดีต ปัจจุบันและอนาคต ฯลฯ

1 4 3 ด้านการเขียนขั้นพื้นฐาน (Basic Writing Skills) หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการลากเส้นตามคำสั่ง การเขียนตัวอักษรและตัวเลขต่างๆ ได้แก่ การลากเส้นและการเขียนรูปทรงเรขาคณิตตามแบบ การเขียนพยัญชนะ สระ ตัวเลข การเขียนชื่อ-นามสกุลของตนเอง การเขียนคำตามแบบ ฯลฯ

พฤติกรรมของการปรับตัววัดได้จากแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวตามแนวคิดของแฮริสัน (Hanson 1987) สร้างแบบวัดโดย พิศสมัย อรทัย(2540) โดยมีลักษณะเป็นแบบสอบถามบิดาหรือมารดาเกี่ยวกับพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กตามนิยามที่กำหนด ซึ่งในการสร้างแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวโดย พิศสมัย อรทัย (2540) มีทั้งสิ้น 4 ด้านหลักและ 3 ด้านย่อย ซึ่งแบบสอบถามประเมินโดยบิดาหรือมารดาพิจารณาว่าเด็กสามารถที่จะกระทำพฤติกรรมในแต่ละข้อวัดได้หรือไม่ แล้วประเมินความสามารถในการกระทำพฤติกรรมของเด็กตามเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ถ้าเด็กกระทำพฤติกรรมนั้นๆ ได้ ให้ 1 คะแนน

ถ้าเด็กกระทำพฤติกรรมนั้นๆ ไม่ได้ ให้ 0 คะแนน

โดยแบ่งคะแนนที่ได้จากการตอบแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่

1 คะแนนด้านการช่วยเหลือตนเอง (Self-Help Skills Scores)

2 คะแนนด้านการเคลื่อนไหว (Motor Skills Scores)

3 คะแนนด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล (Interpersonal Skills Scores)

4 คะแนนด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย (Cognitive /Communication Skills Scores)

5 คะแนนที่ได้จากผลรวมของคะแนนทั้ง 4 ด้านหลัก คือ ด้านการช่วยเหลือตนเอง ด้านการเคลื่อนไหว ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคลและด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย ซึ่งเรียกว่า คะแนนพฤติกรรมการปรับตัวรวม (Adaptive Behavior Scores) มีค่าคะแนนตั้งแต่ 0 – 147

ถ้านักเรียนที่ได้คะแนนพฤติกรรมการปรับตัวสูงกว่า แสดงว่า เป็นผู้มีพฤติกรรมการปรับตัวดีกว่านักเรียนที่ได้คะแนนพฤติกรรมการปรับตัวต่ำกว่า

2 พฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดา หมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำกิจกรรมใดๆ ของบิดามารดาในการส่งเสริมการเล่นของเด็ก เพื่อทำให้เด็กได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน เกิดการเรียนรู้ และมีพัฒนาการด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา แบ่งเป็นพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาในด้านต่างๆ ดังนี้

2 1 การจัดหาหรือการเลือกของเล่น บิดามารดามีการจัดหาหรือจัดทำหรือเลือกของเล่นให้เด็ก โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับเพศ อายุ สุขภาพ ความสามารถ ความสนใจหรือความต้องการของเด็ก เลือกตามลักษณะของเล่นที่ดีมีประโยชน์ต่อเด็ก ส่งเสริมการเรียนรู้ พัฒนาการด้านต่างๆ เช่น ด้านสังคม มีการปรับตัวกับ

บุคคลอื่น การเข้าร่วมกิจกรรมกับเพื่อน สามารถเล่นกับคนอื่นได้ เป็นต้น นอกจากนี้การเลือกของเล่นยังต้องคำนึงถึงความปลอดภัย ความทนทาน แข็งแรง ราคาคุ้มค่ากับประโยชน์ที่ได้รับ ฯลฯ

2.2 การจัดสภาพแวดล้อมในการเล่น ได้แก่ การดูแลจัดหาสถานที่ในการเล่นให้เด็ก ในที่นี้อาจเป็นสถานที่ในบ้าน-นอกบ้าน สวนสาธารณะ โรงเรียน สนามเด็กเล่น สนามกีฬา ฯลฯ โดยคำนึงถึงความเหมาะสม ความสนุกสนาน ความสนใจของเด็ก และความปลอดภัยในการเล่น นอกจากนี้ยังรวมถึงสภาพแวดล้อมด้านบุคคล ได้แก่ เพื่อนเล่น ซึ่งอาจเป็นเพศเดียวกัน หรือต่างเพศ ต่างวัยก็ได้ ซึ่งบิดามารดาจะคอยดูแลและฝึกให้เด็กรู้จักแบ่งของเล่นกับเพื่อน รู้จักมีน้ำใจ รู้จักการให้อภัย ระวังมิให้มีการทะเลาะเบาะแว้งกันที่รุนแรงจนอาจเกิดอันตรายต่อเด็ก

2.3 การกำหนดกฎกติกาในการเล่น เพื่อเป็นการฝึกระเบียบวินัยการเคารพกฎระเบียบให้กับเด็ก โดยให้เด็กมีส่วนร่วมในการกำหนดกติกาต่างๆ และหากทำผิดกติกาอาจมีการลงโทษเล็กๆ น้อยๆ เช่น หักค่าขนม งดให้รางวัล รวมถึงการกำหนดเวลาในการเล่น คำนึงถึงความสนใจ ความต้องการของเด็กเป็นหลัก ให้อิสระเสรีในการเล่นตามที่เด็กต้องการ แต่ในบางครั้งควรกำหนดช่วงเวลาให้เหมาะสม เช่น การดูโทรทัศน์ ไม่ปล่อยให้ดูจนเด็กเลยเวลานอนของเด็ก แต่ทั้งนี้อาจมีการยืดหยุ่นให้บ้างในบางโอกาสไม่เข้มงวดมากเกินไป สามารถปรับให้เหมาะสมได้ตามสภาพการณ์

2.4 การร่วมกิจกรรมการเล่น ได้แก่ การที่บิดามารดาใช้เวลาในการร่วมเล่น ร่วมทำกิจกรรมกับเด็ก บิดามารดามีเวลาในการเล่นกับเด็ก สามารถสละเวลามาเล่นกับเด็ก อย่างน้อยสัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง มีส่วนในการแนะนำวิธีการเล่น การตอบข้อซักถาม การฟังเด็กพูด หรือเล่ากิจกรรมการเล่นให้ฟัง นอกจากนี้ในการร่วมกิจกรรมการเล่น บิดามารดาสามารถให้คำแนะนำให้การอบรมสั่งสอนเด็กในด้านต่างๆ ได้โดยสอดแทรกในกิจกรรมที่เล่นได้ด้วย

การสร้างแบบวัดพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดานั้น ผู้วิจัย และ จารุณี ป้องพาล(2548) สร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นแบบสอบถามจากบิดามารดาของเด็กปฐมวัย เป็นลักษณะมาตรประเมินค่า (Rating scale) 5 อันดับ ตามความถี่ในการปฏิบัติ ดังนี้ ปฏิบัติประจำ ปฏิบัติบ่อยครั้ง ปฏิบัติบางครั้ง ปฏิบัติน้อยครั้ง และไม่เคยปฏิบัติเลย จำนวน 45 ข้อ มีค่าคะแนนตั้งแต่ 45 - 225

ผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้ทั้ง 4 ด้านของพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดามารวมกันทุกด้านและหาค่าเฉลี่ยเพื่อเป็นเกณฑ์ในการศึกษา ซึ่งจะศึกษาเป็นพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดากันรวมเท่านั้น

3 ปัจจัยทางชีวสังคม หมายถึง ปัจจัยข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง อันได้แก่

3.1 เพศ หมายถึง เพศของนักเรียนระดับอนุบาล 1 และอนุบาล 2 โรงเรียนในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดสุรินทร์ ซึ่งทราบจากการสอบถาม บิดามารดา แบ่งเป็น

- ชาย
- หญิง

3.2 ระดับอายุ หมายถึง ระดับอายุของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างที่กำลังเรียนอยู่ในภาคการศึกษาที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2547 โรงเรียนในกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ ซึ่งทราบจากการสอบถามบิดามารดา แบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้

- 3 ปี 1 เดือน - 4 ปี
- 4 ปี 1 เดือน - 5 ปี
- 5 ปี 1 เดือน - 6 ปี

แต่จากการเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ระดับอายุของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างระดับอนุบาล 1 และ 2 นั้น ส่วนใหญ่อยู่ตั้งแต่ 4 ถึงประมาณ 7 ปี ส่วนนักเรียนอายุน้อยกว่า 4 ปีเรียนอยู่ชั้นเตรียมอนุบาล ซึ่งมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่เรียนอยู่ระดับอนุบาล 1 ในบางโรงเรียน ดังนั้นในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงปรับตัวแปรระดับอายุของกลุ่มตัวอย่างเป็นดังนี้

- 4 - 5 ปี
- 5 ปี 1 เดือน - 6 ปี
- 6 ปี 1 เดือน - 7 ปี

3.3 ระดับการศึกษาสูงสุด หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของบิดามารดาของเด็กนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง โดยแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- ประถมศึกษา
- มัธยมศึกษา
- อนุปริญญา
- ปริญญาตรี
- สูงกว่าปริญญาตรี

3.4 ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว โดยพิจารณาตามการรับรู้ของบิดาหรือมารดาของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ประเมินสภาพความเป็นอยู่ทางเศรษฐกิจของครอบครัว แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- ไม่ดี หมายถึง ฐานะสภาพความเป็นอยู่ทางเศรษฐกิจของครอบครัว มีเงินไม่เพียงพอใช้จ่าย ต้องมีการกู้หนี้ยืมสินมาใช้จ่ายในครอบครัว
- ไม่ค่อยดี หมายถึง ฐานะสภาพความเป็นอยู่ทางเศรษฐกิจของครอบครัว มีเงินไม่เพียงพอใช้จ่าย แต่ยอมทน อยู่อย่างกระเบียดกระเสียน
- ปานกลาง หมายถึง ฐานะสภาพความเป็นอยู่ทางเศรษฐกิจของครอบครัว มีเงินเพียงพอใช้จ่าย ไม่ขัดสน แต่ไม่มีเงินเก็บ
- ดี หมายถึง ฐานะสภาพความเป็นอยู่ทางเศรษฐกิจของครอบครัว มีเงินเพียงพอใช้จ่าย และมีเงินเหลือเก็บเล็กน้อย
- ดีมาก หมายถึง ฐานะสภาพความเป็นอยู่ทางเศรษฐกิจของครอบครัวดีมาก มีเงินเพียงพอใช้จ่ายอย่างสบายตามต้องการ นอกจากนี้ยังมีเงินเหลือเก็บ

35 ถิ่นที่อยู่อาศัย แบ่งเป็น

- ชุมชนเมือง ได้แก่ เขตกรุงเทพมหานคร
- ชุมชนชนบท ได้แก่ จังหวัดสุรินทร์

4 ปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์และวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัย แบ่งเป็น

4.1 พฤติกรรมการดูโทรทัศน์ หมายถึง ระยะเวลาที่เด็กปฐมวัยใช้ในการดูโทรทัศน์ต่อสัปดาห์ ซึ่งสอบถามข้อมูลจากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นเพื่อสอบถามจากบิดามารดาของเด็กปฐมวัย แบ่งเป็นระดับพฤติกรรมตามจำนวนชั่วโมงการดูโทรทัศน์ต่อสัปดาห์จากการตอบแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน ซึ่งสามารถแบ่งเป็น 3 ระดับ โดยพิจารณาจากค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ ดังนี้

- ต่ำ หมายถึง พฤติกรรมของกลุ่มเด็กปฐมวัยที่มีชั่วโมงการดูโทรทัศน์ต่ำ คือ ใช้เวลาในการดูโทรทัศน์ อยู่ในช่วงค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 0-33

- ปานกลาง หมายถึง พฤติกรรมของกลุ่มเด็กปฐมวัยที่มีชั่วโมงการดูโทรทัศน์ปานกลาง คือ ใช้เวลาในการดูโทรทัศน์ อยู่ในช่วงค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 34-66

- สูง หมายถึง พฤติกรรมของกลุ่มเด็กปฐมวัยที่มีชั่วโมงการดูโทรทัศน์สูง คือ ใช้เวลาในการดูโทรทัศน์ อยู่ในช่วงค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 67-100

4.2 พฤติกรรมการใช้คอมพิวเตอร์ หมายถึง ระยะเวลาที่เด็กปฐมวัยใช้ในการใช้คอมพิวเตอร์ต่อสัปดาห์ ไม่ว่าจะเล่นที่บ้าน ที่โรงเรียนหรือที่ได้ก็ตามและอาจเป็นการเล่นเกมหรือเพื่อการศึกษาหรือใช้อินเตอร์เน็ต ซึ่งสอบถามข้อมูลจากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยศึกษาจากศรัณยา วราชน(2546) เพื่อสอบถามจากบิดามารดาของเด็กปฐมวัย แบ่งเป็นระดับพฤติกรรมตามจำนวนชั่วโมงการดูโทรทัศน์ต่อสัปดาห์จากการตอบแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน ซึ่งสามารถแบ่งเป็น 3 ระดับ โดยพิจารณาจากค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์(Percentile) ดังนี้

- ต่ำ หมายถึง พฤติกรรมของกลุ่มเด็กปฐมวัยที่มีชั่วโมงการใช้คอมพิวเตอร์ต่ำ คือ ใช้เวลาในการใช้คอมพิวเตอร์ อยู่ในช่วงค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 0-33

- ปานกลาง หมายถึง พฤติกรรมของกลุ่มเด็กปฐมวัยที่มีชั่วโมงการใช้คอมพิวเตอร์ปานกลาง คือ ใช้เวลาในการใช้คอมพิวเตอร์ อยู่ในช่วงค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 34-66

- สูง หมายถึง พฤติกรรมของกลุ่มเด็กปฐมวัยที่มีชั่วโมงการใช้คอมพิวเตอร์สูง คือ ใช้เวลาในการใช้คอมพิวเตอร์ อยู่ในช่วงค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 67-100

แต่จากการเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ พบว่า เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมการใช้คอมพิวเตอร์ตั้งแต่ไม่ใช้เลยคือ 0 ชั่วโมง/สัปดาห์ จำนวนประมาณ 70.8 % ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และมีการใช้คอมพิวเตอร์ตั้งแต่ 0.5 ชั่วโมง จนถึง 20 ชั่วโมง/สัปดาห์ จำนวนประมาณ 29.2 % ของกลุ่มตัวอย่าง(แสดงการกระจายของข้อมูลไว้ในภาคผนวก จ) ซึ่งถ้าแบ่งตามเกณฑ์ที่กำหนดตามที่วางแผนการวิจัยไว้ข้างต้นนี้ จะได้กลุ่มตัวอย่างที่มีชั่วโมงการใช้คอมพิวเตอร์อยู่ในช่วงค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 0-33 และค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 34-66 เป็นค่าเดียวกัน คือ เท่ากับ 0 ชั่วโมง/สัปดาห์หรือไม่ใช้เลย ดังนั้นในการวิเคราะห์ผลการวิจัยผู้วิจัยจึงปรับเกณฑ์ในการวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้คอมพิวเตอร์เป็นดังนี้ คือ

ไม่ใช้ หมายถึง พฤติกรรมของกลุ่มเด็กปฐมวัยที่มีชั่วโมงการใช้คอมพิวเตอร์เป็น 0 ชั่วโมง/สัปดาห์

- ใช้ หมายถึง พฤติกรรมของกลุ่มเด็กปฐมวัยที่มีชั่วโมงการใช้คอมพิวเตอร์ตั้งแต่ 0.01 ชั่วโมง /สัปดาห์ ขึ้นไป

4.3 พฤติกรรมการเล่นวิดีโอเกม หมายถึง ระยะเวลาที่เด็กปฐมวัยใช้ในการเล่นวิดีโอเกมต่อสัปดาห์ ซึ่งสอบถามข้อมูลจากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นเพื่อสอบถามจากบิดามารดาของเด็กปฐมวัย แบ่งเป็นระดับพฤติกรรมตามจำนวนชั่วโมงการเล่นต่อสัปดาห์จากการตอบแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน ซึ่งสามารถแบ่งเป็น 3 ระดับ โดยพิจารณาจากค่าเปอร์เซ็นต์ไทม์ ดังนี้

- ต่ำ หมายถึง พฤติกรรมของกลุ่มเด็กปฐมวัยที่มีชั่วโมงการเล่นวิดีโอเกมต่ำ คือ ใช้เวลาในการเล่นวิดีโอเกม อยู่ในช่วงค่าเปอร์เซ็นต์ไทม์ที่ 0-33

- ปานกลาง หมายถึง พฤติกรรมของกลุ่มเด็กปฐมวัยที่มีชั่วโมงการเล่นวิดีโอเกมปานกลาง คือ ใช้เวลาในการเล่นวิดีโอเกม อยู่ในช่วงค่าเปอร์เซ็นต์ไทม์ที่ 34-66

- สูง หมายถึง พฤติกรรมของกลุ่มเด็กปฐมวัยที่มีชั่วโมงการเล่นวิดีโอเกมสูง คือ ใช้เวลาในการเล่นวิดีโอเกม อยู่ในช่วงค่าเปอร์เซ็นต์ไทม์ที่ 67-100

จากการเก็บข้อมูลในการวิจัย พบว่า เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมการเล่นวิดีโอเกมตั้งแต่ไม่เล่นเลย คือ 0 ชั่วโมง/สัปดาห์ จำนวนประมาณ 77.3 % ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และมีการเล่นวิดีโอเกมตั้งแต่ 0.5 ชั่วโมง จนถึง 28 ชั่วโมง/สัปดาห์ จำนวนประมาณ 22.7 % ของกลุ่มตัวอย่าง(แสดงการกระจายของข้อมูลไว้ในภาคผนวก จ) ซึ่งถ้าแบ่งตามเกณฑ์ที่กำหนดตามที่วางแผนการวิจัยไว้ข้างต้นนี้ จะได้กลุ่มตัวอย่างที่มีชั่วโมงการเล่นวิดีโอเกมอยู่ในช่วงค่าเปอร์เซ็นต์ไทม์ที่ 0-33 และค่าเปอร์เซ็นต์ไทม์ที่ 34-66 เป็นค่าเดียวกัน คือเท่ากับ 0 ชั่วโมง/สัปดาห์ หรือไม่เล่นเลย ดังนั้นในการวิเคราะห์ผลการวิจัยผู้วิจัยจึงปรับเกณฑ์ในการวิเคราะห์พฤติกรรมการเล่นวิดีโอเกมเป็นดังนี้ คือ

- ไม่เล่น หมายถึง พฤติกรรมของกลุ่มเด็กปฐมวัยที่มีชั่วโมงการเล่นวิดีโอเกมเป็น 0 ชั่วโมง/สัปดาห์

- เล่น หมายถึง พฤติกรรมของกลุ่มเด็กปฐมวัยที่มีชั่วโมงการเล่นวิดีโอเกม ตั้งแต่ 0.01 ชั่วโมง/สัปดาห์ ขึ้นไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัยและพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ในกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์ ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เริ่มตั้งแต่รายละเอียดเนื้อหาของการเล่น พฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดา พฤติกรรมการปรับตัวด้านต่างๆ ของเด็กปฐมวัย ที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรปัจจัยทางชีวสังคม รวมถึงปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ และวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัย เพื่อให้ผู้ศึกษางานวิจัยเล่มนี้ได้ทราบถึงแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการปรับตัวที่มีส่วนสัมพันธ์กับการส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ โดยเฉพาะการส่งเสริมการเล่นให้แก่เด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการที่ดีทั้งด้านร่างกาย ภาษา สติปัญญา จิตใจ อารมณ์และสังคม นอกจากนี้เพื่อให้ทราบถึงเหตุผลสนับสนุนที่ผู้วิจัยได้นำตัวแปรต่างๆ มาศึกษาครั้งนี้ด้วย

ดังนั้นในการนำเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ผู้วิจัยจึงได้นำเสนอเนื้อหาต่างๆ ไว้ดังนี้

1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเล่น

- 1 1 ความหมายของการเล่น
- 1 2 ประวัติของการเล่น
- 1 3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเล่น
- 1 4 ลำดับขั้นของพัฒนาการการเล่น
- 1 5 ประเภทของการเล่น
- 1 6 ลักษณะการเล่น
- 1 7 ประโยชน์ของการเล่น
- 1 8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเล่น

2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดา

- 2 1 ทักษะคิดของบิดามารดาที่เกี่ยวข้องกับการเล่น
- 2 2 การเลือกของเล่นสำหรับเด็ก
- 2 3 การส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาต่อการเล่นของเด็กปฐมวัย
- 2 4 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการเล่นและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการปรับตัว

- 3 1 ความหมายของพฤติกรรมการปรับตัว
- 3 2 ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการปรับตัว
- 3 3 องค์ประกอบของพฤติกรรมการปรับตัว
- 3 4 พัฒนาการของพฤติกรรมการปรับตัว

- 3 5 ลำดับชั้นของพฤติกรรมกรรมการปรับตัว
- 3 6 ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการปรับตัว
- 3 7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย
- 4 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยของสื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์และวิดีโอเกม
 - 4 1 ลักษณะทั่วไปของปัจจัยสื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์และวิดีโอเกม
 - 4 2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยของการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์และวิดีโอเกมกับพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาและพฤติกรรมกรรมการปรับตัว
- 5 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุมชนเมืองและชนบท
 - 5 1 ลักษณะความแตกต่างระหว่างชุมชนเมืองและชนบท
 - 5 2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุมชนเมืองและชนบทกับพฤติกรรมกรรมการปรับตัว

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเล่น

1 1 ความหมายการเล่น

จากการศึกษาได้มีผู้ให้ความหมายของการเล่นไว้หลากหลาย ดังเช่น

การเล่น คือ กิจกรรมใดๆ ก็ตามที่ทำให้เกิดความสุขสนุกสนานเพลิดเพลินโดยปราศจากจุดมุ่งหมาย เกิดขึ้นได้เองโดยไม่มีการบังคับใดๆ ทั้งสิ้นและการเล่นย่อมไม่มีกฎเกณฑ์ การเล่นไม่ว่าจะเป็นชนิดที่ต้องออกแรงเล่นหรือไม่ต้องออกแรงเล่นหรือออกแรงเพียงเล็กน้อยแต่ก็ให้ความสุขสนุกสนานความบันเทิงได้เช่นกัน การเล่นที่ต้องออกแรงเล่นเอง ได้แก่ การวิ่งเล่น การวาดรูปและการปั้นดิน เป็นต้น ส่วนการเล่นที่ไม่ต้องออกแรงหรือออกแรงเล่นเพียงเล็กน้อยแต่ก็ให้ความบันเทิงได้ เช่น การดูผู้อื่นเล่น การดูโทรทัศน์ การฟังนิทาน การอ่านหนังสือ ดูกีฬา เป็นต้น ซึ่งผู้ดูจะมีความรู้สึกสนุกสนานได้เช่นเดียวผู้เล่น ได้มีผู้พยายามแสดงให้เห็นความแตกต่างระหว่างการเล่นกับการทำงานแต่ก็ไม่สามารถแยกได้อย่างชัดเจน เพราะไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมประเภทเดียวกันหรือแตกต่างกัน ก็ไม่ได้ขึ้นอยู่กับกิจกรรมนั้นๆ แต่ขึ้นอยู่กับเจตนาของผู้กระทำ เช่น การรวบรวมสิ่งของซึ่งเป็นการเล่นของเด็กแต่อาจเป็นงานอดิเรกของผู้ใหญ่ ในขณะที่เดียวกันเป็นหน้าที่หรืออาชีพของผู้ที่รวบรวมเพื่อการขายหวังกำไรจากการรวบรวมสิ่งของ (Hurlock 1978 290-291)

ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า “การเล่น” หมายถึง ทำเพื่อสนุก หรือผ่อนคลายอารมณ์ (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2546 1031)

การเล่น เป็นพฤติกรรมอันเป็นธรรมชาติของมนุษย์ไม่ว่าจะเจริญเติบโตมาในวัฒนธรรมใดบุคคลแต่ละคนย่อมรู้จักการเล่นทั้งสิ้น ซึ่งการเล่นเป็นการเรียนรู้ระเบียบสังคม เรียนรู้การสร้างสรรค์สัมพันธ์ การสนองอารมณ์ อยากสนุกอยากเล่น มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาการเด็กทางด้านร่างกาย อารมณ์ สติปัญญา ความคิด การรับรู้ การปรับตัวและสังคม การเล่นอาจเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพสังคมวัฒนธรรม(วรรณิ วิบูลย์สวัสดิ์ แอนเดอร์สัน 2531 158-162)

การเล่น คือ การรักษาตนเองโดยวิธีธรรมชาติ ซึ่งเด็กจะใช้การเล่นเพื่อต่อสู้หรือเพื่อเอาชนะความทุกข์ทรมานและความคับแค้นใจ(สุวดี ศรีเลณวัติ 2534 อ้างอิงจาก Erikson 1940)

นักการศึกษา มองว่า การเล่น เป็นวิธีการหรือสื่อที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมักจะใช้การเล่นในการเรียนการสอนของเด็กวัยก่อนวัยเรียน(เด็กปฐมวัย) ดังนั้นจึงมีคำกล่าวว่า การเล่น คือ การเรียนรู้ของเด็ก ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นมากสำหรับเด็กวัยก่อนวัยเรียน การเล่นไม่ได้ทำให้เสียเวลาโดยเปล่าประโยชน์ แต่เป็นการทำให้เด็กได้มีการเรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับตนเองและสิ่งแวดล้อม(วราภรณ์ รักวิจัย 2540 122)

สุชา จันทรเอม(2543 81) ให้ความหมายของการเล่นไว้ว่า การเล่นเป็นกิจกรรมหรือการกระทำใดๆ ที่ให้ ความสนุกสนานแก่เด็ก โดยที่เด็กไม่คำนึงถึงผลของมัน เกิดจากความสมัครใจ ไม่มีการบังคับใดๆ ทั้งสิ้น การเล่น แตกต่างจากการทำงานเพราะว่าการทำงานนั้นต้องทำให้สำเร็จ เด็กสามารถแยกการเล่นกับการทำงานได้ เป็นต้นว่า เด็กรู้ว่าการทงานนั้น ได้แก่ การช่วยบิดามารดาทำงานบ้าน หรือการเรียนหนังสือ เป็นการทำให้เกิดประโยชน์ มากกว่าการเล่น เด็กยังรู้ด้วยว่าการทงานนั้นยากกว่าการเล่น เพราะการทำงานต้องให้ความสนใจและต้องการผล ประโยชน์จากงานนั้น

จากคำจำกัดความดังกล่าวพอจะสรุปได้ว่า การเล่น คือ กิจกรรมที่สร้างความสนุกสนานเพลิดเพลินให้กับผู้เล่น โดยผู้เล่นจะต้องมีอิสระในการเล่น ไม่มีการบังคับและการเล่นย่อมไม่มีกฎเกณฑ์ที่เคร่งครัด การเล่นไม่จำเป็น ชนิดที่ต้องออกแรงเล่นหรือไม่ต้องออกแรงเล่นหรือออกแรงเพียงเล็กน้อย ก็สร้างความสนุกสนานความบันเทิง ได้ทั้งสิ้น การเล่นเป็นธรรมชาติของเด็กซึ่งมีความสำคัญต่อพัฒนาการเด็กทางด้านร่างกาย จิตใจอารมณ์ สติปัญญา ความคิด การรับรู้ การปรับตัวและสังคม เป็นสิ่งที่จะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ ดังคำที่ว่า การเล่น คือ การเรียนรู้ของเด็ก"

1.2 ประวัติของการเล่น

การเล่นมีประวัติมาตั้งแต่แรกเริ่มมนุษยชาติ ที่ใดมีเด็กที่นั่นก็ย่อมต้องมีการเล่นเป็นของคู่กัน เครื่องเล่น จะบ่งชี้ถึงเพศ เช่น เด็กผู้หญิงก็จะเล่นตุ๊กตาและเครื่องใช้ในครัวเรือนที่จำลองเล็กๆ สำหรับเด็กผู้ชายก็มีพวกอาวุธ สงคราม อาวุธสำหรับล่าสัตว์ พวกปืนผาหน้าไม้และการเล่นเกม ซึ่งเป็นการเล่นเพื่อส่งเสริมสุขภาพและอนามัย

เครื่องเล่นที่เก่าแก่ที่สุดเป็นของพวกอียิปต์ ซึ่งยังเก็บรักษาไว้ ทำด้วยงา ดินเหนียว กระดูก แก้ว และหิน ส่วนที่ทำด้วยไม้ ตะกั่วและเหล็กมีจำนวนน้อย ตุ๊กตาที่เก่าแก่ประมาณ 1100 ก่อนศตวรรษ ที่น่าสนใจเป็นของชาว เปอร์เซียทำด้วยสารส้มเป็นรูปตัวสัตว์ที่มีสิงลางจูงด้วย นอกจากนี้ยังมีตุ๊กตาตัวสัตว์ ได้แก่ เสือ จระเข้ ที่ส่วนต่างๆ ของร่างกายเคลื่อนไหวได้ด้วย

ตุ๊กตา มีประวัติอันยาวนานที่เกี่ยวข้องกับความชื่นชมยินดีและความยิ่งใหญ่ ตุ๊กตาเมื่อแรกเริ่มพัฒนาเป็น ตุ๊กตาเกี่ยวกับบรรพบุรุษ เครื่องราง แบบอย่างการแต่งกาย สัญลักษณ์ สิ่งแปลกใหม่ สิ่งกระโดดได้และหมี ตุ๊กตา เหล่านี้ทำด้วยเชลลูลอยด์ หนัง ยาง สนุและเหล็ก สำหรับปัจจุบันที่ทันสมัยจะประดิษฐ์สิ่งต่างๆ รูปและขนาด ต่างๆ กัน การแต่งตัวตามท้องถิ่น เป็นพวกดารา ขนาดเล็กๆ ขนาดเท่าตัวจริงและตุ๊กตาเด็กอ่อน

สำหรับการเล่นของไทยเริ่มเกิดขึ้นตั้งแต่สมัยใดไม่ปรากฏหลักฐานแน่ชัด เพียงแต่สันนิษฐานกันว่าคงจะ เริ่มมีมาตั้งแต่สมัยดึกดำบรรพ์ แต่จากการศึกษาวรรณคดีพอจะมีหลักฐานยืนยันได้ว่า การเล่นเป็นเอกลักษณ์ของ

ไทยนั้นมามีตั้งแต่สมัยสุโขทัยและถายทอดสืบต่อกันมาเรื่อยๆ จนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ ซึ่งได้วิเคราะห์จากบทละคร และในวรรณคดี ในสมัยสุโขทัยเล่นวาว สมัยกรุงศรีอยุธยาเล่นลิงชิงเสาและปลาลงอวน ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ กล่าวว่า มีการเล่นตะกร้อ จ้องเต(ตั้งเต) ซี่ม้า รำอย่างชวา เป็นต้น การเล่นของเด็กไทยที่ปรากฏอยู่ในวรรณคดีนั้น ส่วนมากเป็นการเล่นเพื่อออกกำลังกายที่ไม่ต้องใช้วัสดุมากนัก สำหรับการเล่นบางชนิดที่ต้องใช้วัสดุมากเป็นวัสดุที่หาได้ง่ายๆ ในท้องถิ่นที่อยู่อาศัย เช่น เมล็ดผลไม้ ดอกไม้ ใบหญ้า ก้านกล้วย เป็นต้น การเล่นเหล่านี้ยังได้กระทำให้สืบทอดมาจนทุกวันนี้(สุวดี ศรีเลณวัติ 2534 83-84 อ้างอิงจาก ประภาพรรณ สุวรรณสุข 2525 147-149)

1.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเล่น

ทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเล่นได้พยายามอธิบายว่า เด็กเล่นอย่างไร มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ ความคิด การรับรู้ การปรับตัว สังคมและสติปัญญาอย่างไร ซึ่งได้มีนักจิตวิทยาสนใจศึกษามาเป็นเวลานาน ซึ่งรวบรวมได้ดังนี้(สุวดี ศรีเลณวัติ 2534 86-87 , อ้างอิงจาก Tackett & Hunsberger 1981 157-159)

1 ทฤษฎีระบายพลังที่เหลือ (Surplus-energy Theory)

นักปรัชญาชาวอังกฤษ (Herbert Spencer) อยู่ในระยะกลางศตวรรษที่ 19 ได้ตั้งสมมติฐานว่า เด็กเล่นเพราะมีพลังเหลืออยู่มาก ดังนั้นการเล่นจึงเป็นการระบายพลังงานที่เหลืออยู่ในตัวเด็กเป็นไปตามธรรมชาติ เพื่อเขาจะได้เจริญเติบโตต่อไป

2 ทฤษฎีความสนุกสนานเพลิดเพลิน (Enjoyment or hedonic)

Hurlock และ Sutton-Smith เชื่อว่า การเล่นจะต้องสนุกเพลิดเพลิน ผลประโยชน์ที่จะได้รับน้อยมาก กิจกรรมใดๆ ที่ผู้เล่นไม่รู้สึกรู้สึกสนุกถ้าการปฏิบัตินั้นบรรลุวัตถุประสงค์ กิจกรรมนั้นก็เรียกว่า การทำงาน ดังนั้นกิจกรรมใดๆ ที่ทำให้เกิดความสำเร็จเพื่อการเรียนจะทำให้เด็กมีความสุขสนุกสนานได้ทั้งนั้น

3 ทฤษฎีสัญชาตญาณ (Instinctive - practice)

นักปรัชญาชาวเยอรมัน Karl Groos (ศตวรรษที่ 19 ตอนปลาย) ได้มองการเล่นเป็นไปโดยสัญชาตญาณเป็นการเตรียมตัวเพื่อดำรงชีวิตแบบผู้ใหญ่ ดังนั้นการเล่นจึงเป็นการฝึกทักษะเกี่ยวกับสิ่งจำเป็นในชีวิตของผู้ใหญ่ เขาให้ความสำคัญในจินตนาการของเด็กโดยเฉพาะอธิบายว่าการเล่นเป็นการทดลองทำหน้าที่ผู้ใหญ่ เน้นถึงความสำคัญของการปฏิบัติเพื่อให้เกิดทักษะที่จำเป็นในการมีชีวิตเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์

4 ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychoanalytic)

Freud และ Enkson เน้นถึงความสำคัญของผลประโยชน์ที่เด็กได้รับจากการระบายโดยการเล่น فروยด์กล่าวว่าเมื่อเด็กเล่นเด็กจะทำทุกสิ่งทุกอย่างซ้ำๆ ซากๆ ซึ่งจะก่อให้เกิดความประทับใจในชีวิตจริง เช่น เด็กถูกทำโทษเนื่องจากวิ่งไปในถนนที่มีรถยนต์วิ่งไปมาซ้ำๆ เมื่อเด็กเล่นตุ๊กตาเด็กจะใช้คำพูดตุ๊กตาในลักษณะท่าทางที่เขาได้ถูกทำโทษ ทำให้เด็กสบายใจขึ้น ซึ่งการได้ทำซ้ำๆ ทำให้เด็กได้ระบายความรู้สึกที่ไม่ดีออกมาและเด็กจะทำนายได้ว่าถ้าเขาวิ่งออกไปในถนนอีกเขาจะถูกดุ ทฤษฎีนี้ชี้ให้เห็นว่าการที่เด็กได้เล่น ได้แสดงความรู้สึกกังวลออกมา ช่วยให้เด็กเอาชนะความรู้สึกต่างๆ ความกลัวต่อบุคคลและสิ่งของได้ วิธีการรักษาโดยการเล่น (Play Therapy) จึงช่วยรักษาเด็กที่มีปัญหาทางอารมณ์ได้

สำหรับอีริคสัน(วรัณ วิบูลย์สวัสดิ์ แอนเดอร์สัน 2531 163 อ้างอิงจาก Erikson 1963 222) การเล่นมีบทบาทที่สำคัญสำหรับอีโก้(Ego) การเล่นช่วยให้เด็กสามารถควบคุมเหตุการณ์ที่ยากลำบากหรือประสบการณ์ไม่น่ายินดีที่เกิดขึ้นจากการที่เด็กสร้างสถานการณ์ขณะที่เล่นเลียนแบบสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง การวางแผนและทดลองปฏิบัติ เด็กจะสามารถเข้าถึงความเป็นจริงของสถานการณ์ที่เผชิญได้ (Master of reality)

5 ทฤษฎีความคิดความเข้าใจ (Cognitive)

การเล่น คือ การสำรวจและซึมซับเข้าไปในโครงสร้างของจิตใจ เพียเจต์(Piaget) ได้บอกถึงความแตกต่างของการเล่นและการเลียนแบบไว้ คือ เมื่อเด็กเล่นจะเกิดกระบวนการซึมซับขึ้น(Assimilation) ตรงข้ามเมื่อเด็กปรับโครงสร้าง(Accommodation) ก็เกิดการเลียนแบบ เมื่อการซึมซับและการปรับโครงสร้างสมดุลกันก็เกิดการปรับตัวด้านสติปัญญาขึ้น เช่น เมื่อเด็กค้นพบว่าเขาจะเอาลูกเกดออกจากขวดโดยการเทออกเป็นการปรับตัวด้านสติปัญญา เมื่อชำนาญขึ้นและทำซ้ำๆ เกิดความสนุกสนานช่วยผ่อนคลายความเครียดของอารมณ์และถ้าเด็กได้สังเกตคนอื่นเล่นแล้วหาตามเป็นการเลียนแบบ เป็นการทดลองสวมบทบาทใหม่ ทดสอบสถานการณ์ใหม่ ขณะเล่นเด็กมีโอกาสดีกข้อและเพิ่มพูนรูปแบบพฤติกรรมต่างๆ เพิ่มมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการเล่น การเลียนแบบหรือการปรับตัวด้านสติปัญญา จากการสังเกตในช่วงสั้นๆ จะไม่สามารถบอกได้ชัดเจนว่า เด็กกำลังทำอะไร ทฤษฎีนี้การเล่นสัมพันธ์กับการพัฒนาสติปัญญา

นอกจากนี้ยังมีทฤษฎีอื่นๆ (สุชา จันทรเฒ 2543 83) ดังเช่น

1 ทฤษฎีการเล่นเป็นการเลียนแบบบรรพบุรุษ คือ เด็กมักจะเล่นอะไรตามแบบอย่างของบิดามารดา หรือผู้ใหญ่ที่เด็กเคยเห็นมา เช่น เด็กหญิงเล่นตุ๊กตาหรือหุงข้าวเพราะเห็นมารดาเลี้ยงเด็กและหุงข้าว ซึ่งเป็นการเตรียมบทบาทกิจกรรมในอนาคตสำหรับเด็ก

2 ทฤษฎีการเล่นชดเชยสิ่งที่ขาด เด็กบางคนไม่สมหวังในเรื่องใดเรื่องหนึ่งก็อาจแสดงออกมาโดยการเล่น เช่น เด็กผู้หญิงที่อยากมีน้องอุ้มแต่ไม่มีก็จะหาตุ๊กตามาสมมติเป็นน้อง เอามาอุ้ม มาอาบน้ำ แต่งตัวให้ ฯลฯ เด็กชายบางคนอยากเป็นทหารก็จะสมมติตุ๊กตาเป็นทหาร ตัวเองทำหน้าที่ออกคำสั่งบังคับบัญชาตามแบบทหาร เป็นต้น

จะเห็นว่าผู้สนใจศึกษาทฤษฎีการเล่นไว้มากมายหลายแนวความคิด แสดงให้เห็นว่าการเล่นของเด็กมีความสำคัญอย่างยิ่ง มีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้และพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็ก เช่น ด้านร่างกาย จิตใจ ความคิด สติปัญญา อารมณ์และสังคม ซึ่งจะทำให้เด็กมีการปรับตัวที่ดีต่อไป

1.4 ลำดับขั้นของพัฒนาการการเล่น

อีริคสัน(Erikson) ได้แบ่งขั้นของพัฒนาการการเล่นไว้ 3 ขั้นดังนี้(ดวงพร สถาปนกุล 2545 36 , อ้างอิงจาก ประภาพรณ สุวรรณสุข 2525 124-127)

ขั้นที่ 1 การเล่นเกี่ยวกับตนเอง เริ่มตั้งแต่แรกเกิดโดยศูนย์กลางการเล่นอยู่ที่ตัวเด็กเอง เด็กจะเล่นโดยการเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายและส่งเสียงซ้ำๆ อยู่ตลอดเวลา ต่อมาจะมุ่งสนใจในการเล่นออกไปสู่คนอื่นหรือสิ่งของอื่น การเล่นกับตนเองนี้เป็นการเริ่มที่จะเรียนรู้ลักษณะต่างๆ ของโลกที่เด็กอยู่

ขั้นที่ 2 การเล่นในโลกใบเล็กๆของเด็ก เด็กจะเล่นของเล่นและสิ่งของที่อยู่รอบๆตัว ช่วยให้เด็กได้ปรับตัวเข้ากับสังคม สิ่งแวดล้อมบางอย่างที่เด็กต้องเรียนรู้ ถ้าเด็กยังไม่สามารถเรียนรู้โลกใบเล็กของเขาได้ เด็กจะกลับไปสู่การเล่นแบบแรก

ขั้นที่ 3 การเล่นในสังคม เป็นช่วงที่จะสุวัยเรียน เด็กจะเริ่มเข้าสู่สังคมที่กว้างขึ้น รู้จักแบ่งปันของเล่นกับผู้อื่น ความสำเร็จของการพัฒนาขั้นนี้เป็นผลมาจากความสำเร็จในการพัฒนาสองขั้นแรก

เพียเจท์(วราภรณ์ รักวิจัย 2540 137-138 ประณต คำจิณ 2545 36) ได้แบ่งขั้นพัฒนาการของการเล่น ดังนี้

1 ขั้นใช้ประสาทสัมผัส(Sensorimotor) เด็กเล็กมักถือตนเองเป็นหลัก เล่นคนเดียวโดยใช้ประสาทสัมผัสค่อยๆ เริ่มเล่นจากตัวเอง เล่นกับนิ้วมือ แขนขาและจะเล่นกับสิ่งรอบๆ ตัว เด็กจะจับสิ่งของดู เอาเข้าปาก สังเกตเขย่าฟังเสียงจะทำซ้ำๆ ในขั้นนี้เด็กจะมีการเล่นที่เรียกว่า Practice play เกิดในช่วงอายุแรกเกิด - 2 ขวบ

2 ขั้นการใช้สัญลักษณ์(Symbolic play) เป็นขั้นก่อนการปฏิบัติการ(Preoperational) พบในวัยก่อนวัยเรียน อายุ 2 - 7 ขวบ ซึ่งเด็กที่มีพัฒนาการทางสติปัญญาเพิ่มขึ้นตามวุฒิภาวะแล้ว เด็กจะสามารถกำหนดสิ่งต่างๆ ตามจินตนาการของตน เช่น ใช้กาบกล้วยแทนม้าหรือปืน ไม้บล็อกแทนรถไฟ การเล่นเป็นบิดา มารดา บุตร ซึ่งจำลองจากสถานการณ์จริง

3 ขั้นการสื่อความคิด ความเข้าใจ เป็นขั้นปฏิบัติการด้วยนามธรรม(Concrete operation) พบในวัยเข้าเรียน อายุประมาณ 7-11 ขวบ เด็กมีประสบการณ์และความคิดรวบยอดสะสมมากขึ้น ทำให้เด็กเรียนรู้สิ่งต่างๆ มากขึ้น มีพัฒนาการทางภาษาดีขึ้น ทำให้สามารถสื่อความหมาย ความเข้าใจกับบุคคลอื่นในเรื่องการเล่น เด็กมีการวางแผนใช้หลักเหตุผล ยอมรับกฎเกณฑ์ เด็กในขั้นนี้จึงมีการเล่นที่เป็นกฎกติกาอย่างง่ายๆ เรียกการเล่นแบบ Games with rule

จะเห็นได้ว่า การเล่นเป็นกิจกรรมที่สนองความพึงพอใจของเด็กที่ต้องการจะเล่น โดยเด็กมีการเรียนรู้สิ่งต่างๆ จากการเล่นตามลำดับขั้น เริ่มจากการเล่นคนเดียวยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง แล้วนำไปสู่การเล่นกับบุคคลอื่น ซึ่งมีการเล่นจากการใช้ประสาทสัมผัส ไปสู่การรู้จักสร้างสัญลักษณ์แทนสิ่งต่างๆ และสุดท้ายมีความคิด ความเข้าใจในเหตุผล เข้าใจในสิ่งที่เพื่อนนามธรรมมากขึ้น สามารถสื่อความหมาย ความคิดของตนเองได้

1.5 ประเภทของการเล่น

ประเภทของการเล่นของเด็กนั้นได้มีผู้สนใจศึกษาแบ่งเป็นประเภทต่างๆ ดังต่อไปนี้

สโตนและเซอร์ซ(สุวดี ศรีเลณวัติ 2534 92 , อ้างอิงจาก Stone, & Church 1973) ได้จำแนกประเภทการเล่นที่เป็นประโยชน์ออกเป็น 6 ประเภทด้วยกัน คือ

- 1 สังคม (Social affective)
- 2 ความรู้สึกพึงพอใจ (Sense pleasure)
- 3 ทักษะ (Skill)
- 4 เล่นละคร (Dramatic)
- 5 ระเบียบแบบแผน (Formal)

6 แข่งขัน (Competitive)

แต่ละประเภทมีรายละเอียด ดังนี้

1 เด็กจะเริ่มเล่นด้วยสังคม บิดามารดาจะกระตุ้นเด็กทารกโดยทำเสียงอ้อแอ้หยอกล้อแสดงความรักและเล่นกับเด็กด้วยท่าทางต่างๆ เด็กจะโต้ตอบโดยแสดงความพึงพอใจ เป็นการให้รางวัลแกบิดามารดา จะเป็นวงจรเช่นนี้ไปเรื่อยๆ

2 เล่นด้วยความรู้สึกพึงพอใจ เด็กจะถูกกระตุ้นโดยสิ่งแวดล่อมต่างๆ เช่น สี เสียง การเคลื่อนไหว รส ความหยาบละเอียดของสิ่งของ เมื่อเด็กได้พบกับสิ่งเหล่านี้ เด็กจะมีความรู้สึกพึงพอใจ

3 การเล่นฝึกทักษะ เกิดขึ้นเมื่อเด็กสามารถเอื้อมมือออกไปและจับต้องของเล่นได้ เด็กจะทำซ้ำๆเกี่ยวกับทักษะใหม่ๆ ที่สามารถทำได้ เด็กต้องการเรียนรู้การทำงานให้สำเร็จมากกว่าการเล่นเพื่อความพึงพอใจเท่านั้น

4 การเล่นละคร เด็กจะพยายามเลียนแบบบทบาทชีวิตในบ้านก่อนและต่อไปจึงจะเกี่ยวข้องกับโลกกว้าง การเล่นเลียนแบบละครนี้จะเห็นได้ชัดเมื่อเด็กเลียนแบบการพูดโทรศัพท์ของผู้ใหญ่ ทำท่าทางแต่งตัวด้วยเสื้อผ้าของผู้ใหญ่ ด้วยการเล่นละคร เด็กจะเลียนแบบบุคลิกลักษณะของบุคคลสำคัญ

5 การเล่นเกม เด็กจะเริ่มเล่นเกมที่ไม่เป็นการแข่งขันก่อน เช่น เล่นจ๊ะเอ๋ เล่นซ่อนหา เป็นต้น เมื่อเด็กโตขึ้น จึงเล่นเกมที่แข่งขันกัน

6 เกมแข่งขันจะเริ่มตั้งแต่การเล่นเกมนบนโต๊ะ เช่น ปิงปองไปจนถึงการเล่นกีฬา

พาร์เทน (ประณต คำนิม 2545 : 32 อ้างอิงจาก Parten 1932) แบ่งการเล่นของเด็กวัยก่อนเรียนออกเป็น 6 ประเภท คือ

1 Unoccupied play เด็กไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับเด็กคนอื่นๆ มักเฝ้าดูการเล่นของเด็กคนอื่นๆ อย่างไม่สนใจ หรือไม่ก็เดินไปเดินมาอย่างไร้จุดหมาย

2 Solitary play เด็กไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับคนอื่นๆ เด็กมักเล่นตามลำพังเล่นคนเดียวอย่างอิสระ จุดประสงค์หลักคือ การเล่นกับของเล่นของตน

3 Onlooker เด็กสังเกตการเล่นของเด็กคนอื่นๆ ในขณะที่เล่นและมักจะเสนอแนะหรือหัวเราะในสิ่งที่ได้เห็น เด็กเข้าไปอย่างกระตือรือร้นมากกว่าในแบบที่ 1

4 Parallel play เด็กเล่นอยู่ใกล้ๆ กับคนอื่นๆ ด้วยการเล่นอย่างเดียวกันหรือทำกิจกรรมที่เหมือนกัน อย่างไรก็ตามการเล่นยังเป็นการเล่นอย่างอิสระ ไม่เข้าไปมีส่วนร่วมร่วมกับเด็กอื่น ๆ

5 Associative play เด็กเล่นอยู่ใกล้ๆ กัน มีการแลกเปลี่ยนทางสังคมกับหลายๆ อย่างซึ่งแสดงให้เห็นถึงการยอมรับเพื่อนๆ เช่น มีการสนทนาคล้ายๆ กับการถามคำถามซึ่งกันและกัน อดความสำเร็ของตน มีการยืมและให้ยืมของเล่นกัน

6 Cooperative play เด็กเข้าไปเกี่ยวข้องกันทางสังคมที่ซับซ้อนมีเป้าหมายเหมือนกัน มีบทบาทต่อกันและกัน มีส่วนร่วมกับกลุ่มและหัวหน้าและมักจะตั้งกฎเกณฑ์ที่เป็นทางการในการเล่นเกมส์ต่างๆ

สำหรับเฮอร์ล็อก (ประณต คำนิม 2545 : 33 , อ้างอิงจาก Hurlock 1978) แบ่งการเล่น เป็น 2 ประเภทหลักๆ คือ

- 1 Active play เป็นการเล่นซึ่งความพอใจเกิดจากบุคคลนั้นเป็นผู้กระทำ
- 2 Passive play หรือ Amusement เป็นการเล่นซึ่งความพอใจเกิดจากกิจกรรมของคนอื่นๆ เช่น การดูภาพยนตร์ การดูโทรทัศน์ การฟังดนตรี การดูกีฬา การดูผู้อื่นเล่น

นอกจากนี้การเล่นของเด็กได้แบ่งเป็นหลายชั้นตามระดับอายุดังนี้ (วราภรณ์ รักวิชัย 2540 136)

- 1 การเล่นคนเดียว(Solitary play) คือ การเล่นคนเดียวเล่นของใกล้ตัว ได้แก่ เด็กอายุแรกเกิด -8 เดือน
- 2 การดูคนอื่นเล่น(Spectation play) การนั่งดูคนอื่นเล่น ได้แก่ เด็กอายุ 9 เดือน -2 ขวบ
- 3 การเล่นโดยต่างคนต่างเล่น(Parallel play) การเล่นโดยที่ไม่เกี่ยวข้องกัน ไม่แบ่งกันเล่น เล่นแบบคู่ขนาน ได้แก่ เด็กอายุ 2 - 3 ขวบ

4 การเล่นด้วยกัน(Partner play) การเล่นด้วยกัน เด็กในวัยนี้เด็กมักจะแย่งของเล่นกัน จะตีกันเพราะแย่งของเล่น ได้แก่ เด็กอายุ 4 - 6 ขวบ

5 การเล่นเป็นกลุ่ม(Group play) การเล่นแบบนี้ เล่นเป็นกลุ่มเป็นทีม ได้แก่ เด็กอายุ 9 - 12 ขวบ
 สุชา จันทรธรม(2543) กล่าวว่า ชนิดของการเล่นของเด็กขึ้นอยู่กับอายุของเด็กเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งได้กล่าวถึงต่อไปนี้

1 การเล่นที่เป็นไปตามธรรมชาติและเป็นอิสระ ไม่มีกฎเกณฑ์ไม่เล่นประจำ เป็นการเล่นคนเดียวมากกว่าที่จะเล่นกับเพื่อน

2 การเล่นแบบสมมติ การเล่นชนิดนี้เด็กจะได้เรียนรู้จากเด็กที่โตกว่า เป็นการแสดงถึงพฤติกรรมในชีวิตสะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมในละแวกนั้น จัดเป็นการเล่นที่เด็กสมมติขึ้นจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันที่เด็กได้พบมา

3 การเล่นแบบสร้างสรรค์ ได้แก่

- แบบของการสร้าง การปั้น
- การวาดเขียน
- การระบายสี
- ดนตรี
- การเขียน งานเขียน เช่น เขียนนิทาน

4 การรวบรวมสิ่งของ สิ่ง que เด็กเก็บรวบรวมได้มักจะเก็บไว้ในกระเป๋าสลัดหรือกางเกงหรืออาจจะหาที่ซ่อนของตนเองแห่งหนึ่งแห่งใดก็ได้

5 การเล่นเกมและการแข่งขัน เด็กจะชอบเล่นเกมกับมารดา ก่อน เช่น การเล่นซ่อนหา การเล่นกับกระจก เมื่อเด็กอายุ 4-5 ขวบ จะเล่นกับเด็กอื่นโดยไม่จำกัดจำนวนผู้เล่น อาจเป็นการเล่นเลียนแบบผู้ใหญ่ เช่น การเล่นตำรวจจับผู้ร้าย เมื่ออายุประมาณ 5 ขวบขึ้นไป เด็กจะเล่นกระโดดเชือก เล่นเตะฟุตบอล และเมื่อเด็กโตมากขึ้น จะเล่นกีฬาที่มีกฎกติการ่วมกัน มีการแข่งขัน

6 การอ่าน เด็กแต่ละวัยจะมีการอ่านที่แตกต่างกัน เช่น ในปีแรกเด็กจะชอบฟังเสียงทำนองต่างๆ เมื่ออายุ 2 ขวบเด็กชอบดูภาพจากในหนังสือต่างๆ เรียนรู้คำบางคำจากในหนังสือ ในวัยเด็กเล็กจะอ่านหนังสือที่บิดา

มารดาจัดหาให้ เด็กจะชอบอ่านหนังสือที่มีภาพการ์ตูน ภาพบุคคลที่คุ้นเคย เช่น บิดามารดา พี่น้อง ครู ชอบให้ผู้อื่นอ่านหนังสือที่เป็นคำกลอนให้ฟัง

7 ภาพยนตร์

8 วิทย์

9 โทรศัพท์

การเล่นของเด็กวัยก่อนเรียนนั้นจะแตกต่างจากการเล่นของเด็กทารก เพราะเด็กทารกจะเล่นคนเดียว ไม่มีการเล่นเชิงสังคม แต่สำหรับการเล่นของเด็กวัยก่อนเรียนหรือเด็กปฐมวัยจะเล่นเชิงสังคมมากขึ้น เพื่อนของวัยนี้จะมีทั้งสองเพศ มีกลุ่มเล่นแต่สลายง่ายเพราะวัยนี้เป็นวัยที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง เด็กวัยนี้ถูกเรียกว่าเป็นวัยก่อนเข้ากลุ่มเพื่อน(Pregang) ซึ่งแบบแผนการเล่นที่พบบ่อย(ประณต คำจิณ 2545 : 29) คือ

1 การเล่นของเล่น(Toy play) การเล่นของเล่นแบบนี้ มีบทบาทสำคัญมากต่อชนิดของการเล่นที่สร้างความสนุกสนานเพลิดเพลินให้กับเด็ก เด็กจะพิจารณาของเล่นและต่อไปจะเล่นเสมือนว่าของเล่นนั้นสามารถพูดได้ ทำได้และรู้สึกได้ ซึ่งเด็กจะมีลักษณะการเล่นแบบนี้จนถึงอายุ 6-7 ขวบ หลังจากนั้นจะลดลงไปเพราะความสามารถในด้านเหตุผลพัฒนาขึ้น เด็กต้องการเล่นกับเด็กอื่นมากขึ้น

2 การเล่นแบบละคร(Dramatization) เริ่มเมื่ออายุประมาณ 2-3 ขวบ มักเป็นการเล่นจำลองตามแบบ เช่น แบบบิดามารดา บุตร ครู การเล่นกับตุ๊กตาโดยสมมติให้เป็นบุตร เป็นมารดาบ้าง เมื่ออายุ 4 ขวบ เด็กจะเล่นสถานการณ์สมมติกับเพื่อนๆ และใช้วัตถุสิ่งของ เช่น เล่นเกี่ยวกับบ้าน รถไฟ สร้างสถานการณ์ตามแบบที่เห็นมา

การเล่นแบบละครนี้พบว่าเด็กที่มีระดับสติปัญญาสูงจะมีการเล่นแบบละครมากกว่าเด็กที่มีสติปัญญาต่ำ โดยมีการสร้างสรรค์รายละเอียดให้มากขึ้น เด็กชายมีการเล่นแบบนี้มากกว่าเด็กหญิงและมีความแตกต่างกันในเรื่องราวที่เล่น เช่น เด็กชายจะเล่นเกี่ยวกับตำรวจ ทหาร เด็กหญิงจะเล่นเป็นพยาบาล

3 การเล่นแบบก่อสร้าง(Construction) เด็กจะสร้างสิ่งต่างๆ จากที่ได้พบเห็นโดยใช้ทราย ดิน โคลน บล็อก ลูกปัด สี ดินสอ กรรไกร เป็นต้น เด็กจะมีการสร้างถนน การสร้างอุโมงค์หรือบ้าน เด็กสนใจการวาด การระบายสีต่างๆ สนใจสีมากกว่ารูปทรง

4 เกม(Games) ประมาณอายุ 4-5 ขวบ เด็กเริ่มสนใจการเล่นเก้กับเพื่อนบ้าน เช่น เล่นงูกินหาง เล่นซ่อนหา ฯลฯ เกมของเด็กวัยนี้เป็นแบบง่ายๆ มีกฎเกณฑ์ไม่มากนัก เช่น กระโดดเชือก โยนลูกบอล

5 การอ่าน(Reading)

6 ภาพยนตร์ วิทย์ และโทรศัพท์

1.6 ลักษณะการเล่น

เด็กแต่ละวัยจะมีการเล่นซึ่งเป็นลักษณะประจำแต่ละวัย การเล่นจะเปลี่ยนแปลงไปเมื่อเด็กเติบโตขึ้น ซึ่งการเล่นแต่ละวัยมีลักษณะดังนี้(วราภรณ์ รักวิจัย 2540 : 131-136)

1 การเล่นของวัยทารก

เริ่มด้วยรูปแบบง่ายๆ แต่ทำให้เกิดการเรียนรู้ ฝึกหัดความชำนาญในการเคลื่อนไหว การควบคุมร่างกาย การประสานงานระหว่างมือ ตาและประสาทสัมผัสทั้งห้า การเล่นของทารกเริ่มจากการปฏิบัติกิจวัตรสะท้อน การกระตุ้น

อวัยวะรับความรู้สึกและการเคลื่อนไหวโดยไม่มีจุดหมาย การเล่นของทารกเป็นอิสระเป็นไปตามธรรมชาติ เป็นการ เล่นตามลำพังคนเดียวและเด็กจะสนุกในการเล่นเคลื่อนไหวร่างกายของตนเอง ของเล่นที่เหมาะสมกับวัยทารก เช่น ตุ๊กตานุ่มๆ สีสดใส หรือของเล่นอ่อนๆ ที่มีเสียงเมื่อถูกบีบ วัสดุเป็นพวงที่แขวนที่เปลนอนได้ ฯลฯ

2 การเล่นของเด็กวัย 1-3 ขวบ

เด็กในวัยนี้เริ่มจากการคลานเปลี่ยนมาเป็นเดิน แต่การเดินยังไม่แข็งแรง เด็กจะเดินเกาะเครื่องเรือนจาก ชั้นหนึ่งไปยังอีกชั้นหนึ่งเรื่อยไปทำให้ได้มีโอกาสเรียนรู้ระยะทาง เวลาและช่องว่าง เด็กในวัยนี้ชอบดึงรถ หรือกล่อง กระดาษ ทำให้เด็กได้ฝึกการควบคุมแขนขาของตนเอง ของเล่นที่เหมาะสมกับวัยนี้ ได้แก่ ของลากจูงได้ เช่น เรือ รถไฟ หรือตุ๊กตาเล็กๆ ตุ๊กตาสัตว์ ซึ่งเข้าหิ้งในร่ม บันไดสำหรับปีนและกระดานลื่น เครื่องเล่นดินทราย ฯลฯ

3 การเล่นของเด็กวัย 3-5 ขวบ

เด็กในวัยนี้จะเริ่มเล่นกับเพื่อนเป็นกลุ่มโดยร่วมกิจกรรมของกลุ่ม เด็กในวัยนี้พอใจในการเล่นที่เกี่ยวกับ สังคม ชอบเลียนแบบชีวิตสังคมของผู้ใหญ่ มักเล่นเกี่ยวกับชีวิตในบ้าน แสดงบทบาทของสมาชิกในครอบครัว เช่น เล่นเป็นบิดามารดา ครู หมอ ตำรวจ เด็กจะเปลี่ยนบทบาทตามความสนใจและประสบการณ์ใหม่ที่ได้รับ เด็ก วัยนี้มีจินตนาการสูง ชอบจินตนาการว่าเป็นคนเก่ง เช่น ตำรวจ ซูเปอร์แมน การเล่นของเด็กวัยนี้ที่เด่นกว่าวัยอื่น คือ การเล่นเลียนแบบชีวิต ชอบฟังนิทาน โคลงกลอน และมักจะนำมาดัดแปลงเล่นเป็นละครได้ สนใจการเล่นกับ เด็กคนอื่น ๆ ชอบเล่นที่คล้ายชีวิตจริง ชอบทำงานร่วมกับบิดามารดา อยากรู้อยากเห็นเกี่ยวกับโลกรอบๆ ตัว ของ เล่นที่เหมาะสมกับวัยนี้ ได้แก่ หนังสือภาพ นิทาน ดินน้ำมัน แป้ง ดินเหนียว วัสดุวาดภาพระบายสี บ้านหรือรถไฟ จำลอง บล็อกต่างๆ ชุดเสื้อผ้าที่ไม่ใช่แล้ว ฯลฯ

4 การเล่นของเด็กวัย 6-12 ขวบ

เด็กในวัยนี้ชอบเล่นโลดโผน กระโดดโลดเต้น ชอบการบินป่าย ห้อยโหน ตีลังกา กระโดดเชือก ซึ่งการเล่น ส่วนมากเป็นการพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ คือไม่อยู่นิ่ง มีความตื่นตัวอยู่เสมอ ชอบการเล่นออกกกำลังกาย ชอบอ่าน หนังสือมากขึ้น ไม่ชอบฟังผู้ใหญ่ รู้จักเล่นบทบาทสมมติ รู้จักวางแผนในการเล่นกับเพื่อน การเล่นเริ่มมีกฎเกณฑ์ มากขึ้นและเล่นเป็นกลุ่ม ชอบเล่นเลียนแบบชีวิตของผู้ใหญ่ในลักษณะและอาชีพต่างๆ ของเล่นที่เหมาะสมกับวัยนี้ ได้แก่ อุปกรณ์วาดภาพ ระบายสี หนังสือ เครื่องเล่นช่างไม้ ทำสวน เครื่องเล่นสนาม จักรยาน สัตว์เลี้ยง อุปกรณ์ กีฬา เกม ของเล่นเครื่องดนตรีกลไกต่างๆ ฯลฯ

การเล่นของเด็กมีลักษณะที่สำคัญหลายประการ คือ (ประณต คำจิณ 2545 : 33 , อ้างอิงจาก Hurlock 1978 : 293-296)

- 1 การเล่นมักสืบทอดต่อๆ กันมาเป็นประเพณี
- 2 การเล่นมีแบบแผนที่ทำนายได้
- 3 จำนวนของกิจกรรมการเล่นจะลดลงเมื่ออายุมากขึ้น
- 4 การเล่นเชิงสังคมจะมีมากขึ้นเมื่ออายุมากขึ้น
- 5 จำนวนของเพื่อนเล่นจะลดลงเมื่ออายุมากขึ้น
- 6 การเล่นของเด็กจะเหมาะสมตามเพศมากขึ้นเมื่ออายุมากขึ้น

7 การเล่นของเด็กจะเปลี่ยนจาก Informal เป็น Formal

8 การเล่นโดยใช้พละกำลังจะลดลงเมื่ออายุมากขึ้น

9 การเล่นทำนุภาพปรับตัวของเด็กได้

10 การเล่นของเด็กมีความแตกต่างกันอย่างมากมาย ซึ่งขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายๆ อย่าง เช่น สุขภาพ พัฒนาการของกล้ามเนื้อ สติปัญญา เพศ สิ่งแวดล้อม สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม เวลาว่าง อุปกรณ์การเล่น เป็นต้น

ในเรื่ององค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการเล่นนั้น เฮิร์ลล็อก(สุชา จันทรเฒ 2543 93-94 อ้างอิงจาก Hurlock 1968 359-364) ได้สรุปไว้ว่านอกจากอิทธิพลข้างต้นแล้วยังมีอิทธิพลมาจาก

1 ประเพณี เช่น เด็กหญิงชอบเล่นตุ๊กตา เด็กชายชอบเล่นเป็นทหาร ตำรวจหรือเครื่องบินตกลูกต่างๆ ซึ่งการเล่นต่างๆ ถูกถ่ายทอดมาสู่รุ่นลูกหลานมาทุกยุคทุกสมัย ในหมู่เด็กที่ครอบครัวมีรายได้ต่ำประเพณีต่างๆ ในการเล่นจะมีอิทธิพลต่อการเล่นของเด็กมากกว่าครอบครัวที่มีรายได้สูง

2 ฤดูกาล เด็กเล่นสิ่งต่างๆ มักขึ้นอยู่กับฤดูกาลด้วย เช่น ฤดูร้อนเด็กเล่นกีฬาประเภทว่ายน้ำ แข่งเรือ ฤดูหนาวเล่นว้าว เล่นกระโดดเชือก เป็นต้น

1.7 ประโยชน์ของการเล่น

การเล่นเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตเด็ก ซึ่งสามารถสรุปประโยชน์ของการเล่น ได้ดังนี้(สุชา จันทรเฒ 2543 81-82)

1 การเล่นจะช่วยพัฒนากล้ามเนื้อส่วนต่างๆ ของร่างกายให้แข็งแรง ช่วยให้เด็กรู้สึกสบาย ร่างกายแข็งแรง เป็นการออกกำลังกายที่ดี

2 การเล่นช่วยให้เด็กรู้จักปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม รู้จักแยกแยะว่าอะไรเป็นความจริง อะไรเป็นความฝัน ได้รู้จักตัวเองมากขึ้น

3 ช่วยให้เด็กรู้จักแบ่งปัน เอื้อเฟื้อ ไม่เห็นแก่ตัว รู้จักการให้และการรับและการร่วมมือกับผู้อื่น

4 การเล่นเป็นสื่อในการสร้างมิตรภาพระหว่างเด็ก ลดความเป็นศัตรูระหว่างกัน

5 ในการเล่นระหว่างพี่น้องในครอบครัว จะทำให้พี่น้องไม่รู้สึกอิจฉากัน

6 การเล่นที่เด็กได้สมมติตนเองเป็นบุคคลต่างๆ เช่น ครู แพทย์ พยาบาล ตำรวจ ฯลฯ ทำให้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของบุคคลต่างๆ เป็นการสร้างจินตนาการในงานอาชีพ และเป็นการเตรียมตัวเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต

7 การเล่นเป็นการชดเชยสิ่งที่เด็กขาดไป ทำให้เด็กได้ระบายอารมณ์และความรู้สึกผ่านการเล่น อันเป็นการผ่อนคลายไม่ให้เกิดเครียดจนเกินไป

8 การเล่นเป็นการฝึกฝนมารยาทของเด็กได้เป็นอย่างดี เด็กรู้จักผิด รู้จักแพ้รู้ชนะ รู้จักการให้อภัยกัน รู้จักความยุติธรรม รู้จักความซื่อสัตย์ การควบคุมตนเองและฝึกฝนให้เป็นคนที่มีความอดทน

นอกจากนี้ วราภรณ์ รักวิชัย(2540 124-129) ได้กล่าวถึงคุณค่าและประโยชน์ของการเล่นที่มีต่อ พัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็ก โดยสรุปดังนี้

1 พัฒนาการทางด้านร่างกาย

การเล่นทำให้เด็กได้เคลื่อนไหวทุกส่วนของร่างกาย ทำให้กล้ามเนื้อแข็งแรง และมีการทำงานประสานกันของกล้ามเนื้อต่างๆ จะทำให้เป็นคนคล่องแคล่วว่องไว มีสุขภาพแข็งแรง การเล่นที่ช่วยพัฒนาทางด้านร่างกายได้แก่ การเล่นกลางแจ้ง เช่น เล่นชิงช้า การวิ่ง ซึ่งเป็นการพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เช่น แขน ขา ส่วนต่างๆ ของร่างกาย ส่วนการเล่นตัดกระดาษ การประดิษฐ์เป็นการเล่นที่พัฒนาการทำงานของกล้ามเนื้อเล็ก เช่น นิ้วมือ

2 พัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ

เด็กยังอยู่ในสภาพที่ช่วยเหลือตัวเองและการปรับตัวยังไม่ดี พัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจยังไม่มั่นคง มีอารมณ์ต่างๆ เช่น กลัว อิจฉา โมโห คับข้องใจ เครียด ฯลฯ อารมณ์เหล่านี้จะเกิดขึ้นกับเด็กทุกคน ซึ่งการเล่นช่วยทำให้เด็กได้ผ่อนคลายระบายอารมณ์เหล่านั้นออกมาและจะทำให้เด็กปรับอารมณ์ความรู้สึกของตนเองได้

3 พัฒนาการด้านสังคม

การเล่นสอนให้เด็กรู้จักเหตุผล รู้จักให้อภัย ฝึกความสามัคคี และทำงานเป็นกลุ่ม รู้จักเสียสละ และยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น ฝึกการรอคอย ความอดทน สามารถยอมรับความจริงได้ ปรับตัวเข้ากับสังคม ทำให้อยู่ร่วมกับคนอื่นได้อย่างมีความสุข

4 พัฒนาด้านสติปัญญา

การเล่นทำให้เด็กเรียนรู้สิ่งแวดล้อมและประสบการณ์ชีวิตให้กับตนเอง เช่น ได้เรียนรู้ เรื่องขนาด รูปร่าง น้ำหนัก ความเหมือน ความต่าง ของสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัว การเล่นสะท้อนให้เห็นถึงการรับรู้ที่เด็กมีต่อสิ่งรอบตัว และช่วยให้เด็กได้รู้จักปรับความคิด ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมให้ตรงกับความจริง

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การเล่นนั้นเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อเด็กเป็นอย่างยิ่ง การเล่นเป็นเสมือนพื้นฐานของการเรียนรู้ การเจริญเติบโตและการพัฒนาของเด็ก ทำให้เด็กได้แสดงบทบาท แสดงความคิดของตนเอง การเล่นมีลักษณะที่แตกต่างกันไปในแต่ละวัยและมียุคประกอบที่เกี่ยวข้อง เช่น เพศ อายุ สติปัญญา สุขภาพ ความแข็งแรงของกล้ามเนื้อของเด็ก เวลาว่างทั้งของเด็กและบิดามารดา ผู้ปกครอง ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ของครอบครัว สภาพแวดล้อม ฤดูกาล ประเพณี เป็นต้น ทั้งนี้การเล่นมีประโยชน์คือช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย พัฒนาการทำงานของกล้ามเนื้อต่างๆ พัฒนาสติปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ ภาษา สังคม เด็กเรียนรู้ที่จะแบ่งปัน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ รับรู้ความคิดเห็นของผู้อื่น เรียนรู้ที่จะควบคุมความคิดความรู้สึกของตนให้แสดงออกอย่างเหมาะสม สามารถปรับตัว ปรับอารมณ์ได้ดี มีชีวิตที่มีความสุข ดังนั้นการเล่นจึงถือเป็นกุญแจสำคัญที่จะช่วยให้เด็กมีการเรียนรู้และพัฒนาตนเองไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ที่ดี

1.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเล่น

ดังจากเอกสารข้างต้นนั้นจะพบว่า การเล่นนั้นมีความสำคัญต่อพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็กเป็นอย่างยิ่ง จึงได้มีผู้สนใจศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเล่นไว้อย่างมาก ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาและนำเสนอต่อไปนี้

1 งานวิจัยต่างประเทศ

จากการศึกษางานวิจัยของต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการเล่นนั้น สรุปผลในแต่ละงานวิจัยดังนี้

ลีนอร์แมน (Fewell, Ogura & Notari-Syverson 1997 Citing Lenorman 1986) ศึกษาการเล่นแบบสัญลักษณ์ของเด็กชาวฝรั่งเศสอายุ 2-4 ปี พบว่า การเล่นแบบสัญลักษณ์มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการทางภาษา

ฟีเวล โอกูรา และ โนตารี-ซีเวอร์สัน (Fewell Ogura & Notari-Syverson 1997 Abstract) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเล่นกับทักษะการสื่อสารในเด็กที่เป็นดาวนซินโดรม (Down Syndrome) โดยศึกษาในเด็ก จำนวน 19 คน อายุระหว่าง 15-54 เดือน พบว่า การเล่นมีความสัมพันธ์กับทักษะด้านความยาวของการเปล่งเสียงพูด

เทียซ (Tietz 1998 Abstract) ศึกษาเปรียบเทียบเพศของเด็กปฐมวัยต่อรูปแบบการเล่น โดยให้เด็กปฐมวัยทั้งเพศหญิงและชายดูวิดีโอเทปการเล่นของเด็กปฐมวัยคนอื่นๆ แล้วให้เด็กเลือกรูปแบบการเล่นที่ตนเองชอบจากการเล่น 3 รูปแบบ พบว่า ในเด็กปฐมวัยที่มีอายุน้อย เด็กหญิงจะเลือกรูปแบบการเล่นที่เน้นการพูดคุยและเป็นการเล่นที่หยอกล้อและรุนแรง ในขณะที่เด็กชายชอบการเล่นแบบเพื่อนมีการช่วยเหลือกันมากกว่า ส่วนในเด็กปฐมวัยที่อายุมากกว่า พบว่าไม่มีความแตกต่างระหว่างเด็กหญิงและเด็กชายและพบว่าเด็กชอบรูปแบบการเล่นที่เป็นแบบเพื่อนมีการช่วยเหลือกันมากกว่าการเล่นที่หยอกล้อและรุนแรง ทั้งนี้จะเป็นสาเหตุจากการที่เด็กได้เรียนรู้ทักษะทางสังคมมากขึ้น

เวิร์ช (Worch 1998 Abstract) ได้ศึกษาพฤติกรรมการเล่นของลิง 4 ชนิดในแอฟริกาตะวันออก เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเล่นต่อทักษะการหาอาหาร การต่อสู้ การเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและการรับรู้ทางสังคม ซึ่งสามารถสรุปเชื่อมโยงกับการเล่นของเด็กปฐมวัย ได้ว่า 1) การเล่นนั้นเป็นพฤติกรรมที่มีมาตั้งแต่กำเนิด 2) การเล่นช่วยพัฒนาทักษะต่างๆ เช่น ทักษะการต่อสู้ ทักษะทางสังคม

วิกกีและเฮดี้ เจนเวย์ (Vicki & Heidi Jenvey 2000 Abstract) ได้ศึกษารูปแบบการเล่นและการเลือกของเล่นของเด็กในออสเตรเลีย ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1989-2000 โดยศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบการเล่นเมื่ออยู่ที่บ้าน กับเมื่ออยู่ที่โรงเรียนของเด็กวัยต่างๆ คือ วัยเด็ก อายุ 4 ปี 5 เดือน - 6 ปี 11 เดือน วัยเด็กตอนกลาง อายุระหว่าง 7 ปี 9 เดือน - 9 ปี 11 เดือน และวัยเด็กโต อายุระหว่าง 10 ปี - 12 ปี 11 เดือน จำนวน 85 คน โดยใช้วิธีให้เด็กเป็นผู้ตอบ (Self reported) พบว่า รูปแบบการเล่นเมื่ออยู่ที่บ้านไม่มีความแตกต่างกันระหว่างอายุและเพศ แต่มีความแตกต่างกันในด้านอายุเมื่ออยู่ที่โรงเรียน โดยเด็กเล็กจะเล่นจินตนาการส่วนเด็กโตเล่นกลางแจ้ง

2 งานวิจัยในประเทศ

สายพิน ประสุวรรณ์ (2538 บทคัดย่อ) ศึกษาเปรียบเทียบความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ศิลปสร้างสรรค์และการเล่นตามมุมโดยครูสร้างกฎเกณฑ์และเด็กสร้างกฎเกณฑ์ กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กปฐมวัยอายุ 5-6 ปี จำนวน 92 คน กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาล 2 ปีการศึกษา 2537 โรงเรียนอนุบาลนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา โดยแบ่งกลุ่มทดลอง 2 กลุ่มๆ ละ 46 คน ผลการวิจัยพบว่า

1 เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์และการเล่นตามมุมโดยเด็กร่วมกันสร้างกฎเกณฑ์ในการปฏิบัติ และเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์และการเล่นตามมุมโดยครูเป็นผู้กำหนดกฎเกณฑ์การปฏิบัติมีวินัยในตนเองสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

2 เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์และการเล่นตามมุมโดยเด็กร่วมกันสร้างกฎเกณฑ์ในการปฏิบัติ และเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์และการเล่นตามมุมโดยครูเป็นผู้กำหนดกฎเกณฑ์การปฏิบัติมีวินัยในตนเองไม่แตกต่างกัน

วาสนา บุญจันทร์(2539 บทคัดย่อ) ศึกษาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กระดับก่อนประถมศึกษาที่ได้รับการจัดกิจกรรมเน้นสื่อแบบไทย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนอนุบาล 1 อายุ 4-5 ปี ที่มีพฤติกรรมทางสังคมด้านความสุภาพอ่อนน้อมและควมมีระเบียบวินัยต่ำ โรงเรียนปริณายก กรุงเทพมหานคร จำนวน 20 คน เป็นการศึกษาเชิงทดลอง โดยการจัดกิจกรรมเน้นสื่อแบบไทยในกิจกรรมในวงกลม กิจกรรมศิลปะศึกษาและกิจกรรมการเล่นตามมุมเป็นเวลา 8 สัปดาห์ ผลพบว่า เด็กที่ได้รับการจัดกิจกรรมเน้นสื่อแบบไทยมีพฤติกรรมทางสังคมด้านความสุภาพอ่อนน้อมและควมมีระเบียบวินัยสูงขึ้น

สมชาย บ้านไร่(2541 บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน โดยการจัดกิจกรรมการเล่นพื้นบ้านไทยให้แก่เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่กำลังเรียนอยู่ชั้นอนุบาล 2 ปีการศึกษา 2539 โรงเรียนโสตศึกษา พบว่า เด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินหลังจากจัดกิจกรรมการเล่นพื้นบ้านของไทยมีความพร้อมทางคณิตศาสตร์สูงขึ้นทั้งโดยรวมและรายด้าน คือ ด้านการสังเกต ด้านการเปรียบเทียบ ด้านจำนวน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01

จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะเห็นได้ว่า การเล่นของเด็กแต่ละวัยมีความแตกต่างกัน เด็กมีรูปแบบการเล่นที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ เช่น อายุ เพศ สถานที่ ผู้ที่เด็กร่วมเล่น เป็นต้น ซึ่งการจัดกิจกรรมการเล่นของเด็กมีความสำคัญต่อการพัฒนาทักษะทางด้านต่างๆ เช่น ทางสังคม ควมมีระเบียบวินัย ความสุภาพอ่อนน้อม มีทักษะทางภาษาและทางสติปัญญา เป็นต้น บิดามารดาเห็นว่าตนเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญต่อการส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัย เพราะเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุดที่คอยให้การอบรมเลี้ยงดูส่งเสริมกิจกรรมในด้านต่างๆ ให้เด็กมีพัฒนาการที่ดี

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการเล่นของบิดามารดา

2.1 ทศนคติของบิดามารดาที่เกี่ยวข้องกับการเล่น

การเล่นที่จะช่วยให้ได้ประโยชน์ต่อเด็กในการกระตุ้นพัฒนาการด้านต่างๆ เพื่อช่วยให้เด็กมีการปรับตัวที่ดี มีการพัฒนาเป็นผู้ใหญ่ที่ดี มีความสุขในสังคมในอนาคตนั้น ควรเริ่มจากการเลี้ยงดูเอาใจใส่ของบิดามารดาที่เห็นความสำคัญในการส่งเสริมการเล่นของเด็กอย่างถูกต้องและจริงจัง ดังนั้นการที่บิดามารดามีทัศนคติที่ดีต่อการเล่นของเด็กจึงเป็นสิ่งสำคัญ บิดามารดาที่ไม่เข้าใจในธรรมชาติของเด็ก เป็นคนเจ้าระเบียบเกินไป เห็นการเล่นของเด็กเป็นเรื่องซุกซนไม่เข้าเรื่อง หรือกลัวว่าการเล่นจะทำให้เกิดอันตรายบาดเจ็บ ประคบประหงมเด็กจนเกินไป หรือไม่ซาบซึ้งถึงคุณค่าของการเล่นของเด็ก หรือเป็นคนที่จะเอาแต่งานทำเดียว ต้องการให้เด็กทำงานเหมือนผู้ใหญ่ ซึ่งจะทำให้เด็กเกิดความเบื่อหน่าย เด็กเหล่านี้ถูกสกัดกั้นไว้ไม่ให้เล่นอย่างเพียงพอตามความต้องการ เด็กถูกจำกัดอิสระในการเล่น ขาดการพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมตามวัย ส่วนบิดามารดาที่ชอบการเล่น อาจเป็นเพราะได้เล่นอย่างมีอิสระเสรีมาตั้งแต่อยู่ในวัยเด็ก ย่อมตามใจให้เด็กเล่นตามความต้องการของเด็ก จึงเป็นสิ่งที่น่าสังเกตได้ว่าเด็กที่มี

บิตามารดาเป็นนักกีฬา เด็กมักจะเป็นนักกีฬาด้วย ซึ่งจะเป็นโดยกรรมพันธุ์หรือเป็นเพราะทัศนคติของบิตามารดาที่มีต่อการเล่นกีฬาก็อาจเป็นไปได้(ยัง พิทยานิยม และ สนิทศักดิ์ สนิทศักดิ์ 2508 248-249)

บิตามารดาไม่ควรหวังเรื่องที่จะให้เด็กเรียนหนังสือ ท่องวิชา หรือทำงานมากเกินไปจนมองข้ามกิจกรรมที่เป็นการเล่นของเด็ก บิตามารดาจะให้เด็กได้เล่น ท่องหนังสือ หรือทำงานมาน้อยเป็นสัดส่วนแค่ไหน จะต้องดูให้พอเหมาะกับวัยของเด็ก

บิตามารดาต้องเข้าใจว่า การเล่นเป็นธรรมชาติของเด็ก เป็นการเรียนรู้ เด็กจะต้องวิ่งเล่นปีนป่ายขว้างปา วิ่ง ผลัก ฯลฯ ตลอดเวลาที่เด็กตื่น สิ่งเหล่านี้เป็นความสุขของเขา เด็กที่มีความสุขจะเจริญเติบโตตามปกติจะแข็งแรง ร่าเริง ฉลาด เข้ากับเพื่อนฝูงได้ มีพัฒนาการที่ดีทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา บิตามารดาจะต้องมีใจหนักแน่นพอที่จะดูเด็กเล่นโดยไม่รู้สึกว่าเป็นเรื่องก่อความรำคาญแต่อย่างใด บิตามารดาต้องปล่อยให้เด็กเล่นตามสภาพให้มาก โดยอย่าไปเกี่ยวข้องช่วยเหลือเมื่อไม่จำเป็น ปล่อยให้เขาตัดสินใจกับสิ่งที่เขาเล่นอยู่ด้วยตนเอง จะได้เป็นการเรียนรู้สิ่งต่างๆ ด้วยตนเองเสียก่อน บิตามารดาอาจเฝ้าดูอยู่ห่างๆ เมื่อเด็กเล่นกับเพื่อนๆ หรือถ้าหากจะร่วมเล่นกับเด็กนั้น บิตามารดาควรให้การแนะนำที่ถูกต้อง แต่ไม่ใช่เป็นการควบคุมทำให้เด็กขาดอิสระในการเล่น แม้ว่าการเล่นของเด็กบางครั้งจะทำให้เป็นการสิ้นเปลืองไปบ้าง เช่น ใช้ดินสอกับกระดาษวาดรูป พู่กันระบายสี ฯลฯ เหล่านี้ก็ควรจะยอมให้เสียบ้าง โดยไม่ถือเสียว่าการสิ้นเปลือง

2.2 การเลือกของเล่นสำหรับเด็ก

ของเล่นเป็นสื่อการเรียนรู้ที่ดีสำหรับเด็ก ซึ่งจะช่วยให้เด็กมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้สภาพแวดล้อมทั้งบุคคลและสิ่งที่อยู่รอบตัว ของเล่นจะช่วยให้เด็กได้เรียนรู้ตนเอง ผู้อื่น ตลอดจนธรรมชาติ บิตามารดาจะต้องถือเป็นหน้าที่ในการที่จะจัดหาของเล่นให้เด็ก การจัดหาของเล่นนั้นไม่จำเป็นจะต้องลงทุนซื้อหาด้วยราคาแพงๆ เสมอไป โดยเฉพาะของเล่นที่ส่งมาจากต่างประเทศชนิดที่ใช้กลไกต่างๆ เพราะเครื่องเล่นเหล่านี้นอกจากจะต้องซื้อมาราคาแพงแล้วยังให้ประโยชน์แก่เด็กน้อยไม่สมกับราคา เด็กได้แต่นั่งดูของเล่นหมุนหรือเคลื่อนไหวไปมาเท่านั้น เด็กไม่ได้ลงมือทำหรือเปลี่ยนแปลงของเล่นด้วยตนเอง (อำไพ สุจริตกุล 2525 12-13)

บิตามารดาควรมีหลักเกณฑ์ในการเลือกของเล่นที่ดีให้แก่เด็ก เพื่อให้ของเล่นนั้นมีคุณค่า ให้ประโยชน์ที่แท้จริง หลักเกณฑ์ในการเลือกของเล่นสำหรับเด็กมีดังนี้ (อำไพ สุจริตกุล 2525 12-13, วราภรณ์ รักวิชัย 2540 143)

- 1 ของเล่นควรเลือกให้เหมาะสมกับอายุและความสามารถของเด็ก
- 2 ของเล่นควรต้องมีประโยชน์ต่อการพัฒนาการของเด็กในทุกๆ ด้าน ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก
- 3 เด็กเล็กต้องการของเล่นที่ใหญ่ จับต้องง่าย ของเล่นที่มีชิ้นส่วนเล็กเกินไปไม่เหมาะสำหรับเด็กเล็ก เพราะกลืนหรือส่วนย่อย เช่น นิ้วมียังไม่พัฒนาพอที่จะหยิบจับของเล็กๆ ได้
- 4 ของเล่นเด็กไม่ควรมีส่วนย่อยมากเกินไป โครงสร้างของเครื่องเล่นหรือของเล่นควรมีน้อยชิ้นให้เด็กหัดแยกออกแล้วประกอบเข้าด้วยกันเป็นรูปร่างได้ง่าย ถ้าเป็นชิ้นส่วนที่เด็กสามารถประกอบเป็นรูปร่างหรือลักษณะต่างๆ กัน ได้หลายอย่าง จะยิ่งช่วยส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์แก่เด็กได้มาก

5 ของเล่นที่สามารถแปลงรูปแบบได้หลายอย่างจะช่วยให้เด็กเบื่อง่ายและช่วยพัฒนาทางสติปัญญาของเด็กได้ เช่น บล็อกไม้ต่อบ้านก็ได้ รถก็ได้ เป็นต้น

6 ของเล่นต้องทนทาน มีคุณภาพดี แข็งแรงไม่แตกหักง่าย อันจะเป็นอันตรายต่อเด็ก

7 ของเล่นที่ดีจะต้องผลิตด้วยวัสดุที่ไม่เป็นพิษแก่เด็ก เช่น ไม่มีสารเคมีจนเป็นอันตราย เมื่อเด็กจับต้องบ่อยๆ หรือเมื่อดูด อม เป็นต้น

8 ควรเลือกของเล่นที่เด็กเล่นร่วมกันได้มากกว่าที่จะเล่นเพียงคนเดียว การฝึกให้เด็กเล่นร่วมกันจะช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางสังคม

9 ควรเลือกของเล่นที่สามารถกระตุ้นให้เด็กคิดประดิษฐ์เองได้ด้วยจะมีคุณค่าในการพัฒนาความคิดริเริ่มของเด็กได้

10 ของเล่นที่ดีต้องมีประโยชน์ คุ่มค่า ราคาไม่แพงแต่เล่นได้ทนนานและเก็บรักษาไว้เล่นได้ทุกเมื่อ และหลังจากเลิกเล่นแล้วควรหัดให้เด็กรู้จักเก็บรักษาของเล่น เช่น เก็บใส่กล่อง ใส่ตู้ หรือชั้น เป็นต้น

2.3 การส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาต่อการเล่นของเด็กปฐมวัย

ครอบครัวนับว่าเป็นสถาบันที่มีความสำคัญยิ่งในการอบรมเลี้ยงดูให้เด็กเจริญเติบโต มีพัฒนาการอย่างสมบูรณ์ มีบุคลิกภาพที่ดี มีการปรับตัวสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างไม่มีปัญหา และผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุดของครอบครัว ก็คือ บิดามารดา ซึ่งเป็นผู้ที่มีความใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด นอกจากบิดามารดาจะมีบทบาทในการอบรมเลี้ยงดูให้การเอาใจใส่ ให้ความรัก ความอบอุ่น ดูแลเด็กตั้งแต่แรกเกิดให้มีการเจริญเติบโต มีพัฒนาการทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาที่ดี โดยการสนองความต้องการทั้งด้านอาหาร การขับถ่าย การพักผ่อนนอนหลับ การสร้างภูมิคุ้มกันโรค ดูแลสุขอนามัยต่างๆ บิดามารดาจะต้องมีบทบาทในการส่งเสริมด้านการเล่น จัดกิจกรรมการเล่นให้แก่เด็กอย่างเหมาะสม ทั้งนี้การเล่นนั้นนับว่าเป็นสิ่งมีความสำคัญต่อเด็กเป็นอย่างยิ่ง เพราะ การเล่น คือ การเรียนรู้ของเด็ก(วรารักษ์ รักวิจัย 2540 123)

บทบาทของบิดามารดาต่อการส่งเสริมการเล่นของเด็กนั้น ประภาพันท์ นิลอรุณ(2525 78-82) กล่าวว่า บิดามารดาควรจัดสถานที่ให้เด็กเล่นโดยอิสระภายในบ้านที่มุมใดมุมหนึ่งสำหรับเด็กเล่น มีที่เก็บของเล่น เมื่อจัดให้มีที่เล่นและเครื่องเล่นแล้วควรแนะนำวิธีการเล่น สังเกตดูแลเด็กขณะการเล่น ในบางโอกาสช่วยแก้ปัญหา ช่วยค้นหาคำตอบเมื่อเด็กต้องการคำตอบจากผู้ใหญ่ บางครั้งเด็กชอบเล่นเป็นกลุ่มโดยเฉพาะในเด็กวัย 5 ขวบ ชอบเล่นเป็นกลุ่มประมาณ 2-3 คน การเล่นเป็นกลุ่มของเด็กวัยนี้ ควรดูแลแนะนำกฎเกณฑ์และกติกาการเล่นให้เด็กเข้าใจวิธีการอยู่ร่วมกันในกลุ่มเพื่อป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ระหว่างเด็กในกลุ่ม ส่วนคนศ(2534 2-9) ได้เน้นการเล่นในครอบครัวเป็นสำคัญ ซึ่งบิดามารดาและสมาชิกทุกคนในครอบครัวต่างก็มีส่วนร่วมในการเล่น มีการจัดเวลาในการเล่น ไม่ควรน้อยกว่าสัปดาห์ละ 2-3 ครั้งแต่ละครั้งประมาณ 20-30 นาที อาจเป็นเวลาก่อนและหลังทำงาน และในวันหยุดควรพาเด็กไปชมธรรมชาติตามสวนเมืองหรือสถานที่สำหรับการเล่นและออกกำลังกายบ้าง สถานที่ในการเล่นของครอบครัว ไม่จำเป็นต้องเป็นสนามกีฬาที่มีอุปกรณ์ครบครัน อาจเป็นเพียงพื้นที่ในบ้าน หรือสนามหญ้าหน้าบ้าน หรืออาจเป็นเส้นทางเดินเล่น สำหรับการเดินเล่น การวิ่ง ปั่นจักรยานด้วยกันทั้งครอบครัวแถวบริเวณใกล้บ้านหรือตามสวนสาธารณะ ทุ่งหญ้ากว้าง สนามเด็กเล่น สนามกีฬา หรือสถานที่ที่มีบริเวณกว้างพอที่จะเล่นได้ ทั้งนี้

การเล่นนั้นควรมีการกำหนดกฎกติกาในการเล่น โดยไม่จำเป็นต้องเข้มงวดและสามารถพลิกแพลงตามสถานการณ์ เพื่อให้การเล่นสนุกสนานและป้องกันอันตราย ซึ่งขณะที่เล่นกับเด็กนั้น บิดามารดาสามารถสังเกตการเล่นของเด็ก และอบรมสั่งสอนบุตร สร้างสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัว เข้าใจการเจริญเติบโตและพัฒนาการด้านต่างๆ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจของเด็ก

นอกจากนี้ยังมีผู้กล่าวถึงบทบาทการส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาต่อการเล่นของเด็กไว้ดังนี้

อำไพ สุจริตกุล(2525 :8) ได้เสนอแนะแนวทางว่า

1 บิดามารดา ผู้ปกครอง ต้องเห็นความสำคัญของการเล่นของเด็กว่าเป็นการเรียนรู้ในรูปแบบของการทดลอง ค้นหาหรือสำรวจ การเล่น คือ การเรียนรู้สำหรับเด็กเพื่อการหาประสบการณ์ เป็นการหาวิธีแก้ปัญหาเท่ากับการการเพิ่มพูนสติปัญญาหรือฝึกความเฉลียวฉลาดของเด็ก

2 บิดามารดาควรจัดหาของเล่นที่เหมาะสมกับวัยความสนใจและความสามารถของเด็ก ไม่ควรเป็นของเล่นที่มีราคาแพง แต่ควรเป็นเครื่องท้าทายความสามารถให้เด็กเล่นได้และประสบความสำเร็จตามความถนัด

3 บิดามารดาควรจัดสถานที่ให้เด็กได้เล่นเป็นสัดส่วน มีที่เก็บของเล่นเมื่อเลิกเล่นแล้วและฝึกให้รู้จักถนอมหรือเก็บรักษาของเล่นของตน

4 บิดามารดาควรหาโอกาสแนะนำเด็กให้รู้จักเลือกของเล่นที่มีประโยชน์ คำนึงราคาและเล่นได้ทนทาน รวมเล่นของเล่นนั้นๆ กับเด็กบ้างเพื่อให้เด็กเกิดความรู้สึก อบอุ่นปลอดภัยและมีความสุข

5 บิดามารดาควรส่งเสริมหรือสอนให้เด็กประดิษฐ์ของเล่นด้วยตนเอง โดยจัดหาวัสดุหรือส่วนประกอบให้หรืออาจให้เด็กคิดค้นหาเอง เป็นการฝึกให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ซึ่งยิ่งจะเป็นผลดีในการพัฒนาสติปัญญาของเด็กด้วย

6 บิดามารดาที่มีฐานะดีจัดหาของเล่นเครื่องเล่นให้บุตรอย่างพอเพียง หากมีของเล่นชิ้นใดที่เด็กเบื่อแล้วหรือมีมากเพียงพอ ก็พิจารณาแนะนำให้แบ่งปันหรือแลกเปลี่ยนของเล่นกับผู้อื่นบ้าง เป็นการปลูกฝังคุณธรรมในด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน

ไอเซนเบิร์กและจาคอบส์ (ดวงพร สถาปนกุล 2545 :38, อ้างอิงจาก Isenberg, & Jacobs 1982 :17-19) ได้กล่าวไว้ว่า

1 ผู้ปกครองควรเฝ้าดูเด็กขณะเล่น ซึ่งเป็นวิธีการที่ดีที่สุดในการเข้าใจเด็กว่าใครเป็นเพื่อนเล่นที่เด็กชอบเล่นด้วยมากที่สุด เด็กชอบเล่นอะไรและมีปัญหาอะไรขณะเล่น การรับรู้และเข้าใจของผู้ปกครองจะช่วยให้การจัดสภาพแวดล้อมในการเล่นให้เหมาะสมและมีประโยชน์ต่อการเล่นของเด็ก

2 ผู้ปกครองควรเป็นแม่แบบในการเล่น เพราะบิดามารดา ผู้ปกครองจะเป็นเพื่อนเล่นคนแรกของเด็ก เด็กจะเรียนรู้สิ่งต่างๆ เลียนแบบพฤติกรรมจากบิดามารดา ผู้ปกครอง

3 ผู้ปกครองควรเล่นกับเด็กของตน จะทำให้ผู้ปกครองทราบว่าเด็กชอบและไม่ชอบสิ่งใด เพื่อสามารถจัดหาของเล่นและแนะนำการเล่นที่ดีแก่เด็กได้เหมาะกับระดับอายุของเด็กได้

4 ผู้ปกครองควรขยายขอบเขตการเล่นของเด็ก โดยการเสนอแนะความคิดใหม่ๆ หรือให้ข้อมูลที่แตกต่างในการเล่นของเล่นชนิดเดิม ซึ่งขึ้นอยู่กับความพร้อมของเด็กแต่ละวัย

- 5 ผู้ปกครองควรสนับสนุนการเล่นของเด็ก ทำให้เด็กรับรู้และรู้สึกว่าคุณค่าของสิ่งที่เด็กเล่น
 - 6 ผู้ปกครองควรวางแผนการเล่นกับเด็ก ซึ่งมีวิธีการดังนี้
 - 6 1 ให้พื้นที่เด็กในการเก็บของเล่น
 - 6 2 ช่วยเด็กในการเก็บรักษาจัดการของเล่น
 - 6 3 ใช้กล่องเล็กๆ ในการเก็บของเล็กๆ ให้อยู่เป็นที่เป็นทาง
 - 6 4 เปิดโอกาสให้เด็กได้เล่นกับเด็กอื่น
 - 6 5 จัดเตรียมประสบการณ์การเล่นที่หลากหลาย
 - 6 6 จัดสมุดกิจกรรมการเล่นที่เด็กเป็นผู้เลือกและผู้ปกครองเป็นผู้เลือก
 - 7 ผู้ปกครองควรส่งเสริมให้เด็กเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง เด็กส่วนใหญ่มักชอบการเล่นแบบสมมติ ซึ่งผู้ปกครองเข้ามามีส่วนช่วยเหลือด้วย เช่น การจัดเสื้อผ้าที่ไม่ใช้แล้วไว้ให้เด็กเล่น
 - 8 ผู้ปกครองควรให้เด็กพูดคุยเกี่ยวกับการเล่น เป็นการพัฒนาทักษะทางภาษาของเด็กวิธีหนึ่ง นอกจากนี้ทำให้เด็กควบคุมทิศทางการเล่นของตนเองได้
- ส่วน เลขา ปิยะอัจฉริยะ(ดวงพร สถาปนกุล 2545 39 , อ้างอิงจาก เลขา ปิยะอัจฉริยะ 2525 20-22) ได้เสนอวิธีส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัยไว้ดังนี้
- 1 ผู้ปกครองจัดเวลาให้เด็กเล่นอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่พร้อมและสามารถส่งเสริมการเล่นของเด็กอย่างอิสระด้วยตนเอง
 - 2 มีสิ่งแวดล้อมที่พร้อมสำหรับการเล่น สภาพบริเวณที่เล่นได้รับการตรวจสอบดูแลความปลอดภัยอยู่เสมอ และมีอุปกรณ์การเล่นที่ไม่เป็นไปตามแนวทางบังคับของผู้ใหญ่ คือเด็กสามารถสร้างสรรค์การเล่นด้วยตนเอง
 - 3 ผู้ปกครองควรจัดสิ่งแวดล้อมและวัสดุอุปกรณ์การเล่นที่ส่งเสริมการเล่นที่ซับซ้อนบ้างในบางครั้ง เช่น การเล่นแบบสร้าง การเล่นแบบทดสอบเล่นเกมปริศนา ฯลฯ
 - 4 ผู้ปกครองไม่ควรคาดหวังว่าเด็กจะเล่นได้อย่างมีผลดี สำหรับเด็กที่อยู่ในกลุ่มที่มากกว่า 2 คน ไม่ควรเปรียบเทียบเด็กแต่ละคน
 - 5 ผู้ปกครองควรส่งเสริมการเล่นของเด็กแต่ละคนตามความสนใจของเด็กและมีความเหมาะสมตามลำดับขั้นพัฒนาการเล่นของเด็ก ดังนั้นผู้ปกครองจึงควรศึกษาการเล่นของเด็กให้เข้าใจถึงความสนใจและพัฒนาการเล่นของเด็ก สามารถนำไปใช้ได้ถูกต้อง
 - 6 ผู้ปกครองควรมีหน้าที่ช่วยเหลือและกระตุ้นให้เด็กเข้าสู่โลกของการเล่นด้วยตัวเอง โดยผู้ปกครองมีหน้าที่เพียงให้คำแนะนำและคอยเฝ้าระวังความปลอดภัย
 - 7 การช่วยเหลือและกระตุ้นการเล่นของเด็กนั้น ผู้ปกครองสามารถทำได้โดยการจัดเวลาและสิ่งแวดล้อมให้เด็กได้แสดงพฤติกรรมการเล่นที่ต้องใช้ระดับความคิดที่สูงและซับซ้อนยิ่งขึ้นกว่าเดิมอยู่เสมอ
- ภรณ์ คุรุฑนะ(2535 125-132) ได้สรุปบทบาทของบิดามารดา ผู้ปกครองต่อการเล่นของเด็กว่า บิดามารดาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญต่อการส่งเสริมการเล่นของเด็ก เพราะเด็กได้มีโอกาสใกล้ชิดกับบิดามารดา ผู้ปกครองมากกว่าครู หรือนุคคนอื่นๆ ดังนั้น

1 ไม่ควรบังคับเด็กเล่นโดยไม่มีส่วนรวมหรือปล่อยให้เด็กเล่นตามบิดามารดาเสมอ กิจกรรมดังกล่าว เช่น การเล่นดนตรี การประดิษฐ์สิ่งของ การซ่อมแซมของเล่นที่ชำรุด เทียวชมสถานที่ที่น่าสนใจ เล่นเกม ฟังเล่าเรื่อง การช่วยงานบ้าน เป็นต้น ถึงแม้บางครั้งเด็กจะท้อหรือเลอะเทอะสกปรกบ้าง แต่ผลที่ได้รับนั้นคุ้มค่า เพราะจะทำให้เด็กได้เรียนรู้จากการเล่นเลียนแบบผู้ใหญ่และสร้างความรู้สึกรักภูมิใจแก่เด็กด้วย

2 ของเล่นของเด็กควรจัดไว้ให้เป็นระเบียบเรียบร้อย ดูนายและหยิบงาย ของเล่นเล็กๆ อาจจัดไว้ในกล่อง ควรจัดไว้ที่ชั้นเตี้ยๆ และอยู่ในบริเวณที่เด็กเล่นบ่อยๆ เด็กอาจสนใจนานขึ้นและมากขึ้นหากมองเห็นได้ตลอดเวลา

3 การเข้าร่วมการเล่นกับเด็ก ควรให้เด็กเป็นผู้ดำเนินการเล่นเอง ส่วนบิดามารดาเล่นเป็นผู้ตามบ้าง

4 เด็กเล็กๆ ไม่มีสมาธิในการเล่นนาน ดังนั้นบิดามารดาควรให้กำลังใจบ้างเพื่อให้เด็กทำสิ่งต่างๆ ได้สำเร็จ สร้างความรู้สึกภาคภูมิใจ

5 การเลือกของเล่นที่เหมาะสมกับเด็กนั้น ไม่จำเป็นต้องมีราคาแพง สิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัวสามารถใช้เป็นของเล่นได้เกือบทุกอย่าง เพียงแต่สามารถช่วยสร้างพัฒนาการให้แก่เด็กได้อย่างเหมาะสม

6 เด็กอายุ 4-5 ขวบ ควรฝึกการเล่นเป็นกลุ่มเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่จะแบ่งปัน การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ รู้จักการรอคอย รับผิดชอบ ดังนั้นการเลือกของเล่นควรคำนึงถึงว่าสามารถเล่นเป็นกลุ่มได้

7 บิดามารดาอาจมีวิธีการส่งเสริมการเล่น โดย

7 1 การตั้งคำถามในขณะที่เด็กเล่น เพื่อกระตุ้นให้มีการคิดและกระทำกับของเล่นเพื่อตอบคำถาม

7 2 การใช้ของเล่นเพื่อแก้ปัญหา เด็กบางคนที่มีปัญหาพฤติกรรมทางอารมณ์ สังคม จิตใจ เช่น เด็กที่มีความก้าวร้าว อาจเอาของเล่นประเภทลูกบอล ตุ๊กตาล้มลุก ตุ๊กตาผ้า ให้เขาเล่น เด็กที่นิ่งเฉย อาจใช้การวาดภาพ การปั้นแป้ง เพื่อกระตุ้นให้มีการเคลื่อนไหว

7 3 การสนทนาถึงของเล่นที่กำลังใช้อยู่ เช่น โทรศัพท์ วิดีโอเกม เป็นต้น ในบางครั้งถ้าสิ่งที่เด็กกำลังดูเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ควรจะสนทนากับเด็ก เช่น ถ้าเราเล่นเกมอย่างนี้นานๆ เข้า สายตาเราจะสั้นไหมหนอ เราคงจะปวดตาด้วยนะ หรือ เอ เขาต๋อยเพื่อนอย่างนี้ ไม่ดีเลย เพื่อนคงจะเจ็บ

7 4 การกำหนดกฎเกณฑ์เพื่อการสมดุลของพัฒนาการ ไม่ควรให้เด็กเล่นสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพียงอย่างเดียว แต่ควรหมุนเวียนสลับเปลี่ยนกันไปเพื่อการพัฒนาในทุกๆ ด้าน

นอกจากนี้ในการฝึกให้เด็กมีวินัยในตนเองนั้น นับว่ามีความสำคัญในการเลี้ยงดูบุตรให้มีคุณภาพอย่างยิ่ง ซึ่งกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข(ม.ป.ป 41-43) ได้เสนอแนวทางที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการเล่นไว้ดังนี้ คือ การกำหนดกฎเกณฑ์ เวลาในการดูโทรทัศน์ เวลาในการเล่น โดยให้เด็กมีส่วนร่วมในการกำหนดเวลาในการเล่น กำหนดกฎเกณฑ์กติกาในการเล่น ถ้าหากเด็กทำผิดกฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้ อาจมีการลงโทษ หรืออาจหักค่าขนมตามข้อตกลงที่กำหนดไว้ การต่อรองของเด็กอาจมีการยืดหยุ่นให้บ้างในบางโอกาสที่พิเศษ ไม่ใช่จะเข้มงวดจนเกินไป

ส่วน วราภรณ์ รักวิชัย(2540 138-139) ได้เสนอแนวทางที่บิดามารดาจะส่งเสริมการเล่นของเด็กไว้ดังนี้

1 จัดสิ่งแวดล้อม อุปกรณ์ ของเล่น และเวลาในการเล่นให้กับเด็ก ให้เด็กได้เล่นอย่างเป็นอิสระเสรี

2 อุปกรณ์ของเล่น เมื่อเลือกซื้อของเล่นควรพิจารณาถึงความปลอดภัยมากที่สุด และควรคำนึงถึงความเหมาะสมกับอายุของเด็กด้วย

- 3 ในขณะที่เด็กเล่น ควรจะคอยช่วยเหลือให้คำแนะนำการเล่นเมื่อเด็กต้องการ
- 4 ให้เวลาเด็กเล่นอย่างอิสระ แนะนำตามความต้องการและความสนใจของเด็ก
- 5 ในเวลาเด็กเล่น ควรจะให้ความสนใจ กระตือรือร้น ซักถามและมีส่วนร่วมด้วยความยินดีในการเล่นเมื่อเขาต้องการ

- 6 ให้เด็กได้เล่นแสดงออกอย่างเสรีและสนุกสนานเพลิดเพลิน
- 7 จัดกิจกรรมการเล่นและของเล่นที่เหมาะสมกับความเข้าใจของเด็ก เพื่อให้เด็กประสบความสำเร็จในการเล่นและอยากจะทำต่อไป

- 8 ของเล่นนั้นไม่จำเป็นต้องมีมากขึ้น เพราะถ้ามีมากเกินไปจะทำให้เลือกไม่ถูก เกิดความสับสน
 - 9 ไม่ควรคาดหวังในการเล่นของเด็ก ว่าจะต้องเล่นได้ดีบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้
- นิกิต้า (2545 : 170) ได้เสนอเทคนิคของบิดามารดาในการเล่นกับบุตร ไว้ดังนี้

- 1 สังเกตพฤติกรรมการเล่นที่เด็กชอบ หรือเล่นซ้ำกันบ่อย ๆ
- 2 พูดคุยหรือกระตุ้นให้เด็กได้คิด หรือใช้จินตนาการ
- 3 ให้ความสนใจในคำพูดและการแสดงออกของเด็กเมื่อเด็กเล่าหรือชี้ชวนให้เด็กเล่น
- 4 พูดคุยกับเด็กขณะที่เด็กเล่นด้วยภาษาที่เข้าใจและยอมรับฟังความคิดเห็นของเด็ก
- 5 ร่วมเล่นกับเด็กบางโอกาส หรือหากิจกรรมทำร่วมกัน โดยหาตัวเหมือนเพื่อนเล่นของลูก
- 6 แนะนำวิธีการเล่นให้ลูก และเปิดโอกาสให้ลูกมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการเล่นหรือเลือกของเล่น
- 7 ทำตัวเป็นแบบอย่างหรือให้คำชมเชยในการฝึกให้เด็กเก็บของเล่นที่เป็นระเบียบเรียบร้อยเมื่อเลิกเล่น
- 8 จัดสถานที่เล่นและของเล่นที่เหมาะสมกับความสามารถตามวัยและความสนใจของเด็ก
- 9 หัดให้เด็กทำของเล่นจากวัสดุเหลือใช้ หรือช่วยซ่อมแซมของเล่นที่ชำรุดแต่ยังเล่นได้ปลอดภัย
- 10 ร่วมเล่นกันเป็นครอบครัว หรืออ่านหนังสือนิทาน หรือร้องเพลงร่วมกัน

การที่บิดามารดาจะส่งเสริมการเล่นให้แก่เด็กเพื่อกระตุ้นให้เขาได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินและเกิดการเรียนรู้ นำไปสู่การพัฒนาการทางด้านต่างๆ นั้น สามารถส่งเสริมโดยพิจารณาเป็นการพัฒนาการด้านต่างๆ ได้ดังนี้(ภาวิณี แสนทวีสุข 2545 : 26)

- 1 การเล่นที่ส่งเสริมภาษา เช่น การเล่านิทาน การร้องเพลง การอ่านภาพอ่านคำ เรื่องราวต่างๆ
- 2 การเล่นที่ส่งเสริมทางด้านคณิตศาสตร์หรือการคิดคำนวณ เช่น การนับนิ้ว การนับผลไม้ในบ้าน เล่นขายของประเภทตัวเลข
- 3 การเล่นที่ฝึกการประสานสายตาและมือให้สัมพันธ์กัน เช่น ร้อยลูกปัดเม็ดโตๆ สานใบมะพร้าวทำตะกร้อหรือปลาตะเพียน
- 4 การเล่นที่ทำให้กล้ามเนื้อเล็ก กล้ามเนื้อใหญ่แข็งแรง เช่น เล่นปั้นดินเหนียว เล่นชุดทราย เล่นลูกบอล เล่นชิงช้า เครื่องดนตรีประเภทเขย่า
- 5 การเล่นที่ส่งเสริมการเรียนรู้ทางสังคมและจินตนาการ เช่น เล่นตุ๊กตา เล่นขายของ เล่นสมมติเป็นบิดามารดา แพทย์ พยาบาล ตำรวจ

- 6 การเล่นที่ส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ เช่น การเล่รถบล็อก สร้างบ้าน เล่นปั้นสิ่งต่างๆ วาดภาพระบายสี
- 7 การเล่นที่ส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างกลไกของสิ่งของจากของเล่น เช่น เล่นกังหันหรือใบพัดหมุน เล่รถไถลาน รถใช้แบตเตอรี่
- 8 การเล่นฝึกการแก้ปัญหา ช่วยให้เด็กแก้ปัญหาได้กล้าแสดงออก คิดได้รวดเร็ว คล่องแคล่ว เช่น เล่นทายปริศนาหรือปัญหาอะไรเลย ของเล่นหาทางออก

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสรุปพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาโดยแบ่งเป็นด้านหลักๆ ดังนี้

- 1 การจัดหาหรือการเลือกของเล่น บิดามารดามีการจัดหาหรือจัดทำหรือการเลือกของเล่นให้เด็กโดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับความพร้อม อายุ เพศ สุขภาพ สติปัญญา ความสามารถ ความสนใจหรือความต้องการของเด็ก เลือกของเล่นที่ดีมีประโยชน์ต่อเด็ก ส่งเสริมการเรียนรู้ พัฒนาการด้านต่างๆ เช่น ด้านสังคม มีการปรับตัวกับบุคคลอื่น การเข้าร่วมกิจกรรมกับเพื่อน สามารถเล่นกับคนอื่นได้ เป็นต้น นอกจากนี้การเลือกของเล่นยังต้องคำนึงถึงความปลอดภัย ความทนทาน แข็งแรง ราคาคุ้มค่ากับประโยชน์ที่ได้รับ ฯลฯ

- 2 การจัดสภาพแวดล้อมในการเล่น ได้แก่ การดูแลจัดหาสถานที่ในการเล่นให้เด็ก ในที่นี้อาจเป็นสถานที่ในบ้าน-นอกบ้าน สวนสาธารณะ โรงเรียน สนามเด็กเล่น สนามกีฬา ฯลฯ โดยคำนึงถึงความเหมาะสม ความสนุกสนานและความสนใจของเด็ก ความปลอดภัยในการเล่น นอกจากนี้ยังรวมถึงสภาพแวดล้อมด้านบุคคล ได้แก่ เพื่อนเล่น ซึ่งอาจเป็นเพศเดียวกัน หรือต่างเพศ ต่างวัยก็ได้ ทั้งนี้บิดามารดา ผู้ปกครองก็สามารถเป็นเพื่อนเล่นของเด็กได้เช่นเดียวกัน ซึ่งบิดามารดาจะต้องคอยดูแลและฝึกให้เด็กรู้จักการแบ่งปัน การมีน้ำใจกับเพื่อนเล่น รู้จักการให้อภัยกัน ระวังมิให้มีการทะเลาะเบาะแว้งกันรุนแรงจนอาจเกิดอันตรายต่อเด็ก

- 3 การกำหนดกฎเกณฑ์กติกาในการเล่น เพื่อเป็นการฝึกระเบียบวินัย การเคารพกฎระเบียบให้กับเด็ก โดยให้เด็กมีส่วนร่วมในการกำหนดกติกาต่างๆ และหากทำผิดกติกาอาจมีการลงโทษเล็กๆ น้อยๆ เช่น หักค่าขนม งดให้รางวัล รวมถึงการกำหนดเวลาในการเล่น คำนึงถึง ความสนใจ ความต้องการของเด็กเป็นหลัก ให้อิสระเสรีในการเล่นตามที่เด็กต้องการ แต่ในบางครั้งควรกำหนดช่วงเวลาและการเล่นให้เหมาะสม เช่น การดูโทรทัศน์ ไม่ปล่อยให้ดูจนตีกเลเวลนอนของเด็กหรืออาจเลือกรายการที่เหมาะสมกับเด็ก ทั้งนี้อาจมีการยืดหยุ่นให้บ้างในบางโอกาส ไม่เข้มงวดมากเกินไป สามารถปรับได้ตามสภาพการณ์

- 4 การร่วมกิจกรรมการเล่นกับบุตร ได้แก่ บิดามารดาให้เวลาในการเล่นร่วมทำกิจกรรมกับเด็ก บิดามารดามีเวลาในการเล่นกับเด็ก สามารถสละเวลาเล่นกับเด็ก อย่างน้อยสัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง แต่แต่ละครั้งอาจใช้เวลา 20-30 นาที(คณะ 2534 4) บิดามารดามีส่วนในการแนะนำวิธีการเล่น การตอบข้อซักถาม การฟังเด็กพูดหรือเล่ากิจกรรมการเล่นให้ฟัง นอกจากนี้ในการร่วมกิจกรรมการเล่น บิดามารดาสามารถให้คำแนะนำ ให้การอบรมสั่งสอนเด็กในด้านต่างๆ ได้ โดยสอดแทรกในกิจกรรมการเล่นได้ด้วย

สรุปโดยรวมว่า ถ้าบิดามารดาให้การสนับสนุนส่งเสริมการเล่นของเด็กอย่างถูกต้องตามความต้องการและขั้นตอนพัฒนาการเล่นของเด็ก รู้จักจัดหาเลือกของเล่นที่เหมาะสม ให้เวลา ร่วมเล่นและคอยดูแลให้ความใกล้ชิด ให้ความอบอุ่นและให้การอบรมสั่งสอนไปพร้อมๆ กับการเล่นของเด็ก คอยกระตุ้นซักถามและรับฟังความคิดเห็น

แนะนำการเล่นที่สนุกและให้ความปลอดภัยในการจัดสิ่งแวดล้อมที่ดีทั้งในแง่สิ่งของ สถานที่ และการให้เด็กมีเพื่อนเล่น จะช่วยให้เด็กได้ใช้ความสามารถมากขึ้นและทำให้เด็กมีการพัฒนาด้านต่างๆ เด็กรู้สึกอบอุ่นด้วยบรรยากาศของความรัก เสริมสร้างให้เด็กมีสุขภาพพลานามัยที่ดี มีการเจริญเติบโตไปพร้อมกับความรับผิดชอบ มีสติปัญญา มีความเฉลียวฉลาด สามารถควบคุมตนเอง แก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ สามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นและเป็นผู้ใหญ่ที่ดีต่อไปในอนาคต

2.4 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการเล่นและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เด็กปฐมวัยจะมีโอกาสได้เล่นได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงจากสิ่งต่างๆ รอบตัว เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อพัฒนาการด้านต่างๆ และส่งผลต่อการปรับตัวของเด็กหรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับบทบาทของบิดามารดาในการให้การอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมการเล่นของเด็กอย่างเหมาะสม ปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้องที่จะมีผลให้บิดามารดาแสดงบทบาทได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่นั้น ประกอบด้วยปัจจัยหลายประการ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและเรียบเรียงไว้ดังนี้

1 อาชีพของบิดามารดา

เป็นปัจจัยที่สำคัญที่ส่งผลต่อการเลี้ยงดูและส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัย เช่น อาชีพชาวนา ชาวไร่ มีชีวิตอยู่กับธรรมชาติ มีภาระงานที่หนัก มักเป็นครอบครัวใหญ่ ดังนั้นการเลี้ยงดูลูกมักจะปล่อยปละละเลย ไม่มีเวลาวางแผนดูแล จึงเป็นการละเลยในการเลี้ยงดูของญาติผู้ใหญ่ เช่น ปู่ย่าตายาย ลูกมีการเจริญเติบโตตามธรรมชาติ วัสดุของเล่นหรือกิจกรรมการเล่นต่างๆ อาศัยสิ่งที่มีอยู่ตามธรรมชาติ เด็กจะค่อนข้างแข็งแรงและช่วยเหลือตนเองได้ดี ข้าราชการและพนักงานบริษัท บิดามารดาทำงานลักษณะประจำ มีรายได้แน่นอน ดังนั้นการอบรมเลี้ยงดูมักเป็นไปอย่างสบายเรื่อยๆ นอกจากการเล่นแล้วลูกมักไม่มีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับอาชีพของบิดามารดา บิดามารดามักจะต้องจัดหากิจกรรมให้และเอาใจใส่ลูกมากกว่าอาชีพอื่นๆ อาชีพค้าขายและธุรกิจขนาดเล็ก บิดามารดามักจะประสบความสำเร็จค่อนข้างสูง อยู่ท่ามกลางบรรยากาศของการแข่งขันกับเวลาและผู้อื่นตลอดเวลา กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับอาชีพมักจะมีอิทธิพลต่อคนในครอบครัวและการดำรงชีวิต ดังนั้นเด็กจึงมีโอกาสดำเนินชีวิตตามอาชีพของบิดามารดา เช่น การช่วยหยิบจับของขายของการจัดระเบียบสินค้า ทำให้เด็กมีโอกาสที่จะช่วยเหลือตนเองและบิดามารดามาก เด็กจึงมีแนวโน้มที่จะมีทักษะความสามารถมากกว่าครอบครัวที่มีอาชีพอื่นๆ (วราภรณ์ รักวิจัย 2540 : 31) แต่จากการศึกษาของ นันทกา พลอยแก้ว(2520) เปรียบเทียบการเล่นของเด็กกรุงเทพมหานคร คือเด็กตึกแถวสามย่าน กับเด็กหมู่บ้านชายฉานวัฒนาในเวชนา ศึกษาพบว่า เด็กตึกแถวสามย่านซึ่งบิดามารดาส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย มีรายได้ดี และไม่ค่อยเรียกร้องให้ลูกช่วยเรียน ช่วยเล่น ช่วยค้าขาย ดังนั้นเด็กจะมีเวลาเล่นมาก บิดามารดามีเงินซื้อของเล่นให้ เช่น ปิงปอง แบดมินตัน ปืนแบตเตอร์รี่ ปืนฉีดน้ำ จักรยานคันเล็ก เป็นต้น เด็กกลุ่มนี้ จะพบว่ามีความคิดสร้างสรรค์ และมีความกล้าแสดงออกแต่แฝงความก้าวร้าวในบางครั้ง เช่น การเล่นปิงปองปากันด้วยการอัดแรงๆ ในขณะที่เด็กหมู่บ้านชายฉาน บิดามารดามีรายได้ต่ำ เด็กต้องช่วยทำงาน ช่วยเลี้ยงน้อง ทำให้มีเวลาน้อย ไม่มีโอกาสเล่นเกม หรือเรียนรู้การเล่นแบบใหม่ อุปกรณ์การเล่นก็นำมาจากวัสดุที่มีอยู่รอบตัว ซึ่งเด็กกลุ่มนี้จะมีพฤติกรรมมารวมกลุ่ม การประนีประนอมมากกว่า ไม่ถือกฎกติกาเคร่งครัด ไม่มีการลงโทษและรู้จักเกรงใจ (วราณี วิบูลย์สวัสดิ์ แอนเดอร์สัน 2531 : 165-166) ส่วนงานวิจัยของ ปิยวรรณ วิรัชชัย(2521 บทคัดย่อ) และ

ราตรี ภูวิภาดารวรรณ(2525 บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูและการอบรมเลี้ยงดูระหว่างมารดาและบิดาที่มีอาชีพต่างกัน ผลวิจัยพบว่า บิดาที่มีอาชีพต่างกันให้การอบรมเลี้ยงดูบุตรต่างกัน แต่มารดาที่มีอาชีพต่างกันให้การอบรมเลี้ยงดูบุตรไม่แตกต่างกัน ในด้านการส่งเสริมการเล่นนั้นงานวิจัยของ กัลยา นิมจิตต์(2545 บทคัดย่อ) ได้ศึกษารูปแบบการเล่นของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง กรุงเทพมหานคร พบว่า อาชีพที่แตกต่างกันผู้ปกครองมีรูปแบบการเล่นที่แตกต่างกัน

จากเอกสารงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นพบว่าอาชีพของบิดามารดานั้นสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดู การส่งเสริมการเล่นของเด็ก ดังเช่น การจัดหาของเล่น การเล่นนันทนาการ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีผลต่อพัฒนาการด้านต่างๆ การปรับตัวอยู่ในสังคมของเด็กด้วย

2 ระดับการศึกษาของบิดามารดา

ถ้าบิดามารดามีการศึกษาต่ำ ขาดความรู้ความเข้าใจในพัฒนาการของเด็ก และให้การส่งเสริมที่ไม่เหมาะสม ก็จะมีผลเสียต่อเด็กเกิดปัญหาพัฒนาการล่าช้า มีการปรับตัวไม่ดี ในครอบครัวที่บิดามารดามีการศึกษาดำเนิน แพทย์หญิงวาสนา ธรรมณี ศึกษาพบว่า บิดามักไม่ใส่ใจในการดูแลครอบครัว (วันเพ็ญ พิศาลพงศ์ 2536 180 , อ้างอิงจาก วาสนา ธรรมณี 2517) นอกจากนี้ ปิยวรรณ วิรัชชัย(2521 บทคัดย่อ) และ ราตรี ภูวิภาดารวรรณ (2525 บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูและการอบรมเลี้ยงดูระหว่างมารดาและบิดาที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า มารดาที่มีระดับการศึกษาสูงมีความเชื่ออย่างไม่มีเหตุผลในการเลี้ยงดูเด็กน้อยกว่ามารดาที่มีระดับการศึกษาต่ำ งานวิจัยของ นันทา แทนธานี(2534 บทคัดย่อ) ซึ่งศึกษาตัวแปรบางประการที่มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาการของเด็กวัยก่อนเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรระดับการศึกษาของมารดาและความรู้ความเข้าใจของผู้ปกครองเรื่องพัฒนาการสามารถทำนายการอบรมเลี้ยงดูได้ และงานวิจัยของ พงษ์สุดา รัตนมาตมมงคล(2533 บทคัดย่อ) ได้เปรียบเทียบทัศนคติของบิดาต่อบทบาทการเป็นบิดาและความสัมพันธ์กับบุคลิภาพด้านการปรับตัวของวัยรุ่น ผลการวิจัยพบว่า บิดาที่มีระดับการศึกษาสูงมีทัศนคติที่ดีต่อบทบาทการเป็นบิดามากกว่าบิดาที่มีระดับการศึกษากลางและต่ำ นั้นแสดงว่า บิดาที่มีทัศนคติที่ดีมีแนวโน้มที่จะแสดงบทบาทการอบรมเลี้ยงดูเด็กได้เป็นอย่างดี

นอกจากนี้ในด้านการส่งเสริมการเล่นโดยการเล่นนันทนาการนั้น มีการศึกษาของ กัลยา นิมจิตต์(2545 บทคัดย่อ) ศึกษาแบบการเล่นของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง ผลการวิจัยพบว่า ระดับการศึกษาของผู้ปกครองที่แตกต่างกัน ผู้ปกครองมีรูปแบบการเล่นแตกต่างกัน ส่วนงานวิจัยของ วาสนา พรหมทอง(2545 บทคัดย่อ) ศึกษาการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยด้านการส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกายตามปัจจัยพื้นฐานของผู้ปกครองครอบครัวชาวประมง ในตำบลปากน้ำ อำเภอเมือง จังหวัดระนอง ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีการเลี้ยงดูไม่แตกต่างกัน

จากเอกสารงานวิจัยดังกล่าวซึ่งมีบางงานวิจัยที่ศึกษาตัวแปรระดับการศึกษาของบิดามารดาโดยแยกเป็นระดับการศึกษาของบิดาและระดับการศึกษาของมารดาและบางงานวิจัยศึกษาตัวแปรระดับการศึกษาของผู้ปกครองต่อการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมการเล่นของเด็ก แต่อย่างไรก็ตามผลการวิจัยส่วนใหญ่พบว่าระดับการศึกษาของบิดามารดานั้นสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมการเล่นของเด็กคือถ้าบิดามารดามีระดับการศึกษาสูง

มีแนวโน้มที่จะให้การอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัยดีกว่าบิดามารดาที่มีระดับการศึกษาต่ำ ทั้งนี้ เพราะบิดามารดาที่มีระดับการศึกษาสูงนั้นจะมีความรู้ความเข้าใจในการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมการเล่นและให้การส่งเสริมพัฒนาการเด็กดีกว่าซึ่งน่าจะส่งผลต่อพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยดีกว่าบิดามารดาที่มีระดับการศึกษาต่ำ ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้เลือกระดับการศึกษาของบิดามารดาเป็นตัวแปรหนึ่งที่ศึกษาว่าจะมีผลต่อพฤติกรรมการส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาและพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยหรือไม่

3 ฐานะทางเศรษฐกิจสังคมของครอบครัว

บิดามารดาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมดี มักจะมีโอกาสในการจัดหาทรัพยากร และกิจกรรมต่างๆ รวมถึงจัดกิจกรรมการเล่น ให้การอบรมเลี้ยงดูบุตรได้มากกว่าบิดามารดาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี (วราภรณ์ รักวิจัย 2540 32) ดังนั้นกิจกรรมการเล่นของเด็กที่บิดามารดาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมที่แตกต่างกันจึงแตกต่างกันไปด้วย สำหรับเด็กที่ครอบครัวยากจนจะได้เล่นกับดินทราย ดินเหนียว ไม้ กะลา ก้านกล้วยหรือของที่เก็บมาจากธรรมชาติ ที่พอหาได้ เป็นต้น บิดามารดาจะปล่อยให้เด็กเล่นกันไปตามประสา ไม่ค่อยมีใครเป็นผู้สอนหรือชวนเล่น เมื่อเติบโตขึ้นก็ต้องช่วยบิดามารดาทำงาน การเล่นก็ลดลงไป ในขณะที่เด็กที่มีครอบครัวฐานะดี เด็กจะมีของเล่นดีๆ แปลกๆ และเป็นของที่ซื้อมาด้วยราคาแพงและเด็กจะมีเวลาในการเล่นมาก(ยัง พิทยาคม และ สนิทศักดิ์ สนิทศักดิ์ดี 2508 247-248) ซึ่งในปัจจัยข้อนี้มีงานวิจัยของ วันเพ็ญ พิศาลพงศ์และคณะ (2526 180) ได้ศึกษาวิธีการอบรมเลี้ยงดู พัฒนาการทางร่างกายและความพร้อมทางการเรียนของเด็กวัยก่อนเรียน ในกรุงเทพมหานคร พบว่า บิดามารดาซึ่งมีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมสูง มีบทบาทหลักที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการเล่น คือ การพาเด็กไปเที่ยว นอกบ้านเป็นครั้งคราว เช่น พาไปดูภาพยนตร์ ไปสวนสัตว์ ไปชายหาด ไปสนามเด็กเล่นตามศูนย์การค้า เป็นต้น นอกจากนี้งานวิจัยของ ปิยวรรณ วิรัชชัย(2521 บทคัดย่อ) และ ราชรี ภูวิภาดาวรรณ (2525 บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูและการอบรมเลี้ยงดูระหว่างมารดาและบิดาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่างกัน พบว่า ครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงมีความเชื่ออย่างไม่มีเหตุผลในการเลี้ยงดูเด็กน้อยกว่า ครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พงษ์สุดา รัตนมาศมงคล(2533 บทคัดย่อ) ที่ ได้ศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติของบิดาต่อบทบาทการเป็นบิดาตามตัวแปรภูมิหลัง พบว่า บิดาที่มีฐานะความเป็นอยู่ทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูงมีทัศนคติที่ติดบทบาทการเป็นบิดามากกว่าบิดาที่มีฐานะความเป็นอยู่ทางเศรษฐกิจของครอบครัวระดับกลางและต่ำ ส่วนงานวิจัยของ วิณี ชิตเชิดวงศ์ และ สมประสงค์ ประสงค์เงิน(2530 บทคัดย่อ) ได้เปรียบเทียบความต้องการทางการศึกษาของบิดามารดาในการให้การอบรมเลี้ยงดูเด็กวัยก่อนเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีลักษณะแตกต่างกัน ในเขตชนบทจังหวัดชลบุรี พบว่า บิดามารดาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจแตกต่างกันจะมีความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูในด้านต่างๆ ไม่แตกต่างกัน ในด้านการส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาโดยการเล่านิทานนั้น กัลยา นิมจิตต์(2545 บทคัดย่อ) ได้ศึกษารูปแบบการเล่านิทานของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง กรุงเทพมหานคร พบว่า ฐานะทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน ผู้ปกครองมีรูปแบบการเล่านิทานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01

จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าวพบว่าฐานะทางเศรษฐกิจสังคมของครอบครัวสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาและการส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาต่อการเล่นเด็กปฐมวัยและมีผลต่อพัฒนาการต่างๆ ของเด็ก

โดยครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมที่ดีกว่ามีแนวโน้มที่จะให้การอบรมเลี้ยงดูและสามารถจัดหาเตรียมของเล่น จัดหากิจกรรมการเล่นต่างๆ ให้แก่เด็กปฐมวัยได้มากกว่าครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมต่ำกว่า ทั้งนี้ เพราะต้องพะวงกับการหาหาเลี้ยงชีพ หารายได้ และไม่มีเวลาที่จะส่งเสริมการเล่นของเด็กได้เต็มที่ สำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาตัวแปรของฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว โดยการให้บิดามารดาประเมินสภาพฐานะทางเศรษฐกิจสังคมตามการรับรู้ของตนเอง ทั้งนี้เพื่อศึกษาว่าตัวแปรฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวนั้นมีผลต่อพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาและพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยหรือไม่

4 เวลาของบิดามารดาที่มีให้แก่บุตร

เฮอร์ลอค(ประณต คำนิม 2545 33 , อ้างอิงจาก Hurlock 1978) ได้กล่าวว่า เวลาว่างของบิดามารดาเป็นปัจจัยหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการเล่นของเด็ก ซึ่งการที่บิดามารดามีเวลาว่าง ทำให้มีโอกาสดูแลและได้พูดคุยกับเด็ก ให้เวลาแก่เด็กในการทำกิจกรรมต่างๆ เช่น การเล่นหัด การวาดรูป พาไปเที่ยว ฯลฯ เป็นการสร้างความใกล้ชิดความเข้าใจกันมากขึ้น เด็กได้รับความรักความอบอุ่น ได้รับการแนะนำจากบิดามารดาขณะเล่นหรือทำกิจกรรมต่างๆ เหล่านั้น เด็กจะมีแนวโน้มเป็นผู้ที่อ่อนโยน แต่ในครอบครัวที่บิดามารดาไม่มีเวลาให้ จะพบว่าเด็กจะถูกตามใจหรือหลงตนเองถ้าญาติผู้ใหญ่เลี้ยง และเด็กจะมีลักษณะก้าวร้าวข่มขู่ถ้าเด็กอยู่กับพี่เลี้ยง(วรภรณ์ รักวิจัย 2540 32)

5 สภาพแวดล้อมของที่อยู่อาศัย

บ้านที่มีสนามหญ้าและรั้วรอบขอบชิด เด็กมักจะไม่มีเพื่อนเล่น มักจะเล่นอยู่แต่ภายในบริเวณบ้าน อาจจะ ทำให้เด็กเกิดความรู้สึกเหงาเก็บตัวและไม่ทันคนอื่น บิดามารดาจึงต้องมีบทบาทในการจัดหาคนคอยดูแลเป็นเพื่อนเล่น และจัดหากิจกรรมให้บุตรค่อนข้างมาก ในขณะที่ครอบครัวที่อยู่ตึกแถว ห้องแถวหรือชุมชนแออัด เด็กมักจะมีเพื่อนเล่นมาก มีกิจกรรมการเล่น เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองได้ มีการปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ง่าย มีประสบการณ์สูง บิดามารดามีบทบาทในการจัดหากิจกรรมการเล่นและให้เวลากับเด็กน้อยกว่าครอบครัวที่อยู่บ้าน (วรภรณ์ รักวิจัย 2540 31-32) ซึ่ง แฮม (Hamm 2003 Abstract) ได้เปรียบเทียบการเล่นของเด็กปกติกับเด็กที่มีพัฒนาการผิดปกติ โดยศึกษาปัจจัยของสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการส่งเสริมสนับสนุนการเล่นของเด็กเล็ก พบว่าการเล่นและการส่งเสริมด้านสภาพแวดล้อมในการเล่นนั้นมีความสัมพันธ์กันในระดับสูงในเด็กทั้ง 2 กลุ่ม นั้น แสดงว่า การเล่นของเด็กไม่ว่าจะเป็นเด็กปกติหรือเด็กที่มีพัฒนาการผิดปกติต่างก็ต้องการการส่งเสริมในด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม

6 วัฒนธรรม และสภาพแวดล้อมของสังคม

การมีวัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันทำให้แบบแผนการเล่นแตกต่างกัน การส่งเสริมการเล่นแตกต่างกันตามไปด้วย (ยัง พัทยาคม, และ สนิทศักดิ์ สนิทศักดิ์ดี 2508 246-247) ซึ่งสภาพแวดล้อมของการเล่นและวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงไปนั้นขึ้นอยู่กับความใกล้ชิดกับสังคมเมือง การกระจายของวัฒนธรรม และเทคโนโลยีความเจริญก้าวหน้าจากสังคมเมืองไปสู่สังคมชนบท(วรณิ วิบูลย์สวัสดิ์ แอนเดอร์สัน 2531 168) ซึ่งงานวิจัยของ มาลี วิริยา(2520 บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงของการละเล่นของเด็กไทยภาคเหนือ โดยศึกษาจากหมู่บ้านทุ่งแดง ตำบลหนองแฝก อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การละเล่นของเด็กไทยภาคเหนือมี

การเปลี่ยนแปลงจากโครงสร้างที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตแบบสังคมชนบทภาคเหนือมาเป็นโครงสร้างที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตแบบสังคมเมืองมากขึ้น ลักษณะการเปลี่ยนแปลงค่อยเป็นค่อยไป ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงคือปัจจัยทางเศรษฐกิจและการเมือง และปัจจัยทางวัฒนธรรมจากสังคมภายนอกหมู่บ้าน สอดคล้องกับการศึกษาของชนัญ วงศ์วิภาค ปี พ.ศ. 2527 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมกับการเลือกและค่านิยมในการเลือกของเด็กเล่นของชาวนาอูทอง ผลการวิจัยพบว่า ในหมู่บ้านที่อยู่ใกล้ตัวเมืองหรือจังหวัด เด็กมีของเล่นที่ซื้อหามากกว่าเด็กในหมู่บ้านที่อยู่ในชนบทไกลออกไป(วรรณิ วิบูลย์สวัสดิ์ แอนเดอร์สัน 2531 : 168) นั้นแสดงว่า เด็กที่อยู่ในหมู่บ้านใกล้ตัวเมืองบิตามารดาจะได้รับอิทธิพลจากสังคมเมืองในการส่งเสริมการเล่นของเด็ก ส่วนเด็กที่อยู่ในสังคมชนบทที่ไกลออกไปนั้นบิตามารดาจะส่งเสริมการเล่นด้วยการเลือกหาของเล่นจากสิ่งที่มีอยู่ในธรรมชาติให้ลูกเล่น เด็กได้เรียนรู้ได้เล่นจากการเล่นที่กว้างขวางไม่จำกัดขอบเขต เด็กได้สนุกจากการเดินสำรวจ หาสของเล่นรอบหมู่บ้าน มีเพื่อนเล่นในละแวกบ้านเดียวกัน

7 ขนบธรรมเนียม ประเพณี

บิตามารดามักจะจัดให้เด็กหญิงเล่นตุ๊กตาและเล่นเกี่ยวกับการบ้านการเรือน นิยมจัดหาของเล่นจำพวกเสื้อผ้า ของใช้ในครัวเรือน ส่วนเด็กชายก็จัดของเล่นประเภทที่เกี่ยวกับความโลดโผน เช่น ปืน ดาบ ม้า เครื่องบิน เลื่อย ขวาน ไม้ต่างๆ เล่นเป็นทหาร ตำรวจ ฯลฯ นอกจากนี้เด็กหญิงจะถูกจำกัดการเล่นมากกว่าเด็กชาย บิตามารดามักคอยห้ามปรามไม่ให้เล่นโลดโผนเช่นเดียวกับเด็กชาย (ยัง พิทยาคม, และ สนิทศักดิ์ สนิทศักดิ์ดี 2508 : 247, สุชา จันท์ธรม 2543 : 94 อ้างอิงจาก Hurlock 1968)

8 เพศ

ในเด็กปฐมวัยอายุ 3-6 ปี เด็กหญิงมักสนใจการเล่นที่แสดงออกทางความคิดสร้างสรรค์ด้านศิลปะมากกว่าเด็กชายที่ชอบเล่นใช้กำลังและค้นคว้าทดลอง(มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2537 : 70 , อ้างอิงจาก Papalia, & Olds 1989) เช่น เด็กหญิงเล่นตุ๊กตามีสิ่งประดับประดาสวยงาม เล่นเป็นแม่ค้าขายของ เป็นพยาบาล ส่วนเด็กชายเล่นเป็นทหาร หรือตำรวจจับผู้ร้าย เล่นโลดโผน ขอบรถไฟ รถยนต์ เครื่องบิน และ เครื่องกลไกต่างๆ เป็นต้น แม้ในเรื่องของการวาดภาพและการดูภาพยนตร์ พบว่า เด็กหญิงและเด็กชายมีลักษณะการวาดภาพ และการดูภาพยนตร์ที่แตกต่างกันคือ เด็กหญิงชอบวาดภาพรูปคนมากกว่าเด็กชาย และชอบแต่งเครื่องประดับ แต่งกายให้รูปภาพที่วาดมากกว่าเด็กชาย โดยทั่วไป เด็กชายชอบวาดรูปเครื่องบิน เครื่องยนต์กลไกมากกว่าเด็กหญิง และในการดูภาพยนตร์เด็กหญิงชอบดูเรื่องเกี่ยวกับการเดินรำ การร้องเพลงและเกี่ยวกับสัตว์ ในขณะที่เด็กชายชอบดูเกี่ยวกับสงคราม การผจญภัย การขี่ม้า ยิงปืน แต่สุดท้ายทั้งเด็กหญิงและเด็กชายชอบดูภาพยนตร์ที่จบลงด้วยความสุข ชอบให้พระเอกเป็นคนเก่งและนางเอกเป็นคนสวย(สุชา จันท์ธรม 2543 : 87-94) จะเห็นชัดว่าเด็กหญิงและเด็กชายนั้นมีรูปแบบการเล่นที่แตกต่างกัน ดังนั้นในการส่งเสริมการเล่นของบิตามารดานั้น จึงต้องคำนึงถึงความแตกต่างของเพศของเด็กปฐมวัยด้วย

จากเอกสารดังกล่าวจะพบว่า เพศของเด็กปฐมวัยนั้นสัมพันธ์กับลักษณะการเล่นที่แตกต่างกัน นั้นแสดงว่าบิตามารดามีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมส่งเสริมที่แตกต่างกันตามตัวแปรเพศของเด็กปฐมวัยด้วย ดังนั้นผู้วิจัยจึงกำหนดให้เพศของเด็กปฐมวัยเป็นตัวแปรในการศึกษาครั้งนี้ด้วย

9 อายุ

เด็กปฐมวัยในแต่ละช่วงอายุมีลักษณะการเล่นที่แตกต่างกัน(สุชา จันทรเฒ 2543 วราภรณ์ รักวิจัย 2540 131-136) ดังนั้นการส่งเสริมการเล่นการจัดหาของเล่นของบิดามารดาจึงต้องมีความแตกต่างกันตามระดับอายุของเด็กทั้งนี้เพื่อการพัฒนาการด้านต่างๆ ที่เหมาะสมกับวัย ซึ่งจากงานวิจัยของ วิคกี้ และเฮดี้ เจนเวย์ (Vicki & Heidi Jenvey 2000 Abstract) ได้ศึกษารูปแบบการเล่นและการเลือกของเล่นของเด็กในออสเตรเลีย ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1989-2000 พบว่า เด็กเล็กเลือกของเล่นที่อ่อนนุ่มเช่น ตุ๊กตา แต่เด็กโตเลือกการเล่นกลางแจ้งมากกว่าการเล่นชนิดอื่น ในด้านการส่งเสริมการเล่นโดยการเล่านิทานนั้น กัลยา นิมจิตต์(2545 บทคัดย่อ) ศึกษารูปแบบการเล่านิทานของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง กรุงเทพมหานคร พบว่า ระดับชั้นเรียนของเด็กหรือระดับอายุที่แตกต่างกัน ผู้ปกครองมีรูปแบบการเล่านิทานแตกต่างกัน ส่วน สมหมาย อภิวันท์คุณากร(2546 บทคัดย่อ) ศึกษาทัศนคติและพฤติกรรมของผู้ปกครองที่มีต่อของเด็กเล่นประเภทพลาสติกในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า อายุของเด็กไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการซื้อของเล่นประเภทพลาสติกของผู้ปกครอง

จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นจะพบว่าเด็กปฐมวัยในแต่ละระดับอายุหรือระดับชั้นเรียนมีลักษณะการเล่นที่แตกต่างกัน และบิดามารดามีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมการส่งเสริมการเล่นที่แตกต่างกัน ทั้งนี้เพื่อช่วยส่งเสริมพัฒนาการของเด็กให้เหมาะสมกับวัยและช่วยให้เด็กมีการปรับตัวที่ดี ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานว่าอายุของเด็กปฐมวัยที่แตกต่างกันบิดามารดาจะมีพฤติกรรมการส่งเสริมการเล่นที่แตกต่างกัน

10 สุขภาพ

เฮอร์ลอค(ประณต แก้วจิม 2545 33 , อ้างอิงจาก Hurlock 1978) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเล่นของเด็กอีกประการหนึ่ง คือ สุขภาพของเด็ก ซึ่งถ้าหากสุขภาพของเด็กไม่แข็งแรงจะทำให้เด็กไม่สามารถที่จะเล่นได้ตามความต้องการเหมือนเด็กที่สุขภาพแข็งแรงดี ดังนั้นลักษณะการเล่น การจัดกิจกรรมการเล่นของเด็กที่สุขภาพไม่แข็งแรงก็จะปรับเปลี่ยนไปตามสุขภาพของเด็ก(ยัง พิทยาคม, และ สนิทศักดิ์ สนิทศักดิ์ดี 2508 250) จากการวิจัยของ แฮม(Hamm 2003 Abstract) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการเล่นของเด็กปกติกับเด็กที่มีพัฒนาการผิดปกติ ผลการวิจัยพบว่า เด็กที่มีความพิการมีการเล่นกับเพื่อนน้อยกว่าเด็กปกติ

11 ทัศนคติของบิดามารดาต่อการเล่นของเด็ก

ถ้าบิดามารดามีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเล่นของเด็ก เด็กจะถูกปิดกั้นการเล่น ทำให้ไม่ได้เล่นตามความต้องการ ไม่ได้รับการส่งเสริมให้เล่นอย่างอิสระ ส่วนบิดามารดาที่มีทัศนคติที่ดีต่อการเล่น บิดามารดาที่ได้รับการเลี้ยงดูให้ได้เล่นตั้งแต่เด็ก ก็จะส่งเสริมให้เด็กได้เล่นอย่างเหมาะสม(ยัง พิทยาคม, และ สนิทศักดิ์ สนิทศักดิ์ดี 2508 248-249) ซึ่งพบว่าทัศนคตินั้นมีความสัมพันธ์กับระดับการศึกษา รายได้ของบิดามารดาด้วย ดังเช่นจากงานวิจัยของ ศรีบุญ ตติยาภักติ(2544 84-86) ศึกษาทัศนคติของผู้ปกครองที่มีต่อของเล่นและเปรียบเทียบทัศนคติของผู้ปกครองที่มีต่อของเล่นแยกตามเพศ อายุ ระดับรายได้ ระดับการศึกษาและจำนวนบุตร จากผู้ปกครองของเด็กอายุระหว่าง แรกเกิด-12 ปี พบว่า ผู้ปกครองมีทัศนคติต่อของเล่นอยู่ในเกณฑ์ดี โดยผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกัันมีทัศนคติต่อของเล่นแตกต่างกัน ส่วนผู้ปกครองที่มีรายได้ต่างกัันมีทัศนคติด้านความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน ในขณะที่เพศ ระดับอายุ จำนวนบุตรต่างกัันไม่มีความแตกต่างของทัศนคติต่อของเล่น การมีทัศนคติ

ต่อของเล่นประเภทต่างๆ นั้นจะมีแนวโน้มนำไปสู่การมีพฤติกรรมในการส่งเสริมการเล่นโดยการเลือกซื้อของเล่นนั้นๆ เพื่อนำมา让孩子ได้เล่น ดังเช่นการวิจัยของ สมหมาย อภิวันท์คุณากร(2546 บทคัดย่อ) ได้ศึกษาทัศนคติและพฤติกรรมของผู้ปกครองที่มีต่อของเด็กเล่นประเภทพลาสติกในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ทัศนคติของผู้ปกครองด้านผลิตภัณฑ์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการซื้อของเล่นด้านความถี่ในการซื้อของเด็กเล่นต่อเดือน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

12 จำนวนบุตรและสมาชิกในครอบครัว

ครอบครัวที่มีจำนวนบุตรและสมาชิกในครอบครัวที่แตกต่างกันก็จะมีแนวทางการเลี้ยงดูบุตรที่แตกต่างกัน ครอบครัวที่มีบุตร 1 คน บิดามารดาจะต้องมีการที่จะจัดกิจกรรมและเวลาให้บุตรมากกว่าครอบครัวที่มีบุตรหลายคน และครอบครัวที่มีบุตรหลายคนมักพบปัญหาในการเลี้ยงดูและจัดกิจกรรมมากกว่าครอบครัวที่มีบุตรน้อยกว่า แต่เด็กจะอบอุ่น ไม่เหงา มีความกระตือรือร้นและพัฒนาการค่อนข้างเร็ว เพราะมีสมาชิกหลายคนผลัดเปลี่ยนกันช่วยกันเลี้ยงดูและเล่นกับเด็ก(วรารณ รักวิจัย 2540 33) ซึ่งงานวิจัยของ วาสนา พรหมทอง(2545 บทคัดย่อ) ศึกษาการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยด้านการส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกายตามปัจจัยพื้นฐานของผู้ปกครองครอบครัวชาวประมง โดยศึกษาในผู้ปกครองอาชีพประมงของเด็กปฐมวัยตำบลปากน้ำ อำเภอเมือง จังหวัดระนอง ผลการวิจัยพบว่า เมื่อเปรียบเทียบการเลี้ยงดูด้านการส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกายในภาพรวม พบว่า จำนวนบุตรมีความสัมพันธ์กับการเลี้ยงดูและมีผลต่อการส่งเสริมทักษะกล้ามเนื้อใหญ่ ทักษะกล้ามเนื้อเล็กและทักษะความคล่องแคล่วของเด็ก ส่วนงานวิจัยของ สมหมาย อภิวันท์คุณากร(2546 บทคัดย่อ) ซึ่งได้ศึกษาทัศนคติและพฤติกรรมของผู้ปกครองที่มีต่อของเด็กเล่นประเภทพลาสติกในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า จำนวนบุตรหลานที่ต้องอุปการะมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการซื้อของเล่นประเภทพลาสติกด้านความถี่ในการซื้อของเด็กเล่นต่อเดือน และจำนวนเงินที่ใช้ในการซื้อของเด็กเล่นต่อครั้ง

13 สื่อและเทคโนโลยีต่างๆ เช่น โทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ และวิดีโอเกม เป็นต้น

ในปัจจุบันสื่อและเทคโนโลยี ดังเช่น โทรทัศน์ คอมพิวเตอร์และวิดีโอเกมต่างๆ เข้ามามีบทบาทต่อการเล่นของเด็กปฐมวัยเป็นอย่างมาก ซึ่ง ดวงพร สถาปนกุล(2545 บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกของเล่นสำหรับเด็กปฐมวัยของผู้ปกครอง โรงเรียนอนุบาลเอกชน กรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกของเล่นมากที่สุดได้แก่ โทรทัศน์ ทั้งนี้เพราะบิดามารดาต้องออกไปทำงานนอกบ้านไม่มีเวลาดูแลเด็กได้เต็มที่ ดังนั้นบิดามารดาจึงใช้สื่อและเทคโนโลยีเหล่านี้เป็นที่เลี้ยงดูแลเด็ก ทำให้เกิดผลเสียต่อเด็ก เช่น เด็กขาดความรัก ความอบอุ่น ขาดการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงภายนอก รับเอาสิ่งต่างๆ ที่เรียนรู้จากสื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ และวิดีโอเกมต่างๆ ทำให้เด็กกลายเป็นคนก้าวร้าว (วันเพ็ญ พิศาลพงศ์ 2536 221) ซึ่งงานวิจัยของ กัมพ์ ไช้กัน และเรเดล (วรรณ วิบูลย์สวัสดิ์ แอนเดอร์สัน 2531 167 , อ้างอิงจาก Gump, Schoggen, & Redle 1963) พบว่า เด็กที่ชอบนั่งชมโทรทัศน์อยู่ภายในบ้านจะขาดกิจกรรมการสำรวจ การเรียนรู้สภาวะแวดล้อมจากประสบการณ์จริง ในขณะที่เด็กที่ออกไปเล่นนอกบ้าน สภาวะแวดล้อมส่งเสริมให้เด็กได้ทำความรู้จักและสำรวจบริเวณรอบๆ แค่มปี เด็กมีกิจกรรมในรูปแบบการสำรวจมากขึ้น นอกจากนั้นงานวิจัยของ ดวงใจ สมานสิน(2539 บทคัดย่อ) และ เทอดศักดิ์ สุมาลัยศักดิ์ (2542 บดคัดย่อ) ศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระหว่างผู้ที่

เล่นวิดีโอเกมและไม่เล่นวิดีโอเกม ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เล่นวิดีโอเกมมีพฤติกรรมก้าวร้าวมากกว่านักเรียนที่ไม่เล่นวิดีโอเกมทั้งทางกายและทางวาจา ซึ่งพฤติกรรมก้าวร้าวนี้เป็นพฤติกรรมการปรับตัวที่ไม่ดี

จากเอกสารและงานวิจัยข้างต้นนี้ จะพบว่า ปัจจัยของสื่อเทคโนโลยีและเครื่องกลไกต่างๆ เช่น โทรศัพท์ คอมพิวเตอร์และวิดีโอเกมนั้นมีความสัมพันธ์กับการเล่นของเด็กและส่งผลต่อพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กด้วย และในปัจจุบันปัจจัยของสื่อเหล่านี้ได้เข้ามามีบทบาทต่อสังคมไทยเป็นอย่างมาก ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้นำตัวแปรของปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อโทรศัพท์ คอมพิวเตอร์ และวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัย มาศึกษาเป็นตัวแปรเพื่อจะศึกษาว่าตัวแปรเหล่านี้มีผลต่อพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาและพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยอย่างไร

การดูแลอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัยนั้นนอกจากจะเกี่ยวข้องกับปัจจัยข้างต้นแล้ว บิดามารดาจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับเด็กดังนี้ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2537 14)

1 พัฒนาการด้านต่างๆ รวมถึงสติปัญญา ในวัยที่แตกต่างกันเด็กจะมีพัฒนาการแต่ละด้านที่แตกต่างกันทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา การส่งเสริมการเล่นจึงต้องคำนึงถึงพัฒนาการของเด็ก เช่น เด็กอายุ 3 ขวบ ยังไม่สามารถเล่นหรือฝึกการเขียนรูปสามเหลี่ยมได้เพราะการบังคับการทำงานของกล้ามเนื้อนิ้วมือยังไม่ได้เท่าที่ควร

2 ความต้องการและความสนใจของเด็ก ลักษณะเด่นของเด็กปฐมวัย คือ ความอยากรู้อยากเห็น อยากค้นคว้า สำรวจสิ่งรอบตัว และชอบปฏิสัมพันธ์กับคนรอบข้าง ซึ่งถ้าหากบิดามารดามีการจัดกิจกรรมและสภาพแวดล้อมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ลงมือกระทำ ค้นคว้า ทดลอง เรียนรู้เล่นอย่างอิสระจากประสบการณ์ของตนเองโดยตรงก็จะเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็กได้อย่างดี

3 ความสามารถของเด็ก เด็กแต่ละคนมีความสามารถแตกต่างกัน เด็กที่มีความพิการทางสายตา มักมีความสามารถพิเศษทางการได้ยิน การจำแนกเสียง ดังนั้นการส่งเสริมการเล่นที่ตรงตามความสามารถของเด็ก จะช่วยเพิ่มพัฒนาการในด้านอื่นๆ ให้ดีขึ้น

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู การส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาต่อการเล่นของเด็กนั้น จะเห็นว่ามีย่อยปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ดังเช่น เพศ อายุ ความต้องการ ความสนใจ ความพร้อมและสติปัญญาของเด็ก ทักษะของบิดามารดาต่อการเล่นของเด็ก ระดับการศึกษาของบิดามารดา เวลาว่าง อาชีพ ฐานะทางเศรษฐกิจสังคมของครอบครัว สภาพแวดล้อม และสื่อและเทคโนโลยีต่างๆ เป็นต้น ปัจจัยต่างๆ ที่แตกต่างกันนั้นจะส่งผลให้บิดามารดามีพฤติกรรมอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมการเล่นที่แตกต่างกัน และจะส่งผลต่อพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม ภาษา สติปัญญา และผลต่อการปรับตัวของเด็ก ทำให้เด็กสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยบางประการที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาต่อการเล่นของเด็กปฐมวัย ที่น่าจะส่งผลต่อพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยด้วย ซึ่งได้แก่ เพศ อายุของเด็กปฐมวัย ระดับการศึกษาของบิดามารดา ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อโทรศัพท์ เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัย โดยเปรียบเทียบตามสภาพแวดล้อมที่เป็นสังคมเมืองในกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์

3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการปรับตัว

3.1 ความหมายของพฤติกรรมกรรมการปรับตัว

ในการศึกษาพฤติกรรมกรรมการปรับตัวนั้น มีผู้ให้ความหมายไว้หลายความหมายด้วยกัน ได้แก่

เกรสแฮม และเอลลอต (สายวริน จินวุฒิ 2541 : 23 , อ้างอิงจาก Gresham & Elliot 1987) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เป็นประสิทธิภาพและระดับความสามารถของการเป็นตัวของตัวเองในการเข้าสู่สังคม และยอมรับผิดชอบต่อสังคม

นิฮิรา (พิศสมัย อรทัย 2540 : 22 อ้างอิงจาก Nihira 1976) ให้คำจำกัดความของ พฤติกรรมการปรับตัวว่า เป็นประสิทธิภาพของบุคคลในการปรับตัวให้สอดคล้องกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ตัวบุคคลนั้นอยู่ โดยมีองค์ประกอบของพฤติกรรมกรรมการปรับตัวอยู่ 2 ประการ คือ ความสามารถในการพึ่งตนเอง (Personal Independency) และความรับผิดชอบส่วนบุคคล (Personal Responsibility)

แฮร์สัน (พิศสมัย อรทัย 2540 : 23 , อ้างอิงจาก Braken 1991 : 168 , citing Harrison 1987) ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า พฤติกรรมการปรับตัวว่า เป็นความสามารถของบุคคลในการดูแลตนเองและการเข้ากันได้ดีกับบุคคลอื่น

ซัลเวีย และฮักส์ (สายวริน จินวุฒิ 2541 : 23 , อ้างอิงจาก Salvia & Hughes 1990) ให้คำจำกัดความของพฤติกรรมกรรมการปรับตัวว่า เป็นการกระทำใดๆ ที่ส่งเสริมให้บุคคลสามารถดำรงชีวิตอยู่และสามารถคงอยู่ในสังคม และสิ่งแวดล้อมที่บุคคลนั้นดำเนินชีวิตอยู่

เมอร์เซอร์ (ภาวิณี อ่อนนาค 2541 : 11 , อ้างอิงจาก Mercer 1997) ได้อธิบายความหมายของคำว่า พฤติกรรมการปรับตัวของเด็กว่า เป็นความสามารถของเด็กในการกระทำพฤติกรรมตามบทบาททางสังคมได้อย่างเหมาะสมกับระดับอายุและเพศ และเป็นการกระทำที่สอดคล้องหรือเป็นไปตามความคาดหวังของในสังคมที่เด็กอยู่

ลีแลนด์ และคณะ (ภาวิณี อ่อนนาค 2541 : 11-12 , อ้างอิงจาก Leland et al 1967) อธิบายความหมายของพฤติกรรมกรรมการปรับตัวในเชิงจุดมุ่งหมาย เพื่อการวัดพัฒนาเกี่ยวกับความสามารถในการปรับตัวของบุคคลที่มีต่อความต้องการของสิ่งแวดล้อม โดยพิจารณาว่าจะแสดงออกมาในรูปแบบของพฤติกรรมที่เป็นสากล ดังนี้

1 ความสามารถในการพึ่งตนเอง (Independent Functioning) หมายถึง การกระทำด้วยตนเองตามความต้องการของสังคมสำเร็จด้วยดี ซึ่งรวมถึงกิจกรรมต่างๆ เพื่อการดำเนินชีวิตในสังคมและกิจกรรมต่างๆที่เหมาะสมกับระดับอายุและเพศ

2 ความรับผิดชอบส่วนบุคคล(Personal Responsibility)หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่รับผิดชอบต่องานชีวิตของตน (Critical Task) ทั้งในส่วนที่เป็นการกระทำที่ต้องขึ้นอยู่กับความควบคุมดูแลของบุคคลอื่น และการกระทำที่เป็นความรับผิดชอบด้วยตนเอง

3 ความรับผิดชอบทางสังคม (Social Responsibility) หมายถึง บุคคลมีความรับผิดชอบในฐานะเป็นสมาชิกคนหนึ่งในสังคม และแสดงออกซึ่งพฤติกรรมที่เหมาะสมกับความคาดหวังของสังคม การปรับตัวทางสังคมและวุฒิภาวะทางอารมณ์ นอกจากนี้ยังวิเคราะห์ออกมาในการพึ่งพาตนเองด้านเศรษฐกิจทั้งแบบบางส่วนและแบบสมบูรณ์

สปาร์โรว์ แบลลา และซิกเซคติ (ภาวิณี อ่อนนาค 2541 13 อ้างอิงจาก Sparrow Bella & Cicchetti 1984 6) ได้ให้คำนิยามของพฤติกรรมการปรับตัวไว้ว่า เป็นการกระทำในกิจกรรมประจำวันที่เป็น ส่วนบุคคลและสังคมได้อย่างเหมาะสม และในการนิยามนี้ได้ยึดหลัก ดังนี้

1 พฤติกรรมการปรับตัวสัมพันธ์กับอายุ กล่าวคือ บุคคลแต่ละคนมีพฤติกรรมการปรับตัวที่มากขึ้นและ ซับซ้อนมากขึ้นเมื่ออายุเพิ่มขึ้นและมีการวัดความแตกต่างของพฤติกรรมการปรับตัวของอายุที่แตกต่างกัน เช่น ใน เด็กเล็ก กิจกรรมที่สำคัญ ได้แก่ การแต่งตัว การใช้ห้องน้ำ การเล่นร่วมกับเพื่อน เป็นต้น ในวัยรุ่นพฤติกรรม การปรับตัว ได้แก่ ทักษะก่อนวัยทำงาน และการจัดสรรเกี่ยวกับการใช้เงิน เป็นต้น ในวัยผู้ใหญ่ เช่น การทำงาน และ การใช้เงิน เป็นต้น

2 พฤติกรรมการปรับตัวขึ้นอยู่กับ การคาดหวังหรือมาตรฐานของคนอื่นๆในสังคม เช่น การตัดสินความ เหมาะสมของพฤติกรรมการปรับตัวของบุคคลจากผู้ที่อาศัยด้วยกันร่วมงานด้วยกันและมีปฏิสัมพันธ์กัน กล่าวคือ พฤติกรรมการปรับตัวหลายอย่างที่มีความเป็นสากลแต่บางวัฒนธรรมอาจจะตัดสินพฤติกรรมการปรับตัวที่แตกต่าง กันออกไป

3 พฤติกรรมการปรับตัวขึ้นอยู่กับแบบอย่างของการกระทำ ไม่ใช่ความสามารถเพราะความสามารถเป็นสิ่ง สำคัญต่อการกระทำในชีวิตประจำวัน โดยที่พฤติกรรมการปรับตัวบางอย่างซึ่งบุคคลมีความสามารถที่จะกระทำ ได้แต่ถ้าขาดแรงกระตุ้นหรือแรงจูงใจในตัวแบบ อาจทำให้บุคคลไม่ปฏิบัติหรือกระทำพฤติกรรมนั้นได้เช่น พฤติกรรม ที่เกี่ยวกับกฎระเบียบทางสังคม

4 พฤติกรรมการปรับตัวเป็นสิ่งที่สามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงได้

พิศสมัย อรทัย(2540 23) ได้สรุปว่า พฤติกรรมการปรับตัว หมายถึง ความสามารถส่วนบุคคลและความ สามารถทางสังคมของบุคคลเพื่อกระทำกิจกรรมต่างๆที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมี ประสิทธิภาพ รวมถึงพฤติกรรมต่างๆ บุคคลแสดงออกในสังคมเพื่ออยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม

วิภาพร มาพบสุข(2540 435) ได้สรุปการปรับตัวว่า หมายถึง ผลของความพยายามของบุคคลที่พยายาม จะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเอง ไม่ว่าปัญหานั้นจะเป็นปัญหาด้านความต้องการ อารมณ์และบุคลิกภาพอื่นๆ เพื่อให้การแก้ปัญหาเป็นไปด้วยความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมจนบุคคลนั้นสามารถจะอยู่ในสภาพแวดล้อมนั้นได้ อย่างมีความสุข

ภาวิณี อ่อนนาค(2541 14) ได้สรุปถึงพฤติกรรมการปรับตัว หมายถึง ความสามารถของบุคคลใน 2 องค์ประกอบคือ ความสามารถของบุคคลในการดำรงชีวิตอยู่ได้ด้วยตนเองและความสามารถทางสังคมที่แสดงออก ถึงความรับผิดชอบของบุคคลในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมที่สอดคล้องกับบรรทัดฐานทางสังคมและ วัฒนธรรมของตน โดยที่ความสามารถทั้ง 2 องค์ประกอบนี้ ต้องเป็นไปอย่างเหมาะสมกับวัยและเพศของบุคคลนั้น

จากที่กล่าวมาข้างต้นนั้นจึงสรุปได้ว่า พฤติกรรมการปรับตัว หมายถึง ความสามารถของบุคคลเพื่อกระทำ กิจกรรมต่างๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งรวมไปถึงพฤติกรรมต่างๆ ที่ บุคคลแสดงออกในสังคมเพื่อสามารถอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างเหมาะสมและมีความสุข

3.2 ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการปรับตัว

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องพบว่า มีแนวความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการปรับตัวที่สอดคล้องอยู่ในทฤษฎีพัฒนาการเด็กบางทฤษฎี ซึ่งได้แก่ การเจริญเติบโตตามทัศนะของกิเซล (Gesell's Growth Gradients) โดยกิเซลได้กล่าวถึงพฤติกรรมกรรมการปรับตัวว่า เป็นพฤติกรรมที่มีความเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันและเป็นพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นถึงระดับพัฒนาการของเด็กในวัยต่างๆ อีกด้วย

การเจริญเติบโตตามทัศนะของกิเซล (Gesell's Growth Gradients)

อาร์โนลด์ กิเซล (ค.ศ. 1880-1961) นักจิตวิทยาและแพทย์แห่งมหาวิทยาลัยเยล ได้ศึกษาพัฒนาการเด็ก ซึ่งสรุปรวบรวมพฤติกรรมซึ่งแสดงพัฒนาการในวัยต่างๆ (ดวงเดือน ศาสตราจารย์ 2535 : 115 , อ้างอิงจาก Gesell & Ilg 1949 : 2) ซึ่งในเนื้อหาของพฤติกรรมต่างๆ มีความเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน โดยกิเซลได้แบ่งพฤติกรรมที่เด็กแสดงออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่

1 พฤติกรรมด้านการเคลื่อนไหว (Gross Motor Behavior)

พัฒนาการด้านนี้เป็นความสามารถของร่างกายในด้านการเคลื่อนไหว เป็นความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ พฤติกรรมส่วนนี้เกี่ยวข้องกับการเจริญของระบบประสาทส่วนกลางพฤติกรรมด้านนี้ ได้แก่ ความสามารถในการยืน การเดิน การนั่ง การคืบ การคลาน การคว่ำ การกระโดด เป็นต้น

2 พฤติกรรมด้านภาษา (Language Behavior)

พฤติกรรมกลุ่มนี้ครอบคลุมด้านการสื่อสาร เช่น การแสดงออกทางใบหน้า การใช้วัชระต่างๆ เช่น มือหรือศีรษะถ่ายทอดความคิด การออกเสียง การใช้ภาษาพูด รวมทั้งความเข้าใจจากการสื่อสารของผู้อื่นด้วย

3 พฤติกรรมด้านสังคมและนิสัยส่วนตัว (Personal Social Behavior)

พฤติกรรมกลุ่มนี้ครอบคลุมถึงการตอบสนองของเด็กต่อบุคคลอื่นในด้านวัฒนธรรมและสังคม แบบของพฤติกรรมในกลุ่มนี้ เช่น การเลี้ยงดู การฝึกขับถ่าย การตอบสนองต่อการฝึกหัดในสังคมต่างๆ การเล่น พัฒนาการทางด้านความเป็นเจ้าของ การยิ้ม และการตอบสนองต่อวัตถุบางอย่าง เช่น กระเจ๊กเงา เป็นต้น

4 พฤติกรรมด้านการปรับตัว (Adaptive Behavior)

พฤติกรรมกลุ่มนี้ครอบคลุมทางด้านความเชื่อมโยงของการใช้มือและสายตา การถือวัตถุ การแก้ปัญหาในด้านการปฏิบัติ การสำรวจ และการจัดกระทำต่อวัตถุตัวอย่าง การจัดกล่่องรูปลูกบาศก์ การสั่นระฆัง การวาดภาพ เป็นต้น

ทฤษฎีของกิเซล มองการเจริญเติบโตหลายแง่หลายมุมมากกว่าที่จะเจาะจงพัฒนาการด้านใดด้านหนึ่ง เช่น ลักษณะทางกลไกของร่างกาย อนามัยส่วนบุคคล การแสดงออกทางอารมณ์ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การเล่น และงานอดิเรก ฯลฯ เนื้อหาของพฤติกรรมในแต่ละด้านมีความเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน เป็นแบบแผนพฤติกรรมของเด็ก ซึ่งพัฒนาขึ้นตามช่วงอายุต่างๆ จึงทำให้เป็นที่นิยมของบิดามารดาของเด็กและครูในช่วงศตวรรษที่ 20 ตอนกลางเป็นอย่างมาก ถ้าบิดามารดาต้องการทราบว่าบุตรของตนมีพฤติกรรมปกติเหมาะสมกับระดับอายุหรือไม่ ก็สามารถหาคำตอบได้จากหนังสือของกิเซล นอกจากนี้ในวงการศึกษายังได้นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการสอนให้เหมาะสมกับวุฒิภาวะของเด็กด้วย (ดวงเดือน ศาสตราจารย์ 2535 : 114-115)

สำหรับตารางพัฒนาการปกติของพฤติกรรมด้านการปรับตัว (Adaptive Behavior) ของเด็กอายุระหว่าง 8 สัปดาห์ จนถึง 6 ขวบ ที่กิลเลสบริยายไว้ในหนังสือของเขามีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ตาราง 1 แสดงพัฒนาการปกติของพฤติกรรมด้านการปรับตัวของเด็กอายุระหว่าง 8 สัปดาห์ จนถึง 6 ขวบ

อายุ	พฤติกรรมด้านการปรับตัว (Adaptive Behavior)
8 สัปดาห์	- มองตามของที่แกว่งผ่าน - สามารถใช้มือจับปลายเชือกได้ - สนใจของเล่นชั่วคราวหนึ่ง - เมื่อสั่นกระดิ่ง จะแสดงปฏิกิริยาที่สีหน้า
12 สัปดาห์	- มองตามวัตถุทันที - เคลื่อนสายตาจากซ้ายไปขวา ทำมุม 180° - จ้องมองของเล่นที่ให้อือในมือ - จับก้อนไม้และถ้วยที่ส่งให้เล่นชั่วคราว
16 สัปดาห์	- ได้ยินเสียงจะหันมองตรงวัตถุทันที - เอื้อมมือคว้าของเล่นทันที และมักจับเข้าปาก - จับของเล่นมาตรงกลางข้างหน้า - มองดูเท้าและมือของตนเอง - สนใจเม็ดลูกกวาดและจับได้
20 สัปดาห์	- ใช้ 2 มือช่วยกันจับของเล่น - มองหาของที่ห่างไปจากสายตา - หยิบก้อนไม้ เปลี่ยนมือจับได้ - เลือกหยิบก้อนไม้ที่วางอยู่ได้ที่ละอัน
24 สัปดาห์	- หยิบคว้าของเล่น เช่น ห่วงวงแหวน กระดิ่ง ก้อนไม้ได้ - ถือของเล่นได้อย่างถนัด - จะมองตามของเล่นที่หล่น และไขว่คว้าจับต้อง - ถือก้อนไม้ 3 ก้อน ทั้ง 2 มือ - เล่นของเล่นและจับเข้าปาก - ถือของเล่น 1 ชิ้นและยังสามารถหยิบได้อีก 1 ชิ้น

ตาราง 1 (ต่อ)

อายุ	พฤติกรรมด้านการปรับตัว (Adaptive Behavior)
32 สัปดาห์	- กำแพงไม้ได้ 2 อัน ในมือเดียว - สั่นกระดิ่งได้ถนัด - ถือก้อนไม้อยู่ในขณะเดียวกัน 2-3 ก้อน (2 มือ) - จับก้อนไม้ 2 ก้อน มาเข้าแถวได้
36 สัปดาห์	- กำก้อนไม้ 3 ก้อนในมือทั้งสอง - เอาแท่งไม้ตุน พลักดันอีกก้อนหนึ่งให้เคลื่อนไหว - เอาแท่งไม้มาเคาะกับถ้วย - เวลาเล่นขวดลูกกวาดจะหยิบทั้งขวดก่อน - แกว่งเชือกที่ผูกวงแหวน
40 สัปดาห์	- เอาวัตถุสองชิ้นมาเข้าคูตรงกลาง - เวลาเล่นแท่งไม้และถ้วย เอาแท่งไม้ใส่ถ้วย - แกว่งกระดิ่งทำจังหวะได้
44 สัปดาห์	- หยิบก้อนไม้ออกจากถ้วย - หยิบก้อนไม้ในถ้วยแต่ไม่ปล่อยมือ - ซี่ลูกกวาดที่ใส่ในขวดได้ถูก - เล่นกระดิ่ง และเล่นลูกตุ้มอย่างสนใจ - เวลาเล่นวงแหวนที่แขวนเชือกจะจับเชือกก่อนแล้วแกว่ง
48 สัปดาห์	- เล่นก้อนไม้สี่เหลี่ยม โดยหยิบและวางเรียงทีละอัน - เล่นลูกกวาดในขวดโดยเทจากขวด - เล่นรูปแท่งไม้ในช่องได้ เช่น แกะรูปกลมออกจากแบบได้
52 สัปดาห์	- เล่นก้อนไม้ต่อสูงขึ้น แต่มักจะพังลงมา - เล่นถ้วยและก้อนไม้โดยหยิบใส่ถ้วย - เล่นลูกกวาดโดยพยายามจะใส่ขวดแต่ไม่สำเร็จ - แกว่งวงแหวนที่ผูกเชือกโดยจับเชือกมั่นคง - เล่นใส่รูปแบบในช่อง โดยมองหยิบรูปกลมได้
56 สัปดาห์	- เล่นก้อนไม้ใส่ถ้วยได้เองไม่ต้องทำตัวอย่างให้ดู - เลียนแบบการวาดโดยลากเส้นหยักๆ ขึ้นลง - ใส่ช่องไม้รูปกลมได้เอง (โดยทำตัวอย่างให้ดู)

ตาราง 1 (ต่อ)

อายุ	พฤติกรรมด้านการปรับตัว (Adaptive Behavior)
15 เดือน	- ต่อแท่งไม้สูง 2 ก้อน - เล่นก้อนไม้และถ้วยโดยหยิบใส่ถ้วยได้ 6 ก้อนและเอาออกทีละก้อน - เริ่มเลียนแบบโดยการลากเส้นหยักๆ - ใส่ช่องไม้รูปกลมได้โดยทำแบบให้ดูแล้วเปลี่ยนที่
18 เดือน	- ต่อก้อนไม้สูง 3-4 ก้อนใส่ลงถ้วยได้ 10 ก้อน - เล่นลูกกวาดใส่ขวดโดยใส่และเอาออกได้เอง - ลากเส้นไปมาไม่เป็นรูปร่าง - ทำตามโดยลากเส้นขีดยาวๆ ได้ - ใส่แท่งไม้ลงในช่องได้ 3 ช่อง
21 เดือน	- ต่อก้อนไม้สูง 5-6 ก้อน - ต่อก้อนไม้เป็นแถวยาวแบบรถไฟแล้วดันให้เลื่อนตามแบบตัวอย่างที่ทำให้ - ใส่รูปแท่งไม้ในช่องได้ถูกต้อง 2-3 ช่อง - ในกล่องของเล่นจะมองหาและดึงลูกบอลออกมาได้ - เวลาเล่นก้อนไม้ ใส่กล่องใส่รูปจตุรัสได้พอดี
24 เดือน	- สร้างหอคอยโดยใช้ก้อนไม้ 6-7 ก้อนมาต่อกัน - รู้จักใช้แท่งไม้สี่เหลี่ยมมาวางเข้าแถวอาจหาแบบรถไฟ - ลากเส้นตรงและเส้นโค้งตามแบบได้ - พูดยตามได้ 3-4 พยางค์ติดต่อกัน - ใส่รูปสามเหลี่ยมในช่องที่กำหนดได้ถูก
30 เดือน (2 ½ ขวบ)	- ต่อเรียงก้อนไม้เป็นรูปรถไฟ เต็มปล่องไฟบนหลังคา - เลียนแบบเขียนเส้นตรงได้ - รู้จักสื่อน้อย 1 สี - พูดยตามตัวเลขได้ 2 ตัวติดกัน
36 เดือน (3 ขวบ)	- ต่อก้อนไม้ได้สูง 9 ก้อน - ต่อก้อนไม้เป็นรูปสะพานได้ - หยิบลูกกวาดใส่ขวดได้ 10 เม็ด ในเวลา 30 วินาที - เมื่อให้วาดภาพจะบอกได้ว่าเป็นภาพอะไร

ตาราง 1 (ต่อ)

อายุ	พฤติกรรมด้านการปรับตัว (Adaptive Behavior)
36 เดือน (ต่อ) (3 ขวบ)	- เมื่อให้ดูภาพคนที่ไม่สมบูรณ์จะบอกส่วนที่ขาดหายไปได้ - เขียนรูปร่างกลมตามแบบได้ - เขียนรูปกากบาทได้ - รู้จักสีอย่างน้อย 3 สี - ให้ดูภาพรูปสี่เหลี่ยมต่างๆ ซึ่งได้ถูก 4 รูป - จัดรูปเหลี่ยมใส่ของหาได้ถูกต้องตามแบบ - พูดยตามตัวเลขได้ 3 หลัก - ใช้ภาษาพูดเป็นประโยคได้ 6-7 คำติดต่อกัน
42 เดือน (3 ½ ขวบ)	- ทำตามแบบวางก้อนไม้เป็นรูปสะพาน - จัดรูปสี่เหลี่ยมต่างๆ ซึ่งเหมือนแบบได้ 6 รูป - พูดยตามตัวเลขได้ 3 คำ - รู้ความแตกต่างเรื่องน้ำหนัก
48 เดือน (4 ขวบ)	- เลียนแบบวางก้อนไม้เป็นรูปประตู - วาดรูปคนมีส่วนสำคัญ 2 ส่วน - วาดรูปกากบาท - เติมต่อภาพคนที่ไม่สมบูรณ์ได้ 3 แห่ง - พับกระดาษได้ 3 ทบ (ตามแบบ) - พูดยตามประโยคที่มี 12-13 คำพูด - หาส่วนที่หายไปได้ถูก 1 แห่ง - นับของได้จำนวน 3
54 เดือน (4 ½ ขวบ)	- ต่อก้อนไม้ทำรูปประตูตามแบบ - วาดรูปสี่เหลี่ยมจัดรัศตามแบบได้ - บอกภาพเหมือนแบบต่างๆ ได้ถูก 9 ภาพ - วาดวงกลมได้ถูก 3 ขนาด - นับได้ถึงจำนวน 4 - ต่อรูปภาพคนที่ไม่สมบูรณ์ได้ 5 แห่ง - พูดยตัวเลขตามได้ 4 ตัว

ตาราง 1 (ต่อ)

อายุ	พฤติกรรมด้านการปรับตัว (Adaptive Behavior)
60 เดือน (5 ขวบ)	- ตอก่อนไม้ทำชั้นบันไดได้ 2 ชั้น - วาดรูปคนมีส่วนของร่างกายครบถ้วน - วาดรูปสามเหลี่ยมเหมือนแบบ - ต่อเติมรูปคนที่ไม่สมบูรณ์ได้ 7 แห่ง - นับเลขและสิ่งของได้ถูกต้องถึงจำนวน 10 - บอกน้ำหนักวัตถุว่าหนักเบาเท่ากันได้ถูก 4 อย่าง(ในจำนวน 5 อย่าง อาจผิด 1 อย่าง)
72 เดือน (6 ขวบ)	- เล่นตอก่อนไม้ทำชั้นบันไดได้ 3 ชั้น - วาดรูปคนมีส่วนคอ มือ และใส่เสื้อผ้า - วาดรูปคนทำขามีส่วนกว้างยาวแบบ 2 มิติ - ต่อเติมรูปคนที่ไม่สมบูรณ์ได้ 9 แห่ง - บอกความหนักเบาของวัตถุได้ถูกต้อง 5 อย่าง - คิดเลขนับมือใช้มือเดียวได้

ทิมา ดวงเดือน ศาสตราภรณ์ (2535) การเปรียบเทียบทฤษฎีพัฒนาการเด็ก หน้า 117-129

3.3 องค์ประกอบของพฤติกรรมการปรับตัว

ดอลล์ และนิฮิรา(พิศสมัย อรทัย 2541 40-43 , อ้างอิงจาก Salvia, & Hughes 1990 213-217, citing Doll 1935, Nihira 1969) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของพฤติกรรมการปรับตัวไว้อย่างละเอียด ซึ่งประกอบด้วย 8 องค์ประกอบใหญ่ ดังนี้

1 ทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน (Daily Living Skills)

ทักษะนี้รวมทักษะต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับการจัดการในชีวิตประจำวันของบุคคลประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 4 ด้านดังนี้

1.1 ทักษะการช่วยเหลือตัวเอง (Self-help Skills) ทักษะนี้เกี่ยวข้องกับการรับประทานอาหาร การจัดเตรียมอาหาร การแต่งตัว การดูแลสุขภาพและอนามัยส่วนบุคคล ทักษะย่อยเหล่านี้สามารถแบ่งออกเป็นด้านย่อยได้อีก เช่น การรับประทานอาหาร สามารถแบ่งย่อยออกเป็นการสั่งอาหารนอกบ้าน และเกี่ยวกับการใช้ภาชนะในการรับประทานอาหาร เป็นต้น

1 2 ทักษะเกี่ยวกับการงานบ้าน (Domestic Skills) ทักษะด้านนี้เกี่ยวกับการบำรุงรักษาสิงแวดล้อมรอบตัวบุคคลให้อยู่ในลักษณะที่สะอาดและเรียบร้อย โดยที่ทักษะย่อยนี้สามารถแบ่งเป็นด้านย่อยๆ ได้อีก เช่น ทักษะการซักผ้า การล้างจาน การทำงานบ้านที่เป็นงานประจำ(เช่น การจัดโต๊ะสำหรับรับประทานอาหาร)และการดูแลรักษาทรัพย์สินสมบัติของตน เป็นต้น

1 3 ทักษะเกี่ยวกับการเล่นหรือการใช้เวลาว่าง (Play or Leisure Time Skills) เป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่ให้ความบันเทิงใจ(เช่น รู้เกี่ยวกับกฎกติกา ในการเล่นเกมและกีฬาและรู้จักตำแหน่งที่ตั้งของสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ เป็นต้น)

1 4 ทักษะเกี่ยวกับการดูแลจัดการทรัพย์สินและเวลา (Resource Management Skills) เป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับการจัดการเกี่ยวกับเวลาและการเงิน

2 ทักษะการสื่อความหมาย (Communication Skills)

ด้านนี้รวมทักษะต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับการแสดงออกของบุคคลในด้านความคิด ความรู้สึกและความเข้าใจที่มีต่อตนเองและบุคคลอื่น ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 3 ด้าน ดังนี้

2 1 ทักษะการแสดงออกในการสื่อความหมาย (Expressive Skills in Communication) หมายถึง ลักษณะการสื่อความหมาย ได้แก่ การพูด การเขียน การแสดงกิริยาท่าทางและการใช้สื่อที่ทำขึ้นเอง (เช่น กระดาน ภาษา เป็นต้น)

2 2 ทักษะการรับรู้ในการสื่อความหมาย (Receptive Skills in Communication) หมายถึง ความเข้าใจภาษาพูด ภาษาเขียน (ทั้งตัวอักษรและรูปภาพและกิริยาท่าทาง)

2 3 เกณฑ์ในทางปฏิบัติในการสื่อความหมาย (Pragmatic of Communication) หมายถึง ปัจจัยต่างๆ เกี่ยวกับภาษา เช่น ระยะเวลาพูด การสบตา น้ำเสียง การออกเสียงต่ำ-สูง ความเป็นทางการ (เช่น การเขียนจดหมายถึงเพื่อนจะต่างจากจดหมายธุรกิจ) และการแสดงท่าทางประกอบ

3 ทักษะในการเดินทางและการใช้บริการขนส่งสาธารณะ (Locomotion and Transportation Skills)

3 1 การใช้ยานพาหนะที่ใช้พลังกำลังของตนเองขับเคลื่อนได้อย่างปลอดภัย รวมทั้งการเลือกใช้ยานพาหนะและเครื่องเล่นได้อย่างเหมาะสม เช่น จักรยาน เป็นต้น

3 2 การใช้ยานพาหนะที่ใช้เครื่องยนต์ได้อย่างปลอดภัย รวมทั้งการใช้ยานพาหนะสำหรับเดินทางหรือพักผ่อนได้อย่างเหมาะสมปลอดภัย

3 3 การเดินทางโดยการขนส่งสาธารณะประกอบด้วย การรู้จักที่ตั้ง การขึ้นรถ การลงรถ การจ่ายค่าโดยสาร การวางแผนเดินทาง

4 ทักษะเกี่ยวกับการเตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพและการประกอบอาชีพ (Prevocational and Vocational Skills)

เป็นทักษะที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่เรียนรู้ เพื่องานอาชีพและทักษะในการทำงานซึ่งแสดงถึงการพึ่งตนเองในทางเศรษฐกิจเมื่อเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 4 ด้าน คือ

4.1 การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ ประกอบด้วยทักษะทั่วไปที่จำเป็นสำหรับการทำงาน เช่น ทักษะในด้านการอ่านออกเขียนได้ และทักษะในด้านการคำนวณและความรู้ทางด้านคอมพิวเตอร์ รวมทั้งทักษะทางสังคม เช่น ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมในการทำงาน การตรงต่อเวลา ความน่าเชื่อถือ การปฏิบัติตามคำสั่ง

4.2 การเตรียมตัวทำงานประกอบด้วยการเรียนรู้ทักษะต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพและการได้รับใบแสดงสิทธิการทำงาน เช่น หมายเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร สวัสดิการทางสังคม

4.3 การกรอกใบสมัคร หมายถึง ทักษะต่างๆ ที่จำเป็นในการสมัครเข้าทำงาน

4.4 ทักษะการปฏิบัติงานเป็นทักษะเฉพาะที่บุคคลควรได้รับความทดแทนในการกระทำงานนั้น เช่น ช่างไม้ควรได้รับความทดแทนสำหรับการเลื่อย

5 ทักษะการควบคุมตนเอง (Self-control Skills)

เป็นทักษะที่เกี่ยวข้องกับการยับยั้งพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ และการแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับกาลเทศะ ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 2 ด้าน ดังนี้

5.1 การเลือกแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมในที่สาธารณะและเป็นไปตามความคาดหวังของสังคม

5.2 การรู้จักยับยั้งพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ หมายถึง การตระหนักรู้ว่าควรกระทำหรือไม่ควรกระทำพฤติกรรมใดทั้งในที่ส่วนบุคคลและที่สาธารณะ รวมทั้งรู้ถึงพฤติกรรมที่เป็นข้อห้ามของสังคม

6 มารยาททางสังคม (Social Graces)

หมายถึง การกระทำและคำพูดที่ใช้อย่างสุภาพ มีมารยาท สุขุม หรืออ่อนโยน ประกอบด้วยองค์ประกอบ 2 ด้าน ดังนี้

6.1 ด้านภาษา หมายถึง การใช้ถ้อยคำที่แสดงถึงความมีมารยาททางสังคม ได้แก่ การใช้คำศัพท์และวลีที่สุภาพ เช่น ขอบคุณ กรุณา ขอโทษ เป็นต้น การใช้ประโยคที่เหมาะสม

6.2 ด้านการกระทำ หมายถึง การแสดงออกที่แสดงถึงความมีมารยาททางสังคม ได้แก่ การคำนึงถึงบุคคล เช่น ควรเปิดประตูให้ผู้ที่มือไม่ว่าง เป็นต้น

7 ความรับผิดชอบที่พึงปฏิบัติ (Civic Responsibility)

หมายถึง การปฏิบัติตามข้อตกลงของบุคคล ชุมชน รัฐ และการปกครองของนานาชาติ ในเด็กเล็กเป็นการตกลงของครอบครัว ในเด็กวัยเรียนเป็นในส่วนที่มีต่อโรงเรียน และชุมชน เช่น ปฏิบัติตามกฎหมายของโรงเรียน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมองค์กรในโรงเรียน ในส่วนบุคคลเป็นส่วนที่เกี่ยวกับกฎหมายเป็นส่วนใหญ่ เช่น การเชื่อฟังปฏิบัติตามกฎหมาย การออกเสียงลงคะแนน

8 พฤติกรรมการปรับตัวที่ไม่พึงประสงค์ (Maladaptive Behavior)

พฤติกรรมการปรับตัวต้องกล่าวถึงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ด้วยซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ไม่สอดคล้องกับพฤติกรรมการปรับตัวหรือถ้ามีมากขึ้นในบุคคลก็จะถูกตัดขาดจากสังคมได้ ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 2 ด้าน ดังนี้

8.1 พฤติกรรมที่ไม่สอดคล้องกับพฤติกรรมการปรับตัว ซึ่งอาจจะมีการกระทำซ้ำๆ เช่น สะบัดแขน รวมทั้งมีอาการของการกระทำมากเกินไป และการกระทำซ้ำกว่าปกติ หรือทำร้ายตัวเอง

8.2 พฤติกรรมที่นำไปสู่การถูกตัดขาดจากสังคมหรือสังคมรังเกียจ เกิดความรำคาญ ก่อให้เกิดความแปลกประหลาด ใช้วาจาหยาบคาย หรือการกระทำน่ารังเกียจอื่นๆ เช่น ปล่อยให้ร่างกายมีกลิ่นเหม็น เป็นต้น

สปาร์โรว์ แบลลาและซิเชตตี (ภาวิณี ออณนาค 2541 29-30 อ้างอิงจาก Sparrow Balla & Cicchetti 1984 113-115) ได้กำหนดองค์ประกอบของพฤติกรรมการปรับตัวไว้ในแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัว VABS (The Vineland Adaptive Behavior Scale) ไว้ด้วยกัน 5 องค์ประกอบใหญ่ คือ

1 ด้านการสื่อความหมาย (Communication Domain) หมายถึง ทักษะที่จำเป็นสำหรับการแสดงออกถึงความคิด ความรู้สึก และความเข้าใจของบุคคลที่มีต่อตนเองและบุคคลอื่น โดยแบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบย่อย คือ

1.1 ทักษะการรับรู้ทางภาษา (Receptive Skills)

1.2 ทักษะการแสดงออกทางภาษา (Expressive Skills)

1.3 ทักษะการเขียน (Writing Skills)

2 ด้านการใช้ชีวิตประจำวัน (Daily Living Skills Domain) องค์ประกอบด้านนี้รวมทักษะต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับการดำเนินชีวิตประจำวันของบุคคล ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยอีก 3 ด้านดังนี้

2.1 ทักษะการช่วยเหลือตัวเอง (Self-help skills)

2.2 ทักษะเกี่ยวกับงานบ้าน (Domestic Skills)

2.3 ทักษะการใช้ชีวิตในชุมชน (Community Skills)

3 ด้านสังคม (Socialization Domain)

3.1 ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal Relationship)

3.2 การเล่นและการใช้เวลาว่าง (Play and Leisure Time Skills)

3.3 ทักษะการจัดการ (Coping Skills)

4 ด้านการเคลื่อนไหว (Motor Skills Domain)

4.1 ทักษะการใช้กล้ามเนื้อขนาดใหญ่ (Gross Motor Domain)

4.2 ทักษะการใช้กล้ามเนื้อเล็ก (Fine Motor Domain)

5 พฤติกรรมการปรับตัวรวม (Adaptive Behavior Composite) เป็นภาพรวมขององค์ประกอบใหญ่ทั้ง 4 ด้าน

นอกจากนี้ แฮร์สัน(พิศสมัย อรทัย 2540 45-46 , อ้างอิงจาก Bracken 1991 169 , citing Harrison 1987) ได้กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบหลักของพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยที่ควรได้รับการประเมิน คือ

1 ทักษะด้านการช่วยเหลือตนเอง (Self-help Skills) หมายถึง ความสามารถในการกระทำกิจกรรมต่างๆ ที่ตอบสนองต่อความจำเป็นขั้นพื้นฐานของการดำเนินชีวิตและความสามารถช่วยเหลือตนเองในการประกอบกิจวัตรประจำวัน ได้แก่ การรับประทานอาหาร การขับถ่าย การแต่งตัว การดูแลสุขอนามัยส่วนบุคคล ฯลฯ

2 ทักษะด้านการเคลื่อนไหว(Motor Skills) หมายถึงความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อใหญ่และมัดเล็ก กระทำกิจกรรมต่างๆ ได้แก่ การยืน การเดิน การกระโดด การเดินขึ้น-ลงบันได การขี่จักรยาน การใช้กรรไกร การวาดรูปต่างๆ ฯลฯ

3 ทักษะด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล (Interpersonal Skills) หมายถึง ความสามารถในการสร้างและรักษาสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น ได้แก่ การกล่าวคำทักทาย การรู้จักให้และรับ การแบ่งปันส่วนอย่างเหมาะสม การเล่น การให้ความร่วมมือต่างๆ ฯลฯ

4 ทักษะด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย (Cognitive /Communication Skills)

4.1 ทักษะด้านการแสดงออก (Expressive Language Skills) หมายถึง ความสามารถในการใช้ภาษาและท่าทางในการแสดงออกเพื่อตอบสนองหรือติดต่อสื่อความหมายกับบุคคลอื่น ได้แก่ การพูดประโยคสั้นๆ การใช้สรรพนามแทนตัว การพูดได้อย่างชัดเจนยัดยัด คำ การนับจำนวน การบอกซ้าย-ขวา การเปรียบเทียบขนาด รูปร่าง ปริมาณ ระยะทาง ฯลฯ

4.2 ทักษะด้านการรับรู้ (Receptive Language Skills) หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจความหมายของภาษาท่าทางที่บุคคลอื่นแสดงกับตนเอง ได้แก่ การเข้าใจคำสั่งและทำตามคำสั่งได้ การฟังนิทานแล้วบอกใจความสำคัญของเรื่องได้ การรู้ความหมายของคำ การเข้าใจเวลาในอดีต ปัจจุบันและอนาคต ฯลฯ

4.3 ทักษะด้านการเขียนขั้นพื้นฐาน (Basic Writing Skills) หมายถึง ความสามารถในการเขียนตัวอักษรและตัวเลขต่างๆ ได้แก่ การเขียนพยัญชนะในภาษาอังกฤษ การเขียนชื่อนามสกุลของตนเอง การเขียนคำตามแบบ ฯลฯ

จากที่กล่าวมาข้างต้นนั้น จะเห็นว่าผู้แบ่งองค์ประกอบของพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยไว้หลายองค์ประกอบ สำหรับการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยของ พิศมัย อรทัย(2540) มาเป็นเครื่องมือในการสอบถามบิดามารดาเพื่อวัดพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ซึ่งแบบวัดนี้สร้างจากการพิจารณาองค์ประกอบพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดของ แฮริสัน ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์การพิจารณาพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยของ American Association on Mental Retardation (พิศมัย อรทัย 2540 : 47 , อ้างอิงจาก Middleton, Keene, & Brown 1990 : 669 , citing AAMR) ซึ่งเป็นสมาคมที่ศึกษาค้นคว้าพฤติกรรมการปรับตัวที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย

3.4 พัฒนาการของพฤติกรรมการปรับตัว (Development of adaptive behavior)

แฮริสัน (พิศมัย อรทัย 2540 : 48 , อ้างอิงจาก Bracken 1991 : 169 , citing Harrison 1987) กล่าวว่า พฤติกรรมการปรับตัวก็คือ พัฒนาการในธรรมชาติตนเอง กล่าวคือ พฤติกรรมการปรับตัวมีความซับซ้อนเพิ่มมากขึ้นเมื่อเด็กมีการเจริญเติบโตหรือมีอายุมากขึ้นดังคำบรรยายเกี่ยวกับระดับความคาดหวังของสังคมเกี่ยวกับพฤติกรรมการปรับตัวในแต่ละช่วงวัยของเมอร์เซอร์ (พิศมัย อรทัย 2540 : 48-50 , อ้างอิงจาก Coulter, & Morrow 1978 : 5-9 , citing Mercer 1973) ดังนี้

1 วัยทารก (แรกเกิด-2 ขวบ)

เมอร์เซอร์ กล่าวว่า การประเมินพฤติกรรมการปรับตัวในเด็กช่วงวัยทารกนี้ไม่สามารถประเมินพฤติกรรมของเด็กได้อย่างแท้จริง แต่อย่างไรก็ตามก็มีความเป็นไปได้ในการประเมินพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กเพื่อระบุว่าเด็กมีวุฒิภาวะและพัฒนาการเป็นไปตามปกติหรือไม่ นอกจากนี้การประเมินพฤติกรรมการปรับตัวยังเป็นการประเมินทักษะทางสังคมต่างๆ ซึ่งเด็กในวัยนี้ควรจะได้ทำทั้งยังเป็นการวางรากฐานพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กในวัยต่อไป อีกด้วย

2 เด็กก่อนวัยเรียน (3-5 ขวบ)

เมอร์เซอร์ กล่าวว่า สังคมได้สันนิษฐานไว้ว่าเด็กในวัยนี้มีความรับผิดชอบมากขึ้นในเรื่องเกี่ยวกับการรับประทานอาหาร การขับถ่าย การรักษาความสะอาดของร่างกาย การแต่งตัว การช่วยเหลืองานบ้านง่ายๆ การเดินทางในระยะใกล้ๆ การใช้อุปกรณ์ต่างๆ อาทิเช่น กรรไกร ดินสอสี ฯลฯ

นอกจากนี้สังคมยังความหวังไว้ว่าเด็กมีความสามารถในการพึ่งตนเองหรือมีความเป็นตัวของตัวเองในด้าน

- การสื่อสารเกี่ยวกับความต้องการของตนเองกับบุคคล
- การเชื่อมโยงเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเอง
- การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลอื่น

ฯลฯ

3 เด็กวัยเรียน (6-15 ขวบ)

เมอร์เซอร์ กล่าวว่า สังคมความหวังไว้ว่าพฤติกรรมการปรับตัวที่เด็กในวัยนี้ควรทำได้ ก็คือ

- การมีความเข้าใจในโครงสร้างทางสังคม ที่ประกอบไปด้วยความแตกต่างด้านบทบาททางสังคม เช่น แพทย์ ครู พ่อค้า ฯลฯ

- เรียนรู้เกี่ยวกับบทบาท และคุณค่าของการเป็นสมาชิกในกลุ่มเพื่อน

- การกระทำพฤติกรรมตามบทบาทของการเป็นสมาชิกครอบครัวได้อย่างเหมาะสมตลอดจนมีการเรียนรู้บทบาทใหม่ๆ ของการเป็นสมาชิกในสังคมที่มีความซับซ้อนเพิ่มขึ้น

ฯลฯ

4 วัยผู้ใหญ่ (16 ปีขึ้นไป)

เมอร์เซอร์ กล่าวว่า บทบาทใหม่สำหรับบุคคลในวัยนี้คือ การประกอบการทำงานอาชีพ ดังนั้นพฤติกรรมการปรับตัวที่บุคคลในวัยนี้ได้รับการคาดหวังไว้ว่าสามารถทำได้ก็คือ

- การสร้างบทบาทใหม่เกี่ยวกับการงานและอาชีพ
- การจัดการและดูแลด้านสวัสดิภาพทางเศรษฐกิจของตนเอง และครอบครัว

ฯลฯ

3.5 ลำดับขั้นของพฤติกรรมการปรับตัว (Sequence of Adaptive Behavior)

ซัลเวีย และฮักส์ (พิศสมัย อรทัย 2540 : 50-51 , อ้างอิงจาก Salvia, & Hughes 1990) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับลำดับขั้นของพฤติกรรมการปรับตัวเอาไว้ว่าพฤติกรรมการปรับตัวบางอย่างมีการเปลี่ยนแปลงตามลำดับขั้นของพัฒนาการ ตัวอย่างเช่น

- การเคลื่อนไหวร่างกาย โดยเริ่มจาก การคืบ การคลาน การเดิน การวิ่ง ตามลำดับ
- การเล่น โดยเริ่มจาก การเล่นตามลำพัง การเล่นแบบคู่ขนาน และท้ายสุดก็พัฒนาไปเป็นการเล่นแบบรวมหมู่รวมพวก ตามลำดับ

แต่ยังมีพฤติกรรมการปรับตัวอีกหลายพฤติกรรมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างไม่เป็นไปตามลำดับขั้นของพัฒนาการพฤติกรรมต่างๆ เหล่านี้ มักเป็นพฤติกรรมที่มีความซับซ้อนและบุคคลได้รับการสอนมาโดยตรง ตัวอย่าง เช่น ทักษะในการใช้รถประจำทางสาธารณะเป็นทักษะที่มีความซับซ้อน โดยแบ่งออกเป็นทักษะย่อยๆ ได้แก่

- การทราบถึงสถานีขนส่ง สถานีรถประจำทาง ที่หยุดรถประจำทาง
- การจ่ายค่าโดยสาร
- การมีพฤติกรรมที่เหมาะสมขณะอยู่บนรถประจำทาง
- การให้สัญลักษณ์กับคนขับรถเพื่อจะลงจากรถ

ซึ่งทักษะย่อยต่างๆ เหล่านี้ สามารถจะนำมาใช้สอนให้กับบุคคลได้โดยตรง โดยไม่ต้องคำนึงถึงลำดับขั้นของทักษะ

3.6 ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการปรับตัว

ตัวแปรสำคัญที่มีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการปรับตัวของบุคคล สามารถแบ่งได้เป็น

1 อิทธิพลของวัฒนธรรม

2 อิทธิพลของสถานการณ์เฉพาะอย่าง

1 อิทธิพลของวัฒนธรรมที่มีต่อพฤติกรรมการปรับตัว (Cultural Influence)

แฮร์สัน(ภาวินี อ่อนนาค 2541 : 33 , อ้างอิงจาก Bracken 1991 : 169 , citing Harrison 1987) ได้แสดงความคิดเห็นว่าโครงสร้างของพฤติกรรมการปรับตัวขึ้นอยู่กับความคาดหวังของวัฒนธรรมที่มีต่อพฤติกรรมต่างๆ ของบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับความคิดของเรสซีย์(ภาวินี อ่อนนาค 2541 : 33 อ้างอิงจาก Bracken 1987 : 99 , citing Reschly 1982) ที่ว่าพฤติกรรมการปรับตัวมีองค์ประกอบต่างๆ ทางวัฒนธรรมเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย และยังสอดคล้องกับความคิดของลีแลนด์(Bracken 1991 : 169 , citing Leland 1983) ว่าในสภาพวัฒนธรรมที่แตกต่างกันความคาดหวังที่มีต่อพฤติกรรมต่างๆ ของบุคคลก็มีความแตกต่างกันไปด้วย ลีแลนด์ได้ยกตัวอย่างว่า ในบางประเทศการปัสสาวะในที่สาธารณะถือว่าเป็นพฤติกรรมที่ยอมรับได้แต่ในอีกบางประเทศพฤติกรรมเดียวกันนี้กลับไม่เป็นที่ยอมรับ นอกจากนี้ลีแลนด์ยังได้อธิบายเพิ่มเติมไว้ว่า ความคาดหวังเกี่ยวกับพฤติกรรมต่างๆ ของบุคคลยังมีความแตกต่างกันภายใต้วัฒนธรรมย่อยที่ต่างกันแม้ว่าจะอยู่ในประเทศเดียวกัน ดังเช่น การแต่งตัว การดูแลด้านอนามัยส่วนบุคคล เป็นต้น

2 อิทธิพลของสถานการณ์เฉพาะอย่างที่มีผลต่อพฤติกรรมการปรับตัว (Situational Specific)

ฮอร์น และฟุชส์ (ภาวินี อ่อนนาค 2541 : 34 , อ้างอิงจาก Bracken 1991 : 169 , citing Horn, & Fuchs 1987) ได้กล่าวว่า พฤติกรรมการปรับตัวของบุคคลได้รับอิทธิพลอย่างมากจากสถานการณ์เฉพาะอย่างที่เกี่ยวข้องกับการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมที่เป็นไปตามความคาดหวังของสังคมภายใต้สภาพการณ์นั้นๆ สอดคล้องกับความคิดของเรสซีย์ (ภาวินี อ่อนนาค 2541 : 34 , อ้างอิงจาก Reynolds 1987 : 99 , citing Reschly

1982) ที่ได้กล่าวว่าพฤติกรรมการปรับตัวเป็นพฤติกรรมที่ขึ้นอยู่กับสถานการณ์เฉพาะอย่าง ตัวอย่างเช่น เด็กที่เป็นบุตรคนเดียวของครอบครัวอาจไม่จำเป็นต้องมีพฤติกรรมการเข้าคิว แต่เมื่อเด็กคนเดียวกันนี้เข้าเรียนในโรงเรียนอนุบาล เด็กจำเป็นต้องมีพฤติกรรมการเข้าคิวจึงจะสามารถปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนๆ ในโรงเรียนได้

ปัจจัยเหล่านี้อาจพิจารณาในแง่มุมรายละเอียดต่างๆ เช่น

ภรณ์ คุรุรัตน์(2540 43-51) กล่าวว่า ปัจจัยความเจริญทางสังคมด้านต่างๆ ซึ่งทำให้คนเราอยู่ห่างจากวิถีชีวิตดั้งเดิม และยอมรับเอาแนวคิดใหม่ที่เป็นสากลมาปฏิบัติมากขึ้น การอยู่ในครอบครัวที่แออัดขาดแคลนและด้อยโอกาส การเปลี่ยนแปลงของสังคมวัฒนธรรมของชุมชนเมืองและชนบท ทำให้เกิดปัญหาสุขภาพจิต ปัญหาการปรับตัวทั้งเด็กและผู้ใหญ่ โดยเฉพาะปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นนั้นส่งผลกระทบต่อเด็กปฐมวัยอย่างชัดเจน เช่น การอพยพย้ายถิ่น การไม่มีเวลาที่จะพูดคุยเลี้ยงดูบุตร ไม่ทราบวิธีที่จะเลือกซื้อของเล่นและเล่นกับบุตร ทำให้เด็กขาดการส่งเสริมพัฒนาการที่เหมาะสม ปัจจัยทางด้านภาวะสังคมและเศรษฐกิจ เป็นเหตุให้เกิดผลกระทบต่อเด็กปฐมวัยในหลายๆ ด้าน มีผลการศึกษาวิจัยชี้ให้เห็นว่า เด็กที่เติบโตมาจากสภาพครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ บิดามารดามีการศึกษาน้อยจะมีพัฒนาการทางด้านภาษาและสติปัญญาค่อนข้างช้ากว่าเด็กอื่นในวัยเดียวกัน

ดังนั้น พฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยที่อยู่ในชุมชน สังคมที่มีวัฒนธรรมต่างกัน มีสภาพแวดล้อมมีปัจจัยต่างๆ ที่แตกต่างกันเช่น การอบรมเลี้ยงดูการส่งเสริมการเล่นที่แตกต่างกัน เด็กปฐมวัยจึงน่าจะมีพฤติกรรมปรับตัวที่แตกต่างกัน

3.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมปรับตัวของเด็กปฐมวัย

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า งานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาต่อการเล่นของเด็กและพฤติกรรมปรับตัวของเด็กปฐมวัยนั้นยังมีค่อนข้างน้อย ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาและการจัดกิจกรรมการเล่นต่างๆ เพียงอย่างเดียวอย่างหนึ่ง ซึ่งเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมปรับตัวของเด็กด้านใดด้านหนึ่งเท่านั้น เช่น ด้านร่างกาย การช่วยเหลือตนเอง ด้านความคิด การรับรู้ สติปัญญา ภาษา และสังคม เป็นต้น ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมและนำเสนอ ดังนี้

1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทการอบรมเลี้ยงดู การส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาและพฤติกรรมปรับตัว

งานวิจัยต่างประเทศ

ฮักส์ (Hughes 1997 Abstract) ศึกษาพัฒนาการด้านการปรับตัวของเด็กปกติกับเด็กที่ต้องการการดูแลพิเศษเพื่อหาความสัมพันธ์ของลักษณะของบิดามารดาที่พึงประสงค์กับลักษณะการแสดงออกหรือการปรับตัวของเด็ก โดยศึกษาลักษณะของบิดามารดา ด้านสัมพันธภาพระหว่างบิดามารดากับเด็ก ระดับการเลี้ยงดู การจัดสิ่งแวดล้อมที่ช่วยกระตุ้นการเรียนรู้และความคาดหวังของบิดามารดา และศึกษาพฤติกรรมปรับตัวของเด็กด้านการสื่อความหมาย การช่วยเหลือตนเองและพฤติกรรมทางสังคม พบว่า เด็กที่ต้องการการดูแลพิเศษนั้นตัวแปรสัมพันธภาพระหว่างบิดามารดากับเด็กมีความสัมพันธ์กับลักษณะการปรับตัวของเด็ก ส่วนในกลุ่มเด็กปกติ พบว่าลักษณะของบิดามารดาทุกๆ ด้านมีความสัมพันธ์กับลักษณะการปรับตัวของเด็ก

งานวิจัยในประเทศ

มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู การส่งเสริมการเล่นของบิดามารดา กับพฤติกรรมกรรมการปรับตัวแต่ละองค์ประกอบและการปรับตัวรวมของเด็กปฐมวัย ซึ่งผู้วิจัยรวบรวมและเรียบเรียงไว้ดังนี้ งานวิจัยของ สมาน กำนัน(2520 บทคัดย่อ) ศึกษาเปรียบเทียบการปรับตัวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 จังหวัดกาญจนบุรี ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน 3 แบบคือ แบบประชาธิปไตย แบบปล่อยปละละเลยและแบบเข้มงวดกวดขัน พบว่าเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีการปรับตัวดีกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยและแบบเข้มงวดกวดขัน แต่ไม่พบความแตกต่างในเรื่องการปรับตัวระหว่างเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยและแบบเข้มงวดกวดขัน ส่วนงานวิจัยของ เฉลิมพล ตันสกุล(2522) ได้ทำการศึกษาพัฒนาการทางสติปัญญาและการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าของเด็กก่อนวัยเรียนในเขตการศึกษา 3 พบว่า เด็กก่อนวัยเรียนที่มีวิธีการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาแตกต่างกัน จะมีสติปัญญาและความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าแตกต่างกัน เช่นเดียวกับการศึกษาของ ถวิล รักชลธิ(2526 บทคัดย่อ) พบว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน จะมีพัฒนาการทางด้านนิสัยส่วนบุคคลและสังคมต่างกัน สอดคล้องกับการวิจัยของ นันทา เทนธานี(2534) ที่ศึกษาตัวแปรบางประการที่มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาการของเด็กก่อนวัยเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า การอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพัฒนาการของเด็กก่อนวัยเรียน การอบรมเลี้ยงดูเพื่อการส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆนั้น รวมถึงการส่งเสริมการเล่นของเด็กและพัฒนาการด้านต่างๆ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา เป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้เด็กมีพฤติกรรมกรรมการปรับตัวที่ดี นอกจากนี้ สายวริน จิณวุฒิ (2541 บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึงบทบาทของบิดาบทบาทของมารดาในฐานะตัวทำนายพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า

- 1 บทบาทของบิดาด้านการเลี้ยงดูบุตร ด้านสันติภาพ และการแก้ปัญหาของมารดาด้านการเลี้ยงดูบุตร ด้านการแก้ปัญหา ด้านสันติภาพ สามารถทำนายพฤติกรรมกรรมการปรับตัวรวม
- 2 บทบาทของบิดามารดา ด้านการเป็นตัวแทนทางสังคม ด้านสันติภาพ และบทบาทของมารดาทั้ง 5 ด้าน สามารถทำนายพฤติกรรมกรรมการปรับตัว ด้านการช่วยเหลือตนเอง
- 3 บทบาทของบิดาด้านการเลี้ยงดูบุตร และบทบาทของมารดาด้านการเลี้ยงดูบุตร ด้านการแก้ปัญหา ด้านสันติภาพ สามารถทำนายพฤติกรรมกรรมการปรับตัวด้านการเคลื่อนไหว
- 4 บทบาทของบิดาด้านการเลี้ยงดูบุตร และบทบาทของมารดาด้านการเลี้ยงดูบุตร ด้านการเป็นตัวแทนทางสังคม ด้านสันติภาพ สามารถทำนายพฤติกรรมกรรมการปรับตัวด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล
- 5 บทบาทของบิดาด้านการเลี้ยงดูบุตร ด้านสันติภาพ และบทบาทของมารดาด้านการเลี้ยงดูบุตร ด้านการแก้ปัญหา ด้านสันติภาพ สามารถทำนายพฤติกรรมกรรมการปรับตัวด้านสติปัญญาการสื่อความหมาย
- 5.1 บทบาทของบิดาด้านการเลี้ยงดูบุตร ด้านการหาเลี้ยงครอบครัว ด้านสันติภาพ และบทบาทของมารดา ด้านการเลี้ยงดูบุตร ด้านการแก้ปัญหา ด้านการหาเลี้ยงครอบครัว และด้านสันติภาพ สามารถทำนายพฤติกรรมกรรมการปรับตัวด้านสติปัญญาการสื่อความหมายในด้านย่อยการแสดงออก

52 บทบาทของบิดาด้านการเลี้ยงดูบุตร ด้านการหาเลี้ยงครอบครัว ด้านสันติภาพและการละบทบาทของมารดา ด้านการเลี้ยงดูบุตร ด้านการแก้ปัญหา ด้านสันติภาพ การสามารถทำนายพฤติกรรมการปรับตัวด้านสติปัญญา การสื่อความหมายในด้านย่อยการรับรู้

53 บทบาทของบิดาด้านการเป็นตัวแบบทางสังคม ด้านการแก้ปัญหา ด้านสันติภาพ และบทบาทของมารดา ด้านการเป็นตัวแบบทางสังคม ด้านการแก้ปัญหา สามารถทำนายพฤติกรรมการปรับตัวด้านสติปัญญา การสื่อความหมายในด้านย่อยการเขียนขั้นพื้นฐาน

จากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นจะพบว่าการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดามีความสัมพันธ์ทางบวกกับพัฒนาการด้านต่างๆ และพฤติกรรมการปรับตัวของเด็ก ซึ่งการอบรมเลี้ยงดูที่ดีบิดามารดาให้เด็กได้เล่นอย่างอิสระ เด็กได้แสดงความสามารถ บิดามารดามีส่วนร่วมในการเล่นกับเด็ก มีบทบาทด้านสันติภาพ การอบรมเลี้ยงดูที่ไม่เข้มงวดเกินไปหรือไม่ปล่อยปละละเลยจนมากเกินไป จะทำให้เด็กมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมการปรับตัวที่ดี

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเล่นกับพฤติกรรมการปรับตัวของเด็ก ในองค์ประกอบด้านใดด้านหนึ่ง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการศึกษาเชิงทดลองที่ผู้วิจัยจัดกิจกรรมให้แก่กลุ่มตัวอย่าง และวัดพฤติกรรมการปรับตัวด้านใดด้านหนึ่ง ดังเช่น ด้านร่างกาย พัฒนาการของกล้ามเนื้อ การเคลื่อนไหว ด้านนิสัยส่วนบุคคลและสังคม การช่วยเหลือตนเองและผู้อื่น ซึ่ง กรวิภา สรรพกิจจานง(2532 บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการฝึกกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบชี้นำและแบบอิสระ ผลการวิจัยพบว่า เด็กที่ได้รับการฝึกกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบอิสระมีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กดีกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการฝึกกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบชี้นำ สอดคล้องกับการศึกษาของ เบญจมาศ วิไล(2544 บทคัดย่อ) ซึ่งศึกษาการส่งเสริมพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบการประเมินสภาพจริง โดยศึกษาทดลองในเด็กปฐมวัย อายุระหว่าง 4-5 ปี พบว่า เด็กปฐมวัยก่อนการจัดกิจกรรมและระหว่างการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ในแต่ละสัปดาห์มีพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อเล็กโดยเฉลี่ยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 001 ซึ่งพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อเล็กเป็นองค์ประกอบหนึ่งของพัฒนาการที่จะช่วยให้เด็กมีพฤติกรรมการปรับตัวด้านการเคลื่อนไหวและการช่วยเหลือตนเองทำกิจวัตรประจำวันได้ดี ส่วนงานวิจัยของศิรินาถ วัฒนกุล(2537 บทคัดย่อ) ศึกษาพฤติกรรมช่วยเหลือตนเองและผู้อื่นของเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองใช้ชุดส่งเสริมความรู้แก่ผู้ปกครอง “ร่วมแรง ร่วมใจ สายใยผูกพัน” ชุดให้ความรู้ประกอบด้วยความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กโดยเน้นการพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ สังคม อารมณ์และสติปัญญา พบว่า พฤติกรรมช่วยเหลือของเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองใช้ชุดส่งเสริมความรู้แก่ผู้ปกครองสูงกว่าพฤติกรรมการช่วยเหลือของเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองใช้กิจกรรมในชีวิตประจำวัน พฤติกรรมช่วยเหลือนับว่าเป็นองค์ประกอบด้านหนึ่งของพฤติกรรมการปรับตัวเช่นเดียวกับพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย ซึ่งวีรพงศ์ บุญประจักษ์(2545 บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการจัดประสบการณ์การเล่นพื้นบ้านไทยที่มีผลต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย พบว่า เด็กปฐมวัยก่อนจัดประสบการณ์และระหว่างจัดประสบการณ์การเล่นพื้นบ้านไทยในแต่ละช่วงสัปดาห์ มีพฤติกรรมทางสังคมโดยเฉลี่ยรวมแตกต่างกันและเมื่อวิเคราะห์แยกพฤติกรรมทางสังคมเป็นรายด้านได้แก่ ด้านการช่วยเหลือ

และแบ่งปัน ความร่วมมือ และความเห็นอกเห็นใจ ผลการวิจัยพบว่า คณะแผนพฤติกรรมทางสังคมทั้ง 3 ด้าน มีการเปลี่ยนแปลงที่เพิ่มขึ้น

สำหรับการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเล่นที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการด้านสติปัญญา การคิด การรับรู้ และการเข้าใจผู้อื่นและพัฒนาการด้านภาษา การพูด ซึ่งเป็นองค์ประกอบอีกอย่างหนึ่งของพฤติกรรมการปรับตัวนั้นมีการศึกษากันอยู่มาก ดังเช่น อารมณั ทักษิณ(2526 บทคัดย่อ) เปรียบเทียบพัฒนาการทางการคิดสร้างสรรค์ของเด็กวัยก่อนเรียนที่มีการเล่นต่างกัน พบว่า เด็กวัยก่อนเรียนที่ได้เล่นอุปกรณ์เพื่อส่งเสริมการเล่นโดยตรงมีความคิดสร้างสรรค์ทั้ง 3 ด้าน คือ ความคิดคล่องตัว ความคิดริเริ่มและความคิดละเอียดลออ ดีกว่าเด็กวัยก่อนเรียนที่ได้รับการเล่นที่ใช้อุปกรณ์พื้นบ้าน ส่วน สุดาทิพย์ ภูพานิช(2535 บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการจัดกิจกรรมในวงกลมเป็นกลุ่มย่อย ที่มีต่อความสามารถในการรับรู้และความเข้าใจในทัศนะของผู้อื่นของเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมในวงกลมเป็นกลุ่มย่อย มีพัฒนาการด้านความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนะของผู้อื่นเพิ่มขึ้น ส่วนพฤติกรรมการปรับตัวด้านสติปัญญานั้นพบว่า เยาวพรรณ ทิมทอง (2535 บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาสติปัญญาของเด็กปฐมวัยด้วยเกมการศึกษามิติสัมพันธ์ ผลการวิจัยปรากฏว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเล่นเกมการศึกษามิติสัมพันธ์ และเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเล่นเกมการศึกษาแบบปกติตามหน่วยการสอน มีการพัฒนาสติปัญญาแตกต่างกัน และงานวิจัยของ จัตรชุตตา เขียวบริษัชา(2537 บทคัดย่อ) พบว่า พัฒนาการสติปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมในบรรยากาศที่มีเสียงดนตรีประกอบแตกต่างจากเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบปกติ นอกจากนี้ยังมีการศึกษาความสามารถในการจำแนกประเภท ซึ่งเป็นส่วนย่อยของพฤติกรรมการปรับตัวด้านสติปัญญา ดังเช่นการศึกษาของ เสาวคนธ์ ลาเอี่ยม(2537 บทคัดย่อ) ศึกษาความสามารถในการจำแนกประเภทของเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองใช้ชุดส่งเสริมความรู้แก่ผู้ปกครอง ให้เวลาสักนิด ไกล่ลัดลูกรัก" พบว่า เด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองใช้ชุดส่งเสริมความรู้แก่ผู้ปกครองมีความสามารถในการจำแนกประเภทสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองส่งเสริมความสามารถในการจำแนกประเภทโดยใช้กิจกรรมอิสระในชีวิตประจำวัน สำหรับงานวิจัยของ กรรณิการ์ ธีระสังวร(2545 บทคัดย่อ) ศึกษาพัฒนาการภาษาและพัฒนาการความคิดสร้างสรรค์ของเด็กชั้นอนุบาลสถานสงเคราะห์เด็กหญิงบ้านราชวิถีที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องจากภาพ โดยศึกษากับเด็กอนุบาลอายุ 5, 6 และ 7 ปี พบว่า เด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องประกอบภาพและตั้งคำถามและเด็กเล่าเรื่องประกอบภาพ มีพัฒนาการทางภาษาและพัฒนาการทางความคิดสร้างสรรค์สูงกว่าเด็กที่ไม่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องประกอบภาพ สอดคล้องกับการศึกษาของ สมภาพร สามเตี้ย(2545 บทคัดย่อ) พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมโดยการเล่นทางภาษามีพัฒนาการทางการพูดโดยเฉลี่ยรวมและพัฒนาการทางการพูด ด้านการเข้าใจความหมาย ด้านการสร้างประโยค ก่อนการจัด และภายหลังการจัดกิจกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากเอกสารงานวิจัยข้างต้นนั้น จะเห็นได้ว่า การอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาและการส่งเสริมการเล่นโดยการจัดกิจกรรมต่างๆ นั้น มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการด้านต่างๆ ทั้งด้านร่างกาย ภาษา สติปัญญาและสังคม ซึ่งพัฒนาการต่างๆ เป็นองค์ประกอบสำคัญของพฤติกรรมการปรับตัว ถ้าหากบิดามารดาให้การอบรมเลี้ยงดูและมีการส่งเสริมการเล่นที่ดีแล้วเด็กปฐมวัยมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมการปรับตัวที่ดีด้วย ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึง

ตั้งสมมติฐานว่าพฤติกรรมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ซึ่งกำหนดองค์ประกอบของพฤติกรรมการปรับตัวตามการจำแนกของแอร์สัน (พิศสมัย อรทัย 2540 45-46 อ้างอิงจาก Bracken 1991 169 citing Harrison 1987) ได้แก่ ทักษะด้านการช่วยเหลือตนเอง ทักษะด้านการเคลื่อนไหว ทักษะด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล และทักษะด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย มี 3 ด้านย่อย คือ ด้านการแสดงออกทางภาษา ด้านการรับรู้ และด้านการเขียนขั้นพื้นฐาน เป็นต้น

2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยทางชีวสังคมและพฤติกรรมการปรับตัว

งานวิจัยต่างประเทศ ดังเช่น งานที่ศึกษาในตัวแปร เพศ สภาพแวดล้อม และสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของบิดามารดา เป็นงานวิจัยของเออร์วิน(Irvin 1989 Abstract) ที่เปรียบเทียบพฤติกรรมทางสังคมของนักเรียนระดับประถมศึกษาที่เคยอยู่สถานรับเลี้ยงเด็กกับไม่เคยอยู่สถานรับเลี้ยงเด็ก โดยใช้แบบวัดพฤติกรรมการปรับตัว The Vineland Adaptive Behavior Scale ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล(Interpersonal Relationships) ทักษะการเล่นและการใช้เวลาว่าง (Play And Leisure Skills) และทักษะการจัดการ(Coping Skills) ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนหญิงที่เคยอยู่สถานรับเลี้ยงเด็กมีคะแนนการปรับตัวด้านทักษะการเล่นและการใช้เวลาว่างในระดับสูง และนักเรียนหญิงที่ไม่เคยอยู่สถานรับเลี้ยงเด็กมีคะแนนการปรับตัวด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะการเล่นและการใช้เวลาว่างในระดับสูง ส่วนการปรับตัวด้านทักษะการจัดการนั้นมีความสัมพันธ์กับสถานภาพทางสังคมเศรษฐกิจของบิดามารดา โดยพบว่า เด็กหญิงที่มีสถานภาพทางสังคมเศรษฐกิจของบิดามารดาอยู่ในระดับสูงจะมีคะแนนการปรับตัวด้านทักษะการจัดการระดับสูง ส่วนในเด็กชายไม่พบความแตกต่าง

ส่วนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรอายุกับพฤติกรรมการปรับตัวนั้นได้แก่ งานวิจัยของ ซิกาลฟูส, โรเบิร์ตส-เพนเนล, และ เกรฟ (Sigafos, Roberts-Pennel & Graves 1999 Abstract) ศึกษาพฤติกรรมการปรับตัวกับการเล่นของเด็กที่มีพัฒนาการผิดปกติ ซึ่งเป็นการศึกษาระยะยาว(Longitudinal Study) ศึกษาในเด็กวัยก่อนเรียนชาวออสเตรเลียที่มีพัฒนาการผิดปกติ จำนวน 13 คน ประเมินการเล่นทุก 3 เดือนเป็นเวลานาน 3 ปี ใช้แบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวและวีดีโอเทปบันทึกพฤติกรรมการเล่นของเด็ก พบว่า พฤติกรรมการปรับตัวมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบการเก็บข้อมูลครั้งแรกกับครั้งสุดท้าย นั้นแสดงว่า พฤติกรรมการปรับตัวเพิ่มขึ้นตามอายุเด็กที่เพิ่มขึ้นและพบว่าคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนครั้งหรือชนิดของการเล่น

สำหรับงานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยทางชีวสังคมกับพฤติกรรมการปรับตัวแต่ละองค์ประกอบและการปรับตัวรวมของเด็กปฐมวัยนั้น ผู้วิจัยรวบรวมและเรียบเรียงไว้ดังนี้

2.1 ตัวแปรเพศและพฤติกรรมการปรับตัวด้านต่างๆ และการปรับตัวรวมของเด็กปฐมวัย

งานวิจัยของ สมาน กำเนิด(2520 บทคัดย่อ) ศึกษาการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดากับการปรับตัวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ศึกษาพบว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย เด็กหญิงมีการปรับตัวดีกว่าเด็กชาย สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิศสมัย อรทัย(2540) ซึ่งได้สร้างแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยที่เหมาะสมกับเด็กไทย โดยศึกษากับนักเรียนอนุบาล 1-3 ของโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ช่วงอายุ 3-6 ปี พบว่า พฤติกรรมการปรับตัวมีความเกี่ยวข้องกับเพศของเด็กปฐมวัย ต่อมาการวิจัยของ สายวริน จินนุฒิ(2541) ที่ได้ศึกษาถึงบทบาทของบิดามารดาในด้านต่างๆ ในฐานะตัวทำนายพฤติกรรมการ

ปรับตัวของเด็กปฐมวัย พบว่า ลำดับความสำคัญของตัวแปรบทบาทของบิดามารดาในด้านต่างๆ จะแตกต่างกันขึ้นกับเพศของเด็กปฐมวัย เช่นเดียวกันกับการวิจัยของ ภาวิณี อ่อนนาค(2541) ที่ทำการศึกษาเรื่องการดัดแปลงแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัว VABS สำหรับเด็กก่อนวัยเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร โดยศึกษากับเด็กอนุบาลในโรงเรียนเอกชนและเด็กในศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด พบว่า พฤติกรรมการปรับตัวมีความเกี่ยวข้องกับเพศ โดยเด็กก่อนวัยเรียนที่เป็นเพศหญิงมีคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวสูงกว่าเพศชาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิภาวี สติรังกูร (2546 บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยพฤติกรรมการปรับตัวของผู้ป่วยเด็กแรกเกิด - 5 ปี ในโรงพยาบาลศิริราช ที่มารับบริการทำงานบริการผู้ป่วยนอก จำนวน 382 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างอายุระหว่าง แรกเกิด ถึง 2-11-30 ปี โดยใช้แบบสอบถาม Vineland Adaptive Scales Survey Form พบว่า เพศหญิงมีคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวสูงกว่าเพศชาย ที่ช่วงอายุ 1-0-0 ถึง 1-11-30 ปี สำหรับการศึกษาของ สุตีมา วงศ์วัจนกุล(2546 บทคัดย่อ) ซึ่งศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนนานาชาติและโรงเรียนอนุบาลเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวของพิศสมัย อรทัย ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการปรับตัวของเด็กชายและเด็กหญิงไม่แตกต่างกันที่ระดับอายุ 3-4 ปี แต่ในระดับอายุ 4-5 ปี และ 5-6 ปี พบว่า ในบางกลุ่มโรงเรียน คือโรงเรียนอนุบาลเอกชน เพศหญิงมีพฤติกรรมการปรับตัวด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล และด้านการรับรู้ภาษาดีกว่าเพศชาย สำหรับงานวิจัยตัวแปรเพศกับพฤติกรรมการปรับตัวด้านภาษาและสติปัญญานั้น จินตนา เนียมเปีย(2521 บทคัดย่อ) พบว่า เด็กหญิงมีพัฒนาการทางด้านภาษาทั้งด้านจำนวนถ้อยคำและความซับซ้อนของประโยคดีกว่าเด็กชาย ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ อภิญญา กังสนารักษ์(2530 บทคัดย่อ) ที่ศึกษาพัฒนาการทางภาษาด้านจำนวนถ้อยคำและการใช้ประโยคในการสื่อสารของเด็กก่อนวัยเรียนที่อยู่ในสถานสงเคราะห์ของกรมประชาสงเคราะห์และในครอบครัวปกติ พบว่า เด็กหญิงและเด็กชายไม่มีความแตกต่างกันของพัฒนาการทางภาษาทั้ง 2 ด้าน เช่นเดียวกับการศึกษาของ เฉลิมพล ตันสกุล(2522) ซึ่งได้ศึกษาพัฒนาการทางสติปัญญาและการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าของเด็กก่อนวัยเรียน ผลการวิจัยพบว่า เมื่อจำแนกตามตัวแปรเพศ เด็กวัยก่อนเรียนไม่มีความแตกต่างกันทั้งทางด้านสติปัญญาและการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า สอดคล้องกับ ศิริกุล ศศิณิรัตติย์(2522) ศึกษาพฤติกรรมพื้นฐานในการช่วยเหลือตนเองของเด็กเล็กในชนบทภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า เด็กชายและเด็กหญิงมีพฤติกรรมพื้นฐานในการช่วยเหลือตนเองไม่แตกต่างกัน

จากเอกสารงานวิจัยข้างต้นนั้น จะพบว่า ส่วนใหญ่แล้วพฤติกรรมการปรับตัวด้านย่อยต่างๆ และด้านรวมมีความสัมพันธ์กับตัวแปรเพศ โดยเพศหญิงมีพฤติกรรมการปรับตัวดีกว่าเพศชาย ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานว่า เด็กปฐมวัยที่เป็นเพศหญิงมีพฤติกรรมการปรับตัวดีกว่าเพศชาย

2.2 ตัวแปรอายุและพฤติกรรมการปรับตัวด้านต่างๆ และการปรับตัวรวมของเด็กปฐมวัย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรอายุของเด็กกับพฤติกรรมการปรับตัวด้านย่อยต่างๆ เช่น พัฒนาการด้านนิสัยส่วนบุคคลและสังคม การรับรู้ สติปัญญา และภาษานั้น มีงานวิจัยของ ธวิล รักชลธิ์(2526 บทคัดย่อ) ศึกษาพัฒนาการทางด้านนิสัยส่วนบุคคลและสังคมของเด็กก่อนวัยเรียนเขตบางกะปิ พบว่า เด็กที่มีระดับอายุต่างกัน จะมีพัฒนาการทางด้านนิสัยส่วนบุคคลและสังคมต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ เฉลิมพล ตันสกุล(2522) ที่ได้ศึกษาพัฒนาการทางสติปัญญาและการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าของเด็กก่อนวัยเรียน พบว่า เด็กก่อนวัยเรียนที่มีความ

แตกต่างกันทางด้านอายุ จะมีสติปัญญาและความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าแตกต่างกัน ซึ่งการศึกษาของ จินตนา เนียมเปีย(2521 บทคัดย่อ) และ อภิญา กังสนารักษ์(2530 บทคัดย่อ) ศึกษาพัฒนาการทางภาษาด้าน จานวนถ้อยคำและความซับซ้อนของประโยคของเด็กก่อนวัยเรียน พบว่า เด็กที่มีอายุมากกว่ามีพัฒนาการทางภาษา ทั้ง 2 ด้าน ดีกว่าเด็กที่มีอายุน้อยกว่า เช่นเดียวกับการวิจัยของ ประไพจิตร สุขสวัสดิ์(2535 บทคัดย่อ) ได้ศึกษา พัฒนาการด้านการรับรู้ขนาดของเด็กก่อนวัยเรียน พบว่า เด็กก่อนวัยเรียนมีพัฒนาการด้านการรับรู้ขนาดวัตถุตาม เกณฑ์การรับรู้เพิ่มขึ้นตามระดับอายุ คือ เด็กอายุ 3 ปี 4 ปี และ 5 ปี มีการรับรู้ขนาดวัตถุตามเกณฑ์การรับรู้มากกว่าเด็กอายุ 2 ปี แต่ระหว่างเด็กอายุ 3 ปี 4 ปี และ 5 ปี มีการรับรู้ขนาดวัตถุตามเกณฑ์การรับรู้ไม่แตกต่างกัน ส่วนงานวิจัยของ กรรณิการ์ ธีระสังวร(2545 บทคัดย่อ) ศึกษาพัฒนาการภาษาและพัฒนาการความคิดสร้างสรรค์ ของเด็กชั้นอนุบาลสถานสงเคราะห์เด็กหญิงบ้านราชวิถีที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นเรื่องจากภาพ ศึกษาเด็ก อนุบาลอายุ 5, 6 และ 7 ปี กลับพบว่า เด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดกิจกรรมเล่นเรื่องประกอบภาพที่มีระดับอายุ 5, 6 และ 7 ปี มีพัฒนาการภาษาและพัฒนาการความคิดสร้างสรรค์ไม่แตกต่างกัน

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรอายุของเด็กกับพฤติกรรมการปรับตัวรวมนั้นมีผู้วิจัยไว้ดังนี้ งานวิจัย ของ กุลวรรณ วิทยาวงศ์รุจิ(2526 บทคัดย่อ) ได้เปรียบเทียบการปรับตัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและ ตอนปลายที่มีความแตกต่างกันในตัวแปร เพศ ฐานะความเป็นอยู่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ขนาดครอบครัวและ ระดับชั้นเรียน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีระดับชั้นเรียนต่างกันมีการปรับตัวแตกต่างกัน นั่นแสดงว่า ระดับอายุ ของนักเรียนที่แตกต่างกันนักเรียนมีการปรับตัวแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิศสมัย อรทัย(2540 บท คัดย่อ) พบว่า พฤติกรรมการปรับตัวมีความเกี่ยวข้องกับอายุของเด็กปฐมวัย และสายวริน จินนุฒิ(2541) ได้ศึกษา ถึงบทบาทของบิดามารดาในด้านต่างๆ ในฐานะตัวทำนายพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย พบว่า พฤติกรรมการ ปรับตัวรวมสามารถทำนายได้จากบทบาทของบิดาด้านการเลี้ยงดูบุตร ด้านสันหนากการ และบทบาทของมารดา ด้าน การเลี้ยงดูบุตร ด้านการแก้ปัญหาและด้านสันหนากการ ทั้งนี้ลำดับความสำคัญของตัวแปรบทบาทของบิดามารดาจะ แตกต่างกันขึ้นกับอายุของเด็กปฐมวัยด้วย ซึ่งมีงานวิจัยที่สนับสนุนผลการวิจัยนี้ได้แก่ งานวิจัยของ วิภาวี สถิรังกูร (2546 บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาวิจัยพฤติกรรมการปรับตัวของผู้ป่วยเด็กแรกเกิด - 5 ปี ในโรงพยาบาลศิริราชที่มารับ บริการที่งานบริการผู้ป่วยนอก โดยใช้แบบสอบถาม Vineland Adaptive Scales, Survey Form ฉบับภาษาไทย พบว่า คะแนนพฤติกรรมการปรับตัวจะสูงขึ้นเมื่ออายุเพิ่มขึ้นทั้งในพฤติกรรมการปรับตัวรวมทุกด้านหลักและ ด้านย่อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 001 และ สุตินา วงศ์วัจนกุล (2546 บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบ พฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนนานาชาติและโรงเรียนอนุบาลเอกชน ในกรุงเทพมหานคร โดย ศึกษาในเด็กอนุบาล 1 อนุบาล 2 และอนุบาล 3 จำนวน 226 คน ใช้แบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวของ พิศสมัย อรทัย พบว่า พฤติกรรมการปรับตัวทั้งในด้านรวมและด้านย่อยมีค่าเพิ่มขึ้นตามระดับอายุในทุกกลุ่มโรงเรียน

จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปร อายุของเด็กกับพฤติกรรมการปรับตัวด้านย่อยต่างๆ และการ ปรับตัวรวมนั้น จะพบว่า เด็กที่มีอายุแตกต่างกันมีพฤติกรรมการปรับตัวแตกต่างกัน และเด็กที่มีอายุมากกว่ามี แนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมการปรับตัวดีกว่าเด็กที่มีอายุน้อยกว่า ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้จึงสามารถตั้งสมมติฐานใน การวิจัยได้ว่า เด็กปฐมวัยที่มีอายุมากกว่าจะมีพฤติกรรมการปรับตัวดีกว่าเด็กปฐมวัยที่มีอายุน้อยกว่า

2.3 ตัวแปรระดับการศึกษาของบิดามารดาและพฤติกรรมการปรับตัวด้านต่างๆ และการปรับตัวรวมของเด็กปฐมวัย

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยของ เฉลิมพล ตันสกุล(2522 บทคัดย่อ) ศึกษาพัฒนาการทางสติปัญญา และการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าของเด็กก่อนวัยเรียน ในเขตการศึกษา 3 พบว่า เด็กก่อนวัยเรียนที่มีความแตกต่างกันทางด้านระดับการศึกษาของบิดามารดา จะมีสติปัญญาและความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าแตกต่างกัน ซึ่งงานวิจัยของ จินตนา เนียมเปีย(2521 บทคัดย่อ) พบว่า เด็กที่มีบิดามารดามีการศึกษาระดับสูงมีพัฒนาการทางภาษาด้านจำนวนถ้อยคำและความซับซ้อนของประโยค ดีกว่าเด็กที่มีบิดามารดามีการศึกษาระดับต่ำ สอดคล้องกับการศึกษาของ โสฬวรรณ อินทสิทธิ์(2539 บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพัฒนาการด้านการรับรู้มิติต่างๆ ของเด็กอายุ 4-8 ปี จากสิ่งเร้าที่มีหลายมิติ พบว่า เด็กที่มีบิดามารดามีการศึกษาในระดับสูงรับรู้มิติด้านพื้นผิวมากกว่าเด็กที่มีบิดามารดามีการศึกษาระดับปานกลางและต่ำ ส่วนเด็กที่มีมารดามีการศึกษาในระดับสูงรับรู้มิติเส้นกรอบภาพมากกว่าเด็กที่มีมารดามีการศึกษาในระดับปานกลางและต่ำ ซึ่งการวิจัยนี้เป็นองค์ประกอบหนึ่งของพฤติกรรมการปรับตัวด้านสติปัญญา นอกจากนี้ พิศสมัย อรทัย(2540 บทคัดย่อ) ได้สร้างแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยที่เหมาะสมกับเด็กไทย พบว่า พฤติกรรมการปรับตัวมีความเกี่ยวข้องกับระดับการศึกษาของบิดาและมารดาของเด็กปฐมวัย และ ภาวินี อ่อนนาค(2541) ศึกษาเรื่องการดัดแปลงแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัว VABS สำหรับเด็กก่อนวัยเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยศึกษากับเด็กอนุบาลในโรงเรียนเอกชนและเด็กในศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด พบว่า พฤติกรรมการปรับตัวมีความเกี่ยวข้องกับระดับการศึกษาของบิดามารดาเช่นเดียวกัน โดยเด็กก่อนวัยเรียนที่บิดามารดามีการศึกษาในระดับสูงกว่ามีคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวสูงกว่าเด็กที่บิดามารดามีการศึกษาในระดับต่ำกว่า ทั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ สุตินา วงศ์จวนกุล(2546 บทคัดย่อ) ซึ่งเปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนนานาชาติและโรงเรียนอนุบาลเอกชน ในกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวของพิศสมัย อรทัย(2540) ผลการวิจัยพบว่า ในบางระดับอายุและบางประเภทโรงเรียน เด็กปฐมวัยที่มีระดับการศึกษาของบิดามารดาแตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมการปรับตัวบางด้านแตกต่างกัน

จากเอกสารงานวิจัยข้างต้นนั้น จะพบว่า ระดับการศึกษาของบิดามารดามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยด้วย โดยเด็กที่บิดามารดามีการศึกษาในระดับสูงกว่ามีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมการปรับตัวดีกว่าเด็กที่บิดามารดามีการศึกษาระดับต่ำกว่า ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงคาดว่าเด็กปฐมวัยที่บิดามารดามีการศึกษาระดับสูงกว่าจะมีพฤติกรรมการปรับตัวดีกว่าเด็กปฐมวัยที่บิดามารดามีการศึกษาระดับต่ำกว่า

2.4 ตัวแปรระดับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวและพฤติกรรมการปรับตัวด้านต่างๆ และการปรับตัวรวมของเด็กปฐมวัย

จากงานวิจัยของ เฉลิมพล ตันสกุล(2522 บทคัดย่อ) พบว่า เด็กก่อนวัยเรียนที่มีความแตกต่างกันทางด้านฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว จะมีสติปัญญาและความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าแตกต่างกัน เช่นเดียวกับงานวิจัยของ กุลวรรณ วิทยาวงศ์รุจิ(2526 บทคัดย่อ) ที่ได้เปรียบเทียบการปรับตัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายที่มีความแตกต่างกันในตัวแปร เพศ ฐานะความเป็นอยู่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ขนาดครอบครัวและระดับชั้นเรียน พบว่า นักเรียนที่มีฐานะความเป็นอยู่และขนาดครอบครัวต่างกันมีการปรับตัว

แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุตินา วงศ์วัจนกุล(2546) ได้ศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนนานาชาติและโรงเรียนอนุบาลเอกชนในกรุงเทพมหานคร พบว่า ในบางระดับอายุและบางประเภทโรงเรียน เด็กปฐมวัยที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของบิดามารดาต่างกันจะมีพฤติกรรมการปรับตัวต่างกัน เช่น ในโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอเมริกัน ในเด็กอายุ 3-4 ปี ที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวในระดับกลาง จะมีพฤติกรรมการปรับตัวด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย ด้านการเขียนขั้นพื้นฐาน ดีกว่าเด็กที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวในระดับสูง ส่วนในเด็กอายุ 5-6 ปี ที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวในระดับสูง จะมีพฤติกรรมการปรับตัวด้านการช่วยเหลือตนเองดีกว่าเด็กที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวในระดับกลาง ในโรงเรียนอนุบาลเอกชนเด็กอายุ 3-4 ปี ที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวในระดับสูงจะมีพฤติกรรมการปรับตัวด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านการรับรู้ทางภาษาดีกว่าเด็กที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวในระดับกลาง เช่นเดียวกับการศึกษาของ จินตนา เนียมเมื่อย(2521 บทคัดย่อ) พบว่า เด็กที่มีสถานภาพฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูงมีพัฒนาการทางภาษาด้านจำนวนถ้อยคำและความซับซ้อนของประโยคดีกว่าเด็กที่มีสถานภาพฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ สอดคล้องกับการศึกษาของ ภาวดี อ่อนนาค (2541) ศึกษาเรื่องการดัดแปลงแบบวัดพฤติกรรมปรับตัว VABS สำหรับเด็กก่อนวัยเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า เด็กก่อนวัยเรียนที่บิดามารดามีสถานภาพทางเศรษฐกิจในระดับสูงกว่ามีคะแนนพฤติกรรมปรับตัวสูงกว่าเด็กที่บิดามารดามีสถานภาพทางเศรษฐกิจในระดับต่ำกว่า ส่วนการวิจัยของ ศิริกุล ศคินิรัติกัย (2522) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมพื้นฐานในการช่วยเหลือตนเองของเด็กเล็กในชนบทภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า เด็กที่ครอบครัวมีฐานะทางเศรษฐกิจดีมีแนวโน้มจะช่วยเหลือตนเองได้ดีกว่าเด็กที่ครอบครัวมีฐานะทางเศรษฐกิจสูง ซึ่งจากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ช่วยเหลือตนเองได้ทุกครั้งในพฤติกรรมการปัสสาวะ อุจจาระ ล้างมือ รับประทานอาหาร เล่น และเคลื่อนไหว และทำได้บางครั้งในการสวมและถอดใส่เสื้อผ้า พฤติกรรมต่างๆ เหล่านี้จัดเป็นองค์ประกอบหนึ่งของพฤติกรรมปรับตัว และในด้านการรับรู้ นั้น โสฬวรรณ อินทสิทธิ์(2539 บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพัฒนาการด้านการรับรู้มิติต่างๆ ของเด็กอายุ 4-8 ปี จากสิ่งเร้าที่มีหลายมิติ พบว่า เด็กที่ครอบครัวมีรายได้ระดับต่ำและปานกลางรับรู้มิติขนาดได้มากกว่าเด็กที่ครอบครัวมีรายได้ระดับสูง

จากเอกสารงานวิจัยข้างต้น จะพบว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวนั้นเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมปรับตัวของเด็กปฐมวัย เด็กที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวแตกต่างกันจะมีพฤติกรรมปรับตัวที่แตกต่างกัน โดยเด็กที่ครอบครัวมีฐานะทางเศรษฐกิจในระดับสูงมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมปรับตัวดีกว่าเด็กที่ครอบครัวมีฐานะทางเศรษฐกิจในระดับต่ำกว่า ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกตัวแปรนี้มาศึกษาด้วย และตั้งสมมติฐานไว้ว่าเด็กปฐมวัยที่ครอบครัวมีฐานะทางเศรษฐกิจในระดับสูงมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมปรับตัวดีกว่าเด็กที่ครอบครัวมีฐานะทางเศรษฐกิจในระดับต่ำกว่า

จากการศึกษางานวิจัยสรุปได้ว่า ในประเทศไทยนั้นได้มีการศึกษาพฤติกรรมปรับตัวอยู่บ้างเช่นกัน แต่ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาในบางองค์ประกอบเท่านั้น เช่น พัฒนาการด้านร่างกาย ภาษา สติปัญญาและสังคม โดยศึกษาแยกเป็นองค์ประกอบย่อยๆที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยต่างๆซึ่งถือได้ว่าเป็นปัจจัยที่ช่วยพัฒนาพฤติกรรมปรับตัวที่ดีเช่นกัน และจากการเอกสารและงานวิจัยที่ศึกษาในเรื่องพฤติกรรมปรับตัวโดยรวมที่กล่าวมาข้างต้น จะพบว่า

มีอิทธิพลหลายอย่างที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการปรับตัวรวมทั้งสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมในแต่ละสังคมด้วย สำหรับในเด็กปฐมวัยนั้นบุคคลที่จะมีอิทธิพลที่ใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุดก็คือ บิดามารดา ซึ่งในวัยนี้สิ่งสำคัญที่จะช่วยกระตุ้นการเจริญเติบโตและพัฒนาการต่างๆ ได้อย่างดีที่สุดคือ การเล่น ทั้งบิดามารดา ผู้ปกครองเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่จะให้การส่งเสริมการเล่นของเด็ก เพื่อให้เด็กมีการเจริญเติบโตและมีพัฒนาการด้านต่างๆ ที่ดี จนสามารถที่จะปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัยกับพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยทั้งด้านรวมและด้านย่อยโดยศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการส่งเสริมการเล่นและพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ได้แก่ ปัจจัยทางชีวสังคม เช่น เพศ อายุของเด็กปฐมวัย ถิ่นที่อยู่อาศัย ระดับการศึกษาและฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวของเด็กปฐมวัย รวมถึงการศึกษาปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น โทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ และวิดีโอเกม ทั้งนี้ด้วยเห็นว่าในปัจจุบันสื่อเทคโนโลยีและเครื่องกลไกเหล่านี้น่าจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาและพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยของการใช้สื่อและเทคโนโลยี ดังจะกล่าวต่อไปนี้

4 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยสื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์และวิดีโอเกม

4.1 ลักษณะทั่วไปของปัจจัยสื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์และวิดีโอเกม

ในยุคปัจจุบันการสื่อสารมวลชน และเทคโนโลยีการสื่อสารที่ทันสมัย มีอิทธิพลต่อเด็กและเยาวชนมากขึ้น พวกเขาใช้เวลาส่วนใหญ่ในการดูรายการต่างๆ ทางโทรทัศน์ วิดีโอและเล่นเกมจากคอมพิวเตอร์ รวมไปถึงการเปิดดูข้อมูลต่างๆ จากอินเทอร์เน็ต ซึ่งมีทั้งข้อมูลข่าวสารที่มีประโยชน์ให้ความรู้ รวมไปถึงภาพโป๊และเรื่องลามกอนาจารต่างๆ ด้วย นักวิชาการทางการสื่อสารกล่าวว่า เด็กและเยาวชนจะตกอยู่ใต้อิทธิพลของสื่อต่างๆ และจะเชื่อในสิ่งที่ได้รับจากสื่อมากกว่าบิดามารดาและครู พวกเขาจะได้รับความหมายแฝงจากเนื้อหาของสื่อผนวกกับเทคนิคการสร้างเนื้อสารที่แนบเนียนในการลวงตา ยิ่งทำให้ภาพและการสื่อความหมายสามารถชักจูงใจให้เด็กๆ หลงเชื่อได้ง่ายขึ้น และไม่สามารถแยกแยะได้ว่าสิ่งใดเป็นเรื่องจริงและสิ่งใดเป็นจินตนาการหรือสิ่งที่สร้างขึ้นเพื่อโน้มน้าวหรือดึงดูดให้เกิดความสนใจ (มาตยา สวงนสตัย 2541 : 39)

1 โทรทัศน์

วิทยาการก้าวหน้าและเทคโนโลยีใหม่ๆ หลายอย่างเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับเด็กสมัยใหม่เป็นอันมาก สิ่งที่มีอิทธิพลมากเพราะเข้าถึงเด็กในบ้านเลย ได้แก่ โทรทัศน์และวิดีโอเกม โรงเรียนอนุบาลในเมืองใหญ่แข่งขันกันโฆษณาว่ามีอุปกรณ์ทันสมัยมากมายรวมทั้งเครื่องคอมพิวเตอร์ที่จะให้เด็กได้เล่น ฯลฯ สิ่งเหล่านี้ทำให้วัฒนธรรมแห่งความรักความผูกพันในครอบครัวและความสัมพันธ์ของบิดามารดากับบุตรเปลี่ยนแปลงไป เด็กสนใจสื่อและอุปกรณ์ทันสมัยเหล่านี้ประกอบกับเวลาที่บิดามารดามิให้บุตรน้อยลง ดังนั้นหลายบ้านจึงใช้โทรทัศน์และวิดีโอเกมทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงเด็กแทนบิดามารดา และอะไรเกิดขึ้นเมื่อโทรทัศน์และวิดีโอเกม เป็นพี่เลี้ยงหรือเพื่อนเล่นของเด็กแทนบิดามารดาหรือญาติพี่น้อง (วันเพ็ญ พิศาลพงศ์ 2536 : 221) ทั้งนี้สาเหตุที่โทรทัศน์กลายเป็นสื่อที่มี

บทบาทมากในชีวิตประจำวัน เพราะโทรทัศน์ให้ภาพที่เคลื่อนไหวพร้อมๆ กับเสียง ทั้งยังสามารถเอาสื่ออื่นๆ มาอยู่ในโทรทัศน์ได้อย่างกลมกลืนอีกด้วย จึงทำให้ผู้ชมโทรทัศน์ได้รับประสบการณ์ที่กว้างขวาง เข้าใจเรื่องราวต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว รวมทั้งยังช่วยให้เกิดความรู้สึกความคิดที่คล้อยตามเรื่องราวที่น่าเสนอได้เป็นอย่างดี(บุญฤทธิ์ ควรหาเวช 2545) นอกจากนี้การชมโทรทัศน์มีความสะดวกทุกประการ ต้องการเมื่อไรก็เปิดดูได้ทันทีเกือบตลอดเวลา ฉะนั้นจึงมีอิทธิพลต่อชีวิตประจำวันของเด็กมาก โทรทัศน์เป็นสิ่งที่ให้ความบันเทิงแก่เด็กที่ใหม่และแพร่หลายที่สุด แม้ว่าบางบ้านจะไม่มี แต่เด็กๆ สามารถดูจากเพื่อนบ้านใกล้เคียงได้ และเด็กมักจะมีรายการที่เด็กชอบและดูประจำ อยู่หลายรายการ เด็กจะได้ฟังเสียงและดูภาพไปในขณะเดียวกัน เด็กจึงใช้เวลาในการดูโทรทัศน์มากกว่าการเล่นชนิดอื่นๆ ซึ่งมีผู้ทำการวิจัยการดูโทรทัศน์พบว่า(สุชา จันทรเฒ 2543 92-93)

1 เด็กที่อาศัยอยู่ในครอบครัวที่มีสถานะทางเศรษฐกิจต่ำ จะใช้เวลาในการดูโทรทัศน์มากกว่าเด็กที่อยู่ในครอบครัวที่มีสถานะทางเศรษฐกิจสูง

2 เด็กเล็กจะดูโทรทัศน์มากกว่าเด็กที่เข้าโรงเรียนแล้วเพราะการฟังเป็นการเล่นอย่างหนึ่งของเด็ก เด็กจะใช้เวลาดูโทรทัศน์มากที่สุดเมื่อเด็กอายุประมาณ 6 ขวบและหลังจากนั้นจะเริ่มลดลง นี่เนื่องจากเด็กมีเวลาน้อยลง และเริ่มสนใจในการเล่นอย่างอื่นเพิ่มขึ้น

3 เด็กที่เรียนหนังสืออ่อนจะชอบดูโทรทัศน์มากกว่าเด็กที่เรียนดี

4 เด็กที่ปรับตัวไม่ดีจะชอบดูโทรทัศน์มากกว่าเด็กที่ปรับตัวได้ดี

1.1 ผลดีของโทรทัศน์

ผลดีที่อาจเกิดขึ้นก็คือ(กาญจนา แก้วเทพ 2544 341-342 , อ้างอิงจาก Huston 1993)

1 สื่อโทรทัศน์อาจจะช่วยส่งเสริมความสัมพันธ์ในครอบครัวให้กระชับแน่นแฟ้นมากขึ้นเนื่องจากโทรทัศน์ได้จัดช่วงเวลาที่เหมาะสมในครอบครัวจะมาอยู่พร้อมหน้าพร้อมตากัน

2 สื่อโทรทัศน์ช่วยธำรงรักษาสถาบันครอบครัว เนื่องจากเนื้อหาโทรทัศน์ได้ตอกย้ำให้เห็นความสำคัญและบทบาทของครอบครัว

3 สื่อโทรทัศน์เป็นทรัพยากรอย่างหนึ่งของครอบครัว ทำให้สมาชิกในครอบครัวได้มีโอกาสติดตามข่าวสารร่วมกัน

4 เนื้อหาจากสื่อโทรทัศน์จะเป็นแนวทางหรือเป็นบทเรียนในการดำเนินชีวิตให้แก่บุคคล

นอกจากนี้นักการศึกษามีความเห็นว่าการดูโทรทัศน์ทำให้เกิดผลดีดังนี้(สุชา จันทรเฒ 2543 93)

1 เด็กอ่านหนังสือได้ดีขึ้น

2 เป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

1.2 ผลเสียของโทรทัศน์

ผลเสียของโทรทัศน์ต่อเด็ก พบว่า การดูโทรทัศน์ติดต่อกันหลายชั่วโมง ทำให้เด็กเกิดภาวะเครียดและหงุดหงิดง่าย ขี้ระแวง ก้าวร้าว ซึ่งเกิดเนื่องจากเด็กถูกบังคับให้รับรู้แต่เพียงอย่างเดียว ไม่มีโอกาสคิดหรือทำ หรือโต้ตอบ นอกจากนี้ยังทำให้เด็กขาดโอกาสได้เล่นอย่างอิสระ ไม่ได้ฝึกทักษะต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาตนเอง เด็กขาดโอกาสได้พูดคุยสนทนากับคนอื่น ภาษาของเด็กจะไม่พัฒนา เด็กจะไม่มีเวลาทำกิจกรรมอื่นๆ ที่เสริมสร้าง

สติปัญญาของเด็ก เช่น การอ่านหนังสือ การฝึกคิด ฝึกทำ หรือสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ ตามจินตนาการของตน ในหลายบ้านที่ขาดการควบคุมดูแลเด็กจะไม่มีเวลาแม้แต่จะทำการบ้าน(วันเพ็ญ พิศาลพงศ์ 2536 221-222) จากการวิจัยของไทยพบว่า

1 รายการโทรทัศน์ส่วนใหญ่ทำให้เด็กเกิดแนวคิดที่ผิดเกี่ยวกับชีวิต เพราะทำให้เด็กชื่นชม นิยมชมชอบ ในวัตถุที่ถูกสร้างสรรค์หรือประดิษฐ์ขึ้นเพื่อความสะดวกสบายของชีวิต เด็กจะเกิดค่านิยมในวัตถุเพิ่มขึ้น และเมื่อนานเข้าก็จะเห็นชีวิตเหมือนวัตถุไปด้วย ขาดความสนใจในเรื่องของความรู้สึกละอารมณ์ของผู้อื่น

2 สร้างความขัดแย้งระหว่างเด็กกับบิดามารดา (ถ้าบิดามารดาตามใจไม่ได้)

3 หาลายโอกาสการสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว เพราะต่างคนต่างสนใจโทรทัศน์ ไม่มีใครคุยกัน เล่นด้วยกัน

4 ในเด็กเล็กๆ อายุน้อย สมอยังไม่เจริญพอที่จะคิดเหตุผลและเข้าใจสิ่งต่างๆ ได้ด้วยตนเอง การถ่ายทอดหรือการแสดงต่างๆ ที่เสนอทางจอโทรทัศน์ จะทำให้เด็กสับสนในเรื่องเหตุผล เรื่องเวลา และขาดความรู้ความเข้าใจสภาพที่เป็นจริงหรือของโลกจริงๆ ตามลักษณะภูมิศาสตร์ เพราะมีเหตุการณ์สถานที่ผ่านไปมากมายในระยะเวลาอันสั้น เช่น การกระโดดจากที่สูง หรือการกระโดดลอยตัวข้ามสิ่งกีดขวางต่างๆ เด็กจะเห็นเป็นสิ่งที่ง่ายและเข้าใจว่าทุกคนทำได้ในชีวิตจริงด้วย

สุชา จันทรเฒ(2543 93) กล่าวถึงโทรทัศน์มีโทษสำหรับเด็กมากกว่าให้คุณประโยชน์ ดังเช่น

1 การดูรายการโทรทัศน์ที่ตื่นเต้นทำให้เด็กฝันร้าย

2 ทำให้เด็กนอนไม่เป็นเวลา จึงทำให้มีเวลาเล่นน้อยลง

3 เด็กที่ดูโทรทัศน์มักเป็นคนที่ยึดติดง่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อดูรายการที่น่ากลัว

4 เด็กมีเวลาเล่นกีฬาน้อยลง อ่านหนังสือน้อยลง แม้แต่การอ่านหนังสือการ์ตูนฉบับที่เคยชอบ

นอกจากนี้ จีรพรรณ นิสสหา(2541 16) สรุปพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากการดูโทรทัศน์ของเด็กซึ่งสอดคล้องกับข้างต้นดังนี้

1 โทรทัศน์อาจจะเพิ่มความตื่นเต้นของเด็กจนถึงจุดๆ หนึ่ง ซึ่งจะทำให้เด็กเกิดความตื่นเต้นและไม่ชอบดูรายการที่ไม่ตื่นเต้น

2 สร้างนิสัยที่รุนแรงก้าวร้าวของเด็กได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าการก้าวร้าวถูกกระตุ้นในเวลาต่อมา

3 ทำให้เด็กรู้สึกลำบากในการที่จะปรับตัวให้อยู่ในระเบียบวินัย หรือกฎเกณฑ์หรือการยับยั้งอารมณ์หรือความต้องการ

4 ทำให้เด็กเพ้อฝันมากเกินไปจนไม่รู้จักรู้จักชีวิตจริง

5 ทำให้เด็กไม่มีความรับผิดชอบต่อสังคม

ในด้านความก้าวร้าว นั้น ประณต เค้าฉิม(2545 22) ได้สรุปไว้ว่า โทรทัศน์มีผลก่อให้เกิดความก้าวร้าวในเด็ก เด็กเล็กที่ยังไม่สามารถแยกแยะได้ว่า สิ่งใดเป็นความฝันสิ่งใดเป็นความจริง พบว่าตัวแบบที่แสดงความรุนแรงมีผลต่อเด็กมากกว่าเด็กที่สามารถแยกแยะได้ นอกจากนี้การติดต่อรายการทีวีก็มีผลต่อเด็กเล็กมากกว่าเด็กโต เช่น จากการวิจัยพบว่า ในเด็กระดับเกรด 3 ถ้าเอาโฆษณาสินค้ามาคั่นระหว่างอาชญากรรมกับการลงโทษจะทำให้เด็ก

ก้าวร้าวมากกว่าการดูรายการอาชญากรรมแล้วตามด้วยการลงโทษโดยไม่โฆษณาмаคัน สำหรับเด็กเกรด 6 และ เกรด 10 การเอาโฆษณามาคัน ไม่มีผลต่อความก้าวร้าว ที่เป็นเช่นนั้นเพราะเด็กเล็กยังไม่สามารถที่จะเชื่อมโยงระหว่างการกระทำและผลที่ตามมา ซึ่งสอดคล้องกับแมสเส(Massey 1998) ได้สรุปไว้ในบทความของอีริคไดเกส (ERIC Digest) กลาวว่าสื่อมวลชน เช่น โทรทัศน์ เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เด็กเกิดความก้าวร้าวจากการเลียนแบบ แต่ถึงแม้การเสนอความก้าวร้าวรุนแรงในสื่อมวลชน เช่น ทางโทรทัศน์ จะให้ผลเสียแก่เด็กก็ตาม ก็อาจช่วยคนบางประเภทในการปลดปล่อยความก้าวร้าวในทางที่เหมาะสมก็เป็นได้ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน 2545)

การดำเนินชีวิตในสังคมปัจจุบันนั้นโทรทัศน์เข้ามามีอิทธิพลทั้งต่อเด็กและผู้ใหญ่มากขึ้นทั้งใน กรุงเทพมหานครและในชนบท เวลาที่ใช้ในการพักผ่อนส่วนหนึ่งอยู่ภายใต้อิทธิพลของรายการที่โทรทัศน์นำเสนอ ซึ่งเด็กที่อยู่กับบ้านเฝ้าดูโทรทัศน์นั้นจะทำให้ขาดโอกาสในการเรียนรู้ประสบการณ์จากสังคมและสภาพแวดล้อม (วรรณ วิบูลย์สวัสดิ์ แอนเดอร์สัน 2531 169) การดูโทรทัศน์ยังสร้างความขี้เกียจให้กับเด็กๆ เด็กไม่รู้ถึงขีดความสามารถความอดทนของตนเอง จากการขาดโอกาสในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ นอกจากนี้ทำให้เวลาของครอบครัวถูกทำลาย สัมพันธภาพภายในครอบครัวลดลง สร้างความรุนแรง และการดูโฆษณาทำให้เด็กรู้สึกว้าขาดสิ่งต่างๆ ไป เด็กต้องพยายามหามาเติมเต็มในสิ่งที่ขาด (สมลักษณ์ สว่างโรจน์ 2539)

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับปัจจัยของการใช้สื่อโทรทัศน์จะพบว่ามีผลเสียต่อเด็กและครอบครัวมากกว่าให้ผลดี ดังนั้นบิดามารดา ผู้ปกครองควรเรียนรู้ที่จะใช้สื่อโทรทัศน์อย่างเหมาะสมกับเด็ก ส่งเสริมให้เด็กมีการใช้สื่อในทางที่ถูกต้อง ทั้งนี้เพื่อใช้ประโยชน์จากการดูโทรทัศน์มาช่วยกระตุ้นให้เด็กมีพัฒนาการด้านต่างๆ อย่างเหมาะสม

1.3 การส่งเสริมการเล่นจากการใช้สื่อโทรทัศน์ที่ถูกต้อง

เพื่อป้องกันผลเสียที่จะเกิดขึ้นกับเด็กดังกล่าวข้างต้น ได้มีผู้เสนอแนวทางในการใช้สื่อโทรทัศน์ไว้อย่างหลากหลายดังเช่น สมลักษณ์ สว่างโรจน์(2539) เสนอว่าบิดามารดาควรจำกัดเวลาในการดูโทรทัศน์ลง หากิจกรรมต่างๆ มาทำในยามว่าง เช่น การอ่านหนังสือร่วมกัน การทำอาหารทานม การช่วยเด็กทำการบ้าน การพูดคุยในเรื่องที่มีสาระหรือการเล่นกับบุตร ซึ่งสอดคล้องกับแมสเส (Massey 1998) ได้แนะนำไว้ว่าบิดามารดาควรดูแลเด็กไม่ให้ดูโทรทัศน์นานเกินไป ควรจำกัดเวลาในการดูโทรทัศน์ และพูดคุยอธิบายให้เด็กเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งที่ดู ทั้งด้านความก้าวร้าวที่ปรากฏในภาพยนตร์ โทรทัศน์ หรือวิดีโอเกม ให้เด็กรู้ว่าความก้าวร้าวให้ผลเสียอย่างไรต่อการดำเนินชีวิต และ วันเพ็ญ พิศาลพงศ์ (2536 222-223) ได้สรุปไว้ว่า ครอบครัวต้องมีบทบาทดูแลควบคุมอิทธิพลของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่อเด็กโดย

1 ไม่ควรปล่อยให้เด็กเล็กอายุต่ำกว่า 6 ขวบ ดูโทรทัศน์ตามลำพัง โดยไม่มีผู้ใหญ่อยู่ด้วย ผู้ใหญ่ควรเป็นผู้เลือกรายการให้เด็กดูและทำตัวเป็น สื่อ ชักนำให้เด็กรู้จักหรือเรียนรู้สิ่งที่พบเห็นจากภาพในโทรทัศน์ได้ถูกต้อง โดยการอธิบายให้เด็กฟัง

2 อย่าให้โทรทัศน์เป็นรางวัลหรือการลงโทษ เพราะเป็นเรื่องต้องพิจารณาตามเหตุผล

3 ทำตัวเป็นตัวอย่างที่ดี ถ้าบิดามารดาไม่ติดโทรทัศน์ลูกก็จะเป็นตัว

4 เด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ห้ามมีโทรทัศน์ส่วนตัว

5 ให้เด็กดูโทรทัศน์อย่างมากเพียงวันละ 1 ชั่วโมง เสาร์-อาทิตย์ไม่เกิน 5 ชั่วโมง เพราะถ้าเกิน 10 ชั่วโมง ต่อสัปดาห์ ควรเลือกรายการให้และอธิบายเหตุผล

ถึงแม้โทรทัศน์จะมีทั้งผลดีและผลเสียต่อเด็ก บิดามารดา ผู้ปกครองที่เลี้ยงดูเด็ก ควรมีความรับผิดชอบดูแลควบคุมในการดูโทรทัศน์ของเด็ก โดยบิดามารดาควรถามตนเองในสิ่งต่อไปนี้(ประณต คำนิม 2545 32)

- 1 รายการที่ดูกระตุ้นให้เด็กคิดอย่างสร้างสรรค์หรือไม่
- 2 ทำให้เด็กเสียเวลามากเกินไปหรือไม่
- 3 ทำให้เด็กเฉื่อยชาลงหรือไม่
- 4 ทำให้เด็กไม่ค่อยไปเล่นนอกบ้าน หรือไม่ค่อยไปเล่นกับเด็กอื่นๆ หรือไม่

การตอบคำถามเหล่านี้จะสามารถช่วยในการควบคุมการดูโทรทัศน์ของเด็กได้ ทั้งนี้เพื่อช่วยให้เด็กได้รับสิ่งที่เป็นประโยชน์จากการดูโทรทัศน์ที่เหมาะสมตามวัย ช่วยให้มีการเรียนรู้ที่ดี

2 คอมพิวเตอร์

มาจากภาษาละตินว่า Computair ซึ่งหมายถึง การนับ หรือการคำนวณ ประพจน์ อุตโยภาศ (นงนุช รวมชนอนุเคราะห์ 2542 , อ้างอิงจาก ประพจน์ อุตโยภาศ 2531 9) ได้ให้ความหมายของคอมพิวเตอร์ว่า หมายถึง เครื่องมือที่มนุษย์สร้างขึ้นมาที่สามารถแก้ปัญหา เขียนภาพ พิมพ์อักษร เก็บรักษาและค้นคว้าข้อมูล เล่นเกมและอื่นๆ อีกสารพัด

ชนิษฐา รุจิโรจน์ (2540 29-33) กล่าวว่าสังคมสมัยใหม่เป็นสังคมที่เน้นเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสาร เป็นเหตุให้โรงเรียนต่างๆ เริ่มให้มีการใช้คอมพิวเตอร์และมีโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำหรับเด็ก คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือทางเทคโนโลยีชนิดหนึ่งที่ใช้กับเด็กได้ทุกวัย มีการนำคอมพิวเตอร์มาใช้กับเด็กปฐมวัยในรูปแบบต่างๆ ทั้งเพื่อเป็นการฝึกทักษะให้กับเด็ก เช่น การสร้างสัมพันธภาพ การเรียนรู้ทางพุทธิปัญญา การคิดเลข และใช้เพื่อการฝึกความคิดสร้างสรรค์ นอกจากนี้คอมพิวเตอร์ยังช่วยในการฝึกใช้สายตาและมือให้สัมพันธ์กัน เมื่อเด็กฝึกใช้แล้วเด็กยังได้พัฒนาทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ด้วย จุดประสงค์ของการใช้คอมพิวเตอร์ในเด็กปฐมวัยมุ่งฝึกเด็กให้ใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนรู้และพัฒนาความคิดและทักษะต่างๆมากกว่าการหัดให้เด็กใช้คอมพิวเตอร์แบบผู้ใหญ่ คอมพิวเตอร์สำหรับเด็กปฐมวัยจะมีซอฟต์แวร์สำหรับการศึกษาร่วมกับความบันเทิง เมื่อเวลาเด็กใช้เรียนเด็กจะได้ทั้งการเรียนรู้กับความบันเทิง ขณะที่เรียนจากคอมพิวเตอร์เป็นการเรียนแบบตอบโต้ ซึ่งเด็กสามารถมีปฏิกิริยาตอบโต้ได้ ซึ่งต่างจากการเรียนกับโทรทัศน์เด็กจะเป็นฝ่ายรับอย่างเดียว ไม่สามารถสร้างปฏิสัมพันธ์ได้ ดังนั้นการเรียนรู้แบบมีปฏิสัมพันธ์มีความสำคัญมาก เด็กจะเรียนรู้ได้สนุกกว่าโทรทัศน์ และเด็กสามารถควบคุมการเรียนรู้ในขณะที่เรียนได้ด้วย ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้เกิดการอยากรู้อยากเห็น นอกจากนี้บทเรียนที่กำหนดมีความยากง่ายเหมาะกับเด็กที่จะเรียน ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้เด็กอยากเรียนและกระตือรือร้นที่จะเรียน เพราะเด็กสามารถเรียนรู้เพิ่มขึ้น และเด็กสามารถเลือกเรียนได้ด้วยตนเองตามความสนใจ ด้วยลักษณะนี้ทำให้การเรียนรู้ด้วยคอมพิวเตอร์เป็นสิ่งท้าทายสำหรับเด็ก องค์ประกอบที่สอดแทรกมาในคอมพิวเตอร์คือการสร้างจินตนาการในเด็ก ด้วยภาพจากคอมพิวเตอร์มีการเคลื่อนไหว เด็กจะรับรู้และตอบสนองได้ดีกว่าภาพนิ่ง เด็กปฐมวัยต้องการความสนุกสนานในขณะเดียวกันต้องสร้างเสริมปัญญาให้กับเด็กด้วย

2.1 ประโยชน์ของคอมพิวเตอร์

ในการนำคอมพิวเตอร์มาใช้กับเด็กปฐมวัยนั้น ได้มีนักการศึกษาหลายท่านที่ได้กล่าวถึงประโยชน์และผลดีในการนำคอมพิวเตอร์มาใช้กับเด็ก ทั้งในด้านการเรียนการสอนและพัฒนาการของเด็ก ซึ่งผลดีของคอมพิวเตอร์ต่อพัฒนาการของเด็กนั้น ชนิษฐา รุจิโรจน์ (2540 : 32-33) กล่าวว่า คอมพิวเตอร์มีประโยชน์ต่อเด็กคือ

- 1 ทำให้เด็กได้คิดค้นหาคำตอบด้วยความสนุก เช่น การเรียนคำศัพท์
- 2 เด็กมีความคิดสร้างสรรค์ เช่น การทดลองฝึกผสมสีโดยไม่เปลืองดินสอสีจากโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เป็นต้น แต่มีข้อเสียคือการใช้ทักษะของมือ
- 3 การฝึกทักษะการใช้ภาพ รูปร่าง เด็กสามารถเรียนรู้ถ่ายโยงมาสู่เรื่องใหม่ๆ ได้ ทำให้การเรียนรู้ต่อเนื่อง ทำให้ฝึกคิดการแก้ปัญหาได้ดี อย่างไรก็ตามในการฝึกทักษะนี้บิดามารดา ครู สามารถเลือกเกมต่างๆ ที่สามารถฝึกทักษะเด็กที่ต้องการได้

สำหรับดอดและโคลเกอร์ (ธิดารัตน์ ศักดิ์วีระกุล 2544 อ้างอิงจาก Day 1994 : 467 Citing Dodge, & Colker 1992) กล่าวถึงประโยชน์ของการนำคอมพิวเตอร์ต่อพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็กดังนี้

- 1 การส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสังคม อารมณ์
 - 1.1 โดยการที่เด็กได้ใช้คอมพิวเตอร์ในการทำงานร่วมกับเพื่อน
 - 1.2 ได้ฝึกให้มีความรับผิดชอบต่อการทำงาน
 - 1.3 ช่วยพัฒนาให้เกิดความพยายามและมุ่งมั่นในการทำงาน
- 2 การส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสติปัญญา
 - 2.1 จาแนกและจัดหมวดหมู่ของวัตถุโดยแบ่งตามสี รูปร่างและขนาด โดยใช้โปรแกรมที่ส่งเสริมทักษะในการจัดจำแนก
 - 2.2 พัฒนาทักษะเบื้องต้นในการอ่านโดยที่เด็กจะได้เห็นภาพและคำศัพท์ ซึ่งจะมีส่วนที่สำคัญต่อทักษะการอ่านของเด็ก
 - 2.3 ความเข้าใจในเหตุและผล โดยที่จจะรู้ได้จากการที่เมื่อเด็กกดแป้นพิมพ์แล้วพบว่าเกิดผลอะไรตามมาระหว่างการทำงาน
 - 2.4 ขยายความคิดสร้างสรรค์ โดยการใช้โปรแกรมที่ไม่จำกัดในการค้นคว้าหรือโปรแกรมที่สร้างสรรค์รูปภาพง่าย ๆ
- 3 การส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย
 - 3.1 พัฒนาการกล้ามเนื้อเล็ก โดยการที่เด็กได้เป็นผู้ลงมือทำงาน การใส่แผ่นดิสก์ลงไปในห้องอ่านแผ่น การกดเมาส์ การใช้แป้นพิมพ์
 - 3.2 แก้ไขในเรื่องการใช้ประสาทสัมผัสระหว่างมือและตา โดยการเคลื่อน Cursor ไปยังที่ต่างๆ บนจอภาพให้สัมพันธ์กัน
 - 3.3 ส่งเสริมทักษะการมองเห็น โดยการเคลื่อนย้ายสิ่งที่อยู่บนจอภาพ

สอดคล้องกับปีที่ตี (อุดมลักษณ์ กุลพิจิตร 2540 40-43 อ้างอิงจาก Beaty 1992) ได้กล่าวถึงผลดีของการใช้คอมพิวเตอร์ที่มีต่อพัฒนาการของเด็กออกเป็นด้านต่างๆ ดังนี้

1 การส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกายของเด็กอนุบาล โดยแบ่งเป็น 2 ด้านคือ

1 1 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา (Eye-Hand Coordination) ได้จากการใช้มือควบคุมเมาส์ (Mouse) ให้เปิดเปิดโปรแกรมและใช้ตามองดูคำสั่ง

1 2 การสังเกต (Visual Discrimination) การฝึกแยกแยะประเภทรูปร่าง ขนาดและสีของวัตถุ เป็นการฝึกทักษะทางสติปัญญาและร่างกายไปพร้อมกัน

2 การส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์ เกิดจากการที่เด็กได้โต้ตอบกับคอมพิวเตอร์ แล้วรับทราบผลทันที และได้ทำกิจกรรมที่ได้มีการค้นคว้าด้วยตนเอง เด็กจึงเกิดทัศนคติที่ดีต่อการทำงาน มีความสนใจกระตือรือร้นและยังช่วยสร้างความมั่นใจในตนเองแก่เด็ก

3 การส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสติปัญญา ส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปของโปรแกรมที่เด็กได้ฝึกฝน ฝึกทักษะ การคิด การจำแนกแยกแยะ สังเกตความเหมือนความต่าง

4 การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ จากลักษณะที่เปิดกว้างของการใช้งานคอมพิวเตอร์ทำให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กอนุบาล เด็กจะสามารถทำงานและแสดงออกได้อย่างอิสระ เวลาที่ผิดพลาดก็สามารถแก้ไขได้ง่าย ทำให้เด็กกล้าแสดงออกได้อย่างเต็มที่

2 2 ผลเสียของคอมพิวเตอร์

ในการเรียนด้วยคอมพิวเตอร์เด็กจะรู้สึกมีส่วนร่วม สนุกสนาน ดินแดน เพราะเห็นผลได้ทันทีอยากติดตามเด็กจะมีความรู้สึกที่ดีในการเรียน ซึ่งกรณีนี้เป็นการพัฒนาไปสู่ความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง แต่สิ่งที่ผู้ปกครองและครูวิตกกังวลเกี่ยวกับการนำคอมพิวเตอร์มาใช้กับเด็กคือ (ชนินฐา รุจิโรจน์ 2540 31)

1 เด็กจะสนใจการเล่นคอมพิวเตอร์จนลืมที่จะทำอย่างอื่น สาเหตุเนื่องมาจากมีคอนเอนมาเล่น ทำให้เด็กเล่นเกมจนติด เพราะเกมเป็นการแข่งขัน ซึ่งลักษณะของเกมที่น่ามานั้นไม่ใช่เกมการศึกษา จึงอยู่ที่ว่าผู้ปกครองหรือครูต้องเลือกสิ่งที่เป็นการศึกษาจริงๆ แล้วจัดให้กับเด็ก

2 เด็กไม่เห็นความสำคัญของบิดามารดา ผู้ปกครองและครู เพราะเด็กสามารถพึ่งคอมพิวเตอร์ได้ เรียนจากคอมพิวเตอร์ได้

3 เด็กแยกตัวไม่มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น มุ่งอยู่กับคอมพิวเตอร์ ถ้าเป็นเช่นนี้เด็กจะเป็นคนเก็บตัวไม่เข้ากับสังคม บางคนก็จะไม่สนใจผู้อื่น

2 3 การส่งเสริมการเล่นคอมพิวเตอร์ในเด็กปฐมวัย

การจัดกิจกรรมคอมพิวเตอร์ให้กับเด็กปฐมวัยนั้น นอกจากครูจะเป็นผู้ที่มิบทบาทในการจัดกิจกรรมแล้ว ผู้ปกครองยังมีส่วนสำคัญอย่างมาก จากงานวิจัยของ วิคกี และเฮดี เจนเวย์ (Vicki, & Heidi Jenvey 2000) ได้ศึกษารูปแบบการเล่นและการเลือกของเล่นของเด็กในออสเตรเลีย ตั้งแต่ปี ค.ศ 1989-2000 ผลการวิจัยพบว่า เมื่ออยู่ที่บ้าน เด็กมีการเลือกเล่นคอมพิวเตอร์ และเกมอิเล็กทรอนิกส์กับบิดามารดามากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับพี่น้องและเพื่อน ดังนั้นบิดามารดาจึงควรเป็นผู้เลือกและวิเคราะห์โปรแกรมที่เหมาะสมกับการพัฒนาทักษะต่างๆ ให้

กับเด็ก เป็นผู้สนับสนุนแผนกิจกรรมให้เป็นไปในทิศทางที่เหมาะสม ดังนั้นบทบาทของผู้ปกครองจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง

วินสตัน (ธิดารัตน์ คักดีวีระกุล 2544 อ้างอิงจาก Winston 2539 21-24) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้ปกครองในการนำคอมพิวเตอร์มาใช้กับเด็กดังนี้

1 ผู้ปกครองอย่าบอกปิดเด็กให้ไปเล่นคอมพิวเตอร์ เพื่อตัดความราคาญ เพราะจะทำให้เด็กไม่ชอบคอมพิวเตอร์ไปด้วย

2 ควรปล่อยให้เด็กได้ใช้เมาส์และควบคุมคีย์บอร์ด และผู้ปกครองเป็นผู้คอยช่วยเหลืออยู่ด้านข้างเท่านั้น เด็กจะเป็นผู้สั่งการให้เกิดการเคลื่อนไหวในจอภาพ เป็นผู้นำในการสำรวจและค้นหา ผู้ปกครองจะเป็นเพียงผู้คอยให้ความช่วยเหลือ

3 อย่าเร่งรัดถึงผลเลิศเกินไป ผู้ปกครองควรให้ความสนใจเป็นพิเศษว่าเด็กทราบเรื่องใดบ้างบนจออย่าอธิบายมากเกินไปจนความจำเต็ม แต่เมื่อเสนอเกมใหม่จะต้องสาธิตเป็นระบบให้ครบถ้วน ควรให้ความสนใจไปยังความรู้สึกของเด็กให้มากเป็นพิเศษ ว่าเด็กเริ่มจะรู้สึกเบื่อหน่ายแล้วหรือยัง

4 กำหนดเวลาในการใช้เครื่อง การนั่งเพ่งจอนานๆ หลายชั่วโมงจะทำให้กล้ามเนื้อตาอักเสบ แม้ว่าจอคอมพิวเตอร์ยุคใหม่จะแผ่รังสีออกมาเพียงเล็กน้อยจนไม่เป็นอันตรายต่อผู้ใช้ แต่เด็กๆ ก็นั่งติดติดจอนานกว่าการดูโทรทัศน์ ดังนั้นจึงไม่ควรนั่งอยู่หน้าจอนานเกินไป

5 ผู้ปกครองควรทำความรู้จักกับโปรแกรมก่อนจะส่งผ่านไปให้เด็ก การที่ผู้ปกครองรู้จักรายละเอียดที่อยู่ในโปรแกรมนั้น จะทำให้สามารถใช้โปรแกรมไปในทิศทางที่มุ่งไปยังสาระทางการศึกษาได้ เพราะการยอมสละเวลาเรียนรู้โปรแกรมต่างๆ ก่อนจะแนะนำให้เด็กได้รู้จัก จะทำให้ผู้ปกครองสามารถช่วยแนะนำและค้นพบข้อบกพร่องในเกมที่ทำให้เด็กๆ งุนงงสับสนได้ในเวลาที่เด็กนั่งเล่นคนเดียว

สำหรับชนิษฐา รุจิโรจน์ (2540 32) ได้เสนอวิธีการส่งเสริมการเล่นคอมพิวเตอร์ไว้ดังนี้

- 1 ผู้ใหญ่ต้องอยู่ดูแลสนทนาร่วมกับเด็ก
- 2 เลือกซอฟต์แวร์ที่ดีให้กับเด็ก ตรงกับจุดประสงค์ของการเรียนที่แท้จริง
- 3 ครู ผู้ปกครองยังต้องเป็นผู้แนะแนวอยู่เสมอ
- 4 นอกจากนี้เด็กควรได้รับประสบการณ์อื่นๆ เช่น เด็กยังต้องเล่นบล็อก เล่นตัวต่อ ซึ่งยังเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับเด็ก

ในขณะที่เด็กใช้คอมพิวเตอร์ บิดามารดา ผู้ปกครอง และครูสามารถสังเกตพัฒนาการของเด็ก จะรู้ว่าคุณคิดอย่างไร วางแผนอย่างไร

3 วิธีโอเกม

เทคนิควิทยาการสมัยใหม่อีกประการหนึ่งที่มีผลกระทบต่อสภาวะแวดล้อมและพฤติกรรมการเล่นของเด็กก็คือ วิธีโอเกม (Video games) การเล่นวิธีโอเกม พัฒนาเริ่มเล่นกันในอเมริกาในช่วงแรกของปี ค.ศ. 1970 ปัจจุบันการเล่นนี้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมสมัยนิยม เป็นที่รู้จักและรับเข้าไปเล่นกันอย่างแพร่หลาย บางคน

อาจมองวิดีโอเกมว่าเป็นเพียงแพชชั่นชั่วคราวซึ่งชั่วคราวเมื่อหมดความนิยมก็จะเลิกเล่นไปเอง บ้างก็ว่าไม่เห็นจะสนุก น่าเบื่อ แต่ทว่าในทางบวกมีความเห็นว่า วิดีโอเกม หรือคอมพิวเตอร์เกมนี้นี้ช่วยในด้านการพัฒนาของบุคคล

สำหรับการศึกษาสภาวะแวดล้อมของการเรียนรู้จากวิดีโอเกมนี้ นักวิชาการศึกษาการเล่นเพียงจะเริ่มนำมาศึกษาในระยะ 3-4 ปีที่ผ่านมา การวิจัยชวนให้คิดทั้งในแง่ของการเล่น การพัฒนาการของมนุษย์ และในเชิงปรัชญา ด้วยคำถามที่ว่า อะไรคือสิ่งที่ทำให้วิดีโอเกม สนุก มาโลน(วอร์เรน วิบูลย์สวัสดิ์ แอนเดอร์สัน 2531 169 อ้างอิงจาก Malone 1982) พบว่า วิดีโอเกมมีลักษณะที่เร้าใจแฝงอยู่ 3 ประการคือ เป็นเกมที่ท้าทายความสามารถ ก่อให้เกิดความอยากรู้อยากเห็นและสร้างบรรยากาศที่เพื่อผ่านขณะเล่น สิ่งเร้าทั้ง 3 ประการนี้ให้ความพอใจที่แตกต่างไปจากการมีเงิน มีอำนาจ มียศถาบรรดาศักดิ์ และมักทำให้ผู้เล่นกล่าวว่า เล่นเพราะสนุก (วอร์เรน วิบูลย์สวัสดิ์ แอนเดอร์สัน 2531 169)

วิดีโอเกมเป็นของเล่นที่เด็กอยากได้เป็นเจ้าของ เป็นของเล่นที่ทันสมัย มีหลายรูปแบบทั้งชนิดที่พกพาสะดวก จนถึงเป็นเครื่องเล่นขนาดใหญ่ไม่สามารถเคลื่อนย้ายได้ อีกทั้งมีเกมต่างๆ ให้เลือกมากมาย วิธีการเล่นไม่ยุ่งยากซับซ้อน เพียงแต่ใส่ตลับเกมและเปิดสวิตช์ภาพก็จะปรากฏบนจอเมื่อเด็กกดปุ่มหรือโยกคันบังคับ ตัวเอกของเรื่องก็จะเคลื่อนไหวไปตามการบังคับ ซึ่งจะมีคะแนนเป็นตัวกระตุ้นให้เด็กอยากทำคะแนนให้สูงมากขึ้นเรื่อยๆ เด็กจึงเกิดความสุขสนุกสนานและใช้เวลาเล่นอยู่ได้คราวละนานๆ หลายชั่วโมง เด็กจะมีปฏิกิริยาตอบโต้ได้ตลอดเวลา (ดวงใจ สมานสิน และ วราภรณ์ ธาระวานิช 2540 91)

3.1 ผลดีของวิดีโอเกม

ถ้าเด็กรู้จักการเล่นและเลือกเล่นอย่างถูกต้อง ก็จะช่วยให้เด็กมีพัฒนาการที่ดี ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา เป็นการฝึกฝนการใช้กล้ามเนื้อ การใช้สายตา ความว่องไวของประสาทสัมผัส นอกจากนี้เป็นการฝึกฝนมารยาทเด็กให้รู้จักการเข้าสังคม รู้จักผิด รู้แพ้รู้ชนะ สามารถควบคุมตนเองและฝึกฝนเป็นคนอดทน แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ การดูแลให้ความสำคัญกับการเล่นและการส่งเสริมการเล่นของเด็กอย่างเหมาะสมของผู้ปกครองด้วย (ดวงใจ สมานสิน และ วราภรณ์ ธาระวานิช 2540 91)

3.2 ผลเสียของวิดีโอเกม

วิดีโอเกม เป็นเครื่องกลไกทางเทคโนโลยีที่ทันสมัยอีกอย่างหนึ่งที่เข้ามามีบทบาทในการพัฒนาและดึงดูดความสนใจของเด็ก เป็นสื่อบันเทิงที่เด็กติดและรู้สึกว่าการท้าทายความสามารถ แต่เนื้อหาของสื่อบันเทิงชนิดนี้ส่วนใหญ่เป็นเรื่องของความรุนแรง เช่น เนื้อหาเกี่ยวกับการต่อสู้ด้วยอาวุธรุนแรง ได้แก่ อาวุธปืนหรืออาวุธทางวิทยาศาสตร์ ผสมกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น ปืนใหญ่ บาซูก้า จรวดขีปนาวุธ เครื่องบินต่อสู้ถึง ปืนกลยิงเฮลิคอปเตอร์ และระเบิด ฯลฯ หรือเป็นเรื่องสงครามที่เป็นสงครามจินตนาการเลียนแบบภาพยนตร์สตาร์วอร์ สงครามต่อต้านพวกซาตานหรืออำนาจชั่วร้าย ขณะนั้นก็มีแสง สี เสียง เร้าใจทำให้เกิดความลึบตัวจนเหมือนผู้เล่นได้ลงมือฆ่าศัตรูด้วยมือตนเองจริงๆ ในการต่อสู้ต่างๆ เหล่านี้ความแพ้นัยถึงความตายสถานเดียว หากต้องการมีชีวิตรอดต้องฆ่าคนอื่นด้วยลูกกระเบิด ปืนกล เด็กจะเคยชินกับชัยชนะที่ได้มาด้วยความรุนแรงหรือทำลายล้างเท่านั้น และเมื่อเด็กได้สัมผัสกับเกมการเล่นลักษณะนี้บ่อยๆ ก็จะเกิดการเรียนรู้และซึมซับความรุนแรงเป็นระยะเวลานาน เด็กจะเกิดความประทับใจในอาวุธและความรุนแรง เด็กจึงเกิดภาพพจน์ผิดว่าสงครามหรือการต่อสู้ที่ต้องฆ่าฟันเป็นเกมที่สนุกสนาน

และเป็นความเก่ง ยึดเอาความรุนแรงเป็นวิธีแก้ปัญหา อันเป็นการสวนทางกับการมีน้ำใจเป็นนักกีฬาลักษณะ “รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย” เมื่อเวลานานเข้าจะมีแนวโน้มกระทบต่อพฤติกรรมของเด็ก ซึ่งเราจะเห็นได้ชัดจากการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์และพฤติกรรมของเด็ก มีงานวิจัยจำนวนมากไม่น้อยที่ยืนยันว่าเกมเหล่านี้ทำให้ผู้เล่นทั้งเด็กและผู้ใหญ่มีอุปนิสัยก้าวร้าว รุนแรง โกรธและโมโหง่าย นิตยสารเด็กในประเทศสหรัฐอเมริกาได้สัมภาษณ์ข้อคิดเห็นของเด็กและพบว่า เด็กนิยมเล่นเกมที่รุนแรงสมจริงสมจัง โดยมองไม่เห็นความผิดแปลกอันใดที่จะสนุกสนานกับการเล่นเกมมาคน ผลกระทบปรากฏว่าเด็กในโรงเรียนชกต่อยกันเพิ่มขึ้นถึง 80% เด็กจะแสดงความก้าวร้าวออกมาแบบรูปธรรม คือ คิดอะไรตรงไปตรงมา ใช้วิธีหยาบคายแก้ปัญหา หากจะเอาชนะก็ต้องทุบตีให้อีกฝ่ายยอมแพ้ หรือต้องใช้กำลัง เตะ ถีบ ต่อย กัด เพื่อยื้อแย่งของจากเพื่อนหรือจากพี่น้องของตน ฯลฯ ในวัยเด็ก เด็กอาจทำได้เท่านั้นแต่หากเด็กถูกกระตุ้นเร้าให้นิยมชื่นชอบความรุนแรงและสงคราม เมื่อโตขึ้นการใช้เครื่องทุเรศหรืออาวุธต่างๆ ก็ จะพัฒนารุนแรงมากยิ่งขึ้นตามไปด้วย นอกจากเป็นการแพร่จิตสำนึกของความรุนแรงให้แก่เด็กแล้ว วิดีโอเกมยังทำให้เด็กสูญเสียเวลาโดยเปล่าประโยชน์ แทนที่เด็กจะได้ใช้เวลาเหล่านั้นมาทำสิ่งที่เสริมสร้างพัฒนาสติปัญญาของตน (วันเพ็ญ พิศาลพงศ์ 2536 223-224)

4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยของการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์และวิดีโอเกมกับพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิตามารดาและพฤติกรรมการปรับตัว

4.2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยของการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ และวิดีโอเกม กับ พฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิตามารดา

ในปัจจุบันสื่อและเทคโนโลยีดังเช่น โทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ และวิดีโอเกม มีบทบาทต่อการเล่นของเด็กปฐมวัยเป็นอย่างมาก(ทศนา แหมมณี 2537 25 วรณี วิบุลย์สวัสดิ์ แอนเดอร์สัน 2531 169) แต่จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยของการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์และวิดีโอเกม กับพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิตามารดานั้นยังมีน้อย ดังเช่นงานวิจัยของ ดวงพร สถาปนกุล(2545 บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกของเล่นสำหรับเด็กปฐมวัยของผู้ปกครอง โรงเรียนอนุบาลเอกชน กรุงเทพมหานคร ผลวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกของเล่นมากที่สุดได้แก่ โทรทัศน์

นอกจากนี้มีผลสรุปงานวิจัยของต่างประเทศที่เกี่ยวข้องระหว่างสื่อโทรทัศน์กับบทบาทของบิตามารดา โดยพบว่า (กาญจนา แก้วเทพ 2544 339-341, อ้างอิงจาก Huston 1993)

- การดูโทรทัศน์ของเด็กๆ โดยเฉพาะในช่วงอายุ 3-7 ขวบ มักจะเป็นการดูร่วมกับบิตามารดา(75%) แต่เมื่อเด็กโตยิ่งขึ้นดูโทรทัศน์ร่วมกับบิตามารดาน้อยลง

- โทรทัศน์ไม่ได้มีอิทธิพลต่อเด็กมากมายนัก หากบิตามารดาปล่อยให้เด็กดูโทรทัศน์ตามลำพัง เช่น เด็กที่บิตามารดาทำงานอยู่นอกบ้าน และไม่ได้ดูโทรทัศน์กับบิตามารดา กับเด็กที่มีมารดาทำงานอยู่ที่บ้านและดูโทรทัศน์กับเด็ก ไม่ได้ส่งผลให้เด็กสองกลุ่มนี้ได้รับอิทธิพลจากโทรทัศน์แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากมีตัวแปรอื่นๆ เข้ามาเกี่ยวข้องด้วยอีกมาก เช่น เด็กที่บิตามารดาทำงานนอกบ้านทั้งคู่อาจจะเอาเด็กไปส่งที่ศูนย์เลี้ยงเด็ก ซึ่งมีโอกาสดูโทรทัศน์น้อยกว่าที่บ้าน และยังมีกิจกรรมอย่างอื่นๆ ให้เลือก เช่น มีเพื่อนเล่น มีของเล่น ฯลฯ รวมทั้งวิธีการ “นั่งดูกับเด็ก” นั้นเป็นวิธีการนั่งดูแบบใด (เช่น นั่งดูเฉยๆ หรือมีการสนทนากับเด็กหรืออื่นๆ) เป็นต้น

ผลการวิจัยการดูโทรทัศน์ของเด็กวัย 3-7 ขวบ ด้วยการวิธีการสัมภาษณ์บิดามารดา เกี่ยวกับประเภทรายการที่ห้ามไม่ให้เด็กดู ได้แก่ รายการที่ใช้ความรุนแรงและมีเรื่องเพศแนวลามกอนาจาร แต่บิดามารดามักจะไม่ห้ามถ้าเป็นรายการการ์ตูน หรือรายการประเภทอาชญากรรมที่แพร่ภาพในช่วงปกติ และบิดามารดาส่วนใหญ่มักจะไม่ได้กำหนดปริมาณในการดูโทรทัศน์ด้วย

- มีงานวิจัยที่พบผลกระทบเกี่ยวกับปริมาณการดูโทรทัศน์ที่มีผลต่อด้านอื่นๆ ของตัวเด็ก ถ้าหากบิดามารดาไม่กำหนดปริมาณเวลา กล่าวคือ เด็กที่ดูโทรทัศน์อย่างมาก(ตั้งแต่ 4 ชั่วโมง/วันขึ้นไป) จะทำให้มีเวลาในการทำบ้านน้อยลง อ่านหนังสือน้อยลง มีเวลาเล่นกับเพื่อนน้อยลง และมีงานอดิเรกน้อยลง รวมทั้งมีผลการวิจัยที่สนับสนุนว่าหากบิดามารดา กำหนดเวลาให้เด็กดูโทรทัศน์น้อยกว่าที่เป็นอยู่สักครึ่งหนึ่ง (โดยเปรียบเทียบกับเด็กที่ไม่ควบคุม) ผลจะพบว่า เด็กกลุ่มที่มีการควบคุมเวลาดูโทรทัศน์จะสามารถทำความเข้าใจบทเรียนและเวลาที่ใช้อ่านหนังสือจะมากขึ้น

- บิดามารดาที่เอาใจใส่ในเรื่องการดูโทรทัศน์ของบุตรด้วยการกำหนดปริมาณการดู กำหนดประเภทของรายการ และดูโทรทัศน์ร่วมกับบุตร มักจะเป็นบิดามารดาที่มีทัศนคติที่ดีต่อโทรทัศน์ ผลจากการดูโทรทัศน์ของเด็กในกลุ่มบิดามารดาดังกล่าวจะให้ผลออกมาดี และลดผลเสียลงไป เช่น บิดามารดาที่กระตุ้นให้บุตรชมรายการประเภทสารคดีธรรมชาติหรือรายการบันเทิงสำหรับเด็กๆ รวมทั้งนั่งดูด้วย จะช่วยให้เด็กเข้าใจเนื้อหาจากรายการได้มากขึ้น และแม้จะเป็นรายการที่มีเนื้อหารุนแรงหรือต่อต้านสังคม เด็กๆ ที่เห็นบิดามารดาแสดงทัศนคติที่ไม่เห็นด้วยกับรายการ หรือชี้แจงกับเด็กว่าในชีวิตจริงจะอย่างไรในโทรทัศน์ไม่ได้หรือแนะนำวิธีการอย่างอื่นที่ไม่ใช้ความรุนแรง การพูดคุยอธิบายของบิดามารดาดังกล่าวจะลดอิทธิพลจากโทรทัศน์หรือปรับเปลี่ยนทิศทางจากลบให้เป็นบวก ถึงแม้ว่าผลการวิจัยจะแสดงให้เห็นว่าการพูดคุยของบิดามารดาในเรื่องการดูโทรทัศน์ของเด็กจะให้ผลดี แต่โดยส่วนใหญ่แล้วในชีวิตจริงก็มีบิดามารดาน้อยคนมากที่จะทำตามผลการวิจัย ในกรณีของการนั่งดูรายการร่วมกับเด็กมีเพียง 25% เท่านั้นที่ได้สัมภาษณ์ว่า นั่งดูไปพร้อมๆ กับเด็ก และถึงแม้ว่าการดูโทรทัศน์ของเด็กที่มีบิดามารดานั่งอยู่ด้วย แต่ก็ไม่ได้ใช้โอกาสนั้นอบรมสั่งสอนเด็กเท่าใดนัก

จากงานวิจัยข้างต้นพอจะสรุปได้ว่า ปัจจัยของสื่อโทรทัศน์นั้นมีอิทธิพลต่อการส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาทั้งในด้านการเลือกของเล่นให้แก่เด็ก การกำหนดปริมาณหรือเวลาในการดูโทรทัศน์ซึ่งถ้าดูมากเกินไปจะเกิดผลเสียต่อเด็กเช่น มีเวลาเล่นกับเพื่อนน้อยลง นอกจากนี้การร่วมกิจกรรมและพูดคุยกับเด็กระหว่างการดูโทรทัศน์ การสอนสอดแทรกสาระให้แก่เด็กนั้นเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อให้เด็กเรียนรู้เนื้อหาที่ได้เห็นจากสื่อโทรทัศน์อย่างถูกต้อง ในเด็กปฐมวัยนั้นการดูโทรทัศน์นับว่าเป็นการเล่นอย่างหนึ่ง(สุชา จันทรเอน 2543 : 92, ประณต คำจิณ 2545 : 29) ดังนั้นในด้านการส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาต่อการเล่นของเด็กจึงควรคำนึงถึงปัจจัยของการใช้สื่อโทรทัศน์และให้การส่งเสริมการดูโทรทัศน์อย่างเหมาะสม เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการที่ดี เพื่อนำไปสู่การปรับตัวที่ดีต่อไปในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำตัวแปรปัจจัยของพฤติกรรมการดูโทรทัศน์ของเด็กปฐมวัยมาศึกษาด้วย ส่วนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยของการใช้คอมพิวเตอร์และวิดีโอเกมกับพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัยนั้นยังไม่พบบางงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แต่จากการศึกษาเอกสารข้างต้น จะเห็นได้ว่าคอมพิวเตอร์ และวิดีโอเกมเป็นสิ่งที่เข้ามามีอิทธิพลต่อการเล่นและการเรียนรู้ของเด็กเป็นอย่างมาก และมีผลต่อพัฒนาการของเด็กในด้านต่างๆ

เช่น ร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรให้ความสนใจและศึกษาปัจจัยของพฤติกรรมการใช้คอมพิวเตอร์และวิดีโอเกมนั้นมีผลต่อพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาอย่างไร

4.2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยของการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์และวิดีโอเกมกับพฤติกรรมการปรับตัว พบว่ามีการศึกษาไว้ดังนี้

งานวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยของพฤติกรรมการใช้โทรทัศน์ ของ แมรี วินน์(จิรพรรณ นิสสภา 2541 อ้างอิงจาก มติชน 2536 12) ได้วิจัยเกี่ยวกับการดูโทรทัศน์ของเด็กเป็นเวลานานหลายชั่วโมงจะมีผลต่อสมองของเด็กหรือไม่ โดยใช้เวลาในการศึกษา 8 ปี ผลการวิจัยพบว่า ทักษะทางภาษาด้อยลง เด็กไม่เห็นความสำคัญของการอ่านหนังสือ และเด็กไม่มีเวลาพูดคุยหรือสัมพันธ์กับบุคคลในครอบครัว อันเป็นพื้นฐานแรกของการเรียนรู้บทบาทในสังคม ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ จิรพรรณ นิสสภา (2541 บทคัดย่อ) ซึ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลของผู้ปกครองและพฤติกรรมการใช้โทรทัศน์กับพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยในเขตการศึกษา 6 ผลการวิจัยพบว่า รายการโทรทัศน์มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมในทางที่ดีคือ ปรับปรุงการพูดและการเล่นกับเพื่อน นั้นแสดงว่า ปัจจัยของสื่อโทรทัศน์มีทั้งผลเสียและผลดีต่อการปรับตัวของเด็กในด้านพัฒนาการทางภาษา การพูด และทักษะทางสังคมซึ่งเป็นองค์ประกอบย่อยของพฤติกรรมการปรับตัว

ส่วนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยของการใช้คอมพิวเตอร์กับพฤติกรรมการปรับตัวนั้น พบว่ามีงานวิจัยของ ศรันยา วราชน(2546 บทคัดย่อ) ที่ศึกษาทักษะการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าและพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนนานาชาติที่มีพฤติกรรมการใช้คอมพิวเตอร์แตกต่างกัน ใช้แบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวของ NABC (Normative Adaptive Behavior Checklist) ของแกรี แอล อัดัมส์(Adams L Gary) ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่มีพฤติกรรมการใช้คอมพิวเตอร์แตกต่างกันทั้งกลุ่มรวมและกลุ่มที่จำแนกตามกลุ่มตัวแปรเพศและอายุ มีพฤติกรรมการปรับตัวไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ยังมีการศึกษาปัจจัยของการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนกับพัฒนาการทางสติปัญญาด้านย่อยได้แก่ ด้านความจำ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังเช่นการศึกษาของ เยาวลักษณ์ วรณมวง (2544 บทคัดย่อ) ศึกษาความสามารถในการจำพยัญชนะไทยของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ในนักเรียนชั้นเด็กเล็ก จำนวน 6 คน โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร พบว่า ความสามารถในการจำพยัญชนะไทยของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนหลังจากสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ และการศึกษาของ อรรพรรณ นิมตลุง(2545 บทคัดย่อ) ศึกษาการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องการแก้โจทย์ปัญหาการบวกลบ สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับเรียนได้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในกลุ่มตัวอย่าง อายุ 7-13 ปี พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาคณิตศาสตร์สูงกว่าผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ส่วน ลักษณะ พลอยเลื่อมแสง(2545 บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลกระทบของอินเทอร์เน็ต(ซึ่งเป็นองค์ประกอบของคอมพิวเตอร์)ต่อสุขภาพจิตของผู้ใช้ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นการศึกษาเชิงพรรณนาโดยใช้แบบสัมภาษณ์ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาสำคัญที่เกิดกับผู้ใช้ได้แก่ การใช้เวลามากเกินไป ไม่สามารถควบคุมหรือกำหนดเวลาในการเล่นได้ เกิดผล

กระทบต่อสุขภาพทางกายจากการใช้เวลานานและไม่ได้พักผ่อน ผลกระทบต่อความสัมพันธ์กับผู้รอบข้าง ผลต่อการทำงาน อาชีพ กิจกรรมและการเรียน ผลกระทบต่อการแสดงพฤติกรรม

สวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยของพฤติกรรมการเล่นวิดีโอเกมกับพฤติกรรมการปรับตัวนั้น จากการวิจัยของคณะนักวิทยาศาสตร์ชาวสหรัฐอเมริกา (ไทยรัฐ 2546 : 7) ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างนักเล่นเกมที่มีความชำนาญกับบุคคลทั่วไปที่ไม่เคยเล่นเกมในด้านทักษะพื้นฐานการมองเห็นและการสังเกต พบว่า การเล่นเกมประเภทยิงกันรุนแรง เช่น เกมฮาล์ฟ-ไลฟ์และเมดัล ออฟ ฮอนเนอร์ เป็นประจำ จะช่วยฝึกทักษะด้านการมองเห็นและการสังเกตของผู้เล่นได้ ซึ่งจะมีทักษะในการสังเกตรายละเอียดในสิ่งแวดล้อมที่วุ่นวายสับสนและทักษะในด้านการตอบสนองต่อสถานการณ์ได้อย่างรวดเร็ว โดยเฉลี่ยแล้วนักวิจัยพบว่า การเล่นเกมเพียงวันละเล็กน้อย ก็จะสามารถช่วยฝึกฝนทักษะของผู้เล่นได้ ขณะที่งานวิจัยของ ดวงใจ สมานสิน (2539 บทคัดย่อ) และ เทอดศักดิ์ สุมาลัยศักดิ์ (2542 บทคัดย่อ) ศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนประถมศึกษาและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตามลำดับ ระหว่างผู้ที่เล่นวิดีโอเกมและไม่เล่นวิดีโอเกม กลับพบว่า พฤติกรรมก้าวร้าวที่แสดงออกทางกายและทางวาจาของนักเรียนที่เล่นวิดีโอเกมและไม่เล่นวิดีโอเกมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยกลุ่มที่เล่นวิดีโอเกมมีพฤติกรรมก้าวร้าวมากกว่าทั้งทางกายและทางวาจา ซึ่งพฤติกรรมก้าวร้าวที่นับได้ว่าเป็นพฤติกรรมการปรับตัวในทางที่ไม่พึงประสงค์

สรุปได้ว่า ในยุคปัจจุบันนี้ปัจจัยของสื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์และวิดีโอเกมนั้นได้เข้ามามีอิทธิพลต่อชีวิตประจำวันของเราเป็นอย่างมาก ซึ่งให้ทั้งผลดีและผลเสียต่อเด็ก บิดามารดาบางคนครอบครัวยุคปัจจุบันใช้สื่อและเทคโนโลยีดังกล่าวเป็นเสมือนพี่เลี้ยงคอยดูแลบุตรในยามที่ตนเองไม่มีเวลาที่จะเลี้ยงดู ดังนั้นปัจจัยของสื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์และวิดีโอเกมจึงเข้ามามีส่วนสำคัญในบทบาทการส่งเสริมการเล่นของเด็ก มีผลต่อพัฒนาการของเด็ก เช่น พัฒนาการทางร่างกาย ทางอารมณ์ ภาษา สติปัญญาและสังคม ผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรมีการศึกษาถึงปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ และวิดีโอเกม ต่อพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดา และพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงกำหนดให้ปัจจัยของพฤติกรรมในการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์และวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัย เป็นกลุ่มตัวแปรหนึ่งที่น่าจะมีผลกับพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัยและพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย

5 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุมชนเมืองและชนบท

5.1 ลักษณะความแตกต่างระหว่างชุมชนเมืองและชนบท

ในปัจจุบันวิถีชีวิตของคนเรามีความแตกต่างกันมากขึ้นสืบเนื่องจากปัจจัยต่างๆ คือ ภูมิสำเนา ถิ่นที่อยู่อาศัยและที่ตั้งภูมิประเทศ สภาพการประกอบอาชีพและเศรษฐกิจ การอบรมเลี้ยงดูในครอบครัว รวมถึงสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่างกันทำให้เด็กมีความแตกต่างกันทั้งด้านพัฒนาการของร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ทำให้เด็กแต่ละสังคมมีการปรับตัวที่แตกต่างกัน (สมพร ไตยวงศ์ 2541 : 3) ซึ่งลักษณะที่ต่างกันของสังคมเมืองกับสังคมชนบทนั้น เปรียบเทียบได้ดังนี้

ลักษณะทั่วไปของสังคมเมือง

สังคมเมืองหรือเขตเมือง หมายถึง เขตที่มีประชากรอาศัยอยู่กันเป็นจำนวนมาก โดยต้องมีการพึ่งพากันทางเศรษฐกิจ เป็นศูนย์กลางการปกครอง เศรษฐกิจและวัฒนธรรม เทคโนโลยีและวิทยาการก้าวหน้า มีระบบสาธารณูปโภคที่สามารถสนองความต้องการของผู้อยู่อาศัยได้ดี มีที่ประกอบศาสนกิจ ความสัมพันธ์ของบุคคลเป็นแบบทุตยภูมิ เป็นแบบตัวใครตัวมันไม่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิด ติดต่อกันและรู้จักกันตามสภาพมากกว่าการรู้จักเป็นการส่วนตัว มีการแข่งขันกันเพื่อผลประโยชน์ มีการพัฒนาทางเทคโนโลยีและการอุตสาหกรรมอย่างรวดเร็ว ตลอดจนการศึกษา การปกครอง มีการรับเอาวัฒนธรรมจากตะวันตกอย่างรวดเร็วจากความทันสมัยของการสื่อสาร สังคมเมืองมีการพึ่งพากันเพื่อทางเศรษฐกิจ เป็นที่รวมของคนต่างชาติ ต่างศาสนา ต่างวัฒนธรรม จึงมีความคิดที่แตกต่างและหลากหลายขึ้นอยู่กับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ในด้านการดำเนินชีวิตคนเมืองอยู่กันอย่างรีบเร่งขึ้นอยู่กับการทำงาน นอน พักผ่อน จะต้องเป็นไปตามกำหนดเวลา นอกจากนี้สังคมเมืองยังมีสิ่งเย้ายวนล่อใจมากทั้งในด้านวัตถุที่ทันสมัย สิ่งเร้าต่างๆ (จิตนา วาณิชโรตม์ 2540 69-70 , อ้างอิงจาก สุพัตรา สุภาพ 2533 86-87) การที่บิดามารดาต้องรีบเร่งไปทำงานนอกบ้านทำให้ความก้าวหน้าทันสมัยของวัตถุการสื่อสารและเทคโนโลยีต่างๆ เข้ามามีอิทธิพลต่อเด็กและเยาวชนมากขึ้น เด็กๆ จะใช้เวลาส่วนใหญ่ในการดูรายการต่างๆทางโทรทัศน์ วีดีโอ และเล่นเกมต่างๆ จากคอมพิวเตอร์ รวมไปถึงการเปิดข้อมูลต่างๆ ทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งมีข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ให้ความรู้ต่างๆ รวมไปถึงภาพโป๊เรื่อราวที่ลามกอนาจาร (มาตยา สงวนสัตย์ 2541 39) ซึ่งจะมีผลต่อการเรียนรู้ของเด็กๆ ในสังคมเมืองเป็นอย่างยิ่ง

ลักษณะทั่วไปของสังคมชนบท

เขตชนบทเป็นเขตที่มีประชากรอยู่จำนวนน้อยและกระจายกันเป็นหมู่บ้าน ตำบล เป็นสังคมเกษตรกรรม การผลิตเพื่อการกินอยู่ภายในครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจส่วนใหญ่ยากจน เครื่องอำนวยความสะดวกมีน้อย การดำเนินชีวิตยึดถือขนบธรรมเนียมประเพณี มีน้ำใจโอบอ้อมเอื้ออารี ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ทำให้มีไมตรีต่อกัน มีลักษณะความเป็นกันเอง มีความสัมพันธ์กันใกล้ชิด รู้จักกันเป็นการส่วนตัวมากกว่าสังคมเมือง

แม้ว่าสังคมในปัจจุบันจะมีการเปลี่ยนแปลงไปและได้รับอิทธิพลวัฒนธรรมและความเจริญสมัยใหม่เข้ามา แต่ลักษณะความเป็นกันเองนี้ยังมีอยู่เป็นเอกลักษณ์ของชาวชนบทไทย ประเพณีวัฒนธรรมที่ดีงามยังคงได้รับการปฏิบัติเช่น แม่หญิงไทยจะได้รับการยกย่องให้มีสิทธิเท่าเทียมชาย แต่ก็ยังรักษาชนบทประเพณี รักษาพลสรวงตัว ไม่มีเสรีภาพทางเพศเช่นเดียวกับชาวตะวันตก ผู้หญิงมีความอ่อนหวาน อ่อนน้อม ให้เกียรติสามี เป็นแม่บ้านแม่เรือนคอยดูแลเลี้ยงดูบุตร ให้การอบรมสั่งสอน มีความกตัญญูรู้คุณ ให้ความเคารพผู้ใหญ่ ทั้งนี้เป็นผลจากค่านิยมในชนบทที่ยังยึดถือกันอยู่

แต่ในสภาพเศรษฐกิจปัจจุบันที่ต้องแข่งขันกันมากขึ้น ชาวชนบทที่มีฐานะยากจน ต้องดิ้นรนทำงานมากขึ้น แต่จากสภาพแวดล้อมที่ไม่เอื้ออำนวยทำให้ต้องเข้ามาทำงานในเขตชุมชนเมือง ทำให้มารดาไม่มีเวลาที่จะเลี้ยงดูบุตรได้เต็มที่ เด็กขาดผู้ดูแล ทารกมีโอกาสติดนมมารดาน้อยลง บางครอบครัวต้องฝากเด็กเล็กไว้ก่อนเรียนไว้กับคนชรา หรือคนข้างบ้าน เด็กเล็กต้องเล่นตามลำพังหรือกับเด็กอื่นๆ โดยไม่มีผู้คอยดูแลที่เหมาะสม ทำให้เกิดปัญหาพัฒนาการของเด็กล่าช้าเด็กอาจมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไป (วันเพ็ญ พิศาลพงศ์ 2536 220)

5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุมชนเมืองและชนบทกับพฤติกรรมกำพร้า

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรหรือปัจจัยอื่นที่อยู่อาศัยในเขตเมืองและชนบทที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมกำพร้าด้านต่างๆ นั้น มีงานวิจัยในองค์ประกอบด้านการคิดการอนุรักษ์ซึ่งเป็นองค์ประกอบย่อยของพฤติกรรมกำพร้าด้านสติปัญญา ซึ่งการศึกษาของ อรณัฐ หลิมประเสริฐ(2520 บทคัดย่อ) ศึกษาเปรียบเทียบเด็กในเมืองและชนบทเกี่ยวกับพัฒนาการของสิ่งกีดขวางในเรื่องการอนุรักษ์ความยาวและปริมาตรกับการอบรมเลี้ยงดู โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-7 โรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร และนักเรียนโรงเรียนในเขตชนบทจังหวัดสมุทรสาคร พบว่า เด็กนักเรียนในเมืองและชนบท มีความแตกต่างกันในเรื่องสิ่งกีดขวางด้านการอนุรักษ์ ความยาวและปริมาตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนการศึกษาของ สมเกียรติ ทิพย์ทัศน์ (2521 บทคัดย่อ) ศึกษาเปรียบเทียบพัฒนาการเด็กในเมืองและชนบทในเรื่องความคิดในขั้นปฏิบัติการด้านนามธรรมและสิ่งกีดขวางด้านความน่าจะเป็น โดยศึกษากับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น โรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร และในชนบทจังหวัดปทุมธานี พบว่า ความคิดด้านการนำมารวมกันของเด็กในสังคมเมืองสูงกว่าสังคมชนบทที่มีระดับอายุเท่ากัน ในระหว่าง 13-15 ปี และความคิดด้านสิ่งกีดขวางด้านความน่าจะเป็นของเด็กนักเรียนเพิ่มขึ้นตามระดับอายุทั้ง 2 กลุ่ม แต่พบว่าเป็นเมืองสูงกว่าชนบท ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สุรินทร์ ผลกล้วย(2524 บทคัดย่อ) พบว่า การพัฒนาการคิดหาเหตุผลตามหลักตรรกศาสตร์ในขั้นการปฏิบัติการด้วยนามธรรมของเด็กในเมืองสูงกว่าเด็กในชนบทที่ระดับอายุ 11-12 ปี และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของเด็กในเมืองสูงกว่าเด็กในชนบทที่ระดับอายุ 11-14 ปีและ 15-16 ปี ซึ่งต่างจากการศึกษาของ ศุภชัย ดันศิริ(2520 บทคัดย่อ) ศึกษาเปรียบเทียบพัฒนาการความคิดรวบยอดของเด็กนักเรียนในเมืองและเด็กนักเรียนในชนบท ในด้านการจำแนกสิ่งของโดยอาศัยสีและรูปร่าง โดยศึกษากับนักเรียนที่มีอายุตั้งแต่ 6-12 ปี พบว่า นักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนในเมืองและในชนบทไม่มีความแตกต่างกันในการจำแนกสิ่งของโดยอาศัยสีและรูปร่าง สำหรับการศึกษาค้นคว้าทางภาษานั้น จินตนา เนียมเปีย(2522 บทคัดย่อ) ศึกษาพัฒนาการทางภาษาด้านจำนวนถ้อยคำและความซับซ้อนของประโยคของเด็กก่อนวัยเรียน โดยเปรียบเทียบพัฒนาการทางภาษาของเด็กก่อนวัยเรียนที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยในเมืองและชนบท พบว่า เด็กที่อยู่ในเมืองมีพัฒนาการทางภาษามากกว่าเด็กในชนบท นอกจากนี้มีการศึกษาพัฒนาการทางสังคมของวัยรุ่น ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการกำพร้า นั้น จิตนา วาณิชโรจน์(2540 บทคัดย่อ) พบว่า วัยรุ่นที่มีภูมิลำเนาในเขตเมืองและชนบทมีพัฒนาการทางสังคมไม่แตกต่างกัน

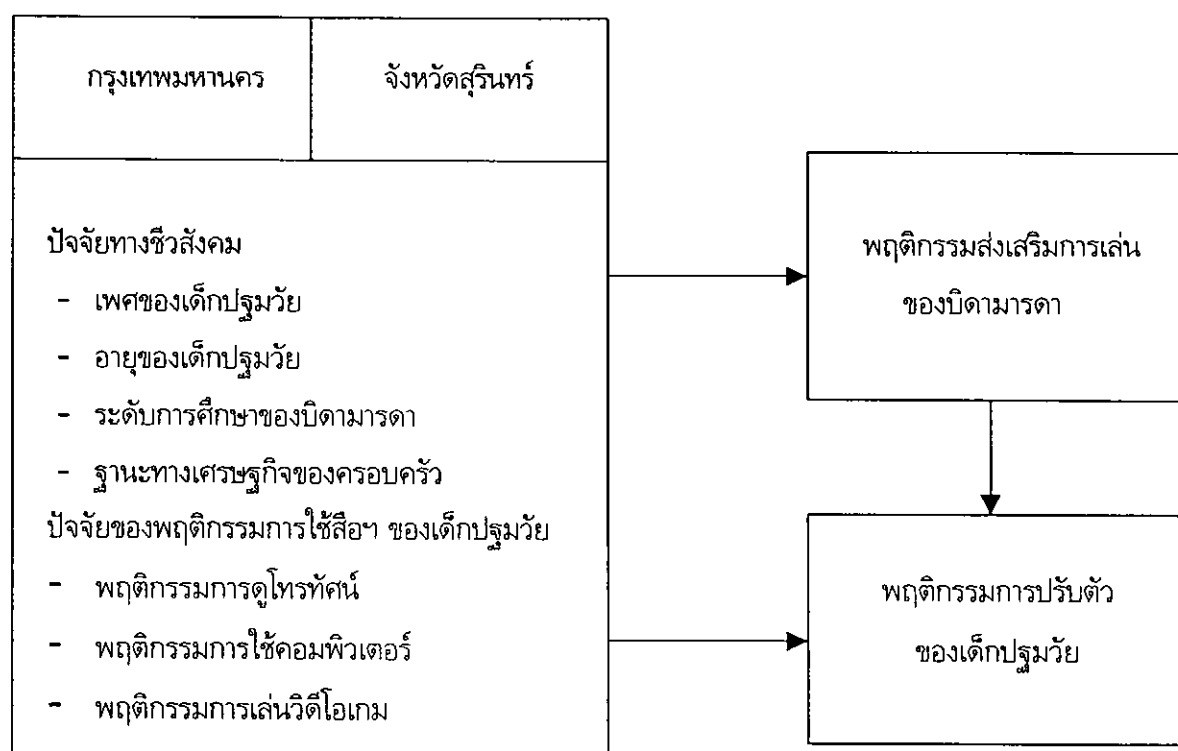
จากงานวิจัยข้างต้นนั้น จะเห็นว่าปัจจัยของถิ่นที่อยู่อาศัยมีความเกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางด้านต่างๆ ของเด็ก เช่น ด้านความคิด สติปัญญา ภาษา เป็นต้น ซึ่งในแต่ละชุมชนจะมีสภาพแวดล้อม สังคมเศรษฐกิจ วัฒนธรรม ความเจริญของเทคโนโลยีที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาตัวแปรอื่นที่อยู่อาศัยของกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกันระหว่างชุมชนเมืองและชุมชนชนบทคือ กรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ตามลำดับ ซึ่งคาดว่าพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาและพฤติกรรมกำพร้าของเด็กปฐมวัยจะแตกต่างกัน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะพบว่า การเล่นของเด็กนั้นมีความสำคัญต่อการพัฒนาการทางด้านต่างๆ ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา เป็นต้น ซึ่งเด็กจะได้รับการส่งเสริมการเล่นอย่างเหมาะสมนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยเหล่านี้คือ เพศ อายุ สุขภาพของเด็ก ความพร้อมของกล้ามเนื้อ ชนิดของของเล่น

เวลาหรือโอกาสที่เด็กจะได้เล่น รวมทั้งฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว อาชีพและระดับการศึกษาของบิดามารดา สภาพสังคมและวัฒนธรรมต่างๆ รวมถึงความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีในการสื่อสาร เช่น โทรศัพท์ เครื่องกลไก คอมพิวเตอร์และวิดีโอเกมต่างๆ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้จะมีความแตกต่างกันในแต่ละสภาพสังคมหรือชุมชน ส่งผลให้การส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาต่อการเล่นของเด็กแตกต่างกันไป และพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กจึงน่าจะแตกต่างกัน ทั้งนี้พฤติกรรมการปรับตัวนั้นขึ้นอยู่กับสถานการณ์เฉพาะอย่างและอิทธิพลของวัฒนธรรมต่างๆ ตามสภาพสังคมและเศรษฐกิจของแต่ละชุมชน

แต่จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่พบว่าศึกษาพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยเพียงด้านใดด้านหนึ่ง เช่น ด้านร่างกาย การเคลื่อนไหว การช่วยเหลือตนเอง ด้านความคิด การรับรู้ สติปัญญา ด้านภาษา และสังคม เป็นต้น ถ้าเราจะพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการที่ดีเพื่อการปรับตัวที่ดีสามารถอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขนั้น เด็กปฐมวัยควรได้รับการส่งเสริมพัฒนาการในทุกๆ ด้าน ซึ่งการเล่นนั้นถือได้ว่าเป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยให้เด็กเรียนรู้สิ่งต่างๆ บิดามารดาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการส่งเสริมการเล่นของเด็ก ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาที่จะมีผลต่อพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดของแอร์สัน ประกอบด้วย 4 ด้านหลัก และ 3 ด้านย่อย คือ ด้านการเคลื่อนไหว การช่วยเหลือตนเอง ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคลและด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย ซึ่งมี 3 ด้านย่อยได้แก่ การแสดงออกทางภาษา การรับรู้ และการเขียนขั้นพื้นฐาน โดยศึกษาถึงปัจจัยทางชีวสังคม เช่น เพศ อายุของเด็กปฐมวัย ระดับการศึกษาของบิดามารดา และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และศึกษาปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ และวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัย ที่คาดว่าจะมีผลต่อพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาและพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยทั้งกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยในเขตกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ ทั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับบิดามารดา ผู้ปกครอง ครู หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย ได้ตระหนักถึงความสำคัญและมีการส่งเสริมการเล่น ช่วยส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยอย่างเหมาะสม เพื่อช่วยให้เด็กมีพฤติกรรมปรับตัวที่ดีต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1 บิดามารดาของเด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัยสูงกว่าบิดามารดาของเด็กปฐมวัยจังหวัดสุรินทร์ ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยเมื่อจำแนกตามปัจจัยทางชีวสังคมและปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ และวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัย

2 เด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านสูงกว่าเด็กปฐมวัยจังหวัดสุรินทร์ ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยเมื่อจำแนกตามปัจจัยทางชีวสังคมและปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ และวิดีโอเกม

3 เด็กปฐมวัยในแต่ละถิ่นที่อยู่คือ กรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ ที่มีปัจจัยทางชีวสังคมและปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ และวิดีโอเกมแตกต่างกัน มีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัยแตกต่างกัน โดยที่

3.1 บิดามารดาของเด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัยเพศหญิงและเพศชายแตกต่างกัน

3 2 บิดามารดาของเด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัยตามระดับอายุของเด็กปฐมวัย แตกต่างกัน

3 3 บิดามารดาของเด็กปฐมวัยที่มีระดับการศึกษาสูงกว่า มีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัยสูงกว่าบิดามารดาของเด็กปฐมวัยที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า

3 4 บิดามารดาของเด็กปฐมวัยที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูงกว่า มีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัยสูงกว่าบิดามารดาของเด็กปฐมวัยที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำกว่า

3 5 เด็กปฐมวัยที่มีพฤติกรรมการดูโทรทัศน์ การใช้คอมพิวเตอร์ และการเล่นวิดีโอเกมแตกต่างกัน บิดามารดามีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัยแตกต่างกัน

4 เด็กปฐมวัยในแต่ละถิ่นที่อยู่คือ กรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ที่มีปัจจัยทางชีวสังคมและปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ และวิดีโอเกมแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการปรับตัวทั้งด้านรวมและรายด้านแตกต่างกัน โดยที่

4 1 เด็กปฐมวัยเพศหญิงมีพฤติกรรมการปรับตัวสูงกว่าเด็กปฐมวัยเพศชาย

4 2 เด็กปฐมวัยที่มีอายุมากกว่า มีพฤติกรรมการปรับตัวสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่มีอายุน้อยกว่า

4 3 เด็กปฐมวัยที่บิดามารดามีระดับการศึกษาสูงกว่า มีพฤติกรรมการปรับตัวดีกว่าเด็กปฐมวัยที่บิดามารดามีระดับการศึกษาต่ำกว่า

4 4 เด็กปฐมวัยที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูงกว่า มีพฤติกรรมการปรับตัวดีกว่าเด็กปฐมวัยที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำกว่า

4 5 เด็กปฐมวัยที่มีปัจจัยของพฤติกรรมการดูโทรทัศน์ การใช้คอมพิวเตอร์ และการเล่นวิดีโอเกมแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการปรับตัวแตกต่างกัน

5 พฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัย กับพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย มีความสัมพันธ์กันทางบวก ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัยและพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยที่กำลังศึกษาในโรงเรียนเขตกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนที่มีอายุตั้งแต่ 4 - 7 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาล 1 และอนุบาล 2 โรงเรียนในกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 42,501 คน โดยแบ่งเป็นนักเรียนในกรุงเทพมหานคร จำนวน 4,979 คน และจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 37,522 คน และบิดามารดาของนักเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนที่มีอายุตั้งแต่ 4 - 7 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาล 1 และอนุบาล 2 โรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 766 คน โดยแบ่งเป็นนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 370 คน และนักเรียนในจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 396 คน และบิดามารดาของนักเรียน

ซึ่งกลุ่มตัวอย่างได้จากการกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามตารางประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยให้ความคลาดเคลื่อนได้ 5% (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ 2540 : 284) และการสุ่มหลายขั้นตอน(Multistage Random Sampling) ตามวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างของ พวงรัตน์ ทวีรัตน์(2540 : 89-90) โดยมีขั้นตอนการสุ่มดังนี้

ขั้นที่ 1 การสุ่มกลุ่มตัวอย่างนักเรียนอนุบาลและบิดามารดาในระดับเขตการศึกษาของกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ โดยการสุ่มอย่างง่าย มาจังหวัดละ 1 เขตการศึกษา ดังนี้

กรุงเทพมหานคร มี 3 เขตการศึกษา สุ่มมา 1 เขตการศึกษา คือ เขตการศึกษา 1 มี 12 เขตพื้นที่ ประกอบด้วย เขตพระนคร เขตดุสิต เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย เขตยานนาวา เขตสัมพันธวงศ์ เขตพญาไท เขตสาทร เขตบางซื่อ เขตคลองเตย เขตราชเทวี เขตดินแดง และเขตวัฒนา

จังหวัดสุรินทร์ มี 3 เขตการศึกษา สุ่มมา 1 เขตการศึกษา คือ เขตการศึกษา 1 มี 6 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอเมือง อำเภอเขวาสินรินทร์ อำเภอจอมพระ อำเภอลำดวน อำเภอสำโรงทาบและอำเภอกีรขรภูมิ

ขั้นที่ 2 การสุ่มกลุ่มตัวอย่างนักเรียนอนุบาลและปิตามารดาในระดับเขตพื้นที่ของกรุงเทพมหานครและระดับอำเภอของจังหวัดสุรินทร์ โดยการสุ่มอย่างง่าย จากกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มในขั้นที่ 1 สุ่มเขตพื้นที่ของกรุงเทพมหานคร มา 5 เขตพื้นที่จาก 12 เขต และสุ่มอำเภอของจังหวัดสุรินทร์ มา 3 อำเภอจาก 6 อำเภอ

กรุงเทพมหานคร ได้แก่ เขตดุสิต เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย เขตสาทร เขตคลองเตย และเขตราชเทวี

จังหวัดสุรินทร์ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอจอมพระ และอำเภอลำดวน

ขั้นที่ 3 การสุ่มกลุ่มตัวอย่างนักเรียนอนุบาลและปิตามารดาในระดับโรงเรียน โดยการสุ่มอย่างง่ายจากเขตพื้นที่ของกรุงเทพ มหานครและอำเภอของจังหวัดสุรินทร์ที่สุ่มในขั้นที่ 2 โดยในกรุงเทพมหานคร สุ่มโรงเรียนจากแต่ละเขตพื้นที่ 5 เขตพื้นที่ ได้จำนวน 5 โรง และจังหวัดสุรินทร์ สุ่มโรงเรียนมาจากแต่ละอำเภอ 3 อำเภอ ได้จำนวนประมาณ 9 โรง เพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามต้องการ

กรุงเทพมหานคร ได้แก่ โรงเรียนวัดโบสถ์ โรงเรียนวัดพลับพลาชัย โรงเรียนทุ่งมหาเมฆ โรงเรียนดาราคาม และโรงเรียนพญาไท

จังหวัดสุรินทร์ ได้แก่ โรงเรียนบ้านท่าสว่าง โรงเรียนหนองโตง(สุรวิทยาคม) โรงเรียนบ้านโคกเมือง โรงเรียนบ้านกันแสง โรงเรียนบ้านเมืองสิงห์ โรงเรียนลุ่มระวีวิทยา โรงเรียนบ้านกันโจรง โรงเรียนบ้านภูมิสีตัง และโรงเรียนบ้านอุโลก

ขั้นที่ 4 การสุ่มกลุ่มตัวอย่างนักเรียนอนุบาลและปิตามารดาตามระดับชั้นของนักเรียนโดยการสุ่มอย่างง่ายจากโรงเรียนที่สุ่มในขั้นที่ 3 โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นอนุบาล 1 และ 2 มาระดับชั้นละ 1 ห้อง และผู้วิจัยจะเลือกเจาะจงชั้นอนุบาล 1 และ 2 ถ้าหากโรงเรียนแห่งใดมีชั้นอนุบาล 1 และ 2 เพียงชั้นละ 1 ห้อง เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างนักเรียนอนุบาลและปิตามารดาจากโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร จำนวน 370 คน และจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 396 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 766 คน

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลและนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ พบว่า ข้อมูลที่มีความสมบูรณ์สามารถนำมาวิเคราะห์ได้นั้น มีจำนวนทั้งหมด 552 คน โดยแบ่งเป็นในกรุงเทพมหานคร จำนวน 262 คน คิดเป็น 70.81 % ของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ และจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 290 คน คิดเป็น 73.23 % ของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลรายละเอียดส่วนตัว ปัจจัยทางชีวสังคม และปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์และวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัย

ตอนที่ 2 แบบสอบถามพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของปิตามารดาของเด็กปฐมวัย

ตอนที่ 3 แบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย

ลักษณะแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลรายละเอียดส่วนตัว ปัจจัยชีวิตสังคมและปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ และวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัย เป็นข้อมูลส่วนตัวของเด็กปฐมวัยเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับชั้นเรียน ดินที่อยู่อาศัย และข้อมูลบิดาหรือมารดา เกี่ยวกับระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และข้อมูล พฤติกรรมการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ และวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัย ซึ่งผู้วิจัยสร้างข้อคำถามโดยศึกษาจาก เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตัวอย่างแบบสอบถามพฤติกรรมการใช้โทรทัศน์ การใช้คอมพิวเตอร์และวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัย ดังนี้

- 0 โดยเฉลี่ยลูกของท่านใช้เวลาในการดูโทรทัศน์ ประมาณ ชั่วโมงต่อสัปดาห์
 00 โดยเฉลี่ยลูกของท่านใช้เวลาในการใช้คอมพิวเตอร์ ประมาณ ชั่วโมงต่อสัปดาห์
 000 โดยเฉลี่ยลูกของท่านใช้เวลาในการเล่นวิดีโอเกม ประมาณ ชั่วโมงต่อสัปดาห์

ตอนที่ 2 แบบสอบถามพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัย

เป็นแบบสอบถามถึงพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัย ตามนิยามปฏิบัติการ ซึ่ง ผู้วิจัยและจารุณี ป้องพาล(2548) สร้างขึ้นโดยการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาสร้างเป็น แบบสอบถามจำนวน 73 ข้อ แบ่งคำถามเป็นเชิงบวกและเชิงลบ เป็นข้อคำถามแบบมาตราประเมินค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ ปฏิบัติเป็นประจำ ปฏิบัติบ่อยครั้ง ปฏิบัติบางครั้ง ปฏิบัติน้อยครั้ง ไม่เคยปฏิบัติ แล้ว ให้นำไปหาคุณภาพของเครื่องมือด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญแล้วนำมาปรับปรุงและหาความเชื่อมั่น ซึ่งได้แบบสอบถามทั้งสิ้น 45 ข้อ มีลักษณะดังนี้(โดยให้ผู้ตอบอ่านข้อวัดแต่ละข้อแล้วพิจารณาว่าพฤติกรรมดังกล่าว บิดาหรือมารดาปฏิบัติมากน้อยเพียงใด โดยขีดเครื่องหมายถูก(✓) ในช่องที่เลือก)

ลักษณะแบบสอบถามพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัย

ตัวอย่างแบบวัด

ข้อที่	พฤติกรรม	ปฏิบัติ ประจำ	ปฏิบัติ บ่อยครั้ง	ปฏิบัติ บางครั้ง	ปฏิบัติ น้อยครั้ง	ไม่เคย ปฏิบัติ
0)	ด้านการจัดหาของเล่น (เชิงบวก) ท่านจัดหาของเล่นให้ลูก เช่น สี ดินน้ำมัน ดินสอ กระดาษ เป็นต้น					
00)	(เชิงลบ) ท่านจัดหาของเล่นให้ลูก โดยลืม คิดไปว่าลูกสามารถเล่นได้หรือไม่					
0)	ด้านการจัดสภาพแวดล้อม (เชิงบวก) ท่านเปิดโอกาสให้ลูกได้เล่นกับ เพื่อนวัยเดียวกัน					

ข้อที่	พฤติกรรม	ปฏิบัติ ประจำ	ปฏิบัติ บ่อยครั้ง	ปฏิบัติ บางครั้ง	ปฏิบัติ น้อยครั้ง	ไม่เคย ปฏิบัติ
00)	(เชิงลบ) ท่านไม่ให้ลูกของท่านเล่นกับเด็ก เพศตรงข้าม					
0)	กำหนดกฎกติกาในการเล่น (เชิงบวก) ท่านให้ลูกมีส่วนร่วมในการ กำหนดกฎกติกาการเล่น					
0)	การร่วมกิจกรรมการเล่น (เชิงบวก) แม้ว่าท่านมีงานต้องทำ แต่ท่าน ก็พยายามหาเวลาเล่นกับลูก					

เกณฑ์การให้คะแนน กำหนดไว้ 2 กรณี

กรณีที่ 1 ข้อความที่มีความหมายเชิงบวก

คำตอบ ปฏิบัติเป็นประจำ ให้ 5 คะแนน
 ปฏิบัติบ่อยครั้ง ให้ 4 คะแนน
 ปฏิบัติบางครั้ง ให้ 3 คะแนน
 ปฏิบัติน้อยครั้ง ให้ 2 คะแนน
 ไม่เคยปฏิบัติเลย ให้ 1 คะแนน

กรณีที่ 2 ข้อความที่มีความหมายเชิงลบ

คำตอบ ปฏิบัติเป็นประจำ ให้ 1 คะแนน
 ปฏิบัติบ่อยครั้ง ให้ 2 คะแนน
 ปฏิบัติบางครั้ง ให้ 3 คะแนน
 ปฏิบัติน้อยครั้ง ให้ 4 คะแนน
 ไม่เคยปฏิบัติเลย ให้ 5 คะแนน

คะแนนของแบบสอบถามพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัย มีค่าตั้งแต่ 45 - 225

ตอนที่ 3 แบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย สร้างขึ้นตามแนวคิดของ แพตตี แอล แฮร์สัน โดยพิศสมัย อรทัย(2540) ซึ่งสร้างขึ้นตามนิยามปฏิบัติการ โดยมีลักษณะเป็นแบบสอบถามบิดาหรือมารดาเกี่ยวกับพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ซึ่งแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวโดย พิศสมัย อรทัย(2540) ประกอบด้วย ข้อวัด (Items) 147 ข้อ ซึ่งวัดด้านหลัก 4 ด้านและวัดด้านย่อย 3 ด้าน ดังนี้

- 1 ด้านการช่วยเหลือตนเอง จำนวน 28 ข้อ
- 2 ด้านการเคลื่อนไหว จำนวน 21 ข้อ

3 ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล	จำนวน	25	ข้อ
4 ด้านสติปัญญาและการสื่อความหมาย	จำนวน	73	ข้อ แบ่งเป็น
4.1 ด้านการแสดงออกทางภาษา	จำนวน	33	ข้อ
4.2 ด้านการรับรู้ทางภาษา	จำนวน	11	ข้อ
4.3 ด้านการเขียนขั้นพื้นฐาน	จำนวน	29	ข้อ

ซึ่งเป็นแบบสอบถามประเมินโดยให้บิดาหรือมารดา พิจารณาว่าเด็กสามารถที่จะกระทำพฤติกรรมในแต่ละข้อวัดได้หรือไม่ แล้วประเมินความสามารถของเด็กตามเกณฑ์การให้คะแนน

ลักษณะแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย

มีลักษณะเป็นแบบสอบถามบิดาหรือมารดา เกี่ยวกับพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยตามด้านหลัก 4 ด้าน และด้านย่อย 3 ด้านของพฤติกรรมการปรับตัวตามนิยามปฏิบัติการที่กำหนด โดยให้บิดาหรือมารดา พิจารณาว่าเด็กปฐมวัยสามารถที่จะกระทำพฤติกรรมในแต่ละข้อวัด(Item)ได้หรือไม่ และประเมินความสามารถในการกระทำพฤติกรรมของเด็กปฐมวัยตามเกณฑ์การให้คะแนน

วิธีการตอบแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัย

ให้ผู้ตอบอ่านข้อวัดแต่ละข้อ แล้วพิจารณาว่าเด็กที่ได้รับการประเมินมีความสามารถที่จะกระทำพฤติกรรมในแต่ละข้อวัดได้หรือไม่ แล้วเลือกขีดเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องระดับของความสามารถของเด็ก ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างแบบวัด

ข้อที่	พฤติกรรมของเด็ก	ทำได้	ทำไม่ได้	เหตุผลที่ทำไม่ได้หรือคำอธิบายเพิ่มเติม
0)	การช่วยเหลือตนเอง			
00)	ดื่มน้ำจากแก้วได้เอง โดยไม่หก			
00)	ใช้ช้อนตักอาหารกินเอง (โดยไม่หก)			
0)	การเคลื่อนไหว			
00)	เปิด-ปิดฝาจุกเกลียวได้			
00)	โยนลูกบอลให้เพื่อนรับได้			
0)	สัมพันธภาพระหว่างบุคคล			
00)	บอกได้ว่าชอบเพื่อนคนใดมากกว่าคนใด			
00)	รู้จักใช้วิธีการทำให้ผู้อื่นถูกใจ พอใจ เช่น พุดจาไพเราะ พยายามช่วยเหลืองานบ้าน เป็นต้น			

ข้อที่	พฤติกรรมของเด็ก	ทำได้	ทำไม่ได้	เหตุผลที่ทำไม่ได้หรือคำอธิบายเพิ่มเติม
0)	สติปัญญา/การสื่อความหมาย การแสดงออกทางภาษา ใช้สรรพนามแทนตัว เช่น เรา เค้า หนู ฉัน แทนใช้ ชื่อได้			
0)	การรับรู้ ตั้งใจฟัง/สนใจเรื่องที่ผู้ใหญ่เล่า ได้อย่างน้อย 5 นาที			
0)	การเขียนขั้นพื้นฐาน ลากเส้นตรงตามแนวตั้งได้(เอียงไม่มากกว่า 30 องศา) ได้			

เกณฑ์การให้คะแนน

ถ้าเด็กกระทำพฤติกรรมนั้นๆ ได้ ให้ 1 คะแนน

ถ้าเด็กกระทำพฤติกรรมนั้นๆ ไม่ได้ ให้ 0 คะแนน

คะแนนของแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย มีค่าตั้งแต่ 0 - 147

ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้าง และปรับปรุงเครื่องมือ โดยมีขั้นตอนดังนี้

1 แบบสอบถามพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัย

1 ผู้วิจัยและจารุณี ป้องพาล(2548) ศึกษา แนวคิด ทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเล่นพฤติกรรมส่งเสริมการเล่น เพื่อนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถามในแบบสอบถามให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง

2 นำแบบสอบถามที่สร้างและปรับปรุงแล้วไปตรวจสอบหาคุณภาพของเครื่องมือด้วยวิธีดังนี้

2.1 หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา(Content Validity) โดยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปขอความอนุเคราะห์จากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหาของข้อวัดแต่ละข้อ ตรวจสอบความชัดเจน ความเหมาะสมของภาษา จากนั้นผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม

2.2 นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา คือ นักเรียนและบิดามารดาของเด็กปฐมวัยโรงเรียนวัดใหม่ช่องลม กรุงเทพมหานคร สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 32 คน แล้วนำผลที่ได้มา

วิเคราะห์หาความเชื่อมั่น(Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา(α -Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 7114

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามชุดดังกล่าวนี้มาปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาได้แบบสอบถาม จำนวน 65 ข้อ นำไปตรวจสอบหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาอีกครั้ง โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ได้ข้อคำถามทั้งสิ้น 75 ข้อ แล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา คือ ในกรุงเทพมหานคร ได้แก่ นักเรียนและบิดามารดาของเด็กปฐมวัยของโรงเรียนวัดอุทัยธาราม จำนวน 30 คน และจังหวัดสุรินทร์ ได้แก่ โรงเรียนบ้านเพี้ยราม จำนวน 48 คน สังกัดสำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น(Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา(α -Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของกรุงเทพมหานคร เท่ากับ 9379 และค่าความเชื่อมั่นของจังหวัดสุรินทร์ เท่ากับ 9557

เพื่อยืนยันคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยนำไปหาความเชื่อมั่นกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาอีกครั้ง โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา(α -Coefficient) ในกลุ่มตัวอย่างเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 262 คน และจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 290 คน พบว่า ได้ค่าความเชื่อมั่นของกรุงเทพมหานคร เท่ากับ 9078 และค่าความเชื่อมั่นของจังหวัดสุรินทร์ เท่ากับ 9205

2 แบบวัดพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามแนวคิดของ แพตติ แอล แฮร์สัน โดย พิศมัย อรทัย(2540) สร้างขึ้นตามนิยามปฏิบัติการ ประกอบด้วยข้อวัดทั้งสิ้น 147 ข้อ ซึ่งวัดด้านหลักต่างๆ คือ

1 ด้านการช่วยเหลือตนเอง	จำนวน 28 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1-28
2 ด้านการเคลื่อนไหว	จำนวน 21 ข้อ ได้แก่ ข้อ 29-49
3 ด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล	จำนวน 25 ข้อ ได้แก่ ข้อ 50-74
4 ด้านสติปัญญาและการสื่อความหมาย	จำนวน 73 ข้อ ได้แก่ ข้อ 75-147
4.1 ด้านการแสดงออกทางภาษา	จำนวน 33 ข้อ ได้แก่ ข้อ 75-107
4.2 ด้านการรับรู้ทางภาษา	จำนวน 11 ข้อ ได้แก่ ข้อ 108-118
4.3 ด้านการเขียนขั้นพื้นฐาน	จำนวน 29 ข้อ ได้แก่ ข้อ 119-147

ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัด พิศมัย อรทัย(2540)ได้ตรวจสอบความเชื่อมั่นแบบ KR-20 ของพฤติกรรมกรรมการปรับตัวด้านหลัก ด้านย่อยและด้านรวมของเด็กปฐมวัยในระดับอายุ 4-5 ปีและ 5-6 ปี ดังนี้

พฤติกรรมกรรมการปรับตัวทั้งฉบับ	มีค่าความเชื่อมั่น = 9445 และ 9258
ด้านการช่วยเหลือตนเอง	มีค่าความเชื่อมั่น = 7800 และ 7059
ด้านการเคลื่อนไหว	มีค่าความเชื่อมั่น = 7421 และ 6778
ด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล	มีค่าความเชื่อมั่น = 8051 และ 7342
ด้านสติปัญญา/สื่อความหมาย	มีค่าความเชื่อมั่น = 9334 และ 9194

การแสดงออกทางภาษา	มีค่าความเชื่อมั่น = 8406 และ 8045
การรับรู้ทางภาษา	มีค่าความเชื่อมั่น = 7149 และ 7101
การเขียนขั้นพื้นฐาน	มีค่าความเชื่อมั่น = 9356 และ 8942

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะได้นำแบบสอบถามวัดพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ไปหาคุณภาพของเครื่องมือด้านความเชื่อมั่นกับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษาอีกครั้ง คือ เด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานคร จำนวน 262 คน และจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 290 คน โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา(α -Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นดังนี้

พฤติกรรมการปรับตัว	กรุงเทพมหานคร			สุรินทร์		
	4-5 ปี	5+ปี - 6 ปี	6+ปี - 7 ปี	4-5 ปี	5+ปี - 6 ปี	6+ปี - 7 ปี
พฤติกรรมการปรับตัวทั้งฉบับ	9392	9229	9295	9393	9567	9447
ด้านการช่วยเหลือตนเอง	7621	7130	7515	8312	7458	7656
ด้านการเคลื่อนไหว	7841	7190	7607	7603	7864	8235
ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล	7373	6527	8419	8075	8495	7181
ด้านสติปัญญา/สื่อความหมาย	9200	8995	9083	9002	9406	9811
การแสดงออกทางภาษา	8381	8197	8194	8416	8843	8701
การรับรู้ทางภาษา	7527	4429	3088	7660	7667	6545
การเขียนขั้นพื้นฐาน	9088	8890	9076	8528	9215	8721

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีดังนี้ คือ

- 1 ขออนุญาตแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 14 โรงเรียน โดยแบ่งเป็นโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร 5 โรงเรียน และจังหวัดสุรินทร์ 9 โรงเรียน
- 2 ติดต่อโรงเรียนที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาตผู้บริหารโรงเรียนในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3 การเก็บรวบรวมข้อมูล นัดหมายวัน เวลา กับผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้ที่เป็นตัวแทนผู้บริหารที่ได้ติดต่อไว้ เพื่อนำแบบสอบถามไปให้ทางโรงเรียนทำการเก็บรวบรวมข้อมูลให้ และนัดหมายวัน เวลา ในการกลับไปรับแบบสอบถาม
- 4 กลับไปเก็บข้อมูลจากโรงเรียนที่ทำการนัดหมายไว้แล้ว
- 5 นำข้อมูลที่มีความสมบูรณ์ครบถ้วน มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ของเครื่องมือแล้วนำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Science) ดังนี้

1 คำนวณค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่

- ค่าเฉลี่ย (Mean)
- ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2 คำนวณค่าสถิติเพื่อการทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

2.1 การทดสอบสมมติฐานข้อ 1 และ 2 การใช้สถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัยและคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยตามลำดับ ระหว่างเด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยจาแนกตามปัจจัยทางชีวสังคมและปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์และวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัย โดยใช้สถิติ t-test

2.2 การทดสอบสมมติฐานข้อ 3 และ 4 การใช้สถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัยและคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยในแต่ละถิ่นที่อยู่ คือ กรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ที่มีความแตกต่างกันตามปัจจัยทางชีวสังคมและปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์และวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัย โดยใช้สถิติ t-test ในตัวแปรที่เป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ ตัวแปรเพศ พฤติกรรมการใช้คอมพิวเตอร์ และพฤติกรรมการเล่นวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัย

2.3 การทดสอบสมมติฐานข้อ 3 และ 4 การใช้สถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัยและคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยในแต่ละถิ่นที่อยู่ คือ กรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ที่มีความแตกต่างกันตามปัจจัยทางชีวสังคมและปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์และวิดีโอเกม โดยใช้สถิติ F-test วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว(One-way Analysis of Variance) ในตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม ได้แก่ อายุของเด็กปฐมวัย ระดับการศึกษาของบิดามารดา ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และปัจจัยของพฤติกรรมการดูโทรทัศน์ และถ้าหากการทดสอบค่าเอฟ (F-test) พบว่ามีความแตกต่างกันระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยจะทำการทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ตามหลังค่าเอฟ (Post Hoc) ด้วยวิธีการทดสอบของ Tukeys HSD (Honestly Significance Difference) เพื่อให้ทราบว่ามีตัวแปรอิสระกลุ่มใดที่แตกต่างกัน

2.4 การทดสอบสมมติฐานข้อ 5 เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัยกับพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product - moment coefficient correlation)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ได้ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 1 และ 2 และบิดามารดาของนักเรียน ประจำภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2547 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยแบ่งเป็น เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 262 คน และจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 290 คน จำนวนรวมทั้งสิ้น 552 คน วิเคราะห์สถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/ SPSS 11.0 for Windows ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเสนอเป็น 7 ตอน ตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างทั้งในเขตกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัยระหว่างกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์ ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย เมื่อจำแนกตามปัจจัยทางชีวสังคมและปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ และวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัย

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านของเด็กปฐมวัยระหว่างกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์ ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย เมื่อจำแนกตามปัจจัยทางชีวสังคมและปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ และวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัย

ตอนที่ 4 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัย ในแต่ละถิ่นที่อยู่ คือ กรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ ที่มีปัจจัยทางชีวสังคมและปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ และวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัยแตกต่างกัน

ตอนที่ 5 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านของเด็กปฐมวัยในแต่ละถิ่นที่อยู่ คือ กรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ ที่มีปัจจัยทางชีวสังคมและปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ และวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัยแตกต่างกัน

ตอนที่ 6 การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัยกับพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์

ตอนที่ 7 สรุปภาพรวมของผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการตีความหมายและการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย(Mean)

S D	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน(Standard Deviation)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณา ใน t - distribution
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณา ใน F - distribution
p	แทน	ค่าของระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ
r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์(Correlation)
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างทั้งในเขตกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 1 และ 2 และบิดามารดาของเด็กปฐมวัย ประจําภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2547 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งสิ้น 552 คน โดยแบ่งเป็น ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 262 คน และจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 290 คน ซึ่งข้อมูลส่วนบุคคลจำแนกตามปัจจัยทางชีวสังคมและปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ และวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัย ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของเด็กนักเรียนชั้นอนุบาล 1 และ 2 และบิดามารดาของเด็กปฐมวัย ในเขตกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ จำแนกตามปัจจัยทางชีวสังคมและปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ และวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัย

ตัวแปรที่ศึกษา	กรุงเทพมหานคร		สุรินทร์		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ปัจจัยทางชีวสังคม						
1 เพศของเด็กปฐมวัย						
- ชาย	141	53.80	156	53.80	297	53.80
- หญิง	121	46.20	134	46.20	255	46.20
2 อายุ						
- ตั้งแต่ 4 - 5 ปี	136	51.90	86	29.70	222	40.20
- 5 ปี 1 เดือน - 6 ปี	114	43.50	150	51.70	264	47.80
- 6 ปี 1 เดือน - 7 ปี	12	4.60	54	18.60	66	12.00

ตาราง 2 (ต่อ)

ตัวแปรที่ศึกษา	กรุงเทพมหานคร		สุรินทร์		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
3 ระดับการศึกษาของบิดามารดา						
- ประถมศึกษา	44	16.90	173	60.10	217	39.60
- มัธยมศึกษา	78	30.00	84	29.20	162	29.30
- ออนุริญญา	61	23.50	8	2.80	69	12.60
- ปริญญาตรี	69	26.50	21	7.30	90	16.40
- สูงกว่าปริญญาตรี	8	3.10	2	0.70	10	1.80
4 ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว						
- ไม่ดี	6	2.30	33	11.40	39	7.10
- ไม่ค่อยดี	26	9.90	93	32.20	119	21.60
- ปานกลาง	225	85.90	161	55.70	386	70.10
- ดี	5	1.90	2	0.70	7	1.30
- ดีมาก	0	0	0	0	0	0
ปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อฯ ของเด็ก ปฐมวัย						
5 พฤติกรรมการดูโทรทัศน์						
- ต่ำ (0 - 5.59 ชม./สัปดาห์)	61	23.90	111	41.60	172	32.95
- ปานกลาง (5.60 - 15.00 ชม./สัปดาห์)	90	35.30	105	39.30	195	37.36
- สูง (15.01 - 55.00 ชม./สัปดาห์)	104	40.80	51	19.10	155	29.69
6 พฤติกรรมการใช้คอมพิวเตอร์						
- ไม่ใช้ (0 ชม./สัปดาห์)	129	57.30	155	88.10	284	70.80
- ใช้ (0.01 - 20.00 ชม./สัปดาห์)	96	42.70	21	11.90	117	29.20
7 พฤติกรรมการเล่นวิดีโอเกม						
- ไม่เล่น (0 ชม./สัปดาห์)	159	70.70	151	85.8	310	77.30
- เล่น (0.01 - 28 ชม./สัปดาห์)	66	29.30	25	14.20	91	22.70

จากตาราง 2 พบว่า ลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กนักเรียนชั้นอนุบาล 1 และ 2 ในกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 53.80) มีอายุ ตั้งแต่ 4 - 5 ปี (ร้อยละ 51.90) บิดามารดาของเด็กปฐมวัยมีระดับ

การศึกษาที่ใกล้เคียงกันคือ ระดับมัธยมศึกษา ปริญญาตรี และอนุปริญญา (ร้อยละ 30.00 26.50 และ 23.50 ตามลำดับ) ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวอยู่ในระดับฐานะปานกลาง(ร้อยละ 85.90) แต่พบว่าไม่มีกลุ่มตัวอย่างที่มีฐานะระดับดีมาก ส่วนปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อของเด็กปฐมวัยนั้น พบว่าเด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการดูโทรทัศน์อยู่ในระดับสูง คือ ดูโทรทัศน์ 15.01 - 55.00 ชม /สัปดาห์(ร้อยละ 40.80) ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมไม่ใช้คอมพิวเตอร์คือ ร้อยละ 57.30 และไม่เล่นวิดีโอเกม(ร้อยละ 70.70)

เมื่อพิจารณากลุ่มตัวอย่างในจังหวัดสุรินทร์พบว่า เด็กปฐมวัยส่วนใหญ่เป็นเพศชาย(ร้อยละ 53.80) อายุระหว่าง 5 ปี 1 เดือน - 6 ปี(ร้อยละ 51.70) บิดามารดามีระดับการศึกษาส่วนใหญ่คือ ประถมศึกษา(ร้อยละ 60.10) ในขณะที่ระดับสูงกว่าปริญญาตรีมีน้อย(ร้อยละ 0.70) ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวอยู่ในระดับฐานะปานกลาง(ร้อยละ 55.7) ระดับฐานะดีพบน้อย(ร้อยละ 0.70) ส่วนระดับฐานะดีมากไม่พบในกลุ่มตัวอย่างนี้ เช่นเดียวกับในกรุงเทพมหานคร สำหรับปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อของเด็กปฐมวัยนั้น พบว่า เด็กปฐมวัยในจังหวัดสุรินทร์มีพฤติกรรมการดูโทรทัศน์อยู่ในระดับต่ำ(0 - 5.59 ชม /สัปดาห์) ใกล้เคียงกับระดับปานกลาง(5.60 - 15.00 ชม /สัปดาห์) คือ ร้อยละ 41.60 และ 39.30 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมไม่ใช้คอมพิวเตอร์ (ร้อยละ 88.10) และไม่เล่นวิดีโอเกม (ร้อยละ 85.80)

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัยระหว่างกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์ ทั้งในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย เมื่อจำแนกตามปัจจัยทางชีวสังคมและปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ และวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัย เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 1 ที่ตั้งไว้ว่า "บิดามารดาของเด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัยสูงกว่าบิดามารดาของเด็กปฐมวัยจังหวัดสุรินทร์ ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยเมื่อจำแนกตามปัจจัยทางชีวสังคมและปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ และวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัย" โดยใช้สถิติการทดสอบ t (t - test) ผลการวิเคราะห์แสดงดังตาราง 3

ตาราง 3 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัยระหว่าง กรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์ ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย เมื่อจำแนกตามปัจจัยทางชีวสังคมและปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อฯ ของเด็กปฐมวัย

กลุ่ม	กรุงเทพมหานคร			สุรินทร์			t	p
	N	$\bar{X}$	SD	N	$\bar{X}$	SD		
1 กลุ่มรวม	262	175.03	18.345	290	161.12	22.425	8.006**	.000
2 กลุ่มย่อย ตามปัจจัยทางชีวสังคม								
2.1 เพศ								
- ชาย	141	174.43	17.580	156	163.46	22.004	4.711**	.000
- หญิง	121	175.74	19.247	134	158.40	22.685	6.545**	.000
2.2 อายุ								
- 4 - 5 ปี	136	174.63	16.984	86	163.90	20.795	4.016**	.000
- 5 ปี 1 เดือน - 6 ปี	114	174.96	20.192	150	159.81	24.054	5.426**	.000
- 6 ปี 1 เดือน - 7 ปี	12	180.25	15.004	54	160.35	20.104	3.227**	.001
2.3 ระดับการศึกษาของบิดามารดา								
- ประถมศึกษา	44	169.11	20.98	173	158.17	22.73	2.894**	.002
- มัธยมศึกษา	78	170.51	18.44	84	162.79	20.69	2.502**	.006
- อนุปริญญา	61	175.02	16.05	8	172.25	15.67	.329	.375
- ปริญญาตรี	69	183.97	15.67	21	170.95	22.35	3.000**	.002
- สูงกว่าปริญญาตรี	8	172.63	15.77	2	190.00	2.83	-1.487	.925
2.4 ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว								
- ไม่ดี	6	142.00	24.19	33	155.42	23.87	-1.218	.884
- ไม่ค่อยดี	26	166.38	14.55	93	155.25	24.20	2.932**	.003
- ปานกลาง	225	177.14	17.40	161	165.51	20.06	6.074**	.000
- ดี	5	164.00	21.89	2	184.50	4.95	-1.244	.866
ปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อฯ ของเด็กปฐมวัย								
2.5 พฤติกรรมการดูโทรทัศน์								
- ต่ำ (0 - 5.59 ชม./สัปดาห์)	61	173.21	22.90	111	162.23	20.95	3.183**	.001
- ปานกลาง (5.60-15.00 ชม./สัปดาห์)	90	175.97	17.92	105	160.83	25.44	4.853**	.000
- สูง (15.01 - 55.00 ชม./สัปดาห์)	104	175.08	16.29	51	162.45	19.90	4.207**	.000

ตาราง 3 (ต่อ)

กลุ่ม	กรุงเทพมหานคร			สุรินทร์			t	p
	N	$\bar{X}$	SD	N	$\bar{X}$	SD		
2.6 พฤติกรรมการใช้คอมพิวเตอร์								
ไม่ใช้(0 ชม /สัปดาห์)	129	171.07	18.26	155	161.15	22.09	4.073**	.000
ใช้(0.01 - 20.00 ชม /สัปดาห์)	96	181.46	16.59	21	170.62	25.20	2.449**	.008
2.7 พฤติกรรมการเล่นวิดีโอเกม								
ไม่เล่น(0 ชม /สัปดาห์)	159	174.60	18.20	151	160.73	22.09	6.046**	.000
- เล่น(0.01 - 28.00 ชม /สัปดาห์)	66	178.64	17.98	25	171.64	23.94	1.429	.079

จากตาราง 3 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัย ระหว่างกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์ ทั้งในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย เมื่อจำแนกตามปัจจัยทางชีวสังคมและปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ และวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัย พบผลการเปรียบเทียบดังนี้

พฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัยระหว่างกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์ ในกลุ่มรวม พบว่า บิดามารดาในกรุงเทพมหานครมีคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมส่งเสริมการเล่น ($\bar{X} = 175.03$) สูงกว่า บิดามารดาในจังหวัดสุรินทร์ ($\bar{X} = 161.12$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

เมื่อเปรียบเทียบในกลุ่มย่อย ที่จำแนกตามปัจจัยทางชีวสังคมและปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ และวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัย ซึ่งได้แก่ ปัจจัยของเพศของเด็กปฐมวัย อายุของเด็กปฐมวัย ระดับการศึกษาของบิดามารดา ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว พฤติกรรมการดูโทรทัศน์ พฤติกรรมการใช้คอมพิวเตอร์และพฤติกรรมการเล่นวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัย พบว่า บิดามารดาของเด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครมีคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัยสูงกว่าจังหวัดสุรินทร์ในทุกกลุ่มย่อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอย่างน้อยที่ระดับ .01 ยกเว้นในกลุ่มย่อย ระดับการศึกษานิติปริญา ระดับสูงกว่าปริญญาตรี กลุ่มฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี กลุ่มฐานะดี และในกลุ่มที่มีพฤติกรรมการเล่นวิดีโอเกม(0.01-28 ชม /สัปดาห์) ซึ่งพบว่า บิดามารดาของเด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัย ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านของเด็กปฐมวัย ระหว่างกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์ ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย เมื่อจำแนกตามปัจจัยทางชีวสังคมและปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ และวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัย เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ตั้งไว้ว่า "เด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านสูงกว่าเด็กปฐมวัยจังหวัดสุรินทร์ ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย เมื่อจำแนกตามปัจจัยทางชีวสังคมและปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์และวิดีโอเกม" โดยใช้สถิติการทดสอบ t (t -test) ซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์และนำเสนอตารางโดยแบ่งเป็นกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยเมื่อจำแนกตามปัจจัยทางชีวสังคมและปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ และวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัย ผลการวิเคราะห์แสดงดังตาราง 4 - 11

ตาราง 4 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านของเด็กปฐมวัย ระหว่าง กรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์ ในกลุ่มรวม

พฤติกรรมการปรับตัว	กรุงเทพมหานคร			สุรินทร์			t	p
	N	$\bar{X}$	SD	N	$\bar{X}$	SD		
1 ด้านการช่วยเหลือตนเอง	262	23.28	3.23	290	22.99	3.50	1.030	.152
2 ด้านการเคลื่อนไหว	262	16.90	3.49	290	14.97	3.85	6.175**	.000
3 ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล	262	22.61	2.42	290	20.12	3.96	8.999**	.000
4 ด้านสติปัญญา/การสื่อสาร ความหมาย	262	48.34	11.12	290	41.03	12.09	7.367**	.000
4.1 ด้านการแสดงออกทางภาษา	262	24.27	4.76	290	20.87	5.78	7.556**	.000
4.2 ด้านการรับรู้	262	9.70	1.90	290	8.46	2.34	6.867**	.000
4.3 ด้านการเขียนขั้นพื้นฐาน	262	14.37	6.62	290	11.70	6.28	4.867**	.000
5 ด้านรวม	262	111.1	17.19	290	99.10	20.10	7.579**	.000

จากตาราง 4 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านของเด็กปฐมวัยใน กรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์ในกลุ่มรวม พบว่า เด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านสูงกว่าจังหวัดสุรินทร์ในเกือบทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ยกเว้น พฤติกรรมการปรับตัวด้านการช่วยเหลือตนเอง ซึ่งไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 5 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านระหว่างเด็กปฐมวัย
ในกรุงเทพมหานครกับเด็กปฐมวัยในจังหวัดสุรินทร์ ในกลุ่มย่อย เมื่อจำแนกตามเพศของเด็กปฐมวัย

เพศของ เด็กปฐมวัย	พฤติกรรมการปรับตัว	กรุงเทพมหานคร			สุรินทร์			t	p
		N	$\bar{X}$	SD	N	$\bar{X}$	SD		
ชาย	1 ด้านการช่วยเหลือตนเอง	141	22.62	3.42	156	22.37	3.82	580	.281
	2 ด้านการเคลื่อนไหว	141	16.79	3.52	156	15.06	3.73	4.100**	.000
	3 ด้านสัมพันธภาพระหว่าง บุคคล	141	22.26	2.63	156	19.91	4.14	5.888**	.000
	4 ด้านสติปัญญา/การสื่อ ความหมาย	141	47.86	11.40	156	40.01	12.08	5.742**	.000
	4.1 ด้านการแสดงออกทาง ภาษา	141	24.06	4.88	156	20.41	5.87	5.837**	.000
	4.2 ด้านการรับรู้	141	9.51	2.23	156	8.54	2.38	3.617**	.000
	4.3 ด้านการเขียนขั้น พื้นฐาน	141	14.29	6.65	156	11.06	5.95	4.411**	.000
	5 ด้านรวม	141	109.52	18.06	156	97.35	20.50	5.401**	.000
หญิง	1 ด้านการช่วยเหลือตนเอง	121	24.06	2.81	134	23.70	2.93	.988	.162
	2 ด้านการเคลื่อนไหว	121	17.04	3.47	134	14.86	4.00	4.635**	.000
	3 ด้านสัมพันธภาพระหว่าง บุคคล	121	23.02	2.10	134	20.36	3.75	7.070**	.000
	4 ด้านสติปัญญา/การสื่อ ความหมาย	121	48.90	10.80	134	42.22	12.05	4.645**	.000
	4.1 ด้านการแสดงออกทาง ภาษา	121	24.51	4.63	134	21.41	5.64	4.816**	.000
	4.2 ด้านการรับรู้	121	9.93	1.40	134	8.37	2.28	6.609**	.000
	4.3 ด้านการเขียนขั้น พื้นฐาน	121	14.46	6.60	134	12.43	6.60	2.453**	.008
	5 ด้านรวม	121	113.02	15.99	134	101.13	19.50	5.341**	.000

จากตาราง 5 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านของเด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครกับเด็กปฐมวัยจังหวัดสุรินทร์ในกลุ่มย่อย เมื่อจำแนกตามเพศของเด็กปฐมวัย พบว่า เด็กปฐมวัยเพศชายและเพศหญิงในกรุงเทพมหานครมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านสูงกว่าเด็กปฐมวัยเพศชายและเพศหญิงจังหวัดสุรินทร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 001 ยกเว้นพฤติกรรมการปรับตัวด้านการช่วยเหลือตนเอง ซึ่งไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

ตาราง 6 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านระหว่างเด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครกับเด็กปฐมวัยในจังหวัดสุรินทร์ เมื่อจำแนกตามอายุของเด็กปฐมวัย

อายุของเด็กปฐมวัย	พฤติกรรมการปรับตัว	กรุงเทพมหานคร			สุรินทร์			t	p
		N	$\bar{X}$	SD	N	$\bar{X}$	SD		
4 - 5 ปี	1 ด้านการช่วยเหลือตนเอง	136	22.45	3.46	86	21.67	4.21	1.491	.069
	2 ด้านการเคลื่อนไหว	136	15.35	3.56	86	13.65	3.60	3.455**	.001
	3 ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล	136	22.21	2.62	86	19.43	3.93	5.785**	.000
	4 ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย	136	43.40	10.33	86	35.55	9.45	5.698**	.000
	4.1 ด้านการแสดงออกทางภาษา	136	22.82	4.81	86	19.78	5.18	4.447**	.000
	4.2 ด้านการรับรู้	136	9.32	2.03	86	7.74	2.46	4.949**	.000
	4.3 ด้านการเขียนขั้นพื้นฐาน	136	11.2	5.89	86	8.02	4.28	4.739**	.000
	5 ด้านรวม	136	103.40	16.50	86	90.30	17.51	5.629**	.000
5 ปี 1 เดือน - 6 ปี	1 ด้านการช่วยเหลือตนเอง	114	24.28	2.65	150	23.45	3.01	2.349**	.010
	2 ด้านการเคลื่อนไหว	114	18.64	2.46	150	14.99	3.74	9.548**	.000
	3 ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล	114	23.09	1.98	150	20.15	4.24	7.481**	.000
	4 ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย	114	54.10	9.27	150	41.89	12.60	9.066**	.000

ตาราง 6 (ต่อ)

อายุของ เด็กปฐมวัย	พฤติกรรมการปรับตัว	กรุงเทพมหานคร			สุรินทร์			t	p
		N	$\bar{X}$	SD	N	$\bar{X}$	SD		
	4.1 ด้านการแสดงออกทางภาษา	114	25.87	4.19	150	20.84	6.04	7.976**	.000
	4.2 ด้านการรับรู้	114	10.18	1.69	150	8.63	2.34	6.256**	.000
	4.3 ด้านการเขียนขั้นพื้นฐาน	114	18.04	5.58	150	12.42	6.52	7.381**	.000
	5 ด้านรวม	114	120.11	13.52	150	100.48	20.43	9.369**	.000
6 ปี 1 เดือน - 7 ปี	1 ด้านการช่วยเหลือตนเอง	12	23.25	3.11	54	23.80	2.97	- .571	.715
	2 ด้านการเคลื่อนไหว	12	18.00	2.98	54	17.00	3.71	.872	.193
	3 ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล	12	22.58	3.26	54	21.11	2.92	1.545	.063
	4 ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย	12	49.67	9.54	54	47.37	10.79	.680	.250
	4.1 ด้านการแสดงออกทางภาษา	12	25.50	4.42	54	22.70	5.59	1.621	.055
	4.2 ด้านการรับรู้	12	9.50	1.31	54	9.13	1.81	.668	.253
	4.3 ด้านการเขียนขั้นพื้นฐาน	12	14.67	5.84	54	15.54	5.30	- .506	.693
	5 ด้านรวม	12	113.50	14.71	54	109.28	17.34	.782	.219

จากตาราง 6 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านของเด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์ในกลุ่มย่อย เมื่อจำแนกตามอายุของเด็กปฐมวัย พบว่า เด็กปฐมวัยอายุ 4 - 5 ปี อายุ 5 ปี 1 เดือน - 6 ปี ในกรุงเทพมหานครมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านสูงกว่าเด็กปฐมวัยจังหวัดสุรินทร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอย่างน้อยที่ระดับ .01 ยกเว้นอายุ 4 - 5 ปี พบว่า เด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการปรับตัวด้านการช่วยเหลือตนเองไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และอายุ 6 ปี 1 เดือน - 7 ปี เด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการปรับตัวทั้งด้านรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

ตาราง 7 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านระหว่างเด็กปฐมวัย
ในกรุงเทพมหานครกับเด็กปฐมวัยในจังหวัดสุรินทร์ เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาของบิดามารดา

ระดับการศึกษา ของบิดามารดา	พฤติกรรมการปรับตัว	กรุงเทพมหานคร			สุรินทร์			t	p
		N	$\bar{X}$	SD	N	$\bar{X}$	SD		
ประถมศึกษา	1 ด้านการช่วยเหลือตนเอง	44	22.36	2.97	173	22.78	3.35	- .754	.774
	2 ด้านการเคลื่อนไหว	44	15.14	3.84	173	14.67	3.60	.756	.226
	3 ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล	44	21.80	3.05	173	19.73	4.05	3.731**	.000
	4 ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย	44	43.70	11.52	173	39.71	11.30	2.088*	.019
	4.1 ด้านการแสดงออกทางภาษา	44	21.95	5.39	173	20.16	5.76	1.872*	.032
	4.2 ด้านการรับรู้	44	9.07	2.36	173	8.27	2.39	1.991*	.024
	4.3 ด้านการเขียนขั้นพื้นฐาน	44	12.68	6.55	173	11.28	5.67	1.414	.079
	5 ด้านรวม	44	103.00	17.73	173	96.88	18.81	1.948*	.027
มัธยมศึกษา	1 ด้านการช่วยเหลือตนเอง	78	22.85	3.54	84	23.15	3.57	- .552	.705
	2 ด้านการเคลื่อนไหว	78	16.13	3.43	84	15.44	3.98	1.180	.120
	3 ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล	78	22.00	2.66	84	20.64	3.74	2.678**	.004
	4 ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย	78	45.51	10.17	84	41.95	12.48	1.982*	.025
	4.1 ด้านการแสดงออกทางภาษา	78	22.99	4.77	84	21.81	5.40	1.466	.073
	4.2 ด้านการรับรู้	78	9.33	1.70	84	8.67	2.30	2.108*	.019
	4.3 ด้านการเขียนขั้นพื้นฐาน	78	13.19	6.16	84	11.48	6.87	1.669*	.049
	5 ด้านรวม	78	106.49	16.71	84	101.19	20.75	1.795*	.038
อนุปริญญา	1 ด้านการช่วยเหลือตนเอง	61	23.52	2.99	8	23.50	5.68	.019	.483
	2 ด้านการเคลื่อนไหว	61	17.15	3.30	8	13.76	6.76	1.554	.081
	3 ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล	61	23.15	2.00	8	18.75	5.28	2.332*	.026

ตาราง 7 (ต่อ)

ระดับการศึกษา ของบิดามารดา	พฤติกรรมกรรมการปรับตัว	กรุงเทพมหานคร			สุรินทร์			t	p
		N	$\bar{X}$	SD	N	$\bar{X}$	SD		
	4 ด้านสติปัญญา/การสื่อ ความหมาย	61	48.44	10.65	8	37.38	17.30	1.767	.059
	4.1 ด้านการแสดงออกทาง ภาษา	61	24.72	3.79	8	17.38	8.25	2.486*	.020
	4.2 ด้านการรับรู้	61	9.90	2.24	8	7.63	2.72	2.637**	.005
	4.3 ด้านการเขียนขั้นพื้นฐาน	61	13.82	6.56	8	12.38	7.80	.573	.284
	5 ด้านรวม	61	112.26	16.32	8	93.00	31.77	1.686	.067
ปริญญาตรี	1 ด้านการช่วยเหลือตนเอง	69	24.00	3.14	21	23.52	3.74	.581	.282
	2 ด้านการเคลื่อนไหว	69	18.46	2.87	21	16.29	3.91	2.364*	.013
	3 ด้านสัมพันธ์ภาพระหว่าง บุคคล	69	23.16	1.74	21	21.38	3.41	2.299*	.016
	4 ด้านสติปัญญา/การสื่อ ความหมาย	69	53.54	10.25	21	48.24	12.78	1.954*	.027
	4.1 ด้านการแสดงออกทาง ภาษา	69	26.38	4.16	21	24.00	5.22	2.155*	.017
	4.2 ด้านการรับรู้	69	10.26	1.32	21	9.43	1.72	2.345*	.011
	4.3 ด้านการเขียนขั้นพื้นฐาน	69	16.90	6.53	21	14.81	7.33	1.248	.108
	5 ด้านรวม	69	119.16	14.78	21	109.43	20.71	2.004*	.028
สูงกว่าปริญญาตรี	1 ด้านการช่วยเหลือตนเอง	8	24.13	3.00	2	23.00	4.24	.448	.333
	2 ด้านการเคลื่อนไหว	8	18.50	2.56	2	13.50	0.71	2.623*	.015
	3 ด้านสัมพันธ์ภาพระหว่าง บุคคล	8	23.50	2.07	2	21.00	1.41	1.581	.077
	4 ด้านสติปัญญา/การสื่อ ความหมาย	8	52.38	8.88	2	52.00	12.73	.050	.481
	4.1 ด้านการแสดงออกทาง ภาษา	8	26.38	3.58	2	24.00	4.24	.818	.219
	4.2 ด้านการรับรู้	8	10.13	0.99	2	9.50	0.71	.823	.217
	4.3 ด้านการเขียนขั้นพื้นฐาน	8	15.88	6.66	2	18.50	9.19	- .472	.676
	5 ด้านรวม	8	118.50	11.22	2	109.50	19.09	.912	.194

จากตาราง 7 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านของเด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์ในกลุ่มย่อย เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาของบิดามารดา พบว่า ในกลุ่มที่บิดามารดามีการศึกษาระดับประถมศึกษา เด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมกรรมการปรับตัวด้านรวม ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านหลัก ด้านย่อยการแสดงออกทางภาษา และด้านย่อยการรับรู้ สูงกว่าเด็กปฐมวัยจังหวัดสุรินทร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอย่างน้อยที่ระดับ 05

ในกลุ่มที่บิดามารดามีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา พบว่า เด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมกรรมการปรับตัวด้านรวม ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านหลัก ด้านย่อยการรับรู้และด้านย่อยการเขียนขั้นพื้นฐาน สูงกว่าเด็กปฐมวัยจังหวัดสุรินทร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอย่างน้อยที่ระดับ 05

ในกลุ่มที่บิดามารดามีการศึกษาระดับอนุปริญญา พบว่า เด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมกรรมการปรับตัวด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ด้านย่อยการแสดงออกทางภาษาและด้านย่อยการรับรู้สูงกว่าเด็กปฐมวัยจังหวัดสุรินทร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอย่างน้อยที่ระดับ 05

เด็กปฐมวัยในกลุ่มที่บิดามารดามีการศึกษาระดับปริญญาตรี พบว่า เด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครมีคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมกรรมการปรับตัวด้านรวม ด้านการเคลื่อนไหว ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านหลัก ด้านย่อยการแสดงออกทางภาษา และด้านย่อยการรับรู้ สูงกว่าเด็กปฐมวัยจังหวัดสุรินทร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

ส่วนในกลุ่มที่บิดามารดามีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี พบว่า เด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครมีคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมกรรมการปรับตัวด้านการเคลื่อนไหวสูงกว่าเด็กปฐมวัยจังหวัดสุรินทร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

นอกนั้นไม่พบความแตกต่างกัน

ตาราง 8 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านระหว่างเด็กปฐมวัย
ในกรุงเทพมหานครกับเด็กปฐมวัยในจังหวัดสุรินทร์ เมื่อจำแนกตามฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

ฐานะ ทางเศรษฐกิจ ของครอบครัว	พฤติกรรมการปรับตัว	กรุงเทพมหานคร			สุรินทร์			t	p
		N	$\bar{X}$	SD	N	$\bar{X}$	SD		
ไม่ดี	1 ด้านการช่วยเหลือตนเอง	6	20.83	3.87	33	23.12	3.17	1.575	.938
	2 ด้านการเคลื่อนไหว	6	16.50	3.39	33	15.00	4.18	.829	.207
	3 ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล	6	21.33	3.67	33	20.06	4.11	.708	.242
	4 ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย	6	44.33	12.64	33	39.73	11.20	.910	.185
	4.1 ด้านการแสดงออกทางภาษา	6	22.17	5.42	33	20.27	5.85	.736	.233
	4.2 ด้านการรับรู้	6	8.50	2.07	33	8.33	2.22	.171	.433
	4.3 ด้านการเขียนขั้นพื้นฐาน	6	13.67	7.42	33	11.12	5.48	.993	.164
	5 ด้านรวม	6	103.00	18.17	33	97.91	18.64	.618	.271
ไม่ค่อยดี	1 ด้านการช่วยเหลือตนเอง	26	23.77	2.23	93	22.49	3.60	1.712*	.045
	2 ด้านการเคลื่อนไหว	26	16.38	3.05	93	13.73	3.81	3.271**	.001
	3 ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล	26	22.65	2.46	93	19.11	4.15	5.482**	.000
	4 ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย	26	49.00	11.33	93	37.77	10.81	4.632**	.000
	4.1 ด้านการแสดงออกทางภาษา	26	25.04	4.72	93	19.91	5.35	4.425**	.000
	4.2 ด้านการรับรู้	26	9.54	1.82	93	7.97	2.40	3.097**	.001
	4.3 ด้านการเขียนขั้นพื้นฐาน	26	14.42	6.68	93	9.89	5.53	3.523**	.001
	5 ด้านรวม	26	111.81	16.31	93	93.11	19.33	4.502**	.000
ปานกลาง	1 ด้านการช่วยเหลือตนเอง	22	23.32	3.19	16	23.25	3.49	.191	.425
	2 ด้านการเคลื่อนไหว	22	16.96	3.55	16	15.63	3.62	3.603**	.000
	3 ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล	22	22.60	2.39	16	20.72	3.71	5.659**	.000

ตาราง 8 (ต่อ)

ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว	พฤติกรรมกรรมการปรับตัว	กรุงเทพมหานคร			สุรินทร์			t	p
		N	$\bar{X}$	S D	N	$\bar{X}$	S D		
	4 ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย	22	48.40	10.74	16	42.99	12.42	4.571**	.000
	4.1 ด้านการแสดงออกทางภาษา	22	24.26	4.64	16	21.47	5.91	4.991**	.000
	4.2 ด้านการรับรู้	22	9.76	1.85	16	8.75	2.29	4.638**	.000
	4.3 ด้านการเขียนขั้นพื้นฐาน	22	14.38	6.51	16	12.77	6.54	2.388**	.009
	5 ด้านรวม	22	111.29	16.80	16	108.60	19.82	4.521**	.000
ดี	1 ด้านการช่วยเหลือตนเอง	5	22.00	7.04	2	25.00	1.41	- .567	.703
	2 ด้านการเคลื่อนไหว	5	17.40	.78	2	20.50	.70	1.091	.838
	3 ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล	5	24.00	1.73	2	22.50	3.54	.810	.228
	4 ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย	5	46.80	23.91	2	62.50	9.19	- .862	.786
	4.1 ด้านการแสดงออกทางภาษา	5	23.00	9.41	2	29.50	3.54	.907	.797
	4.2 ด้านการรับรู้	5	9.20	4.02	2	11.00	0.00	- .598	.712
	4.3 ด้านการเขียนขั้นพื้นฐาน	5	14.60	11.76	2	22.00	5.66	- .818	.775
	5 ด้านรวม	5	110.20	36.07	2	130.50	12.02	- .742	.755

จากตาราง 8 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านของเด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์ในกลุ่มย่อย เมื่อจำแนกตามฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวพบว่า เด็กปฐมวัยที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวไม่ค่อยดี เด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านสูงกว่าเด็กปฐมวัยจังหวัดสุรินทร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนพฤติกรรมกรรมการปรับตัวด้านการช่วยเหลือตนเอง พบว่า เด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าเด็กปฐมวัยจังหวัดสุรินทร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เด็กปฐมวัยที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวระดับปานกลาง พบว่า เด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านสูงกว่าเด็กปฐมวัยจังหวัดสุรินทร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่ระดับ 01 ยกเว้นพฤติกรรมการปรับตัวด้านการช่วยเหลือตนเองซึ่งไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

ส่วนเด็กปฐมวัยที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวระดับไม่ดี และฐานะดีนั้นไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 ระหว่างเด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครกับเด็กปฐมวัยจังหวัดสุรินทร์ทั้งพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านทุกด้าน

ตาราง 9 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านระหว่างเด็กปฐมวัย

ในกรุงเทพมหานครกับเด็กปฐมวัยในจังหวัดสุรินทร์ เมื่อจำแนกตามพฤติกรรมการดูแลรักษาของเด็กลำดับ

พฤติกรรม การดูแลรักษา	พฤติกรรมการปรับตัว	กรุงเทพมหานคร			สุรินทร์			t	p
		N	$\bar{X}$	SD	N	$\bar{X}$	SD		
ต่ำ (0 - 59 ชม./สัปดาห์)	1 ด้านการช่วยเหลือตนเอง	61	22.61	3.79	111	23.25	3.40	-1.145	.873
	2 ด้านการเคลื่อนไหว	61	16.16	4.05	111	14.68	3.89	2.351**	.010
	3 ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล	61	22.34	3.07	111	20.26	3.95	3.835**	.000
	4 ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย	61	46.02	14.38	111	41.70	12.51	2.050*	.021
	4.1 ด้านการแสดงออกทางภาษา	61	23.13	6.22	111	20.77	5.72	2.515**	.007
	4.2 ด้านการรับรู้	61	9.20	2.23	111	8.34	2.27	2.377**	.010
	4.3 ด้านการเขียนขั้นพื้นฐาน	61	13.69	8.26	111	12.59	6.86	.881	.190
	5 ด้านรวม	61	107.13	21.81	111	99.90	20.27	2.179*	.016
ปานกลาง (5.60-15.00 ชม./สัปดาห์)	1 ด้านการช่วยเหลือตนเอง	90	23.51	3.16	105	22.33	3.79	2.332*	.011
	2 ด้านการเคลื่อนไหว	90	17.16	3.46	105	15.02	3.92	4.003**	.000
	3 ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล	90	22.62	2.27	105	19.62	4.14	6.394**	.000
	4 ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย	90	48.86	10.23	105	39.56	12.40	5.648**	.000
	4.1 ด้านการแสดงออกทางภาษา	90	24.57	4.19	105	20.35	6.16	5.651**	.000
	4.2 ด้านการรับรู้	90	9.69	1.65	105	8.25	2.53	4.774**	.000
	4.3 ด้านการเขียนขั้นพื้นฐาน	90	14.60	6.41	105	10.96	5.86	4.139**	.000
	5 ด้านรวม	90	112.14	16.17	105	96.53	20.95	5.865**	.000

ตาราง 9 (ต่อ)

พฤติกรรม การดูโทรทัศน์	พฤติกรรมการปรับตัว	กรุงเทพมหานคร			สุรินทร์			t	p
		N	$\bar{X}$	SD	N	$\bar{X}$	SD		
สูง (15.01 - 55.00 ชม./สัปดาห์)	1 ด้านการช่วยเหลือตนเอง	104	23.36	2.97	51	23.63	3.31	- 516	.697
	2 ด้านการเคลื่อนไหว	104	16.98	3.11	51	15.76	3.43	2.210*	.015
	3 ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล	104	22.64	2.17	51	20.82	3.44	3.459**	.001
	4 ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย	104	48.86	9.50	51	43.43	11.30	3.133**	.001
	4.1 ด้านการแสดงออกทางภาษา	104	24.51	4.27	51	22.71	4.97	2.339*	.015
	4.2 ด้านการรับรู้	104	9.94	1.90	51	9.25	2.01	2.077*	.020
	4.3 ด้านการเขียนขั้นพื้นฐาน	104	14.40	5.63	51	11.47	6.32	2.927**	.002
	5 ด้านรวม	104	111.84	14.72	51	103.65	18.72	2.737**	.004

จากตาราง 9 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านของเด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์ในกลุ่มย่อย เมื่อจำแนกตามปัจจัยของพฤติกรรมการดูโทรทัศน์ของเด็กปฐมวัย พบว่า เด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครที่มีพฤติกรรมการดูโทรทัศน์ทั้งระดับต่ำ ระดับปานกลาง และระดับสูง มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านสูงกว่าเด็กปฐมวัยจังหวัดสุรินทร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอย่างน้อยที่ระดับ .05 ยกเว้น กลุ่มที่มีพฤติกรรมการดูโทรทัศน์ในระดับต่ำและระดับสูง ซึ่งพบว่าเด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการปรับตัวด้านการช่วยเหลือตนเองไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และในกลุ่มที่มีพฤติกรรมการดูโทรทัศน์ระดับต่ำนั้นพบว่า เด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการปรับตัวด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านย่อย การเขียนขั้นพื้นฐานไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 10 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและด้านย่อยระหว่างเด็กปฐมวัย
ในกรุงเทพมหานครกับเด็กปฐมวัยจังหวัดสุรินทร์ เมื่อจำแนกตามพฤติกรรมการใช้คอมพิวเตอร์ของเด็กปฐมวัย

พฤติกรรมการใช้ คอมพิวเตอร์	พฤติกรรมการปรับตัว	กรุงเทพมหานคร			สุรินทร์			t	p
		N	$\bar{X}$	SD	N	$\bar{X}$	SD		
ไม่ใช้ (0 ชม /สัปดาห์)	1 ด้านการช่วยเหลือตนเอง	129	22.57	3.48	155	23.01	3.61	-1.039	.850
	2 ด้านการเคลื่อนไหว	129	16.22	3.47	155	15.05	3.93	2.638**	.005
	3 ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล	129	22.22	2.61	155	20.21	3.85	5.225**	.000
	4 ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย	129	45.73	11.46	155	41.37	12.04	3.106**	.001
	4.1 ด้านการแสดงออกทางภาษา	129	23.51	5.09	155	21.05	5.80	3.762**	.000
	4.2 ด้านการรับรู้	129	9.46	2.25	155	8.45	2.43	3.646**	.000
	4.3 ด้านการเขียนขั้นพื้นฐาน	129	12.76	6.59	155	11.87	6.07	1.182	.119
	5 ด้านรวม	129	106.74	17.35	155	99.64	20.12	3.152**	.001
ใช้ (0.01 - 20 ชม /สัปดาห์)	1 ด้านการช่วยเหลือตนเอง	96	24.13	2.85	21	22.81	4.31	1.337	.097
	2 ด้านการเคลื่อนไหว	96	17.91	3.27	21	16.14	4.28	1.777*	.044
	3 ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล	96	23.08	2.09	21	20.81	4.84	2.109*	.024
	4 ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย	96	52.63	9.54	21	46.52	15.96	1.687	.053
	4.1 ด้านการแสดงออกทางภาษา	96	25.77	3.93	21	22.81	6.76	1.936*	.033
	4.2 ด้านการรับรู้	96	10.11	1.36	21	8.52	2.71	2.616**	.008
	4.3 ด้านการเขียนขั้นพื้นฐาน	96	16.74	6.05	21	15.19	8.23	.992	.162
	5 ด้านรวม	96	117.74	15.01	21	106.29	26.29	1.929*	.033

จากตาราง 10 พบว่า เด็กปฐมวัยกลุ่มที่ไม่ใช้คอมพิวเตอร์ในกรุงเทพมหานครมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านสูงกว่าเด็กปฐมวัยจังหวัดสุรินทร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอย่างน้อยที่ระดับ .01 ยกเว้น พฤติกรรมการปรับตัวด้านการช่วยเหลือตนเอง และด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านย่อยการเขียนขั้นพื้นฐาน ซึ่งไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนกลุ่มที่ใช้คอมพิวเตอร์ พบว่า เด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านสูงกว่าเด็กปฐมวัยจังหวัด

สุรินทร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอย่างน้อยที่ระดับ 05 ยกเว้นพฤติกรรมด้านการช่วยเหลือตนเอง ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านหลักและด้านย่อยการเขียนขั้นพื้นฐาน ซึ่งไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

ตาราง 11 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านระหว่างเด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครกับเด็กปฐมวัยในจังหวัดสุรินทร์ เมื่อจำแนกตามปัจจัยของพฤติกรรมการเล่นวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัย

พฤติกรรมการเล่นวิดีโอเกม	พฤติกรรมการปรับตัว	กรุงเทพมหานคร			สุรินทร์			t	p
		N	$\bar{X}$	SD	N	$\bar{X}$	SD		
ไม่เล่น (0 ชม / สัปดาห์)	1 ด้านการช่วยเหลือตนเอง	159	22.97	3.51	151	22.97	3.65	.003	.499
	2 ด้านการเคลื่อนไหว	159	16.67	3.53	151	15.23	3.80	3.464**	.001
	3 ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล	159	22.50	2.43	151	20.20	3.76	6.347**	.000
	4 ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย	159	47.57	11.45	151	41.80	12.16	4.298**	.000
	4.1 ด้านการแสดงออกทางภาษา	159	24.25	5.03	151	21.19	5.83	4.936**	.000
	4.2 ด้านการรับรู้	159	9.57	1.91	151	8.42	2.42	4.602**	.000
	4.3 ด้านการเขียนขั้นพื้นฐาน	159	13.75	6.71	151	12.19	6.13	2.137*	.017
	5 ด้านรวม	159	109.71	17.54	151	100.21	20.18	4.432**	.000
เล่น (0.01 - 28 ชม / สัปดาห์)	1 ด้านการช่วยเหลือตนเอง	66	23.71	2.84	25	23.08	3.94	.849	.199
	2 ด้านการเคลื่อนไหว	66	17.55	3.26	25	14.84	4.99	2.515**	.009
	3 ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล	66	22.74	2.50	25	20.80	5.08	1.829*	.039
	4 ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย	66	51.00	10.43	25	43.08	15.39	2.817**	.003
	4.1 ด้านการแสดงออกทางภาษา	66	24.89	4.11	25	21.68	6.60	2.274*	.015
	4.2 ด้านการรับรู้	66	10.06	2.04	25	8.64	2.71	2.698**	.004
	4.3 ด้านการเขียนขั้นพื้นฐาน	66	16.05	6.23	25	12.76	8.11	2.060*	.021
	5 ด้านรวม	66	115.00	16.43	25	101.80	25.70	2.390*	.016

จากตาราง 11 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านของเด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์ในกลุ่มย่อย เมื่อจำแนกตามปัจจัยของพฤติกรรมการเล่นวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัย พบว่า เด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครทั้งกลุ่มที่เล่นและกลุ่มที่ไม่เล่นวิดีโอเกมมีคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านสูงกว่าเด็กปฐมวัยจังหวัดสุรินทร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอย่างน้อยที่ระดับ 05 ยกเว้นพฤติกรรมการปรับตัวด้านการช่วยเหลือตนเอง ซึ่งไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 ระหว่างเด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์ทั้งในกลุ่มที่เล่นและกลุ่มที่ไม่เล่นวิดีโอเกม

ตอนที่ 4 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัย ในแต่ละถิ่นที่อยู่ คือ กรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ ที่มีปัจจัยทางชีวสังคมและปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ และวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัยแตกต่างกัน ตามสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ตั้งไว้ว่า "เด็กปฐมวัยในแต่ละถิ่นที่อยู่คือ กรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ ที่มีปัจจัยทางชีวสังคมและปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ และวิดีโอเกมแตกต่างกัน มีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัยแตกต่างกัน โดยใช้สถิติการทดสอบ t (t - test) สำหรับตัวแปรที่มี 2 กลุ่ม และใช้สถิติการทดสอบ F (F - test) วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว(One-way Analysis of Variance) ในตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม และถ้าพบว่าผลการวิเคราะห์มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยจะทำการทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการทดสอบของ Tukey's HSD(Honestly Significance Difference) เพื่อให้ทราบว่าตัวแปรกลุ่มใดที่แตกต่างกัน ซึ่งผลการวิเคราะห์นำเสนอตามสมมติฐานข้อ 31 - 35 ดังแสดงในตาราง 12 - 22

1) สมมติฐานข้อ 31 ตั้งไว้ว่า "บิดามารดาของเด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัยเพศหญิงและเพศชายแตกต่างกัน" ใช้สถิติการทดสอบค่า t (t - test) ซึ่งแสดงผลดังตาราง 12

ตาราง 12 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัย

ในกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ ที่มีเพศของเด็กปฐมวัยแตกต่างกัน

เพศของ เด็กปฐมวัย	พฤติกรรมส่งเสริมการเล่น									
	กรุงเทพมหานคร					สุรินทร์				
	N	$\bar{X}$	SD	t	p	N	$\bar{X}$	SD	t	p
ชาย	141	174.43	17.58	-5.76	.565	156	163.46	22.00	1.927	.055
หญิง	121	175.74	19.25			134	158.40	22.69		

จากตาราง 12 พบว่า บิดามารดาของเด็กปฐมวัยทั้งในกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัยเพศหญิงและเพศชายไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2) สมมติฐานข้อ 32 ตั้งไว้ว่า "บิดามารดาของเด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัยตามระดับอายุของเด็กปฐมวัยแตกต่างกัน" ใช้สถิติการทดสอบค่า F (F - test) ซึ่งแสดงผลดังตาราง 13

ตาราง 13 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัย
ในกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ ที่มีระดับอายุของเด็กปฐมวัยแตกต่างกัน

ระดับอายุของ เด็กปฐมวัย	พฤติกรรมส่งเสริมการเล่น									
	กรุงเทพมหานคร					สุรินทร์				
	N	$\bar{X}$	SD	F	p	N	$\bar{X}$	SD	F	p
4 - 5ปี	136	174.63	16.98	517	597	86	163.90	20.79	947	389
5ปี 1 เดือน -6ปี	114	174.96	20.19			150	159.81	24.05		
6ปี 1 เดือน -7ปี	12	180.25	15.00			54	160.35	20.10		

จากตาราง 13 พบว่า บิดามารดาของเด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัยตามระดับอายุของเด็กปฐมวัยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

3) สมมติฐานข้อ 3.3 ตั้งไว้ว่า "บิดามารดาของเด็กปฐมวัยที่มีระดับการศึกษาสูงกว่า มีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัยสูงกว่าบิดามารดาของเด็กปฐมวัยที่มีระดับการศึกษาน้อยกว่า" ใช้สถิติการทดสอบค่า F (F - test) ในการวิเคราะห์ ซึ่งแสดงผลดังตาราง 14

ตาราง 14 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัย
ในกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ ที่มีระดับการศึกษาของบิดามารดาแตกต่างกัน

ระดับการศึกษา ของบิดามารดา	พฤติกรรมส่งเสริมการเล่น									
	กรุงเทพมหานคร					สุรินทร์				
	N	$\bar{X}$	SD	F	p	N	$\bar{X}$	SD	F	p
ประถมศึกษา	44	169.11	20.98	7.016**	.000	173	158.17	22.73	3.291*	.012
มัธยมศึกษา	78	170.51	18.44			84	162.79	20.69		
อนุปริญญา	61	175.02	16.05			8	172.25	23.08		
ปริญญาตรี	69	183.97	15.67			21	170.95	22.35		
สูงกว่าปริญญาตรี	8	172.63	15.77			2	190.00	2.83		

จากตาราง 14 พบว่าบิตามารดาของเด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครที่มีระดับการศึกษาสูงกว่ามีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัยสูงกว่าบิตามารดาที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอย่างน้อยที่ระดับ 05 และบิตามารดาของเด็กปฐมวัยจังหวัดสุรินทร์ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่ามีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัยสูงกว่าบิตามารดาที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

เพื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิตามารดาของเด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบโดยใช้การทดสอบรายคู่ของทูกีย์ (Tukey's HSD) ซึ่งแสดงผลการวิเคราะห์ดังตาราง 15 และ 16 ตามลำดับ

ตาราง 15 การเปรียบเทียบเป็นรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิตามารดาของเด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครที่มีระดับการศึกษาของบิตามารดาแตกต่างกัน

ระดับการศึกษาของบิตามารดา	คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมส่งเสริมการเล่น	ความแตกต่างระหว่างกลุ่มระดับการศึกษา				
		ประถมศึกษา (N = 44)	มัธยมศึกษา (N = 78)	อนุปริญา (N = 61)	ปริญญาตรี (N = 69)	สูงกว่าปริญญาตรี (N = 8)
	$\bar{X}$	169 11	170 51	175 02	183 97	172 63
ประถมศึกษา	169 11	-	1 40	5 91	14 86*	3 52
มัธยมศึกษา	170 51		-	4 51	13 46*	2 12
อนุปริญา	175 02			-	8 95*	-2 39
ปริญญาตรี	183 97				-	-11 34
สูงกว่าปริญญาตรี	172 63					-

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 15 พบว่า บิตามารดาของเด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัยสูงกว่าบิตามารดาที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอนุปริญาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 ส่วนคู่อื่นไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 16 การเปรียบเทียบเป็นรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัย
ในจังหวัดสุรินทร์ที่มีระดับการศึกษาของบิดามารดาแตกต่างกัน

ระดับ การศึกษา ของบิดามารดา	คะแนนเฉลี่ย พฤติกรรม ส่งเสริม การเล่น	ความแตกต่างระหว่างกลุ่มระดับการศึกษา				
		ประถมศึกษา (N = 173)	มัธยมศึกษา (N = 84)	อนุปริญญา (N = 8)	ปริญญาตรี (N = 21)	สูงกว่า ปริญญาตรี (N = 2)
	$\bar{X}$	158 17	162 79	172 25	170 95	190 00
ประถมศึกษา	158 17	-	4 62	14 08	12 78	31 83
มัธยมศึกษา	162 79		-	9 46	8 16	27 21
อนุปริญญา	172 25			-	-1 30	17 75
ปริญญาตรี	170 95				-	19 05
สูงกว่า ปริญญาตรี	190 00					-

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 14 ซึ่งจากการวิเคราะห์ F - test พบว่าบิดามารดาของเด็กปฐมวัยในจังหวัดสุรินทร์ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่ามีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัยสูงกว่าบิดามารดาที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 แต่เมื่อนำมาเปรียบเทียบหาความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของทูกีย์ (Tukey s HSD) ดังแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 16 พบว่า ไม่มีระดับการศึกษาคู่ใดที่มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน บิดามารดามีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

4) สมมติฐานข้อ 3.4 ตั้งไว้ว่า "บิดามารดาของเด็กปฐมวัยที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูงกว่ามีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัยสูงกว่าบิดามารดาของเด็กปฐมวัยที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำกว่า" ใช้สถิติการทดสอบค่า F (F - test) ในการวิเคราะห์ ซึ่งแสดงผลดังตาราง 17

ตาราง 17 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัย
ในกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวแตกต่างกัน

ฐานะ ทางเศรษฐกิจ ของครอบครัว	พฤติกรรมส่งเสริมการเล่น									
	กรุงเทพมหานคร					สุรินทร์				
	N	$\bar{X}$	SD	F	p	N	$\bar{X}$	SD	F	p
ไม่ดี	6	142.50	24.19	10.930**	.000	33	155.42	23.87	5.896**	.001
ไม่ค่อยดี	26	166.38	14.55			93	155.25	24.20		
ปานกลาง	225	177.14	17.40			161	165.51	20.06		
ดี	5	164.00	21.89			2	184.50	4.95		

จากตาราง 17 พบว่า บิดามารดาของเด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูงกว่ามีคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัยสูงกว่าบิดามารดาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอย่างน้อยที่ระดับ .05 และบิดามารดาของเด็กปฐมวัยในจังหวัดสุรินทร์ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูงกว่ามีคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัยสูงกว่าบิดามารดาที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอย่างน้อยที่ระดับ .05

เพื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบโดยใช้การทดสอบรายคู่ของทูกีย์ (Tukey's HSD) ซึ่งแสดงผลการวิเคราะห์ดังตาราง 18 และ 19

ตาราง 18 การเปรียบเทียบเป็นรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัย
ในกรุงเทพมหานครที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวแตกต่างกัน

ฐานะทางเศรษฐกิจ ของครอบครัว	คะแนนเฉลี่ย พฤติกรรม ส่งเสริมการเล่น	ความแตกต่างระหว่างกลุ่มฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว			
		ไม่ดี	ไม่ค่อยดี	ปานกลาง	ดี
	$\bar{X}$	(N = 6)	(N = 26)	(N = 225)	(N = 5)
ไม่ดี	142.50	-	23.88*	34.64*	21.50
ไม่ค่อยดี	166.38		-	10.76*	-2.38
ปานกลาง	177.14			-	-13.14
ดี	164.00				-

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 18 พบว่า บิดามารดาของเด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวไม่ค่อยดีมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัยสูงกว่าบิดามารดาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวไม่ต้อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 และบิดามารดาของเด็กปฐมวัยที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลางมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัยสูงกว่าบิดามารดาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวไม่ดีและไม่ค่อยดีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 ส่วนคู่อื่นไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 19 การเปรียบเทียบเป็นรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัยในจังหวัดสุรินทร์ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวแตกต่างกัน

ฐานะทางเศรษฐกิจ ของครอบครัว	คะแนนเฉลี่ย พฤติกรรม ส่งเสริมการเล่น	ความแตกต่างระหว่างกลุ่มฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว			
		ไม่ดี (N = 33)	ไม่ค่อยดี (N = 93)	ปานกลาง (N = 161)	ดี (N = 2)
	$\bar{X}$	155 42	155 25	165 51	184 50
ไม่ดี	155 42	-	- 17	10 09	29 08
ไม่ค่อยดี	155 25		-	10 26*	29 25
ปานกลาง	165 51			-	18 99
ดี	184 50				-

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 19 พบว่า บิดามารดาของเด็กปฐมวัยในจังหวัดสุรินทร์ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลางมีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัยสูงกว่าบิดามารดาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวไม่ค่อยดีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 ส่วนคู่อื่นไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

5) สมมติฐานข้อ 3.5 ตั้งไว้ว่า "เด็กปฐมวัยที่มีพฤติกรรมการดูโทรทัศน์ ใช้คอมพิวเตอร์และเล่นวิดีโอเกมแตกต่างกัน บิดามารดามีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัยแตกต่างกัน" ใช้สถิติการทดสอบค่า F (F - test) ในการวิเคราะห์พฤติกรรมการดูโทรทัศน์ และใช้สถิติการทดสอบค่า t (t - test) เพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้คอมพิวเตอร์และการเล่นวิดีโอเกม ซึ่งแสดงผลดังตาราง 20 - 22

ตาราง 20 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัย
ในกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ ที่มีพฤติกรรมการดูโทรทัศน์ของเด็กปฐมวัยแตกต่างกัน

พฤติกรรม การดูโทรทัศน์	พฤติกรรมส่งเสริมการเล่น									
	กรุงเทพมหานคร					สุรินทร์				
	N	$\bar{X}$	SD	F	p	N	$\bar{X}$	SD	F	p
ต่ำ (0 - 5.59 ชม /สัปดาห์)	61	173.21	22.90	402	.669	111	162.23	20.95	136	.873
ปานกลาง (5.60-15.00 ชม /สัปดาห์)	90	175.97	17.92			105	160.83	25.44		
สูง (15.01 - 55.00 ชม /สัปดาห์)	104	175.08	16.29			51	162.45	19.91		

จากตาราง 20 พบว่า เด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ที่มีพฤติกรรมการดูโทรทัศน์แตกต่างกัน บิดามารดามีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 21 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัย
ในกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ ที่มีพฤติกรรมการใช้คอมพิวเตอร์ของเด็กปฐมวัยแตกต่างกัน

พฤติกรรมการใช้ คอมพิวเตอร์	พฤติกรรมส่งเสริมการเล่น									
	กรุงเทพมหานคร					สุรินทร์				
	N	$\bar{X}$	SD	t	p	N	$\bar{X}$	SD	t	p
ไม่ใช้ (0 ชม /สัปดาห์)	129	171.07	18.26	-4.388**	.000	155	161.15	22.09	-1.813	.072
ใช้ (0.01 - 20.00 ชม /สัปดาห์)	96	181.46	16.59			21	170.62	25.20		

จากตาราง 21 พบว่า เด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครที่มีพฤติกรรมการใช้คอมพิวเตอร์แตกต่างกัน บิดามารดามีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01 ส่วนเด็กปฐมวัยในจังหวัดสุรินทร์ที่มีพฤติกรรมการใช้คอมพิวเตอร์แตกต่างกัน บิดามารดามีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

ตาราง 22 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัย
ในกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ ที่มีพฤติกรรมการเล่นวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัยแตกต่างกัน

พฤติกรรม การเล่นวิดีโอเกม	พฤติกรรมส่งเสริมการเล่น									
	กรุงเทพมหานคร					สุรินทร์				
	N	$\bar{X}$	SD	t	p	N	$\bar{X}$	SD	t	p
ไม่เล่น (0 ชม /สัปดาห์)	159	174.60	18.20	-1.384	.168	151	160.73	22.09	-2.261*	.025
เล่น (0.01 - 28.00 ชม /สัปดาห์)	66	178.27	17.98			25	171.64	23.94		

จากตาราง 22 พบว่า เด็กปฐมวัยในจังหวัดสุรินทร์ที่มีพฤติกรรมการเล่นวิดีโอเกมแตกต่างกัน บิดามารดามีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 ส่วนเด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครที่มีพฤติกรรมการเล่นวิดีโอเกมแตกต่างกัน บิดามารดามีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

ตอนที่ 5 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านของเด็กปฐมวัยในแต่ละถิ่นที่อยู่ คือ กรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ ที่มีปัจจัยทางชีวสังคมและปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ และวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัยแตกต่างกัน เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 4 ที่ตั้งไว้ว่า "เด็กปฐมวัยในแต่ละถิ่นที่อยู่คือ กรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ที่มีปัจจัยทางชีวสังคมและปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์และวิดีโอเกมแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการปรับตัวทั้งด้านรวมและรายด้านแตกต่างกัน โดยวิเคราะห์ตามสมมติฐานแต่ละข้อย่อยซึ่งในตัวแปรที่เป็น 2 กลุ่มใช้สถิติ t - test และตัวแปรที่มากกว่า 2 กลุ่มใช้สถิติ F - test และถ้าพบว่าการวิเคราะห์มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยจะทำการทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการทดสอบของ Tukey s HSD(Honestly Significance Difference) เพื่อให้ทราบว่าตัวแปรกลุ่มใดที่แตกต่างกัน ซึ่งแสดงผลการวิเคราะห์ดังตาราง 23 - 35

1) สมมติฐานข้อ 4.1 ตั้งไว้ว่า "เด็กปฐมวัยเพศหญิงมีพฤติกรรมการปรับตัวสูงกว่าเด็กปฐมวัยเพศชาย" ใช้สถิติการทดสอบค่า t (t - test) ซึ่งแสดงผลดังตาราง 23

ตาราง 23 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านของเด็กปฐมวัยเพศหญิงกับเพศชาย ในกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์

พฤติกรรม การปรับตัว	กรุงเทพมหานคร						สุรินทร์					
	หญิง		ชาย		t	p	หญิง		ชาย		t	p
	N = 121		N = 141				N = 134		N = 156			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD			$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1 ด้านการช่วยเหลือตนเอง	24.06	2.81	22.62	3.42	3.742**	.000	23.70	2.94	22.37	3.82	3.345**	.001
2 ด้านการเคลื่อนไหว	17.04	3.47	16.79	3.52	.587	.279	14.86	4.00	15.06	3.73	-.439	.670
3 ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล	23.02	2.10	22.26	2.63	2.604**	.005	20.36	3.75	19.91	4.14	.960	.169
4 ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย	48.90	10.80	47.86	11.40	.756	.225	42.22	12.05	40.01	12.08	1.551	.061
4.1 ด้านการแสดงออกทางภาษา	24.51	4.63	24.06	4.88	.771	.221	21.41	5.64	20.41	5.87	1.472	.071
4.2 ด้านการรับรู้	9.93	1.40	9.51	2.23	1.827*	.035	8.37	2.28	8.54	2.38	-.600	.726
4.3 ด้านการเขียนขั้นพื้นฐาน	14.46	6.60	14.29	6.65	.209	.417	12.43	6.60	11.06	5.95	1.857*	.032
5 ด้านรวม	113.02	15.99	109.52	18.06	1.647	.051	101.13	19.50	97.35	20.50	1.602	.051

จากตาราง 23 พบว่า ในกรุงเทพมหานครเด็กปฐมวัยเพศหญิงมีพฤติกรรมการปรับตัวด้านการช่วยเหลือตนเอง และด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคลสูงกว่าเด็กปฐมวัยเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01 และมีพฤติกรรมการปรับตัวด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านย่อยการรับรู้สูงกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 05

สำหรับจังหวัดสุรินทร์พบว่า เด็กปฐมวัยเพศหญิงมีพฤติกรรมการปรับตัวด้านการช่วยเหลือตนเองสูงกว่าเด็กปฐมวัยเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01 และมีพฤติกรรมการปรับตัวด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านย่อยการเขียนขึ้นพื้นฐานสูงกว่าเด็กปฐมวัยเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

2) สมมติฐานข้อ 4.2 ตั้งไว้ว่า เด็กปฐมวัยที่มีอายุมากกว่ามีพฤติกรรมการปรับตัวสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่มีอายุน้อยกว่า" ใช้สถิติการทดสอบค่า F (F -test) ซึ่งแสดงผลดังตาราง 24 และถ้าพบว่าผลการวิเคราะห์มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยจะทำการทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการทดสอบของ Tukey's HSD (Honestly Significance Difference) เพื่อให้ทราบว่าตัวแปรอายุระดับใดที่แตกต่างกัน แสดงผลการเปรียบเทียบในตาราง 25 และ 26

ตาราง 24 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านของเด็กปฐมวัย ในกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ ที่อายุแตกต่างกัน

พฤติกรรมมารยาทปรับตัว	กรุงเทพมหานคร										สุรินทร์							
	4 - 5 ปี		5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี		6 ปี 1 เดือน ถึง 7 ปี		F	p	4 - 5 ปี		5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี		6 ปี 1 เดือน ถึง 7 ปี		F	p		
	N = 136		N = 114		N = 12				N = 86		N = 150		N = 54					
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1 ด้านการช่วยเหลือตนเอง	22 45	3 46	24 28	2 65	23 25	3 11	10 729**	000	21 67	4 21	23 45	3 01	23 80	2 97	9 290**	000		
2 ด้านการเคลื่อนไหว	15 35	3 56	18 64	2 46	18 00	2 98	35 565**	000	13 65	3 60	14 99	3 74	17 00	3 71	13 653**	000		
3 ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล	22 21	2 62	23 09	1 98	22 58	3 26	4 203*	016	19 43	3 93	20 15	4 24	21 11	2 92	3 042*	049		
4 ด้านสติปัญญา/การสื่อสาร	43 40	10 33	54 10	9 27	49 67	9 54	36 709**	000	35 55	9 45	41 89	12 60	47 37	10 79	18 677**	000		
ความหมาย																		
4 1 ด้านการแสดงออกทางภาษา	22 82	4 81	25 87	4 19	25 50	4 42	14 511**	000	22 70	5 59	20 84	6 04	19 78	5 18	4 348*	014		
4 2 ด้านการรับรู้	9 32	2 03	10 18	1 69	9 50	1 31	6 816**	001	7 74	2 46	8 63	2 34	9 13	1 81	6 948**	001		
4 3 ด้านการเขียนขั้นพื้นฐาน	11 26	5 89	18 04	5 58	14 67	5 84	43 054**	000	8 02	4 28	12 42	6 52	15 54	5 30	31 138**	000		
5 ด้านรวม	113 50	14 71	120 11	13 52	103 40	16 50	37 616**	000	90 30	17 51	100 48	20 43	109 28	17 34	17 264**	000		

จากตาราง 24 พบว่า เด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครที่มีอายุมากกว่ามีพฤติกรรมการปรับตัวสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่มีอายุน้อยกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01 ในพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวม ด้านการช่วยเหลือตนเอง ด้านการเคลื่อนไหว ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านหลัก ด้านย่อยการแสดงออกทางภาษา ด้านย่อยการรับรู้ และด้านย่อยการเขียนขั้นพื้นฐาน และมีพฤติกรรมการปรับตัวด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคลสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่มีอายุน้อยกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

สำหรับเด็กปฐมวัยในจังหวัดสุรินทร์ที่มีอายุมากกว่ามีพฤติกรรมการปรับตัวสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่มีอายุน้อยกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01 ในพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวม ด้านการช่วยเหลือตนเอง ด้านการเคลื่อนไหว ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านหลัก ด้านย่อยการรับรู้ และด้านย่อยการเขียนขั้นพื้นฐาน และมีพฤติกรรมการปรับตัวด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคลและด้านย่อยการแสดงออกทางภาษาสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่มีอายุน้อยกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

เพื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านของเด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบโดยใช้การทดสอบรายคู่ของทูกีย์(Tukey's HSD) ซึ่งแสดงผลการวิเคราะห์ดังตาราง 25 และ 26 ตามลำดับ

ตาราง 25 การเปรียบเทียบเป็นรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านของเด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครที่มีอายุแตกต่างกัน

พฤติกรรม การปรับตัว	อายุของ เด็กปฐมวัย	คะแนนเฉลี่ย พฤติกรรม การปรับตัว	ความแตกต่างระหว่างกลุ่มอายุ		
			4 - 5 ปี	5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี	6 ปี 1 เดือน ถึง 7 ปี
1 ด้านการช่วยเหลือ ตนเอง		$\bar{X}$	22 45	24 28	23 25
	4 - 5 ปี	22 45	-	1 83*	80
	5 ปี 1 เดือน - 6 ปี	24 28		-	-1 03
	6 ปี 1 เดือน - 7 ปี	23 25			-
2 ด้านการเคลื่อนไหว		$\bar{X}$	15 35	18 64	18 00
	4 - 5 ปี	15 35	-	3 29*	2 65*
	5 ปี 1 เดือน - 6 ปี	18 64		-	- 64
	6 ปี 1 เดือน - 7 ปี	18 00			-
3 ด้านสัมพันธ์ภาพ ระหว่างบุคคล		$\bar{X}$	22 21	23 09	22 58
	4 - 5 ปี	22 21	-	88*	38
	5 ปี 1 เดือน - 6 ปี	23 09		-	- 51
	6 ปี 1 เดือน - 7 ปี	22 58			-

ตาราง 25 (ต่อ)

พฤติกรรม การปรับตัว	อายุของ เด็กปฐมวัย	คะแนนเฉลี่ย พฤติกรรม การปรับตัว	ความแตกต่างระหว่างกลุ่มอายุ		
			4 - 5 ปี	5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี	6 ปี 1 เดือน ถึง 7 ปี
4 ด้านสติปัญญา/ การสื่อความหมาย		$\bar{X}$	43 40	54 10	49 67
	4 - 5 ปี	43 40	-	10 70*	6 27
	5 ปี 1 เดือน - 6 ปี	54 10			4 43
	6 ปี 1 เดือน - 7 ปี	49 67			-
4.1 ด้านการแสดงออก ทางภาษา		$\bar{X}$	22 82	25 87	25 50
	4 - 5 ปี	22 82	-	3 05*	2 68
	5 ปี 1 เดือน - 6 ปี	25 87			- 37
	6 ปี 1 เดือน - 7 ปี	25 50			
4.2 ด้านการรับรู้		$\bar{X}$	9 32	10 18	9 50
	4 - 5 ปี	9 32	-	86*	18
	5 ปี 1 เดือน - 6 ปี	10 18		-	- 68
	6 ปี 1 เดือน - 7 ปี	9 50			-
4.3 ด้านการเขียน ขั้นพื้นฐาน		$\bar{X}$	11 26	18 04	14 67
	4 - 5 ปี	11 26	-	6 78*	3 41
	5 ปี 1 เดือน - 6 ปี	18 04		-	-3 37
	6 ปี 1 เดือน - 7 ปี	14 67			-
5 ด้านรวม		$\bar{X}$	103 40	120 11	113 50
	4 - 5 ปี	103 40	-	16 71*	10 10
	5 ปี 1 เดือน - 6 ปี	120 11		-	-6 61
	6 ปี 1 เดือน - 7 ปี	113 50			-

จากตาราง 25 พบว่า เด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครที่มีอายุ 5 ปี 1 เดือน - 6 ปี มีพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านทุกด้านสูงกว่าเด็กอายุ 4 - 5 ปี และเด็กปฐมวัยอายุ 6 ปี 1 เดือน - 7 ปี มีพฤติกรรมการปรับตัวด้านการเคลื่อนไหวสูงกว่าเด็กอายุ 4-5 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 ส่วนคู่อื่นไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

ตาราง 26 การเปรียบเทียบเป็นรายคู่ของพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านของเด็กปฐมวัยในจังหวัดสุรินทร์ที่มีอายุแตกต่างกัน

พฤติกรรม การปรับตัว	อายุของ เด็กปฐมวัย	คะแนนเฉลี่ย พฤติกรรม การปรับตัว	ความแตกต่างระหว่างกลุ่มอายุ		
			4 - 5 ปี	5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี	6 ปี 1 เดือน ถึง 7 ปี
1 ด้านการช่วยเหลือ ตนเอง		$\bar{X}$	21.67	23.45	23.80
	4 - 5 ปี	21.67		1.78*	2.13*
	5 ปี 1 เดือน - 6 ปี	23.45		-	35
	6 ปี 1 เดือน - 7 ปี	23.80			-
2 ด้านการเคลื่อนไหว		$\bar{X}$	13.65	14.99	17.00
	4 - 5 ปี	13.65		1.34*	3.35*
	5 ปี 1 เดือน - 6 ปี	14.99			2.01
	6 ปี 1 เดือน - 7 ปี	17.00			-
3 ด้านสัมพันธ์ภาพ ระหว่างบุคคล		$\bar{X}$	19.43	20.15	21.11
	4 - 5 ปี	19.43	-	72	1.68*
	5 ปี 1 เดือน - 6 ปี	20.15		-	96
	6 ปี 1 เดือน - 7 ปี	21.11			-
4 ด้านสติปัญญา/การ สื่อความหมาย		$\bar{X}$	35.55	41.89	47.37
	4 - 5 ปี	35.55	-	6.34*	11.82*
	5 ปี 1 เดือน - 6 ปี	41.89		-	5.48*
	6 ปี 1 เดือน - 7 ปี	47.37			-
4.1 ด้านการแสดงออก ทางภาษา		$\bar{X}$	19.78	20.84	22.70
	4 - 5 ปี	19.78	-	1.06	2.92*
	5 ปี 1 เดือน - 6 ปี	20.84		-	1.86
	6 ปี 1 เดือน - 7 ปี	22.70			-
4.2 ด้านการรับรู้		$\bar{X}$	7.74	8.63	9.13
	4 - 5 ปี	7.74	-	.89*	1.39*
	5 ปี 1 เดือน - 6 ปี	8.63		-	50
	6 ปี 1 เดือน - 7 ปี	9.13			-

ตาราง 26 (ต่อ)

พฤติกรรม การปรับตัว	อายุของ เด็กปฐมวัย	คะแนนเฉลี่ย พฤติกรรม การปรับตัว	ความแตกต่างระหว่างกลุ่มอายุ		
			4 - 5 ปี	5 ปี 1 เดือน ถึง 6 ปี	6 ปี 1 เดือน ถึง 7 ปี
4.3 ด้านการเขียน ขั้นพื้นฐาน		$\bar{X}$	8.02	12.42	15.54
	4 - 5 ปี	8.02		4.40*	7.52*
	5 ปี 1 เดือน - 6 ปี	12.42			3.12*
	6 ปี 1 เดือน - 7 ปี	15.54			
5 ด้านรวม		$\bar{X}$	90.30	100.48	109.28
	4 - 5 ปี	90.30	-	10.18*	18.98*
	5 ปี 1 เดือน - 6 ปี	100.48			8.80*
	6 ปี 1 เดือน - 7 ปี	109.28			

จากตาราง 26 พบว่า เด็กปฐมวัยในจังหวัดสุรินทร์ที่มีอายุ 5 ปี 1 เดือน - 6 ปี มีพฤติกรรมปรับตัวสูงกว่าเด็กอายุ 4 - 5 ปี ในพฤติกรรมปรับตัวด้านรวม ด้านการช่วยเหลือตนเอง ด้านการเคลื่อนไหว ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านหลัก ด้านย่อยการรับรู้และด้านย่อยการเขียนขั้นพื้นฐาน ส่วนเด็กปฐมวัยอายุ 6 ปี 1 เดือน - 7 ปี มีพฤติกรรมปรับตัวด้านรวมและรายด้านทุกด้านสูงกว่าเด็กอายุ 4 - 5 ปี และมีพฤติกรรมปรับตัวด้านรวม ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านหลักและด้านย่อยการเขียนขั้นพื้นฐานสูงกว่าเด็กปฐมวัยอายุ 5 ปี 1 เดือน - 6 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนคู่อื่นไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3) สมมติฐานข้อ 4.3 ตั้งไว้ว่า "เด็กปฐมวัยที่บิดามารดามีระดับการศึกษาสูงกว่า มีพฤติกรรมปรับตัวสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่บิดามารดามีระดับการศึกษาต่ำกว่า" ใช้สถิติการทดสอบค่า F (F-test) ซึ่งแสดงผลดังตาราง 27 และถ้าพบว่าผลการวิเคราะห์มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยจะทำการทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการทดสอบของ Tukey's HSD (Honestly Significance Difference) เพื่อให้ทราบว่ายาวแปรระดับการศึกษาใดที่แตกต่างกัน

ตาราง 27 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านของเด็กปฐมวัย ในกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ ที่ปีตามารดามีระดับการศึกษาแตกต่างกัน

พฤติกรรม การปรับตัว	กรุงเทพมหานคร										สุรินทร์													
	ประถมศึกษา N=44		มัธยมศึกษา N=78		อนุปริญา N=61		ปริญญาตรี N=69		สูงกว่า ปริญญาตรี N=8		P	ประถมศึกษา N=173		มัธยมศึกษา N=84		อนุปริญา N=8		ปริญญาตรี N=21		สูงกว่า ปริญญาตรี N=2		F	P	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD			
1 ด้านการช่วยเหลือ ตนเอง	22.36	2.97	22.85	3.54	23.52	2.99	24.00	3.14	24.10	3.00	2.357	0.54	22.78	3.35	23.15	3.57	23.50	5.66	23.52	3.74	23.00	4.24	3.59	838
2 ด้านการเคลื่อนไหว	15.14	3.84	16.13	3.43	17.15	3.30	18.46	2.87	18.50	2.56	8.570	0.00	14.67	3.60	15.44	3.98	13.38	6.76	16.28	3.91	13.50	7.1	1.612	171
3 ด้านสัมพันธ์ภาพ ระหว่างบุคคล	21.80	3.05	22.00	2.66	23.15	2.00	23.16	1.74	23.50	2.07	4.619	0.01	19.73	4.05	20.54	3.74	18.75	5.28	21.38	3.41	21.00	1.41	1.591	177
4 ด้านสติปัญญา/การ สื่อความหมาย	43.70	11.52	45.51	10.17	48.44	10.65	53.54	10.25	52.28	3.82	8.050	0.00	39.71	11.30	41.05	12.48	37.33	17.0	42.24	2.77	52.4	12.73	3.74	214
4.1 ด้านการแสดง ออกทางภาษา	21.95	5.39	22.99	4.77	24.72	3.79	26.38	4.16	26.38	3.52	3.913	0.00	20.16	5.76	21.81	5.40	17.35	8.25	24.00	5.22	24.00	4.24	3.744	075
4.2 ด้านการรับรู้	9.07	2.36	9.33	1.70	9.90	2.24	10.26	1.32	10.13	0.99	3.854	0.05	8.27	2.39	8.67	2.30	7.63	2.72	9.43	1.72	9.50	2.71	1.727	144
4.3 ด้านการเขียนขั้น พื้นฐาน	12.68	5.55	13.19	6.16	13.82	6.56	16.90	6.53	15.38	5.66	4.292	0.02	11.28	5.67	11.48	6.87	12.38	7.30	14.81	7.33	18.50	9.19	2.136	077
5 ด้านรวม	103.00	17.73	106.49	16.71	112.25	16.32	119.16	14.78	118.50	11.22	9.121	0.00	96.88	18.21	101.19	20.75	93.00	31.77	105.43	20.71	109.50	19.09	2.04	940

จากตาราง 27 พบว่า เด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครที่บิดามารดามีระดับการศึกษาสูงกว่ามีพฤติกรรมการปรับตัวสูงหรือดีกว่าเด็กปฐมวัยที่บิดามารดามีระดับการศึกษาต่ำกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอย่างน้อยที่ระดับ 05 ในด้านรวม ด้านการเคลื่อนไหว ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านหลัก ด้านย่อยการแสดงออกทางภาษา ด้านย่อยการรับรู้ และด้านย่อยการเขียนขั้นพื้นฐาน

สำหรับเด็กปฐมวัยจังหวัดสุรินทร์ที่มีบิดามารดามีระดับการศึกษาสูงกว่ามีพฤติกรรมการปรับตัวสูงหรือดีกว่าเด็กปฐมวัยที่บิดามารดามีระดับการศึกษาต่ำกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอย่างน้อยที่ระดับ 05 ในด้านรวม ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านหลัก และด้านย่อยการแสดงออกทางภาษา

เพื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านของเด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบโดยใช้การทดสอบรายคู่ของทูกีย์(Tukey's HSD) ในพฤติกรรมการปรับตัวด้านที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งแสดงผลการวิเคราะห์ดังตาราง 28 และ 29

ตาราง 28 การเปรียบเทียบเป็นรายคู่ของพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านของเด็กปฐมวัย
ในกรุงเทพมหานครที่บิดามารดามีระดับการศึกษาแตกต่างกัน

พฤติกรรม การปรับตัว	ระดับ การศึกษา	คะแนนเฉลี่ย พฤติกรรม การปรับตัว	ความแตกต่างระหว่างกลุ่มระดับการศึกษา				
			ประถม ศึกษา	มัธยม ศึกษา	อนุปริญญา	ปริญญาตรี	สูงกว่า ปริญญาตรี
1 ด้านการเคลื่อนไหว		$\bar{X}$	15 14	16 13	17 15	18 46	18 50
	ประถมศึกษา	15 14	-	99	2 01*	3 32*	3 36
	มัธยมศึกษา	16 13		-	1 02	2 33*	2 37
	อนุปริญญา	17 15				1 31	1 35
	ปริญญาตรี	18 46					04
	สูงกว่า ปริญญาตรี	18 50					-
2 ด้านสัมพันธภาพ ระหว่างบุคคล		$\bar{X}$	21 80	22 00	23 15	23 16	23 50
	ประถมศึกษา	21 80	-	20	1 35*	1 36*	1 7
	มัธยมศึกษา	22 00		-	1 15*	1 16*	1 50
	อนุปริญญา	23 15				01	35
	ปริญญาตรี	23 16				-	34
	สูงกว่า ปริญญาตรี	23 50					
3 ด้านสติปัญญา/การ สื่อความหมาย		$\bar{X}$	43 70	45 51	48 44	53 54	52 38
	ประถมศึกษา	43 70	-	1 81	4 74	9 84*	6 86
	มัธยมศึกษา	45 51		-	2 93	8 03*	6 87
	อนุปริญญา	48 44			-	5 10*	3 94
	ปริญญาตรี	53 54				-	-1 16
	สูงกว่า ปริญญาตรี	52 38					-
3 1 ด้านการแสดงออก ทางภาษา		$\bar{X}$	21 95	22 99	24 72	26 38	26 38
	ประถมศึกษา	21 95	-	1 04	2 77*	4 43*	4 43
	มัธยมศึกษา	22 99		-	1 73	3 39*	3 39
	อนุปริญญา	24 72			-	1 66	1 66
	ปริญญาตรี	26 38				-	0
	สูงกว่า ปริญญาตรี	26 38					-

ตาราง 28 (ต่อ)

พฤติกรรม การปรับตัว	ระดับ การศึกษา	คะแนนเฉลี่ย พฤติกรรม การปรับตัว	ความแตกต่างระหว่างกลุ่มระดับการศึกษา				
			ประถม ศึกษา	มัธยม ศึกษา	อนุปริญญา	ปริญญาตรี	สูงกว่า ปริญญาตรี
3.2 ด้านการรับรู้		$\bar{X}$	9.07	9.33	9.90	10.26	10.13
	ประถมศึกษา	9.07		26	83	1.19*	1.06
	มัธยมศึกษา	9.33			57	93*	80
	อนุปริญญา	9.90			-	36	23
	ปริญญาตรี	10.26				-	-13
	สูงกว่า ปริญญาตรี	10.13					-
3.3 ด้านการเขียน ขั้นพื้นฐาน		$\bar{X}$	12.68	13.19	13.82	16.90	15.88
	ประถมศึกษา	12.68		51	1.14	4.22*	3.20
	มัธยมศึกษา	13.19			63	3.71*	2.69
	อนุปริญญา	13.82			-	3.08	2.06
	ปริญญาตรี	16.90					1.02
	สูงกว่า ปริญญาตรี	15.88					-
4 ด้านรวม		$\bar{X}$	103.00	106.49	112.26	119.16	118.50
	ประถมศึกษา	103.00	-	3.49	9.26*	16.16*	15.50
	มัธยมศึกษา	106.49		-	5.77	12.67*	12.01
	อนุปริญญา	112.26			-	6.90	6.24
	ปริญญาตรี	119.16				-	-66
	สูงกว่า ปริญญาตรี	118.50					-

จากตาราง 28 พบว่าเด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครที่บิดามารดามีระดับการศึกษาอนุภูมามีพฤติกรรมปรับตัวสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่บิดามารดามีระดับการศึกษาประถมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในพฤติกรรมปรับตัวด้านรวม ด้านการเคลื่อนไหว ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านย่อยการแสดงออกทางภาษา

ส่วนเด็กปฐมวัยที่บิดามารดามีระดับการศึกษาปริญญาตรีมีพฤติกรรมปรับตัวด้านรวมและรายด้านทุกด้านสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่บิดามารดามีระดับการศึกษาประถมศึกษา และมัธยมศึกษา และมีพฤติกรรมปรับตัว

ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายเป็นหลัก สูงกว่าเด็กปฐมวัยที่บิฑามารดามีระดับการศึกษาอนุปริญญา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 ส่วนคุณอื่นไม่พบว่ามีแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

ตาราง 29 การเปรียบเทียบเป็นรายข้อของพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านของเด็กปฐมวัยในจังหวัดสุรินทร์ที่บิฑามารดามีระดับการศึกษาแตกต่างกัน

พฤติกรรม การปรับตัว	ระดับ การศึกษา	คะแนนเฉลี่ย พฤติกรรม การปรับตัว	ความแตกต่างระหว่างกลุ่มระดับการศึกษา				
			ประถม ศึกษา	มัธยม ศึกษา	อนุปริญญา	ปริญญาตรี	สูงกว่า ปริญญาตรี
1 ด้านสติปัญญา/ การสื่อความหมาย ด้านหลัก		$\bar{X}$	39 71	41 95	37 38	48 24	52 00
	ประถมศึกษา	39 71	-	2 24	-2 33	8 53*	12 29
	มัธยมศึกษา	41 95			4 57	6 29	10 05
	อนุปริญญา	37 38			-	10 86	14 62
	ปริญญาตรี	48 24				-	3 76
	สูงกว่า ปริญญาตรี	52 00					-
2 ด้านย่อยการ แสดงออกทางภาษา		$\bar{X}$	20 16	21 81	17 38	24 00	24 00
	ประถมศึกษา	20 16		1 65	-2 78	3 84*	3 84
	มัธยมศึกษา	21 81		-	-4 43	2 19	2 19
	อนุปริญญา	17 38			-	6 62*	6 62
	ปริญญาตรี	24 00				-	0
	สูงกว่า ปริญญาตรี	24 00					-
3 ด้านรวม		$\bar{X}$	96 88	101 19	93 00	109 43	109 50
	ประถมศึกษา	96 88	-	4 31	-3 88	12 55	12 62
	มัธยมศึกษา	101 19		-	-8 19	8 24	8 31
	อนุปริญญา	93 00			-	16 43	16 50
	ปริญญาตรี	109 43				-	07
	สูงกว่า ปริญญาตรี	109 50					-

จากตาราง 29 พบว่า เด็กปฐมวัยในจังหวัดสุรินทร์ที่บิฑามารดามีระดับการศึกษาปริญญาตรีที่มีพฤติกรรมปรับตัวด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านหลัก และด้านย่อยการแสดงออกทางภาษา สูงกว่าเด็กปฐมวัยที่บิฑามารดามีระดับการศึกษาประถมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 และมีพฤติกรรมปรับตัวด้าน

ย่อยการแสดงออกทางภาษาสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่มีตามารดา มีระดับการศึกษาอนุปริญญาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 ส่วนคู่อื่นไม่พบความแตกต่าง และเมื่อทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของพฤติกรรมกรรมการปรับตัวด้านรวมด้วยวิธีของทูกีย์ (Tukey's HSD) ไม่พบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า เด็กปฐมวัยที่มีตามารดา มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมกรรมการปรับตัวด้านรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

4) สมมติฐานข้อ 4.4 ตั้งไว้ว่า "เด็กปฐมวัยที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูงกว่ามีพฤติกรรมกรรมการปรับตัวดีกว่าเด็กปฐมวัยที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำกว่า" ใช้สถิติการทดสอบค่า F (F-test) ซึ่งแสดงผลตาราง 30 และถ้าพบวาผลการวิเคราะห์มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยจะทำการทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการทดสอบของ Tukey's HSD (Honestly Significance Difference) เพื่อให้ทราบว่ามีตัวแปรฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวคู่ใดที่แตกต่างกัน

ตาราง 30 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านของเด็กปฐมวัย ในกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวแตกต่างกัน

พฤติกรรม การปรับตัว	กรุงเทพมหานคร										สุรินทร์										
	ไม่ได้ N = 6		ไม่ค่อยดี N = 26		ปานกลาง N = 225		ดี N = 5		F	P	ไม่ได้ N = 33		ไม่ค่อยดี N = 93		ปานกลาง N = 161		ดี N = 2		F	P	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD			$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD			
1 ด้านการช่วยเหลือ ตนเอง	20.83	3.87	23.77	2.23	23.32	3.19	22.00	7.04	1.632	182	23.12	3.17	22.49	3.60	23.25	3.49	25.00	1.41	1.171	321	
2 ด้านการเคลื่อนไหว	16.50	3.39	16.38	3.05	16.96	3.55	17.40	3.78	272	845	15.00	4.18	13.73	3.81	15.63	3.62	20.50	71	6.551	000	
3 ด้านสัมพันธ์ภาพ ระหว่างบุคคล	21.33	3.67	22.65	2.46	22.60	2.39	24.00	1.73	1.107	347	20.06	4.11	19.11	4.15	20.72	3.71	22.50	3.54	3.613*	014	
4 ด้านสติปัญญา/ การสื่อความหมาย	44.33	12.64	49.00	11.33	48.40	10.74	46.80	23.91	322	809	39.73	11.20	37.77	10.81	42.99	12.42	62.50	9.19	6.212	000	
4.1 ด้านการแสดง ออกทางภาษา	22.17	5.42	25.04	4.72	24.26	4.64	23.00	9.41	732	534	20.27	5.85	19.91	5.35	21.47	5.91	29.50	3.54	3.095	027	
4.2 ด้านการรับรู้	8.50	2.07	9.54	1.82	9.76	1.85	9.20	4.02	1.060	367	8.33	2.22	7.97	2.40	8.75	2.29	11.00	0	3.094	027	
4.3 ด้านการเขียนขึ้น พื้นฐาน	13.67	7.42	14.42	6.68	14.38	6.51	14.60	11.76	025	995	11.12	5.48	9.89	5.53	12.77	6.54	22.00	5.66	6.340	000	
5 ด้านรวม	103.00	18.17	111.81	16.31	111.29	16.80	110.20	36.07	469	704	97.91	18.64	93.11	19.33	102.60	19.82	130.50	12.02	6.419	000	

จากตาราง 30 พบว่า เด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครที่มีระดับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูงกว่า มีพฤติกรรมการปรับตัวไม่แตกต่างกันกับเด็กปฐมวัยที่มีระดับฐานะทางเศรษฐกิจต่ำกว่า

สำหรับเด็กปฐมวัยในจังหวัดสุรินทร์ที่มีระดับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูงกว่า มีพฤติกรรมการปรับตัวสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอย่างน้อยที่ระดับ 05 ในด้านรวม ด้านการเคลื่อนไหว ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านหลัก ด้านย่อยการแสดงออกทางภาษา ด้านย่อยการรับรู้ และด้านย่อยการเขียนขั้นพื้นฐาน ยกเว้นด้านการช่วยเหลือตนเอง

เพื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านของเด็กปฐมวัยในจังหวัดสุรินทร์ ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบโดยใช้การทดสอบรายคู่ของทูเกีย (Tukey's HSD) ในพฤติกรรมการปรับตัวด้านที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งแสดงผลการวิเคราะห์ดังตาราง 31

ตาราง 31 การเปรียบเทียบเป็นรายคู่ของพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านของเด็กปฐมวัยในจังหวัดสุรินทร์ ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวแตกต่างกัน

พฤติกรรม การปรับตัว	ฐานะทาง เศรษฐกิจของ ครอบครัว	คะแนนเฉลี่ย พฤติกรรม การปรับตัว	ความแตกต่างระหว่างกลุ่มฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว			
			ไม่ดี	ไม่ค่อยดี	ปานกลาง	ดี
1 ด้านการเคลื่อนไหว		$\bar{X}$	15 00	13 73	15 63	20 50
	ไม่ดี	15 00		-1 27	63	5 50
	ไม่ค่อยดี	13 73		-	1 90*	6 77
	ปานกลาง	15 63			-	4 87
	ดี	20 50				-
2 ด้านสัมพันธภาพ ระหว่างบุคคล		$\bar{X}$	20 06	19 11	20 72	22 50
	ไม่ดี	20 06	-	- 95	66	2 44
	ไม่ค่อยดี	19 11		-	1 61*	3 39
	ปานกลาง	20 72			-	1 78
	ดี	22 50				-
3 ด้านสติปัญญา/การ สื่อความหมาย		$\bar{X}$	39 73	37 77	42 99	62 50
	ไม่ดี	39 73	-	-1 95	3 26	22 77*
	ไม่ค่อยดี	37 77		-	5 22*	24 73*
	ปานกลาง	42 99			-	19 51
	ดี	62 50				-

ตาราง 31 (ต่อ)

พฤติกรรม การปรับตัว	ฐานะทาง เศรษฐกิจของ ครอบครัว	คะแนนเฉลี่ย พฤติกรรม การปรับตัว	ความแตกต่างระหว่างกลุ่มฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว			
			ไม่ดี	ไม่ค่อยดี	ปานกลาง	ดี
3.1 ด้านการแสดง ออกทางภาษา		$\bar{X}$	20.27	19.91	21.47	29.50
	ไม่ดี	20.27	-	34	1.20	9.23
	ไม่ค่อยดี	19.91			1.56	9.59
	ปานกลาง	21.47			-	8.03
	ดี	29.50				
3.2 ด้านการรับรู้		$\bar{X}$	8.33	7.97	8.75	11.00
	ไม่ดี	8.33	-	-36	42	2.67
	ไม่ค่อยดี	7.97		-	78*	3.03
	ปานกลาง	8.75			-	2.25
	ดี	11.00				-
3.3 ด้านการเขียน ขั้นพื้นฐาน		$\bar{X}$	11.12	9.89	12.77	22.00
	ไม่ดี	11.12	-	-1.23	1.65	10.88
	ไม่ค่อยดี	9.89		-	2.88*	12.11*
	ปานกลาง	12.77				9.23
	ดี	22.00				-
4 ด้านรวม		$\bar{X}$	97.91	93.11	102.60	130.50
	ไม่ดี	97.91	-	-4.80	4.69	32.59
	ไม่ค่อยดี	93.11		-	9.49*	37.39*
	ปานกลาง	102.60			-	27.90
	ดี	130.50				-

จากตาราง 31 พบว่า เด็กปฐมวัยในจังหวัดสุรินทร์ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวระดับปานกลางมีพฤติกรรมปรับตัวสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่มีฐานะไม่ค่อยดีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 ในพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวม ด้านการเคลื่อนไหว ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านหลัก ด้านย่อยการรับรู้ และด้านย่อยการเขียนขั้นพื้นฐาน

เด็กปฐมวัยที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวระดับฐานะดีมีพฤติกรรมปรับตัวสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่มีฐานะไม่ค่อยดีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 ในด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านหลัก และมีพฤติกรรม

การปรับตัวสูงกวาเด็กปฐมวัยที่มีฐานะไม่ค่อยดี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 ในพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวม ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านหลัก และด้านย่อยการเขียนชั้นพื้นฐาน

ส่วนคู่อื่นไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของพฤติกรรมการปรับตัวด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านย่อยการแสดงออกทางภาษาด้วยวิธีของทูกีย์ (Tukey's HSD) ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 ดังนั้นจึงสรุปผลได้ว่าเด็กปฐมวัยที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวแตกต่างกันมีพฤติกรรมการปรับตัวด้านย่อยการแสดงออกทางภาษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

5) สมมติฐานข้อ 4.5 ตั้งไว้ว่า "เด็กปฐมวัยที่มีปัจจัยของพฤติกรรมการดูโทรทัศน์ ใช้คอมพิวเตอร์ และเล่นวิดีโอเกมแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการปรับตัวแตกต่างกัน" ใช้สถิติการทดสอบค่า F ($F - test$) ในการวิเคราะห์พฤติกรรมการดูโทรทัศน์ และถ้าพบว่าผลการวิเคราะห์มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยจะทำการทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการทดสอบของ Tukey's HSD (Honestly Significance Difference) เพื่อให้ทราบว่าตัวแปรคู่ใดที่แตกต่างกัน และใช้สถิติการทดสอบค่า t ($t - test$) เพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้คอมพิวเตอร์และการเล่นวิดีโอเกม ซึ่งแสดงผลดังตาราง 32 - 35

จากตาราง 32 พบว่า เด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครที่มีพฤติกรรมการดูโทรทัศน์แตกต่างกันมีพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

สำหรับเด็กปฐมวัยจังหวัดสุรินทร์ที่มีพฤติกรรมการดูโทรทัศน์แตกต่างกันมีพฤติกรรมการปรับตัวด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านย่อยการรับรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

เพื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านย่อยการรับรู้ของเด็กปฐมวัยในจังหวัดสุรินทร์ ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบโดยใช้การทดสอบรายคู่ของทูกีย์ (Tukey's HSD) ซึ่งแสดงผลการวิเคราะห์ดังตาราง 33

ตาราง 33 การเปรียบเทียบเป็นรายคู่คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการปรับตัวด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย ด้านย่อยการรับรู้ของเด็กปฐมวัยจังหวัดสุรินทร์ ที่มีพฤติกรรมการดูโทรทัศน์แตกต่างกัน

พฤติกรรม การปรับตัว	พฤติกรรม การดูโทรทัศน์	คะแนนเฉลี่ย พฤติกรรม การปรับตัว	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม พฤติกรรมการดูโทรทัศน์		
			ต่ำ	ปานกลาง	สูง
ด้านสติปัญญา/ การสื่อความหมาย ด้านย่อยการรับรู้		$\bar{X}$	8 34	8 25	9 25
	ต่ำ (0-5 59 ชม /สัปดาห์)	8 34	-	- 09	91
	ปานกลาง (5 60-15 00 ชม /สัปดาห์)	8 25		-	1 00*
	สูง (15 01-55 00ชม /สัปดาห์)	9 25			-

จากตาราง 33 พบว่า เด็กปฐมวัยจังหวัดสุรินทร์ที่มีพฤติกรรมการดูโทรทัศน์สูง คือ ประมาณ 15 01 - 55 00 ชม /สัปดาห์ มีคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านย่อยการรับรู้ มากกว่าเด็กปฐมวัยที่มีพฤติกรรมการดูโทรทัศน์ปานกลาง คือ ประมาณ 5 60 - 15 00 ชม /สัปดาห์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

ตาราง 34 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านของเด็กปฐมวัย
ในกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ ที่มีพฤติกรรมการใช้คอมพิวเตอร์ของเด็กปฐมวัยแตกต่างกัน

พฤติกรรม การปรับตัว	กรุงเทพมหานคร						สุรินทร์					
	พฤติกรรมการใช้คอมพิวเตอร์						พฤติกรรมการใช้คอมพิวเตอร์					
	ไม่ใช้		ใช้		t	p	ไม่ใช้		ใช้		t	p
	N = 129		N = 96				N = 155		N = 21			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD			$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1 ด้านการช่วยเหลือตนเอง	22.57	3.48	24.13	2.85	-3.568**	.000	23.01	3.61	22.81	4.31	.237	.813
2 ด้านการเคลื่อนไหว	16.22	3.47	17.91	3.27	-3.697**	.000	15.05	3.93	16.14	4.28	1.189	.236
3 ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล	22.22	2.61	23.08	2.09	-2.740**	.007	20.21	3.85	20.81	4.84	-.646	.519
4 ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย	45.73	11.46	52.63	9.54	-4.788**	.000	41.37	12.04	46.52	15.96	-1.766	.079
4.1 ด้านการแสดงออกทางภาษา	23.51	5.09	25.77	3.93	-3.757**	.000	21.05	5.80	22.81	6.76	-1.278	.203
4.2 ด้านการรับรู้	9.46	2.25	10.11	1.36	-2.720**	.007	8.45	2.43	8.52	2.71	-.137	.891
4.3 ด้านการเขียนขั้นพื้นฐาน	12.76	6.59	16.74	6.05	-4.641**	.000	11.87	6.07	15.19	8.23	-2.247*	.026
5 ด้านรวม	106.74	17.35	117.74	15.01	-4.975**	.000	99.64	20.12	106.29	26.29	-1.366	.174

จากตาราง 34 พบว่า เด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครที่มีการใช้คอมพิวเตอร์ตั้งแต่ 0.01 - 20.00 ชม / สัปดาห์ มีพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านทุกด้านสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ไม่ใช้คอมพิวเตอร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับเด็กปฐมวัยจังหวัดสุรินทร์ที่มีการใช้คอมพิวเตอร์มีพฤติกรรมการปรับตัวด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านย่อยการเขียนขั้นพื้นฐานสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ไม่ใช้คอมพิวเตอร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 35 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านของเด็กปฐมวัย
ในกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ ที่มีพฤติกรรมการเล่นวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัยแตกต่างกัน

พฤติกรรม การปรับตัว	กรุงเทพมหานคร						สุรินทร์					
	พฤติกรรมการเล่นวิดีโอเกม						พฤติกรรมการเล่นวิดีโอเกม					
	ไม่เล่น		เล่น		t	p	ไม่เล่น		เล่น		t	p
	N = 159		N = 66				N = 151		N = 25			
$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD			$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD			
1 ด้านการช่วยเหลือตนเอง	22.97	3.51	23.71	2.84	1.511	.132	22.97	3.65	23.08	3.94	.134	.894
2 ด้านการเคลื่อนไหว	16.67	3.53	17.55	3.26	1.726	.086	15.23	3.80	14.84	4.99	.375	.710
3 ด้านสัมพันธ- ภาพระหว่างบุคคล	22.50	2.43	22.74	2.51	-.684	.495	20.20	3.76	20.80	5.08	-.701	.484
4 ด้านสติปัญญา/ การสื่อความหมาย	47.57	11.45	51.00	10.43	2.101*	.037	41.80	12.16	43.08	15.39	.468	.640
4.1 ด้านการแสดง ออกทางภาษา	24.25	5.03	24.89	4.11	-.918	.359	21.19	5.83	21.68	6.60	-.380	.704
4.2 ด้านการรับรู้	9.57	1.91	10.06	2.04	-1.733	.084	8.42	2.42	8.64	2.71	-.407	.684
4.3 ด้านการเขียน ขั้นพื้นฐาน	13.75	6.71	16.05	6.23	-2.386*	.018	12.19	6.13	12.76	8.11	-.339	.737
5 ด้านรวม	109.71	17.54	115.0	16.43	-2.097*	.037	100.21	20.18	101.8	25.70	-.351	.726

จากตาราง 35 พบว่า เด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครที่มีการเล่นวิดีโอเกมคือ เล่นตั้งแต่ 0.01 - 28.00 ชม./สัปดาห์ มีพฤติกรรมการปรับตัวสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ไม่เล่นวิดีโอเกมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวม ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านหลัก และด้านย่อยการเขียนขั้นพื้นฐาน ส่วนเด็กปฐมวัยจังหวัดสุรินทร์ที่มีการเล่นวิดีโอเกมและไม่เล่นวิดีโอเกมมีพฤติกรรมการปรับตัวไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 6 การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัย กับพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 5 ซึ่งตั้งไว้ว่า พฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัย กับพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย มีความสัมพันธ์กันทางบวก ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์* โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน(Pearson product - moment correlation coefficient) ผลการวิเคราะห์แสดงดังตาราง 36

ตาราง 36 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัยกับพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์

พฤติกรรมการปรับตัว	พฤติกรรมส่งเสริมการเล่น		
	กลุ่มรวม (N = 552)	กรุงเทพมหานคร (N = 262)	สุรินทร์ (N = 290)
1 ด้านการช่วยเหลือตนเอง	168**	205**	134*
2 ด้านการเคลื่อนไหว	245**	211**	157*
3 ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล	449**	301**	420**
4 ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย	316**	217**	263**
4.1 ด้านการแสดงออกทางภาษา	348**	232**	305**
4.2 ด้านการรับรู้	379**	319**	318**
4.3 ด้านการเขียนขั้นพื้นฐาน	163**	106*	107*
5 ด้านรวม	353**	264**	294**

จากตาราง 36 พบว่าพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัยกับพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านของเด็กปฐมวัย มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยในกลุ่มรวม กรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์ พบว่า พฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยทั้งด้านรวมและรายด้านทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01 ซึ่งพฤติกรรมการปรับตัวด้านการช่วยเหลือตนเองมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 168 ด้านการเคลื่อนไหวมีค่า r เท่ากับ 245 ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคลมีค่า r เท่ากับ 449 ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านหลัก มีค่า r เท่ากับ 316 ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายในด้านย่อยการแสดงออกทางภาษามีค่า r เท่ากับ 348 ด้านย่อยการรับรู้มีค่า r เท่ากับ 379 ด้านย่อยการเขียนขั้นพื้นฐานมีค่า r เท่ากับ 163 และพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวม มีค่า r เท่ากับ 353

เมื่อวิเคราะห์ในกลุ่มย่อยของแต่ละจังหวัดคือ กรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ พบว่า ในเขต กรุงเทพมหานครนั้น พฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัยกับพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวม และรายด้านของเด็กปฐมวัย มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01 ยกเว้นพฤติกรรมการปรับตัวด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายในด้านย่อยการเขียนขั้นพื้นฐาน มีความสัมพันธ์กันทางบวกที่ระดับ 05 ซึ่งมีค่า r เท่ากับ 106

ส่วนในจังหวัดสุรินทร์พบว่า พฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัยกับพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านของเด็กปฐมวัย มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01 ใน พฤติกรรมการปรับตัวด้านรวม ด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านหลัก ด้านย่อยการแสดงออกทางภาษา และด้านย่อยการรับรู้ สำหรับพฤติกรรมการปรับตัวด้านการช่วยเหลือตนเอง ด้านการเคลื่อนไหว และด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านย่อยการเขียนขั้นพื้นฐาน มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 โดยมีค่า r เท่ากับ 134 157 และ 107 ตามลำดับ

ตอนที่ 7 สรุปภาพรวมของผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เนื่องจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีรายละเอียดของตารางจำนวนมาก โดยเฉพาะผลการวิเคราะห์ตอนที่ 3, 4 และตอนที่ 5 ดังนั้นเพื่อให้เห็นภาพรวมของผลการวิจัยที่ชัดเจนว่าปัจจัยทางชีวสังคมและปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อฯ ของเด็กปฐมวัยนั้นตัวแปรใดที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาและพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ในเขตกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ ซึ่งในแต่ละถิ่นที่อยู่มีตัวแปรใดที่เหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร ผู้วิจัยจึงขอนำเสนอตารางสรุปการเปรียบเทียบผลการวิจัยของกลุ่มตัวอย่างในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดสุรินทร์ตามวัตถุประสงค์การศึกษาแต่ละข้อ ดังแสดงในตาราง 37

ตาราง 37 สรุปการเปรียบเทียบพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาและพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ตามปัจจัยทางชีวสังคมและพฤติกรรมการใช้สื่อของเด็กปฐมวัย

วัตถุประสงค์	ผลการศึกษา
1 เปรียบเทียบพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาระหว่างกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์	กรุงเทพฯ > สุรินทร์ ทั้งกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ที่จำแนกตามปัจจัยชีวสังคม และพฤติกรรมการใช้สื่อของเด็กปฐมวัย (ยกเว้น กลุ่มย่อยการศึกษาอนุปริญญา สูงกว่าปริญญาตรี ฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี กลุ่มฐานะดี และในกลุ่มที่เล่นวิดีโอเกม)
2 เปรียบเทียบพฤติกรรม การปรับตัวของเด็กปฐมวัยระหว่างกรุงเทพฯ กับสุรินทร์ ทั้งในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อยตามปัจจัยทางชีวสังคม และพฤติกรรมการใช้สื่อ ของเด็กปฐมวัย	1 กลุ่มรวม กรุงเทพฯ > สุรินทร์ ทั้งด้านรวมและรายด้าน (ยกเว้น ด้าน SHS) 2 กลุ่มย่อย 2 1 เพศชายและเพศหญิง กรุงเทพฯ > สุรินทร์ (ยกเว้น ด้าน SHS) 2 2 อายุเด็กปฐมวัย - อายุ 4 - 5 ปี อายุ 5 ปี 1 เดือน - 6 ปี กรุงเทพฯ > สุรินทร์ (ยกเว้น ด้าน SHS) - อายุ 6 ปี 1 เดือน - 7 ปี ไม่แตกต่าง 2 3 ระดับการศึกษาของบิดามารดา 2 3 1 ระดับประถมศึกษา กรุงเทพฯ > สุรินทร์ ด้าน AB, IS, CCS, ELS, RLS (ยกเว้น ด้าน SHS, MS, BWS) 2 3 2 ระดับมัธยมศึกษา กรุงเทพฯ > สุรินทร์ ด้าน AB, IS, CCS, RLS, BWS (ยกเว้น ด้าน SHS, MS, ELS) 2 3 3 ระดับอนุปริญญา กรุงเทพฯ > สุรินทร์ ในด้าน IS, ELS, RLS (ยกเว้น ด้าน AB, SHS, MS, CCS, BWS) 2 3 4 ปริญญาตรี กรุงเทพฯ > สุรินทร์ ในด้าน AB, MS, IS, CCS, ELS, RLS (ยกเว้น ด้าน SHS, BWS) 2 3 5 ระดับสูงกว่าปริญญาตรี กรุงเทพฯ > สุรินทร์ ในด้าน MS

ตาราง 37 (ต่อ)

วัตถุประสงค์	ผลการศึกษา
	2.4 ฐานทางเศรษฐกิจของครอบครัว 2.4.1 ระดับไม่คอยดี กรุงเทพฯ > สุรินทร์ ในด้านรวมและรายด้านทุกด้าน 2.4.2 ระดับฐานะปานกลาง กรุงเทพฯ > สุรินทร์ ในด้านรวมและรายด้านบางด้าน (ยกเว้น ด้าน SHS) 2.4.3 ระดับฐานะไม่ดีและฐานะดี ไม่แตกต่าง
	2.5 พฤติกรรมการดูโทรทัศน์ของเด็กปฐมวัย - ระดับต่ำ ปานกลางและสูง กรุงเทพฯ > สุรินทร์ ในด้านรวมและรายด้านบางด้าน (ยกเว้น ในระดับต่ำไม่แตกต่าง ในด้าน SHS, BWS และระดับสูง ไม่แตกต่าง ในด้าน SHS)
	2.6 พฤติกรรมการใช้คอมพิวเตอร์ของเด็กปฐมวัย 2.6.1 กลุ่มที่ไม่ใช้คอมพิวเตอร์ กรุงเทพฯ > สุรินทร์ ในด้านรวมและรายด้านบางด้าน (ยกเว้น ด้าน SHS, BWS) 2.6.2 กลุ่มที่ใช้คอมพิวเตอร์ กรุงเทพฯ > สุรินทร์ ในด้านรวมและรายด้านบางด้าน (ยกเว้น ด้าน SHS, CCS, BWS)
	2.7 พฤติกรรมการเล่นวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัย - ทั้งกลุ่มที่ไม่เล่นและกลุ่มที่เล่นวิดีโอเกม กรุงเทพฯ > สุรินทร์ ทั้งในด้านรวมและรายด้านบางด้าน (ยกเว้น ด้าน SHS)

3 เปรียบเทียบพฤติกรรมส่งเสริมการเล่น ในแต่ละถิ่นที่อยู่ คือ กรุงเทพมหานครและสุรินทร์ที่มีปัจจัยต่างๆ แตกต่างกัน

ตัวแปร	กรุงเทพมหานคร	สุรินทร์
3.1 เพศของเด็ก - ชาย - หญิง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
3.2 อายุของเด็กปฐมวัย - 4 - 5 ปี - 5 ปี 1 เดือน - 6 ปี - 6 ปี 1 เดือน - 7 ปี	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง

ตาราง 37 (ต่อ)

วัตถุประสงค์	ผลการศึกษา	
	กรุงเทพมหานคร	สุรินทร์
3.3 ระดับการศึกษาของ บิดามารดา - ประถมศึกษา - มัธยมศึกษา - อนุปริญญา -ปริญญาตรี - สูงกว่าปริญญาตรี	การศึกษาสูงกว่า > ต่ำกว่า โดยปริญญาตรี > ประถมฯ มัธยมฯ และอนุปริญญา	ไม่แตกต่าง
3.4 ฐานะทางเศรษฐกิจ ของครอบครัว - ไม่ดี - ไม่ค่อยดี - ปานกลาง - ดี	ฐานะฯ สูงกว่า > ต่ำกว่า โดย - ไม่ค่อยดี > ไม่ดี - ปานกลาง > ไม่ดีและไม่ค่อยดี	ฐานะฯ สูงกว่า > ต่ำกว่า โดย - ปานกลาง > ไม่ค่อยดี
3.5 พฤติกรรมการดู โทรทัศน์ของเด็กปฐมวัย - ต่ำ - ปานกลาง - สูง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
3.6 พฤติกรรมการใช้ คอมพิวเตอร์ของเด็ก - ไม่ใช้ - ใช้	แตกต่างกัน โดยบิดามารดามีพฤติกรรมส่งเสริม ของเด็กที่ใช้มากกว่าเด็กที่ไม่ใช้	ไม่แตกต่าง
3.7 พฤติกรรมการเล่น วัตถุโอเกม - ไม่เล่น - เล่น	ไม่แตกต่าง	แตกต่างกัน โดยบิดามารดามีพฤติกรรมส่งเสริม การเล่นของเด็กที่เล่นมากกว่าเด็กที่ ไม่เล่น

ตาราง 37 (ต่อ)

วัตถุประสงค์	ผลการศึกษา	
4 เปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครและสุรินทร์ที่มีปัจจัยต่างๆ แตกต่างกัน		
ตัวแปร	กรุงเทพมหานคร	สุรินทร์
4.1 เพศของเด็ก - ชาย - หญิง	หญิง > ชาย ในด้าน SHS IS RLS	หญิง > ชาย ในด้าน SHS, BWS
4.2 อายุของเด็กปฐมวัย - 4 - 5 ปี - 5 ปี 1 เดือน - 6 ปี - 6 ปี 1 เดือน - 7 ปี	อายุมากกว่า > อายน้อยกว่า ในด้านรวม และรายด้านทุกด้าน โดย - 5 ปี 1 เดือน - 6 ปี > 4 - 5 ปี ด้านรวมและรายด้านทุกด้าน - 6 ปี 1 เดือน - 7 ปี > 4 - 5 ปี ด้าน MS	อายุมากกว่า > อายน้อยกว่า ในด้านรวม และรายด้านทุกด้าน โดย - 5 ปี 1 เดือน - 6 ปี > 4 - 5 ปี ด้าน AB SHS MS, CCS, RLS, BWS - 6 ปี 1 เดือน - 7 ปี > 4 - 5 ปี ด้านรวมและรายด้านทุกด้าน - 6 ปี 1 เดือน - 7 ปี > 5 ปี 1 เดือน - 6 ปี ด้าน AB, CCS, BWS
4.3 ระดับการศึกษาของ บิดามารดา - ประถมศึกษา - มัธยมศึกษา - อนุปริญญา - ปริญญาตรี - สูงกว่าปริญญาตรี	การศึกษาสูงกว่า > ต่ำกว่า ในด้าน AB, MS, IS, CCS, ELS, RLS BWS โดย - อนุปริญญา > ประถมฯ ด้าน AB, MS, IS, ELS - ปริญญาตรี > ประถมฯ และมัธยมฯ ด้านรวมและรายด้านทุกด้าน - ปริญญาตรี > อนุปริญญา ด้าน CCS	การศึกษาสูงกว่า > ต่ำกว่า ในด้าน CCS, ELS โดย - ปริญญาตรี > ประถมฯ ด้าน CCS, ELS - ปริญญาตรี > อนุปริญญา ด้าน ELS

ตาราง 37 (ต่อ)

วัตถุประสงค์	ผลการศึกษา	
ตัวแปร	กรุงเทพมหานคร	สุรินทร์
4.4 ฐานะทางเศรษฐกิจ ของครอบครัว - ไม่ดี - ไม่ค่อยดี - ปานกลาง - ดี	ไม่แตกต่าง	ฐานะ สูงกว่า > ฐานะ ต่ำกว่า ในด้าน AB MS IS CCS, RLS BWS (ยกเว้น ด้าน SHS ELS) โดย - ปานกลาง > ไม่ค่อยดี ด้าน AB MS IS, CCS RLS BWS - ดี > ไม่ดี ด้าน CCS - ดี > ไม่ค่อยดี ด้าน AB CCS, BWS
4.5 พฤติกรรมการดู โทรทัศน์ของเด็กปฐมวัย - ต่ำ - ปานกลาง - สูง	ไม่แตกต่าง	แตกต่างกัน ในด้าน RLS โดย - ระดับสูง > ปานกลาง
4.6 พฤติกรรมการใช้ คอมพิวเตอร์ของเด็ก - ไม่ใช้ - ใช้	แตกต่างกัน โดยเด็กที่ใช้คอมพิวเตอร์มีพฤติกรรม การปรับตัวในด้านรวมและรายด้าน ทุกด้าน มากกว่าเด็กที่ไม่ใช้	แตกต่างกัน โดยเด็กที่ใช้คอมพิวเตอร์มีพฤติกรรม การปรับตัว ในด้าน BWS มากกว่าเด็กที่ ไม่ใช้
4.7 พฤติกรรมการเล่น วิดีโอเกมของเด็ก - ไม่เล่น - เล่น	แตกต่างกัน โดยเด็กที่เล่นวิดีโอเกมมีพฤติกรรม การปรับตัวในด้าน AB CCS, BWS มากกว่าเด็กที่ไม่เล่นวิดีโอเกม	ไม่แตกต่าง
5 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดา กับพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยกรุงเทพฯและสุรินทร์		
	5.1 ในกลุ่มรวม (กรุงเทพฯ รวมกับ สุรินทร์) พบว่า พฤติกรรมส่งเสริมการเล่นกับพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้าน มีความสัมพันธ์กันทางบวก	
	5.2 ในกลุ่มย่อย 5.2.1 กรุงเทพมหานคร มีความสัมพันธ์กันทางบวกในด้านรวมและรายด้านทุกด้าน 5.2.2 สุรินทร์ มีความสัมพันธ์กันทางบวก ในด้านรวมและรายด้านทุกด้าน	

สัญลักษณ์ที่ใช้ในตาราง 37

>	แทน	ค่าที่สูงกว่า
AB	แทน	พฤติกรรมการปรับตัวด้านรวม (Adaptive Behavior)
SHS	แทน	พฤติกรรมการปรับตัวด้านการช่วยเหลือตนเอง (Self-Help Skills)
MS	แทน	พฤติกรรมการปรับตัวด้านการเคลื่อนไหว (Motor Skills)
IS	แทน	พฤติกรรมการปรับตัวด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล (Interpersonal Skills)
CCS	แทน	พฤติกรรมการปรับตัวด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย (Cognitive/Communication Skills)
ELS	แทน	พฤติกรรมการปรับตัวด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย ด้านย่อยการแสดงออกทาง ภาษา (Expressive Language Skills)
RLS	แทน	พฤติกรรมการปรับตัวด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย ด้านย่อยการรับรู้ (Reception Language Skills)
BWS	แทน	พฤติกรรมการปรับตัวด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย ด้านย่อยการเขียนขั้นพื้นฐาน (Basic Writing Skills)

จากตาราง 37 เมื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาระหว่างกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์ พบว่า บิดามารดาในกรุงเทพมหานครมีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นสูงกว่าบิดามารดาในจังหวัดสุรินทร์ ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่จำแนกตามปัจจัยทางชีวสังคมและพฤติกรรมการใช้สื่อฯ ของเด็กปฐมวัย ยกเว้นกลุ่มย่อยการศึกษาระดับอนุปริญญา สูงกว่าปริญญาตรี ฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี กลุ่มฐานะดี และกลุ่มที่เล่นวิดีโอเกม

ซึ่งในแต่ละถิ่นที่อยู่คือ กรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ ที่มีปัจจัยทางชีวสังคมและพฤติกรรมการใช้สื่อฯ ของเด็กแตกต่างกัน บิดามารดามีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นแตกต่างกันดังนี้ คือ ในกรุงเทพมหานครนั้นมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดา ได้แก่ ระดับการศึกษาของบิดามารดา ซึ่งระดับการศึกษาสูงกว่าบิดามารดามีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นสูงกว่าระดับการศึกษาต่ำกว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว โดยพบว่า ฐานะสูงกว่าบิดามารดามีพฤติกรรมส่งเสริมสูงกว่าฐานะต่ำกว่า และปัจจัยของพฤติกรรมการใช้คอมพิวเตอร์ของเด็กปฐมวัย ซึ่งพบว่าส่งผลให้บิดามารดามีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นแตกต่างกัน โดยบิดามารดามีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นในเด็กที่ใช้คอมพิวเตอร์มากกว่าเด็กที่ไม่ใช้คอมพิวเตอร์ ส่วนปัจจัยอื่นๆ ได้แก่ เพศ อายุของเด็กปฐมวัย พฤติกรรมการดูโทรทัศน์ และพฤติกรรมการเล่นวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัยที่แตกต่างกัน บิดามารดามีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นไม่แตกต่างกัน ในขณะที่จังหวัดสุรินทร์นั้นพบว่า มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งเหมือนกับกรุงเทพมหานคร คือ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว นอกจากนี้ยังพบว่าพฤติกรรมการเล่นวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัยที่แตกต่างกัน บิดามารดามีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นแตกต่างกัน โดยพบว่าบิดามารดามีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นในเด็กที่เล่นมากกว่าเด็กที่ไม่เล่นวิดีโอเกม ส่วนปัจจัยอื่นๆ ได้แก่ เพศ อายุของเด็กปฐมวัย ระดับการ

ศึกษาของบิดามารดา พฤติกรรมการดูโทรทัศน์ และพฤติกรรมการใช้คอมพิวเตอร์ของเด็กปฐมวัยที่แตกต่างกัน บิดามารดามีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นไม่แตกต่างกัน

เมื่อศึกษาพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย โดยการเปรียบเทียบระหว่างกรุงเทพมหานครกับจังหวัด สุรินทร์ พบว่า เด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครมีพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านสูงกว่าจังหวัดสุรินทร์ ยกเว้นด้านการช่วยเหลือตนเอง ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่จำแนกตามปัจจัยทางชีวสังคมและพฤติกรรมการใช้ สื่อฯ ของเด็กปฐมวัย ยกเว้น กลุ่มย่อยอายุ 6 ปี 1 เดือน - 7 ปี ระดับฐานะไม่ดี และฐานะดี

สำหรับในแต่ละถิ่นที่อยู่คือ กรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ ที่มีปัจจัยทางชีวสังคมและพฤติกรรมการ ใช้สื่อฯ ของเด็กแตกต่างกัน เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมการปรับตัวแตกต่างกันดังนี้ คือ ในกรุงเทพมหานครมีปัจจัยที่ เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการปรับตัว ได้แก่ เพศ อายุของเด็กปฐมวัย ระดับการศึกษาของบิดามารดา พฤติกรรมการ ใช้คอมพิวเตอร์และพฤติกรรมการเล่นวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัย โดยพบว่า เด็กปฐมวัยเพศหญิงมีพฤติกรรมการ ปรับตัวสูงกว่าเพศชาย เด็กอายุมากกว่ามีพฤติกรรมการปรับตัวสูงกว่าเด็กอายุน้อยกว่า ระดับการศึกษาสูงกว่ามี พฤติกรรมการปรับตัวสูงกว่าระดับการศึกษาต่ำกว่า เด็กที่ใช้คอมพิวเตอร์และเด็กที่เล่นวิดีโอเกมมีพฤติกรรมการ ปรับตัวสูงกว่าเด็กที่ไม่ใช้คอมพิวเตอร์และเด็กที่ไม่เล่นวิดีโอเกมตามลำดับ ส่วนปัจจัยที่ไม่มีผลให้พฤติกรรมการ ปรับตัวของเด็กแตกต่างกัน ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และพฤติกรรมการดูโทรทัศน์ของเด็กปฐมวัย ในขณะที่จังหวัดสุรินทร์นั้น พบว่ามีปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเหมือนกับกรุงเทพมหานคร ยกเว้น ฐานะทางเศรษฐกิจ ของครอบครัว ซึ่งพบว่า ฐานะทางเศรษฐกิจสูงกว่าเด็กมีพฤติกรรมการปรับตัวบางด้านสูงกว่าฐานะทางเศรษฐกิจ ของครอบครัวต่ำกว่า นอกจากนี้ปัจจัยพฤติกรรมการดูโทรทัศน์ของเด็กปฐมวัยที่แตกต่างกันเด็กมีพฤติกรรมการ ปรับตัวบางด้านแตกต่างกัน ส่วนปัจจัยพฤติกรรมการเล่นวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัยที่แตกต่างกันเด็กมีพฤติกรรม การปรับตัวไม่แตกต่างกัน

เมื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดากับพฤติกรรมการปรับตัวด้าน รวมและรายด้านเด็กปฐมวัย ทั้งในกลุ่มรวมกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์ และกลุ่มย่อย ในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดสุรินทร์ พบว่า มีความสัมพันธ์กันทางบวก

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษเปรียบเทียบพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาและพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ในเขตกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์ ซึ่งผู้วิจัยสรุปขั้นตอนและผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

- 1 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัยระหว่างเขตกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์ ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยจำแนกตามปัจจัยทางชีวสังคม และปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์และวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัย
- 2 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ระหว่างเขตกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์ ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยจำแนกตามปัจจัยทางชีวสังคมและปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์และวิดีโอเกม
- 3 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัยตามปัจจัยทางชีวสังคมและปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์และวิดีโอเกม ในเขตกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์
- 4 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยตามปัจจัยทางชีวสังคมและปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์และวิดีโอเกม ในเขตกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์
- 5 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัยกับพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ทั้งในกลุ่มรวมและจำแนกตามเขตกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์

สมมติฐานในการวิจัย

- 1 บิดามารดาของเด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัยสูงกว่าบิดามารดาของเด็กปฐมวัยจังหวัดสุรินทร์ ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยเมื่อจำแนกตามปัจจัยทางชีวสังคมและปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ และวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัย
- 2 เด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านสูงกว่าเด็กปฐมวัยจังหวัดสุรินทร์ ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยเมื่อจำแนกตามปัจจัยทางชีวสังคมและปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ และวิดีโอเกม
- 3 เด็กปฐมวัยในแต่ละถิ่นที่อยู่คือ กรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ ที่มีปัจจัยทางชีวสังคมและปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ และวิดีโอเกมแตกต่างกัน มีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัยแตกต่างกัน โดยที่

3 1 บิดามารดาของเด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัยเพศหญิงและเพศชายแตกต่างกัน

3 2 บิดามารดาของเด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัยตามระดับอายุของเด็กปฐมวัยแตกต่างกัน

3 3 บิดามารดาของเด็กปฐมวัยที่มีระดับการศึกษาสูงกว่า มีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัยสูงกว่าบิดามารดาของเด็กปฐมวัยที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า

3 4 บิดามารดาของเด็กปฐมวัยที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูงกว่า มีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัยสูงกว่าบิดามารดาของเด็กปฐมวัยที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำกว่า

3 5 เด็กปฐมวัยที่มีพฤติกรรมการใช้สื่อโทรทัศน์ ใช้คอมพิวเตอร์ และเล่นวิดีโอเกมแตกต่างกัน บิดามารดามีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัยแตกต่างกัน

4 เด็กปฐมวัยในแต่ละถิ่นที่อยู่คือ กรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ที่มีปัจจัยทางชีวสังคมและปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ และวิดีโอเกมแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการปรับตัวทั้งด้านรวมและรายด้านแตกต่างกัน โดยที่

4 1 เด็กปฐมวัยเพศหญิงมีพฤติกรรมการปรับตัวสูงกว่าเด็กปฐมวัยเพศชาย

4 2 เด็กปฐมวัยที่มีอายุมากกว่า มีพฤติกรรมการปรับตัวสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่มีอายุน้อยกว่า

4 3 เด็กปฐมวัยที่บิดามารดามีระดับการศึกษาสูงกว่า มีพฤติกรรมการปรับตัวดีกว่าเด็กปฐมวัยที่บิดามารดามีระดับการศึกษาต่ำกว่า

4 4 เด็กปฐมวัยที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูงกว่า มีพฤติกรรมการปรับตัวดีกว่า เด็กปฐมวัยที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำกว่า

4 5 เด็กปฐมวัยที่มีปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อโทรทัศน์ ใช้คอมพิวเตอร์ และเล่นวิดีโอเกมแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการปรับตัวแตกต่างกัน

5 พฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัย กับพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย มีความสัมพันธ์กันทางบวก ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์

วิธีดำเนินการวิจัย

1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนที่มีอายุตั้งแต่ 4 - 7 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาล 1 และอนุบาล 2 โรงเรียนในกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 42,501 คน โดยแบ่งเป็นนักเรียนในกรุงเทพมหานคร จำนวน 4,979 คน และจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 37,522 คน และบิดามารดาของนักเรียน

2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนที่มีอายุตั้งแต่ 4 - 7 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาล 1 และอนุบาล 2 โรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 552 คน โดยแบ่งเป็นนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 262 คน และนักเรียนในจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 290 คน และบิดามารดาของนักเรียน

ซึ่งกลุ่มตัวอย่างได้จากการกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามตารางประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยให้ความคลาดเคลื่อนได้ 5% (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ 2540 : 284) และการสุ่มหลายขั้นตอน(Multistage Random Sampling)

3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลรายละเอียดส่วนตัว ปัจจัยทางชีวสังคม และปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์และวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัย เป็นข้อมูลส่วนตัวของเด็กปฐมวัยเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับชั้นเรียน ถิ่นที่อยู่อาศัย และข้อมูลบิดาหรือมารดา เกี่ยวกับระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และข้อมูลพฤติกรรมการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ และวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัย

ตอนที่ 2 แบบสอบถามพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัย เป็นแบบสอบถามพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัย ซึ่งผู้วิจัยและจารุณี ป้องพาล(2548) สร้างขึ้นโดยการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาสร้างเป็นข้อคำถามแบบมาตราประเมินค่า(Rating Scale)มี 5 ระดับ คือ ปฏิบัติเป็นประจำ ปฏิบัติบ่อยครั้ง ปฏิบัติบางครั้ง ปฏิบัติน้อยครั้ง ไม่เคยปฏิบัติ ได้แบบสอบถามจำนวน 45 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยนำไปหาคุณภาพเครื่องมือและได้ค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา(α -Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นสำหรับเด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานคร เท่ากับ 9379 และจังหวัดสุรินทร์ เท่ากับ 9557

ตอนที่ 3 แบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย สร้างขึ้นตามแนวคิดของ แพตตี แอล แฮร์สัน โดย พิศสมัย อรทัย (2540) ประกอบด้วยข้อวัด (Items) 147 ข้อ ซึ่งวัดด้านหลัก 4 ด้านและวัดด้านย่อย 3 ด้าน ดังนี้

1 ด้านการช่วยเหลือตนเอง	จำนวน	28 ข้อ
2 ด้านการเคลื่อนไหว	จำนวน	21 ข้อ
3 ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล	จำนวน	25 ข้อ
4 ด้านสติปัญญาและการสื่อความหมาย	จำนวน	73 ข้อ แบ่งเป็น
4.1 ด้านการแสดงออกทางภาษา	จำนวน	33 ข้อ
4.2 ด้านการรับรู้ทางภาษา	จำนวน	11 ข้อ
4.3 ด้านการเขียนขั้นพื้นฐาน	จำนวน	29 ข้อ

ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัด พิศสมัย อรทัย(2540)ได้ตรวจสอบความเชื่อมั่นแบบ KR-20 ของพฤติกรรม การปรับตัวด้านหลัก ด้านย่อยและด้านรวมของเด็กปฐมวัยในระดับอายุ 4 - 5 ปี และ 5 - 6 ปี ดังนี้

พฤติกรรมการปรับตัวทั้งฉบับ	มีค่าความเชื่อมั่น = 9445 และ 9258
ด้านการช่วยเหลือตนเอง	มีค่าความเชื่อมั่น = 7800 และ 7059
ด้านการเคลื่อนไหว	มีค่าความเชื่อมั่น = 7421 และ 6778
ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล	มีค่าความเชื่อมั่น = 8051 และ 7342
ด้านสติปัญญา/สื่อความหมาย	มีค่าความเชื่อมั่น = 9334 และ 9194
การแสดงออกทางภาษา	มีค่าความเชื่อมั่น = 8406 และ 8045
การรับรู้ทางภาษา	มีค่าความเชื่อมั่น = 7149 และ 7101
การเขียนขั้นพื้นฐาน	มีค่าความเชื่อมั่น = 9356 และ 8942

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะได้นำแบบสอบถามวัดพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ไปหาคุณภาพของ เครื่องมือด้านความเชื่อมั่นกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาอีกครั้ง คือ เด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานคร จำนวน 262 คน และจังหวัดสุรินทร์ 290 คน โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา(α -Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นดังนี้

พฤติกรรมการปรับตัว	กรุงเทพมหานคร			สุรินทร์		
	4-5 ปี	5 ⁺ ปี - 6 ปี	6 ⁺ ปี - 7 ปี	4-5 ปี	5 ⁺ ปี - 6 ปี	6 ⁺ ปี - 7 ปี
พฤติกรรมการปรับตัวทั้งฉบับ	9392	9229	9295	9393	9567	9447
ด้านการช่วยเหลือตนเอง	7621	7130	7515	8312	7458	7656
ด้านการเคลื่อนไหว	7841	7190	7607	7603	7864	8235
ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล	7373	6527	8419	8075	8495	7181
ด้านสติปัญญา/สื่อความหมาย	9200	8995	9083	9002	9406	9811
การแสดงออกทางภาษา	8381	8197	8194	8416	8843	8701
การรับรู้ทางภาษา	7527	4429	3088	7660	7667	6545
การเขียนขั้นพื้นฐาน	9088	8890	9076	8528	9215	8721

4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำหนังสือราชการผ่านบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ไปติดต่อขอความร่วมมือจากผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานคร 5 โรง และจังหวัดสุรินทร์ 9 โรง ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามทั้ง 3 ตอน ไปให้โรงเรียนแจกให้แก่บิดามารดาของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนดังกล่าวตอบแบบสอบถาม หลังจากเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากโรงเรียนแล้วนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Science) ดังนี้

1 คำนวณค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่

- ค่าเฉลี่ย (Mean)
- ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2 คำนวณค่าสถิติเพื่อการทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

2.1 การทดสอบสมมติฐานข้อ 1 และ 2 การใช้สถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัยและคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยตามลำดับ ระหว่างเด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยจำแนกตามปัจจัยทางชีวสังคมและปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์และวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัย โดยใช้สถิติ t-test

2.2 การทดสอบสมมติฐานข้อ 3 และ 4 การใช้สถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัยและคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยในแต่ละถิ่นที่อยู่ คือ กรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ที่มีความแตกต่างกันตามปัจจัยทางชีวสังคมและปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์และวิดีโอเกม โดยใช้สถิติ t-test ในตัวแปรที่เป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ ตัวแปรเพศ ปัจจัยของพฤติกรรมการใช้คอมพิวเตอร์ และพฤติกรรมการเล่นวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัย

2.3 การทดสอบสมมติฐานข้อ 3 และ 4 การใช้สถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัยและคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยในแต่ละถิ่นที่อยู่ คือ กรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ที่มีความแตกต่างกันตามปัจจัยทางชีวสังคมและปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์และวิดีโอเกม โดยใช้สถิติ F-test วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) ในตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม ได้แก่ อายุของเด็กปฐมวัย ระดับการศึกษาของบิดามารดาฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อโทรทัศน์ของเด็กปฐมวัย และถ้าหากการทดสอบค่าเอฟ (F-test) พบว่ามีความแตกต่างกันระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยจะทำ

การทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ตามหลังคาเอฟ(Post Hoc) ด้วยวิธีการทดสอบของ Tukeys HSD (Honestly Significance Difference) เพื่อให้ทราบว่าตัวแปรอิสระกลุ่มใดที่แตกต่างกัน

2.4 การทดสอบสมมติฐานข้อ 5 เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัยกับพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product - moment coefficient correlation)

สรุปผลการวิจัย

1 บิดามารดาของเด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครมีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัยสูงกว่าบิดามารดาของเด็กปฐมวัยจังหวัดสุรินทร์ ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ที่จำแนกตามปัจจัยทางชีวสังคมและปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ และวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอย่างน้อยที่ระดับ 0.01 ยกเว้นในกลุ่มย่อยระดับการศึกษาอนุปริญญา ระดับสูงกว่าปริญญาตรี กลุ่มฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี กลุ่มฐานะดี และในกลุ่มที่มีพฤติกรรมการเล่นวิดีโอเกม ซึ่งพบว่า บิดามารดาของเด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์มีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัยไม่แตกต่างกัน

2 เด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครมีพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านสูงกว่าจังหวัดสุรินทร์ ในกลุ่มรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ยกเว้นพฤติกรรมการปรับตัวด้านการช่วยเหลือตนเองซึ่งพบที่ไม่แตกต่างกัน

ส่วนในกลุ่มย่อยที่จำแนกตามปัจจัยทางชีวสังคม ปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ และวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัย พบว่า

2.1 เด็กปฐมวัยเพศชายและเพศหญิงในกรุงเทพมหานครมีพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้าน สูงกว่าเด็กปฐมวัยเพศชายและเพศหญิงจังหวัดสุรินทร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ยกเว้นพฤติกรรมการปรับตัวด้านการช่วยเหลือตนเองซึ่งพบที่ไม่แตกต่างกัน

2.2 เด็กปฐมวัยอายุ 4 - 5 ปี 5 ปี 1 เดือน - 6 ปี ในกรุงเทพมหานครมีพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านสูงกว่าเด็กในจังหวัดสุรินทร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอย่างน้อยที่ระดับ 0.01 ยกเว้นอายุ 4 - 5 ปี พบว่า เด็กในกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์มีพฤติกรรมการปรับตัวด้านการช่วยเหลือตนเองไม่แตกต่างกัน ส่วนเด็กปฐมวัยอายุ 6 ปี 1 เดือน - 7 ปี พบว่าเด็กในกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์มีพฤติกรรมการปรับตัวทั้งด้านรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.3 เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาของบิดามารดา พบว่า ในกลุ่มที่บิดามารดามีการศึกษาระดับประถมศึกษา เด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครมีพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวม ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านหลัก ด้านย่อยการแสดงออกทางภาษาและด้านย่อยการรับรู้ สูงกว่าเด็กปฐมวัยจังหวัดสุรินทร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอย่างน้อยที่ระดับ 0.05

กลุ่มที่บิดามารดามีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา พบว่า เด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครมีพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวม ด้านสัมพันธ์ทางระหว่างบุคคล ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านหลัก ด้านย่อยการรับรู้ และด้านย่อยการเขียนขั้นพื้นฐานสูงกว่าเด็กปฐมวัยจังหวัดสุรินทร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอย่างน้อยที่ระดับ 05

กลุ่มที่บิดามารดามีการศึกษาระดับอนุปริญญา พบว่า เด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครมีพฤติกรรมการปรับตัวด้านสัมพันธ์ทางระหว่างบุคคล ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านย่อยการแสดงออกทางภาษา และด้านย่อยการรับรู้ สูงกว่าเด็กปฐมวัยจังหวัดสุรินทร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอย่างน้อยที่ระดับ 05

กลุ่มที่บิดามารดามีการศึกษาปริญญาตรี พบว่า เด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครมีพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวม ด้านการเคลื่อนไหว ด้านสัมพันธ์ทางระหว่างบุคคล ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านหลัก ด้านย่อยการแสดงออกทางภาษา และด้านย่อยการรับรู้ สูงกว่าเด็กปฐมวัยจังหวัดสุรินทร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

ส่วนกลุ่มที่บิดามารดามีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี พบว่า เด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครมีพฤติกรรมการปรับตัวด้านการเคลื่อนไหวสูงกว่าเด็กปฐมวัยจังหวัดสุรินทร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

2.4 เมื่อจำแนกตามปัจจัยฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว พบว่า เด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครที่มีฐานะไม่ค่อยดีมีพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านสูงกว่าเด็กปฐมวัยจังหวัดสุรินทร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอย่างน้อยที่ระดับ 05

เด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครกลุ่มที่มีฐานะปานกลางมีพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านสูงกว่าเด็กปฐมวัยในจังหวัดสุรินทร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01 ยกเว้นพฤติกรรมการปรับตัวด้านการช่วยเหลือตนเอง

ส่วนเด็กปฐมวัยกลุ่มที่มีฐานะไม่ดี และฐานะดีนั้น ไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 ระหว่างเด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครกับเด็กปฐมวัยจังหวัดสุรินทร์

2.5 เมื่อจำแนกตามปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อ ได้แก่ การดูโทรทัศน์ของเด็กปฐมวัย พบว่า เด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครที่มีพฤติกรรมการดูโทรทัศน์ระดับต่ำ ปานกลางและระดับสูง มีพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านสูงกว่าเด็กปฐมวัยจังหวัดสุรินทร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอย่างน้อยที่ระดับ 05 ยกเว้นเด็กปฐมวัยกลุ่มที่มีพฤติกรรมการดูโทรทัศน์ในระดับต่ำ พบว่า เด็กปฐมวัยในเขตกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์มีพฤติกรรมการปรับตัวด้านการช่วยเหลือตนเองและด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านย่อยการเขียนขั้นพื้นฐานไม่แตกต่างกัน และในกลุ่มที่มีพฤติกรรมการดูโทรทัศน์ระดับสูง พบว่า เด็กปฐมวัยในเขตกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์มีพฤติกรรมการปรับตัวด้านการช่วยเหลือตนเองไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

2.6 เมื่อจำแนกตามพฤติกรรมการใช้คอมพิวเตอร์ของเด็กปฐมวัย พบว่า เด็กปฐมวัยกลุ่มที่ไม่ใช้คอมพิวเตอร์ในกรุงเทพมหานครมีพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านสูงกว่าเด็กปฐมวัยจังหวัดสุรินทร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอย่างน้อยที่ระดับ 01 ยกเว้นพฤติกรรมการปรับตัวด้านการช่วยเหลือตนเองและด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านย่อยการเขียนขั้นพื้นฐานซึ่งไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

ส่วนเด็กปฐมวัยกลุ่มที่มีการใช้คอมพิวเตอร์ พบว่า เด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครมีพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านสูงกว่าเด็กปฐมวัยจังหวัดสุรินทร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอย่างน้อยที่ระดับ 05 ยกเว้นพฤติกรรมการปรับตัวด้านการช่วยเหลือตนเอง ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านหลัก และด้านย่อย การเขียนขั้นพื้นฐาน ซึ่งไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

2.7 เมื่อจำแนกตามพฤติกรรมการเล่นวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัย พบว่า เด็กปฐมวัยในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้งกลุ่มที่ไม่เล่นและกลุ่มที่เล่นวิดีโอเกม มีพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านสูงกว่าเด็กปฐมวัยจังหวัดสุรินทร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอย่างน้อยที่ระดับ 05 ยกเว้นด้านการช่วยเหลือตนเองซึ่งไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 ระหว่างเด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์ทั้งในกลุ่มที่ไม่เล่นและกลุ่มที่เล่นวิดีโอเกม

3 การศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัยในแต่ละถิ่นที่อยู่ คือ กรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ที่มีปัจจัยทางชีวสังคมและปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ และวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัยแตกต่างกัน พบว่า ในแต่ละถิ่นที่อยู่ มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดา ดังนี้

3.1 ในกรุงเทพมหานคร ปัจจัยทางชีวสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัย ได้แก่ ระดับการศึกษาของบิดามารดา ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และปัจจัยของการใช้สื่อ คือ พฤติกรรมการใช้คอมพิวเตอร์ของเด็กปฐมวัย

ทั้งนี้พบว่า บิดามารดาที่มีระดับการศึกษาสูงกว่ามีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นสูงกว่าบิดามารดาที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยพบว่า บิดามารดาที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นสูงกว่าบิดามารดาที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอนุปริญญา

บิดามารดาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูงกว่า มีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นสูงกว่าบิดามารดาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยบิดามารดาที่มีฐานะไม่ค่อยดี มีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นสูงกว่าบิดามารดาที่มีฐานะไม่ดี และบิดามารดาที่มีฐานะปานกลางมีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นสูงกว่าบิดามารดาที่มีฐานะไม่ดีและไม่ค่อยดี

พฤติกรรมการใช้คอมพิวเตอร์ของเด็กปฐมวัยที่แตกต่างกัน บิดามารดาที่มีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยบิดามารดาที่มีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัยที่มีการใช้คอมพิวเตอร์สูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ไม่ใช้คอมพิวเตอร์

ส่วนปัจจัยทางชีวสังคมและปัจจัยของการใช้สื่อฯ ของเด็กปฐมวัยที่ไม่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัย ได้แก่ เพศ อายุของเด็กปฐมวัย พฤติกรรมการดูโทรทัศน์ และพฤติกรรมการเล่นวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัย ซึ่งพบว่าเด็กปฐมวัยที่มีเพศ อายุ พฤติกรรมการดูโทรทัศน์ พฤติกรรมการเล่นวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัยที่แตกต่างกัน บิดามารดาที่มีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

32 ในจังหวัดสุรินทร์ พบว่า ปัจจัยทางชีวสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัย ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และปัจจัยของการใช้สื่อฯ ของเด็กปฐมวัย ได้แก่ พฤติกรรมการเล่นวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัย ทั้งนี้พบว่า

บิดามารดาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูงกว่า มีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัยสูงกว่าบิดามารดาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 001 โดยบิดามารดาที่มีฐานะปานกลางมีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นสูงกว่าบิดามารดาที่มีฐานะไม่ค่อยดี

นอกจากนี้ปัจจัยของพฤติกรรมการเล่นวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัยแตกต่างกันบิดามารดามีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 โดยบิดามารดามีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัยที่เล่นวิดีโอเกมสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ไม่เล่นวิดีโอเกม

ส่วนปัจจัยทางชีวสังคมและปัจจัยของการใช้สื่อฯ ของเด็กปฐมวัยที่ไม่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัย ได้แก่ เพศ อายุของเด็กปฐมวัย ระดับการศึกษาของบิดามารดา พฤติกรรมการดูโทรทัศน์ และพฤติกรรมการใช้คอมพิวเตอร์ของเด็กปฐมวัย ซึ่งพบว่าเด็กปฐมวัยที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษาของบิดามารดา พฤติกรรมการดูโทรทัศน์ พฤติกรรมการใช้คอมพิวเตอร์ของเด็กปฐมวัยที่แตกต่างกัน บิดามารดามีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

4 การศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านของเด็กปฐมวัยในแต่ละถิ่นที่อยู่ คือ กรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ที่มีปัจจัยทางชีวสังคมและปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ และวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัยแตกต่างกัน พบว่า

4.1 ในกรุงเทพมหานคร ปัจจัยทางชีวสังคมและปัจจัยของการใช้สื่อฯ ของเด็กปฐมวัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการปรับตัว ได้แก่ เพศ อายุของเด็กปฐมวัย ระดับการศึกษาของบิดามารดา พฤติกรรมการใช้คอมพิวเตอร์ และพฤติกรรมการเล่นวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัย

ทั้งนี้พบว่า เด็กปฐมวัยเพศหญิงมีพฤติกรรมการปรับตัวด้านการช่วยเหลือตนเอง ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคลและด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านย่อยการรับรู้สูงกว่าเด็กปฐมวัยเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอย่างน้อยที่ระดับ 05

เด็กปฐมวัยที่มีอายุมากกว่ามีพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านทุกด้านสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่มีอายุน้อยกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอย่างน้อยที่ระดับ 05 โดยเด็กอายุ 5 ปี 1 เดือน - 6 ปี มีพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านทุกด้านสูงกว่าเด็กอายุ 4-5 ปี และเด็กอายุ 6 ปี 1 เดือน - 7 ปี มีพฤติกรรมการปรับตัวด้านการเคลื่อนไหวสูงกว่าเด็กอายุ 4-5 ปี

เด็กปฐมวัยที่บิดามารดามีระดับการศึกษาสูงกว่ามีพฤติกรรมการปรับตัวสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่บิดามารดามีระดับการศึกษาต่ำกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01 ในพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวม ด้านการเคลื่อนไหว ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านหลัก ด้านย่อยการแสดงออกทางภาษา ด้านย่อยการรับรู้ และด้านย่อยการเขียนขั้นพื้นฐาน โดยพบว่าเด็กที่บิดามารดามีการศึกษาระดับอนุปริญญา มีพฤติกรรมการปรับตัวสูงกว่าเด็กที่บิดามารดามีการศึกษาระดับประถมศึกษา ในด้านรวม ด้านการเคลื่อนไหว

ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านย่อยการแสดงออกทางภาษา เด็กที่บิดามารดามีการศึกษาระดับปริญญาตรีมีพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านทุกด้านสูงกว่าเด็กที่บิดามารดามีการศึกษาระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา และมีพฤติกรรมการปรับตัวด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายหลักสูงกว่าเด็กที่บิดามารดามีการศึกษาระดับอนุปริญญา

เด็กปฐมวัยที่ใช้คอมพิวเตอร์มีพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านทุกด้านสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ไม่ใช้คอมพิวเตอร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01

เด็กปฐมวัยที่เล่นวิดีโอเกมมีพฤติกรรมการปรับตัวสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ไม่เล่นวิดีโอเกมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 ในด้านรวม ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย และด้านย่อยการเขียนขั้นพื้นฐาน

ส่วนปัจจัยที่ไม่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และพฤติกรรมการดูโทรทัศน์ของเด็กปฐมวัย ซึ่งพบว่า เด็กปฐมวัยที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว พฤติกรรมการดูโทรทัศน์ของเด็กปฐมวัยแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

4.2 ในจังหวัดสุรินทร์ พบว่า มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการปรับตัวเหมือนกับกรุงเทพมหานคร ได้แก่ เพศ อายุของเด็กปฐมวัย ระดับการศึกษาของบิดามารดา พฤติกรรมการใช้คอมพิวเตอร์ นอกจากนี้ยังพบว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และพฤติกรรมการดูโทรทัศน์ของเด็กปฐมวัยเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยอีกด้วย โดยที่

เด็กปฐมวัยเพศหญิงมีพฤติกรรมการปรับตัวด้านการช่วยเหลือตนเองและด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านย่อยการเขียนขั้นพื้นฐานสูงกว่าเด็กปฐมวัยเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอย่างน้อยที่ระดับ 05

เด็กปฐมวัยที่มีอายุมากกว่ามีพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านทุกด้านสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่มีอายุน้อยกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอย่างน้อยที่ระดับ 05 โดยเด็กอายุ 5 ปี 1 เดือน - 6 ปี มีพฤติกรรมการปรับตัวสูงกว่าเด็กอายุ 4-5 ปี ในด้านรวม ด้านการช่วยเหลือตนเอง ด้านการเคลื่อนไหว ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านหลัก ด้านย่อยการรับรู้ และด้านย่อยการเขียนขั้นพื้นฐาน ส่วนเด็กอายุ 6 ปี 1 เดือน - 7 ปี มีพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านทุกด้านสูงกว่าเด็กอายุ 4 - 5 ปี และมีพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านหลัก และด้านย่อยการเขียนขั้นพื้นฐานสูงกว่าเด็กอายุ 5 ปี 1 เดือน - 6 ปี

เด็กปฐมวัยที่บิดามารดามีระดับการศึกษาสูงกว่ามีพฤติกรรมการปรับตัวสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่บิดามารดามีระดับการศึกษาต่ำกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอย่างน้อยที่ระดับ 05 ในด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านหลัก และด้านย่อยการแสดงออกทางภาษา โดยเด็กที่บิดามารดามีการศึกษาระดับปริญญาตรีมีพฤติกรรมการปรับตัวด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านหลัก และด้านย่อยการแสดงออกทางภาษาสูงกว่าเด็กที่บิดามารดามีการศึกษาระดับประถมศึกษา และมีพฤติกรรมการปรับตัวด้านย่อยการแสดงออกทางภาษาสูงกว่าเด็กที่บิดามารดามีการศึกษาระดับอนุปริญญา

เด็กปฐมวัยที่มีระดับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูงกว่ามีพฤติกรรมการปรับตัวสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01 ในด้านรวม ด้านการ

เคลื่อนไหว ด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านหลัก และด้านย่อยการรับรู้ ด้านย่อยการเขียนขั้นพื้นฐาน โดยเด็กที่มีฐานะปานกลางมีพฤติกรรมการปรับตัวสูงกว่าเด็กที่มีฐานะไม่ค่อยดี ในด้านรวม ด้านการเคลื่อนไหว ด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านหลัก ด้านย่อยการรับรู้ และด้านย่อยการเขียนขั้นพื้นฐาน เด็กที่มีฐานะดีมีพฤติกรรมการปรับตัวด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านหลักสูงกว่าเด็กที่มีฐานะไม่ดีและมีพฤติกรรมการปรับตัวสูงกว่าเด็กที่มีฐานะไม่ค่อยดี ในด้านรวม ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านหลัก และด้านย่อยการเขียนขั้นพื้นฐาน

เด็กปฐมวัยที่มีพฤติกรรมการใช้โทรทัศน์แตกต่างกันมีพฤติกรรมการปรับตัวด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านย่อยการรับรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 โดยพบว่า เด็กที่มีพฤติกรรมการใช้โทรทัศน์สูง มีพฤติกรรมการปรับตัวสูงกว่าเด็กที่มีพฤติกรรมการใช้โทรทัศน์ปานกลาง

เด็กปฐมวัยที่ใช้คอมพิวเตอร์มีพฤติกรรมการปรับตัวด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านย่อยการเขียนขั้นพื้นฐานสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ไม่ใช้คอมพิวเตอร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

ส่วนปัจจัยที่ไม่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการปรับตัว ได้แก่ พฤติกรรมการเล่นวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัย

5 การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัยกับพฤติกรรมปรับตัวของเด็กปฐมวัย พบว่า พฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดามีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมปรับตัวของเด็กปฐมวัยทั้งด้านรวมและรายด้านทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอย่างน้อยที่ระดับ 05 ทั้งในกลุ่มรวม กลุ่มย่อยกรุงเทพมหานครและกลุ่มย่อยจังหวัดสุรินทร์

อภิปรายผลการวิจัย

ในการอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้อภิปรายตามการทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยนำเสนอเหตุผลและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาประกอบ ดังนี้

1 การเปรียบเทียบพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัยระหว่างเขตกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์ ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยจำแนกตามปัจจัยทางชีวสังคม และปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ และวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัย

จากผลการวิจัยพบว่า บิดามารดาของเด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครมีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัยสูงกว่าบิดามารดาของเด็กปฐมวัยจังหวัดสุรินทร์ ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ที่จำแนกตามปัจจัยทางชีวสังคมและปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ และวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอย่างน้อยที่ระดับ 01 ยกเว้นในกลุ่มย่อยระดับการศึกษาอนุปริญญา ระดับสูงกว่าปริญญาตรี กลุ่มฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวไม่ดี กลุ่มฐานะดี และในกลุ่มที่มีพฤติกรรมการเล่นวิดีโอเกม ซึ่งพบว่า บิดามารดาของเด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์มีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัยไม่แตกต่างกัน

จากผลการวิจัยส่วนใหญ่ข้างต้นนี้สรุปได้ว่าสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 ซึ่งอภิปรายผลได้ดังนี้

เมื่อเปรียบเทียบลักษณะถิ่นที่อยู่อาศัย สภาพแวดล้อม สังคม วัฒนธรรมที่แตกต่างกันระหว่างบิดามารดาของเด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์ จะเห็นว่า บิดามารดาของเด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครนั้น

อาศัยอยู่ในชุมชนเมือง ซึ่งมีประชากรอาศัยอยู่กันเป็นจำนวนมากและอยู่กันอย่างแออัด บ้านเรือนส่วนใหญ่เป็นตึกแถวอยู่ติดกันไป ทำให้เด็กๆ มีเพื่อนเล่นและมีกิจกรรมการเล่นมาก(วราภรณ์ รักวิจัย 2540 31-32) นอกจากนี้กรุงเทพมหานครเป็นสังคมเมืองหลวงที่มีความเจริญก้าวหน้า ต้องมีการแข่งขันกันสูงในทุกๆ ด้าน ทั้งด้านการเมือง การศึกษา สภาพการประกอบอาชีพและเศรษฐกิจซึ่งส่วนใหญ่ประกอบธุรกิจค้าขาย มีการแข่งขันเพื่อผลประโยชน์ เป็นสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา มีการรับเอาวัฒนธรรมจากตะวันตกอย่างรวดเร็วจากความทันสมัยและรวดเร็วของเทคโนโลยีและการสื่อสารต่างๆ(จิตนา วาณิชโรจน์ 2540 69-70 อ้างอิงจาก สุพัตรา สุภาพ 2533 86-87) ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ส่งผลให้สภาพแวดล้อมของการเล่นและวัฒนธรรมเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว(วรรณ วิบูลย์สวัสดิ์ แอนเดอร์สัน 2531 168) ในขณะที่บิดามารดาของเด็กปฐมวัยจังหวัดสุรินทร์นั้นอาศัยอยู่ในชนบทห่างไกลจากเมืองหลวง บ้านเรือนปลูกเป็นแต่ละหลัง อยู่ใกล้-ไกลกันบ้าง ตั้งอยู่กันเป็นหมู่บ้าน การสื่อสารและการคมนาคมไม่ค่อยสะดวก และถึงแม้ว่าในปัจจุบันจังหวัดสุรินทร์จะได้รับการพัฒนาในด้านต่างๆ ทั้งในด้านการเมือง การศึกษา เศรษฐกิจ สังคม การสื่อสารและเทคโนโลยีต่างๆ รวมถึงมีการกระจายวัฒนธรรมจากสังคมเมืองสู่สังคมชนบท ทำให้สังคมและวัฒนธรรมมีการเปลี่ยนแปลงไปมากก็ตาม แต่สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปเมื่อเปรียบเทียบกับกรุงเทพมหานคร ก็ยังมีการแข่งขันไม่สูงมาก วิถีชีวิตของประชากรยังเป็นแบบพึ่งพาธรรมชาติ ทามาหาเลี้ยงชีพให้พอมีกินไปวันๆ การรับรู้ข่าวสารจากสื่อต่างๆ ไม่หลากหลาย สภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวยที่จะกระตุ้นให้บิดามารดาตื่นตัวหรือใส่ใจในการส่งเสริมการเล่นของเด็กอย่างจริงจัง

นอกจากนี้ปัจจัยของการประกอบอาชีพของบิดามารดาที่แตกต่างกันก็เป็นปัจจัยหนึ่งส่งผลให้การส่งเสริมการเล่นแตกต่างกันไป ซึ่งกัลยา นิมจิตต์(2545 บทคัดย่อ) ได้ศึกษารูปแบบการเล่นหัตถ์ของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง กรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพแตกต่างกันมีรูปแบบการเล่นหัตถ์ที่แตกต่างกัน จากประสบการณ์ของผู้วิจัยและการสอบถามครูประจำชั้นของเด็กปฐมวัยกลุ่มตัวอย่าง พบว่า บิดามารดาของเด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่ประกอบอาชีพธุรกิจค้าขาย ส่วนบิดามารดาของเด็กปฐมวัยในจังหวัดสุรินทร์ประกอบอาชีพทำนา ทำสวน ไม่มีเวลาที่จะวางแผนเลี้ยงดูเด็กด้วยตนเอง การเลี้ยงดูส่วนใหญ่จึงเป็นภาระของปู่ ย่า ตา ยาย การจัดหาวัสดุของเล่นหรือกิจกรรมการเล่นมักอาศัยจากสิ่งที่มีอยู่ตามธรรมชาติ(วราภรณ์ รักวิจัย 2540 31) นอกจากนี้การประกอบอาชีพทำนา ทำสวนนั้น สามารถสร้างรายได้เพียงเล็กน้อยเมื่อเทียบกับอาชีพธุรกิจค้าขาย ดังนั้นจึงขาดโอกาสที่จะจัดหาของเล่นที่จะช่วยส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการที่ดีดังเช่นบิดามารดาในกรุงเทพมหานคร ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ นันทกา พลอยแก้ว เมื่อปี พ.ศ. 2520 เปรียบเทียบการเล่นของเด็กในกรุงเทพมหานคร คือ เด็กตึกแถวสามย่านกับเด็กชายถ่านวัฒนานิเวศน์ พบว่า เด็กตึกแถวสามย่านซึ่งบิดามารดาส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย มีรายได้ดี และไม่ค่อยเรียกร้องให้ลูกวัยเรียนวัยเล่น ช่วยงานค้าขาย ดังนั้นเด็กจึงมีเวลาเล่นมาก บิดามารดามีเงินซื้อของเล่นชนิดต่างๆ ให้เด็ก ในขณะที่เด็กหมู่บ้านชายถ่าน ต้องช่วยทำงาน ช่วยเลี้ยงน้อง ทำให้มีเวลาเล่นน้อย ไม่มีโอกาสเล่นเกมหรือเรียนรู้การเล่นแบบใหม่ บิดามารดามีรายได้น้อย ไม่มีเงินซื้อของเล่น อุปกรณ์การเล่นนำมาจากสิ่งที่มีอยู่รอบตัว(วรรณ วิบูลย์สวัสดิ์ แอนเดอร์สัน 2531 165-166)

การประกอบอาชีพของบิดามารดาส่งผลไปถึงฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ถ้าหากบิดามารดามีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมดีการส่งเสริมการเล่นมีแนวโน้มที่ดีด้วย เพราะบิดามารดามีโอกาสในการจัดหาทรัพยากร จัดหาของเล่นและกิจกรรมต่างๆ รวมถึงกิจกรรมส่งเสริมการเล่น ให้การอบรมเลี้ยงดูแก่เด็กได้มากกว่าบิดามารดาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี(วรารณ รักริยะ 2540 32) สอดคล้องกับการวิจัยของวันเพ็ญ พิศาลพงศ์และคณะ (2526 180) ศึกษาวิธีการอบรมเลี้ยงดู พัฒนาการทางร่างกายและความพร้อมทางการเรียนของเด็กวัยก่อนเรียนในกรุงเทพมหานคร พบว่า บิดามารดาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง มีบทบาทหลักเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการเล่นคือการพาเด็กไปเที่ยวนอกบ้านเป็นบางครั้ง เช่น พาไปดูภาพยนตร์ ไปสวนสัตว์ ไปชายหาดทะเล หรือสนามเด็กเล่นตามศูนย์การค้า เป็นต้น จากการเก็บข้อมูลในการวิจัยพบว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวของบิดามารดาในกรุงเทพมหานครอยู่ในระดับฐานะปานกลางถึงร้อยละ 85 90 ของกลุ่มตัวอย่าง รองลงไปคือ ฐานะไม่ค่อยดี ฐานะไม่ดีและฐานะดี (ร้อยละ 9 90, 2 30 และ 1 90 ตามลำดับ) ในขณะที่บิดามารดาของเด็กปฐมวัยจังหวัดสุรินทร์มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวอยู่ในระดับฐานะปานกลางร้อยละ 55 70 รองลงไปคือ ฐานะไม่ค่อยดี ฐานะไม่ดีและฐานะดี (ร้อยละ 32 20 11 40 และ 0 70 ตามลำดับ) เมื่อเปรียบเทียบแล้วจะเห็นว่าบิดามารดาเด็กปฐมวัยจังหวัดสุรินทร์มีฐานะไม่ค่อยดีและฐานะไม่ดีมากกว่าบิดามารดาในกรุงเทพมหานคร แต่กลับพบว่ามีฐานะปานกลางและฐานะดีน้อยกว่าบิดามารดาในกรุงเทพมหานคร จากข้อมูลเหล่านี้พอจะสรุปได้ว่าบิดามารดาเด็กปฐมวัยจังหวัดสุรินทร์มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำกว่าบิดามารดาในกรุงเทพมหานคร ดังนั้นพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาจึงต่ำกว่าบิดามารดาในกรุงเทพมหานครด้วย

ระดับการศึกษาของบิดามารดาเด็กปฐมวัย เป็นปัจจัยหนึ่งที่จะส่งผลต่อพฤติกรรมส่งเสริมการเล่น การวิจัยของกัลยา นิมจิตต์(2545 บทคัดย่อ) พบว่าผู้ปกครองของเด็กปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง ที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีรูปแบบการเล่นที่ต่างกัน ซึ่งกัลยา ตันติผลาชีวะ(วาสนา พรหมทอง 2545 96 , อ้างอิงจาก กัลยา ตันติผลาชีวะ 2542 148) กล่าวว่า การศึกษาของบิดามารดามีผลต่อการเลี้ยงดูเด็ก 2 กรณี บิดามารดาที่มีการศึกษามีอาชีพที่ดี ย่อมให้การดูแลแก่เด็กให้ความสนใจมาก ส่วนบิดามารดาที่มีการศึกษาต่ำจะให้ความสนใจกับการทำมาหากินมากกว่า ทำให้โอกาสในการพัฒนาตามวัยอันสมควรของเด็กลดลง เด็กวัยก่อนเรียนจะได้รับการดูแลที่แตกต่างกัน จากการเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้พบว่า ระดับการศึกษาของบิดามารดาเด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์มีความแตกต่างกัน โดยบิดามารดาในกรุงเทพมหานครมีระดับการศึกษาที่ใกล้เคียงกัน คือ ระดับมัธยมศึกษา ปริญญาตรี และอนุปริญญา (ร้อยละ 30, 26 50 และ 23 50 ตามลำดับ) ระดับประถมศึกษา และสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 16 90 และ 3 10 ตามลำดับ ในขณะที่บิดามารดาจังหวัดสุรินทร์มีการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับประถมศึกษามากถึงร้อยละ 60 10 รองลงไปคือ ระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 29 20 มีการศึกษาระดับปริญญาตรีเพียงร้อยละ 7 30 อนุปริญญาร้อยละ 2 80 และสูงกว่าปริญญาตรีร้อยละ 0 70 ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับบิดามารดาในกรุงเทพมหานคร พอจะสรุปได้ว่าบิดามารดาจังหวัดสุรินทร์มีระดับการศึกษาต่ำกว่าบิดามารดาเด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานคร ดังนั้นจึงเป็นปัจจัยอย่างหนึ่งที่ส่งผลให้บิดามารดาเด็กปฐมวัยจังหวัดสุรินทร์มีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นต่ำกว่าบิดามารดาเด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานคร ซึ่งบิดา

มารดาที่มีการศึกษาต่ำขาดความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาการและให้การส่งเสริมการเล่นของเด็กที่ไม่เหมาะสม ก็จะมีผลเสียต่อเด็กเกิดพัฒนาการล่าช้า มีพฤติกรรมการปรับตัวไม่ดี

จากสาเหตุของปัจจัยต่างๆ ที่แตกต่างกันระหว่างกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์ส่งผลให้การดำเนินชีวิต การอบรมเลี้ยงดูเด็กแตกต่างกัน รวมทั้งแบบแผนการเล่น การส่งเสริมการเล่นของเด็กแตกต่างกันไปด้วย(ยังพิทยาคม , และสนิทศักดิ์ สนิทศักดิ์ดี 2508 246-247) ซึ่งบิดามารดาในกรุงเทพมหานครนั้น จะสนใจในความสำเร็จของเด็ก เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพสังคมที่มีการแข่งขันกันส่วนใหญ่(อรนุช หลิมประเสริฐ 2520 71) และสอดคล้องกับสภาพสังคมและวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา บิดามารดาจึงตื่นตัวให้ความสนใจในการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมการเล่นของเด็ก เพื่อช่วยกระตุ้นพัฒนาการด้านต่างๆ เด็กมีการปรับตัวและพัฒนาการที่ดีทัดเทียมกับบุคคลอื่นในสังคม ดังนั้นจึงเป็นผลให้บิดามารดาในกรุงเทพมหานครมีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัยสูงกว่าบิดามารดาจังหวัดสุรินทร์

สำหรับผลการวิจัยที่พบว่า บิดามารดาเด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวในระดับฐานะไม่ดี มีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นไม่แตกต่างกับจังหวัดสุรินทร์ นอกจากนั้นยังมีแนวโน้มว่าบิดามารดาจังหวัดสุรินทร์มีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นสูงกว่าบิดามารดาในกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ว่าถึงแม้บิดามารดาจะมีฐานะไม่ดี ต้องพะวงกับการทำมาหาเลี้ยงชีพก็ตาม แต่ก็ยังรู้และตระหนักถึงบทบาทของการเป็นบิดามารดาที่ต้องใส่ใจให้การดูแลเลี้ยงดูบุตรของตนให้ดีที่สุดเท่าที่ฐานะและเวลาจะเอื้ออำนวย ให้เด็กได้รับการศึกษาและมีโอกาสที่ดีกว่าตน ดังนั้นจึงพยายามที่จะส่งเสริมให้การเลี้ยงดู พยายามจัดสภาพแวดล้อม ให้เวลาจัดหาของเล่น จัดกิจกรรมการเล่นตามที่มีอยู่ในธรรมชาติรอบๆ ตัว ให้การส่งเสริมการเล่นของเด็กไปพร้อมๆ กับการทำมาหากิน ซึ่งการศึกษาของ พวงทอง นิลยิม(2538 49) พบว่า ผู้ใหญ่ในแต่ละครอบครัวจะสอนและฝึกให้เด็กเล่น ในขณะที่ผู้ใหญ่ทำงานด้วย จึงนำสิ่งที่มีอยู่รอบๆ ตัวมาสอนและฝึกให้เด็กเล่น ทั้งนี้ยังสามารถดูแลเด็กขณะเล่นได้ง่ายขึ้นด้วย นอกจากนี้การจัดหาของเล่นจะให้เล่นง่ายๆ ให้เด็กเล่นในบริเวณบ้านหรือใต้ถุนบ้านและชอบให้เล่นตามลำพังหรือเล่นกับพี่น้อง เพราะไม่อยากจะให้เด็กอยู่ไกลหูไกลตา ไม่ต้องเป็นห่วงมากและบิดามารดาไม่มีเวลาดูแลอย่างเต็มที่

นอกจากนี้ผลการวิจัยพบว่า ในกรุงเทพมหานครบิดามารดาที่มีระดับการศึกษานุปริญญา ระดับสูงกว่าปริญญาตรี กลุ่มฐานะดี และกลุ่มเด็กที่มีการเล่นวิดีโอเกมนั้น มีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นไม่แตกต่างกันกับจังหวัดสุรินทร์ อาจเป็นไปได้จากสาเหตุของจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่มีค่อนข้างน้อยจึงไม่สามารถเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นได้อย่างชัดเจน แต่ก็เป็นที่น่าสังเกตว่า ในกลุ่มตัวอย่างที่บิดามารดามีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี และกลุ่มฐานะดีนั้น ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาจังหวัดสุรินทร์มีแนวโน้มที่สูงกว่าบิดามารดาในกรุงเทพมหานคร ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าในกรุงเทพมหานครนั้นเป็นสังคมที่ต้องมีการแข่งขันสูง บิดามารดาต้องทำงานแข่งขันกับเวลาและยังต้องเผชิญกับปัญหาสภาพแวดล้อม เช่น การจราจรที่ติดขัดทำให้ใช้เวลาในการเดินทางมาก เป็นต้น ทำให้บิดามารดาไม่มีเวลาในการจัดหาของเล่น การจัดสภาพแวดล้อมในการเล่น หรือร่วมเล่นกับเด็ก

2 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ระหว่างเขตกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์ ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ที่จำแนกตามปัจจัยทางชีวสังคมและปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ และวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัย

ผลการวิจัยโดยภาพรวมพบว่า เด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครมีพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านบางด้าน สูงกว่าเด็กปฐมวัยจังหวัดสุรินทร์ ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ที่จำแนกตามปัจจัยทางชีวสังคมและพฤติกรรมการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์และวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอย่างน้อยที่ระดับ 0.05 ยกเว้นพฤติกรรมการปรับตัวด้านการช่วยเหลือตนเองที่ไม่แตกต่างกันทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยทุกกลุ่ม นอกจากนี้ในกลุ่มเด็กปฐมวัยอายุระหว่าง 6 ปี 1 เดือน - 7 ปี และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวระดับฐานะไม่ดีและฐานะดี ก็ไม่พบมีความแตกต่างของพฤติกรรมการปรับตัวระหว่างเด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานคร และเด็กปฐมวัยในจังหวัดสุรินทร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปโดยรวมแล้วผลการวิจัยสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 และสอดคล้องกับผลการศึกษาพัฒนาการทางภาษาของ จินตนา เนียมเปีย(2521 บทคัดย่อ) พบว่า เด็กก่อนวัยเรียนที่อยู่ในเมืองมีพัฒนาการทางภาษาดีกว่าเด็กในชนบท การศึกษาพัฒนาการทางสติปัญญาของ อรุณฯ หลิมประเสริฐ(2520 บทคัดย่อ) ศึกษาเปรียบเทียบเด็กในเมืองและชนบทเกี่ยวกับพัฒนาการของสิ่งกีดขวางในเรื่องการอนุรักษ์ความยาวและปริมาตรกับการอบรมเลี้ยงดูของนักเรียนโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร และโรงเรียนในเขตชนบทจังหวัดสมุทรสาคร พบว่า เด็กนักเรียนในเมืองและชนบท มีความแตกต่างกันในเรื่องสิ่งกีดขวางด้านการอนุรักษ์ ความยาวและปริมาตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และ สมเกียรติ ทิพย์ทัศน์(2521 บทคัดย่อ) ศึกษาเปรียบเทียบพัฒนาการเด็กในเมืองและชนบทในเรื่องความคิดในขั้นปฏิบัติการด้านนามธรรมและสิ่งกีดขวางด้านความน่าจะเป็น พบว่า ความคิดด้านการนำมารวมกันของเด็กในสังคมเมืองสูงกว่าสังคมชนบทที่มีระดับอายุเท่ากัน และความคิดด้านสิ่งกีดขวางด้านความน่าจะเป็นของเด็กนักเรียนในเมืองสูงกว่าชนบท

แสดงให้เห็นว่า เด็กนักเรียนที่อาศัยอยู่ในแต่ละถิ่นที่อยู่ที่มีปัจจัยต่างๆ ที่แตกต่างกันทั้งสภาพแวดล้อม เศรษฐกิจ การศึกษา เทคโนโลยี สังคมและวัฒนธรรม การเปลี่ยนแปลงที่แตกต่างกัน ส่งผลให้เด็กมีพฤติกรรมการปรับตัวแตกต่างกัน ซึ่งสมพร ไตยวงศ์(2541 : 3) กล่าวว่า เนื่องจากปัจจัยต่างๆ คือ ภูมิสำเนา ถิ่นที่อยู่อาศัยและที่ตั้งภูมิประเทศ สภาพการประกอบอาชีพและเศรษฐกิจ การอบรมเลี้ยงดูในครอบครัว รวมถึงสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่างกันทำให้เด็กมีความแตกต่างกันทั้งด้านพัฒนาการของร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ทำให้เด็กแต่ละสังคมมีการปรับตัวที่แตกต่างกัน จากผลการวิจัยที่พบว่าเด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครมีพฤติกรรมการปรับตัวสูงหรือดีกว่าเด็กปฐมวัยในจังหวัดสุรินทร์ อาจมีปัจจัยอื่นๆ ด้วยนั่นคือ ความคาดหวังของบิดามารดาและสังคมวัฒนธรรม ที่ต้องการให้เด็กมีพัฒนาการต่างๆ อย่างสมบูรณ์ และสามารถปรับตัวได้อย่างดีในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันสูง ซึ่งแฮริสัน(ภาวิณี อ่อนนาค 2541 : 33 , อ้างอิงจาก Bracken 1991 : 169 , citing Harrison 1987) กล่าวว่า โครงสร้างของพฤติกรรมปรับตัวขึ้นอยู่กับความคาดหวังของวัฒนธรรมที่มีต่อพฤติกรรมต่างๆ ของบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับความคิดของเรสชลีย์(ภาวิณี อ่อนนาค 2541 : 33 , อ้างอิงจาก Bracken 1987 : 99 , citing Reschly 1982) ที่ว่าพฤติกรรมปรับตัวมีองค์ประกอบต่างๆ ทางวัฒนธรรม

เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย และยังสอดคล้องกับ ลีแลนด์(ภาวิณี อ่อนนาค 2541 : 33 อ้างอิงจาก Bracken 1991 : 169 , citing Leland 1983) ที่ว่าในสภาพวัฒนธรรมที่แตกต่างกันความคาดหวังที่มีต่อพฤติกรรมต่างๆ ของบุคคลก็มีความแตกต่างกันไปด้วย

นอกจากนี้การถ่ายทอดทางสังคมที่แตกต่างกันอาจเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลให้เด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครมีพฤติกรรมการปรับตัวที่สูงกว่าเด็กปฐมวัยจังหวัดสุรินทร์ เพราะในสังคมชนบทไทยจะเคร่งครัดต่อคำสอน ขนบธรรมเนียม ประเพณีต่างๆ ดังนั้นจึงทำให้เด็กในชนบทไม่กล้าแสดงออก ไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง การพัฒนาทางสติปัญญา และปรับตัวช้ากว่าเด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานคร(อรนุช หลิมประเสริฐ 2520 : 71)

สำหรับผลการวิจัยที่พบว่า เด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์มีพฤติกรรมการปรับตัวด้านการช่วยเหลือตนเองไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ว่า จากผลการศึกษาพบว่าบิดามารดาทั้งในกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์ต่างก็มีฐานะทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับปานกลางและมีแนวโน้มไปในทางฐานะไม่ดี ซึ่งต่างก็ต้องทำงาน ทำให้ไม่มีเวลาที่จะดูแลเด็กได้อย่างเต็มที่ ทำให้เด็กต้องพึ่งพาตนเอง มีความสามารถในการช่วยเหลือตนเองได้ดี (พวงทอง นิลยี่ม 2538 : 49)

นอกจากนี้ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยอายุระหว่าง 6 ปี 1 เดือน - 7 ปี ในกรุงเทพมหานครมีพฤติกรรมการปรับตัวไม่แตกต่างกับเด็กปฐมวัยจังหวัดสุรินทร์นั้น อาจเป็นไปได้ว่าเมื่อเด็กเริ่มโตขึ้น มีโอกาสพบปะกับบุคคลในสังคมภายนอก เรียนรู้ประสบการณ์จริง เรียนรู้ทักษะทางสังคมมากขึ้น จึงมีการเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้เข้ากับสภาพสังคม ซึ่งทียซ์ (Tietz 1998 Abstract) ศึกษาเปรียบเทียบเพศของเด็กปฐมวัยต่อรูปแบบการเล่น พบว่าในเด็กปฐมวัยที่อายุน้อยกว่า ไม่มีความแตกต่างระหว่างเด็กหญิงและเด็กชายและเด็กชอบรูปแบบการเล่นที่เป็นแบบเพื่อนมีการช่วยเหลือกันมากกว่าการเล่นที่หย่าขาดและรุนแรง ทั้งนี้ น่าจะเป็นสาเหตุจากการที่เด็กได้เรียนรู้ทักษะทางสังคมมากขึ้น

ส่วนผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวระดับฐานะไม่ดี มีพฤติกรรมการปรับตัวไม่แตกต่างกับเด็กปฐมวัยจังหวัดสุรินทร์นั้น อาจเป็นไปได้ว่า ถ้าบิดามารดามีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดีหรือยากจนแล้ว ไม่ว่าจะอยู่ในกรุงเทพมหานครหรือจังหวัดสุรินทร์ก็ตาม บิดามารดาต่างก็ต้องมุ่งทำมาหากินเพื่อหาเลี้ยงครอบครัว ทำให้ไม่มีเวลาที่จะดูแลส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยเช่นเดียวกัน ดังนั้นจึงพบว่าเด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์มีพฤติกรรมการปรับตัวไม่แตกต่างกัน

สำหรับผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวระดับฐานะดี มีพฤติกรรมการปรับตัวไม่แตกต่างกับเด็กปฐมวัยจังหวัดสุรินทร์นั้น ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ว่า ไม่ว่าจะอยู่ในถิ่นที่อยู่ใดก็ตาม ถ้าหากบิดามารดามีฐานะดีหรือฐานะดีมาก บิดามารดาจะสามารถที่จะจัดหาทรัพยากรหรือสิ่งที่จะช่วยสนับสนุนส่งเสริมกิจกรรมต่างๆ รวมถึงการเล่น การอบรมเลี้ยงดู ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กได้(วราภรณ์ รักวิจัย 2540 : 32) ช่วยให้เด็กมีพฤติกรรมการปรับตัวที่ดีเช่นเดียวกัน ดังนั้นจึงพบว่าเด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ที่มีฐานะดีมีพฤติกรรมการปรับตัวไม่แตกต่างกัน

3 การเปรียบเทียบพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัย ตามปัจจัยทางชีวสังคมและปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์และวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัย

จากผลการศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัย ในแต่ละถิ่นที่อยู่ คือ กรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ ที่มีปัจจัยทางชีวสังคมและปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ และวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัยแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาผลการวิจัยในภาพรวมพบว่า ปัจจัยบางอย่างเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาทั้งในกรุงเทพมหานครและสุรินทร์ แต่บางปัจจัยเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาในกรุงเทพมหานครแต่ไม่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาในจังหวัดสุรินทร์ ในทางตรงข้ามปัจจัยบางประการเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาในสุรินทร์แต่กลับไม่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นในกรุงเทพมหานคร และนอกจากนี้ยังมีบางปัจจัยที่ไม่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาทั้งในกรุงเทพมหานครและสุรินทร์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงขออภิปรายผลตามกลุ่มปัจจัยที่มีความเหมือนและแตกต่างกัน ดังนี้

3.1 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาทั้งในกรุงเทพมหานครและสุรินทร์ ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

จากผลการวิจัยพบว่า การที่บิดามารดามีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัยแตกต่างกันนั้น ทั้งในกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องเหมือนกันคือ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ซึ่งผลการวิจัยนี้เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3.4 ที่ว่า "บิดามารดาของเด็กปฐมวัยที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูงกว่ามีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นสูงกว่าบิดามารดาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำกว่า" สอดคล้องกับการศึกษาของ กัลยา นิมจิตต์(2545 : 79) ที่พบว่า ผู้ปกครองของเด็กปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจแตกต่างกันมีรูปแบบการเล่นที่ต่างกัน เพราะผู้ปกครองที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีจะมีกำลังทรัพย์สามารถส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กมีหนังสือนิทาน มีสื่ออุปกรณ์และมีความพร้อมทุกด้าน และการศึกษาของ ศรีบุญ ตติยาภิตติ(2544 : 86) ซึ่งพบว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่างกันมีทัศนคติด้านความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจของการเล่นแตกต่างกัน นอกจากนี้จากการศึกษาของ พงทอง นิลยิม(2538 : 50) พบว่า การมีของเล่นที่แตกต่างกันของเด็กปฐมวัย เนื่องมาจากสภาพฐานะทางเศรษฐกิจที่ต่างกันไปในแต่ละครอบครัวเป็นประการสำคัญ ทั้งนี้สอดคล้องกับ วราภรณ์ รักวิจัย(2540 : 32) กล่าวว่าครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีนั้นบิดามารดามีโอกาสในการจัดหาทรัพยากร จัดหาของเล่นและกิจกรรมต่างๆ รวมถึงกิจกรรมส่งเสริมการเล่น ให้การอบรมเลี้ยงดูแก่เด็กได้มากกว่าบิดามารดาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี ดังนั้นบิดามารดาทั้งในกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวดีกว่าจึงมีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัยสูงกว่าบิดามารดาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำกว่า

3.2 ปัจจัยที่ไม่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาทั้งในกรุงเทพมหานครและสุรินทร์ ได้แก่ เพศ อายุ และพฤติกรรมการใช้สื่อโทรทัศน์ของเด็กปฐมวัย

ผลการวิจัยพบว่า บิดามารดาทั้งในกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์มีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัยเพศหญิงและเพศชายไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ยังมีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นตามระดับอายุของเด็ก

ปฐมวัยไม่แตกต่างกันด้วย ซึ่งผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3.1 ที่ว่า "บิดามารดาของเด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัยเพศหญิงและเพศชายแตกต่างกัน และสมมติฐานข้อที่ 3.2 ที่ว่า "บิดามารดาของเด็กปฐมวัยจะมีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัยตามระดับอายุของเด็กปฐมวัยแตกต่างกัน" และไม่สอดคล้องกับมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช(2537 : 14) ซึ่งได้กล่าวไว้ว่า บิดามารดา ผู้ปกครองควรจัดกิจกรรมการเล่นแก่เด็ก ให้ความเหมาะสมตามเพศ อายุ ความสามารถ ความต้องการและความสนใจของเด็ก

อภิปรายผลการวิจัยในปัจจัยเพศของเด็กปฐมวัยได้ว่า ลักษณะการเล่นของเด็กปฐมวัยช่วงอายุ 4-5 ขวบ นั้น จะไม่เล่นแบ่งเพศ แต่ในระยะตั้งแต่ 7 ขวบขึ้นไป เด็กจะเริ่มรู้จักเล่นกับเพศเดียวกัน(วรภรณ์ รักวิจัย 2540 : 126-127) สอดคล้องกับเฮอร์ลิค(ประณต คำนิม 2545 : 33 , อ้างอิงจาก Hurlock 1978 : 293-296) กล่าวไว้ว่า ลักษณะการเล่นของเด็กจะเหมาะสมตามเพศมากขึ้นเมื่ออายุมากขึ้น และการศึกษาของ วิคกี้และเฮดี้ เจนเวย์ (Vicki, & Heidi Jenvey 2000 Abstract) ศึกษารูปแบบการเล่นและการเลือกของเล่นของเด็กในออสเตรเลีย ตั้งแต่ปี ค.ศ 1989-2000 โดยศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบการเล่นเมื่ออยู่ที่บ้านกับเมื่ออยู่ที่โรงเรียนของเด็กวัยต่างๆ พบว่า รูปแบบการเล่นเมื่ออยู่ที่บ้านไม่มีความแตกต่างกันระหว่างเพศ จากรูปแบบการเล่นของเด็กที่ไม่มีความแตกต่างระหว่างเพศนี้เอง บิดามารดาและผู้ปกครองทั้งในกรุงเทพมหานครและสุรินทร์จึงให้การส่งเสริมการเล่นระหว่างเด็กปฐมวัยเพศหญิงกับเพศชายไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ พวงทอง นิลยัม(2538 : 49) พบว่า การสอนให้เด็กปฐมวัยเล่นนั้น ผู้ใหญ่จะไม่มีการแบ่งการเล่นของเด็กตามเพศ แต่จะเล่นรวมกันและคล้ายๆ กัน ทั้งเด็กผู้หญิงและเด็กผู้ชาย

ในด้านปัจจัยอายุของเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า ไม่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาทั้งในกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ ถึงแม้จะไม่สอดคล้องกับมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช(2537 : 14) และเฮอร์ลิค(ประณต คำนิม 2545 : 33 , อ้างอิงจาก Hurlock 1978) ที่กล่าวไว้ว่า การจัดกิจกรรมการเล่นแก่เด็ก ควรคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ รวมถึงความเหมาะสมตามอายุของเด็กด้วย แต่สอดคล้องกับการศึกษาของ วิคกี้และเฮดี้ เจนเวย์(Vicki, & Heidi Jenvey 2000 Abstract) ซึ่งพบว่า รูปแบบการเล่นเมื่ออยู่ที่บ้านไม่มีความแตกต่างกันระหว่างอายุ และสมหมาย อภิวันท์คุณากร(2546 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาทัศนคติและพฤติกรรมของผู้ปกครองที่มีต่อของเด็กเล่นประเภทพลาสติกในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า อายุของเด็กไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการซื้อของเล่นประเภทพลาสติกของผู้ปกครอง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากบิดามารดา ผู้ปกครองยังขาดความรู้ความเข้าใจในการส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัย ผู้ปกครองส่วนใหญ่ต้องการให้เด็กเล่นของเล่นที่สูงกว่าอายุจริงของเด็ก อาจเนื่องจากเข้าใจว่าจะช่วยทำให้เด็กมีพัฒนาการทางสติปัญญาที่สูงขึ้น ซึ่งที่จริงแล้วเด็กควรได้เล่นของเล่นที่สร้างเสริมสติปัญญาในระดับที่เหมาะสมกับวัยหรืออายุของตน จะทำให้เด็กมีพัฒนาการตามวัยที่ถูกต้อง (ดวงพร สถาปนกุล 2545 : 80 , อ้างอิงจาก นิตยา ประพฤติกิจ 2539 : 101)

สำหรับปัจจัยพฤติกรรมการดูโทรทัศน์ของเด็กปฐมวัยนั้น ผลการวิจัยพบว่า เด็กทั้งในกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ที่มีพฤติกรรมการดูโทรทัศน์แตกต่างกัน บิดามารดามีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3.5 ที่ว่า "เด็กปฐมวัยที่มีพฤติกรรมการดูโทรทัศน์แตกต่างกัน บิดามารดามีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัยแตกต่างกัน" ทั้งนี้เนื่องจาก มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการ

เล่นของเด็กหลายๆ ประการ ที่ส่งผลให้บิดามารดาของเด็กปฐมวัยทั้งในกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์มีการส่งเสริมการเล่นของเด็กที่แตกต่างกัน เช่น สุขภาพของเด็ก พัฒนาการของกล้ามเนื้อ สติปัญญา สิ่งแวดล้อม เวลาว่าง อุปกรณ์การเล่น และสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม(ประณต คำฉิม 2545 : 33 อ้างอิงจาก Hurlock 1978) อาชีพของบิดามารดา(วรารณ รักวิชัย 2540 : 31) ทักษะของบิดามารดา ระดับการศึกษาของบิดามารดา (ศรีบุญ ตติยาภิตติ 2544 บทคัดย่อ) นอกจากนี้ยังเกี่ยวข้องกับความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการเรียนรู้ของเทคโนโลยีและเครื่องกลไกต่างๆ รวมถึงคอมพิวเตอร์และวิดีโอเกม ซึ่งส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมและพฤติกรรมการเล่นของเด็ก(วรณ วิบูลย์สวัสดิ์ แอนเดอร์สัน 2531 : 169) ในด้านอิทธิพลจากโทรทัศน์อาจมีส่วนเกี่ยวข้องด้วยเช่นกัน แต่เนื่องจากเป็นเทคโนโลยีที่มีแพร่หลายกันมาก บิดามารดาอาจคุ้นเคยกับการมีสื่อชนิดนี้ จึงไม่ได้ให้ความสำคัญในการใช้สื่อในการส่งเสริมการเล่นของเด็ก ทำให้ผลการศึกษายังพบความแตกต่างกันอย่างชัดเจน นอกจากนี้ยังสัน (กาญจนา แก้วเทพ 2544 : 339-341, อ้างอิงจาก Huston, 1993) กล่าวว่า ถึงแม้จะพบว่า การดูโทรทัศน์ของเด็กๆ โดยเฉพาะในช่วงอายุ 3-7 ขวบ มักจะเป็นการดูร่วมกับบิดามารดา(75%) แต่ในความเป็นจริงแล้วในขณะที่ดูโทรทัศน์ร่วมกับเด็กนั้น บิดามารดาน้อยคนนักที่จะนั่งดูไปพร้อมกับ กับเด็กและให้การอบรมสั่งสอนเด็กไปพร้อมกับการดูโทรทัศน์

3.3 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาในกรุงเทพมหานครแต่ไม่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาในจังหวัดสุรินทร์ ได้แก่ ระดับการศึกษาของบิดามารดา และพฤติกรรมการใช้คอมพิวเตอร์ของเด็กปฐมวัย

จากผลการวิจัยพบว่า ในกรุงเทพมหานครนั้นยังมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดา คือ ระดับการศึกษาของบิดามารดาและพฤติกรรมการใช้คอมพิวเตอร์ ในขณะที่จังหวัดสุรินทร์นั้นปัจจัย 2 ประการนี้กลับไม่เกี่ยวข้อง ซึ่งผลการวิจัยของกรุงเทพมหานครสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3.3 ที่ว่า "บิดามารดาของเด็กปฐมวัยที่มีระดับการศึกษาสูงกว่ามีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นสูงกว่าบิดามารดาที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า" ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ นันทา แทนธานี(2534 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาตัวแปรบางประการที่มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาการของเด็กวัยก่อนเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ตัวแปรระดับการศึกษาของมารดาและความรู้ความเข้าใจของผู้ปกครองเรื่องพัฒนาการ สามารถทำนายการอบรมเลี้ยงดูได้ และงานวิจัยของ กัลยา นิมจิตรต์(2545 : บทคัดย่อ) ศึกษารูปแบบการเล่านิทานของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง พบว่า ระดับการศึกษาของผู้ปกครองที่แตกต่างกันผู้ปกครองมีรูปแบบการเล่านิทานแตกต่างกัน นอกจากนี้ ศรีบุญ ตติยาภิตติ(2544 : 86) ศึกษาทัศนคติของผู้ปกครองที่มีต่อการเล่นและเปรียบเทียบทัศนคติของผู้ปกครองที่มีต่อการเล่นแยกตาม เพศ อายุ ระดับรายได้ ระดับการศึกษาและจำนวนบุตร จากผู้ปกครองของเด็กอายุระหว่างแรกเกิด-12 ปี พบว่า ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีทัศนคติต่อการเล่นแตกต่างกัน จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ในกรุงเทพมหานครนั้น ระดับการศึกษาของบิดามารดาเป็นปัจจัยหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัย ซึ่งถ้าหากบิดามารดามีระดับการศึกษาสูงจะมีความรู้ความเข้าใจมีทัศนคติที่ดีและให้ความสนใจในการอบรมเลี้ยงดู ส่งเสริมการเล่น เพื่อช่วยส่งเสริมพัฒนาการเด็กให้เหมาะสมได้มากกว่าบิดามารดาที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า

ในทางตรงกันข้ามการที่ผลการวิจัยในจังหวัดสุรินทร์ พบว่า ระดับการศึกษาของบิดามารดาไม่เกี่ยวข้องกับ พฤติกรรมการส่งเสริมการเล่นของบิดามารดา ถึงแม้ว่าจากการวิเคราะห์ผลการวิจัยในตาราง 14 พบว่า ระดับการศึกษาสูงกว่ามีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นสูงกว่าบิดามารดาที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 แต่เมื่อนามาเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างแต่ละระดับการศึกษากลับพบว่าไม่มีระดับการศึกษาใดที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากจำนวนกลุ่มตัวอย่างในระดับสูงกว่าปริญญาตรีมีจำนวนน้อย คือ มีจำนวน 2 คน คิดเป็น 0.70 % ทำให้ไม่พบความแตกต่างในผลการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ได้ นอกจากนี้จากประสบการณ์ของผู้วิจัยพบว่า ลักษณะของครอบครัวในจังหวัดสุรินทร์ส่วนใหญ่ยังมีลักษณะเป็นครอบครัวขยาย มีปู่ ย่า ตา ยาย หรือพี่ ป้า น้า อา อาศัยอยู่รวมกันในบ้านหรือละแวกบ้านเดียวกัน การเลี้ยงดูเด็กนั้น จึงอาศัยการช่วยเลี้ยงดูจากญาติผู้ใหญ่ เด็กจะได้รับการส่งเสริมการเล่นจากผู้ปกครองคนอื่นๆ ในครอบครัว ในขณะที่บิดามารดาที่มีการศึกษาระดับสูงมักมีหน้าที่ความรับผิดชอบในการทำงานสูงตามไปด้วยจึงอาจไม่มีเวลาที่จะเลี้ยงดูและให้การส่งเสริมการเล่นแก่เด็กด้วยตนเองอย่างเต็มที่ ถึงแม้จะมีความรู้และเข้าใจว่าจะต้องให้การเลี้ยงดูส่งเสริมการเล่นแก่เด็กอย่างไรก็ตาม

สำหรับปัจจัยของพฤติกรรมการใช้คอมพิวเตอร์ของเด็กปฐมวัยนั้น พบว่า ผลการวิจัยในกรุงเทพมหานคร สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3.5 ในส่วนที่ว่า "เด็กปฐมวัยที่มีพฤติกรรมการใช้คอมพิวเตอร์แตกต่างกัน บิดามารดามีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัยแตกต่างกัน" โดยพบว่า บิดามารดามีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัยกลุ่มที่ใช้คอมพิวเตอร์สูงกว่าเด็กกลุ่มที่ไม่ใช้คอมพิวเตอร์ ส่วนจังหวัดสุรินทร์พบว่าไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้อาจอธิบายผลได้ว่า เครื่องยนต์กลไกเช่น คอมพิวเตอร์ เป็นปัจจัยอย่างหนึ่งซึ่งส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมและพฤติกรรมการเล่นของเด็ก(วรรณิ วิบูลย์สวัสดิ์ แอนเดอร์สัน 2531 : 169) ซึ่งเกี่ยวข้องกับ พฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาเช่นเดียวกับปัจจัยอื่นๆ สำหรับในกรุงเทพมหานครนั้นมีการใช้คอมพิวเตอร์กันมาก ทั้งมีไว้เพื่อใช้งานภายในครอบครัวและตามโรงเรียนต่างๆ มีการส่งเสริมให้เด็กใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนรู้ ซึ่งในเด็กปฐมวัยนั้นจะใช้เพื่อประโยชน์ในการฝึกทักษะต่างๆ เช่น สร้างสัมพันธภาพ ทักษะทางภาษา การเขียน การใช้กล้ามเนื้อ การใช้สายตา ฯลฯ เพื่อกระตุ้นพัฒนาการด้านต่างๆ เช่น ด้านร่างกาย สติปัญญา ภาษา อารมณ์และสังคม(ชนิษฐา รุจิโรจน์ 2540 : 29-33, ธิติวรัตน์ ศักดิ์วีระกุล 2544 , อ้างอิงจาก Day 1994 : 467 , Citing Dodge, & Colker 1992, อุดมลักษณ์ กุลพิจิตร 2540 : 40-43 , อ้างอิงจาก Beaty 1992) แต่บิดามารดา ผู้ปกครองและครูก็ยังคงมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับการนำคอมพิวเตอร์มาใช้กับเด็ก เช่น กังวลว่าเด็กจะสนใจการเล่นคอมพิวเตอร์จนลืมที่จะทำอย่างอื่น เนื่องจากมีเกมมาเล่น ทำให้เด็กเล่นเกมจนติด นอกจากนี้ก็กังวลว่าเด็กจะไม่เห็นความสำคัญของบิดามารดา ผู้ปกครองและครู เพราะเด็กสามารถฟังคอมพิวเตอร์ได้ เรียนจากคอมพิวเตอร์ได้ และเด็กแยกตัวไม่มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น มุ่งอยู่กับคอมพิวเตอร์(ชนิษฐา รุจิโรจน์ 2540 : 31) การที่บิดามารดาทราบถึงประโยชน์และผลเสียของคอมพิวเตอร์ ดังนั้นบิดามารดา ผู้ปกครอง จึงต้องเลือกสิ่งที่เป็นประโยชน์ เพื่อการศึกษาและส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็ก วิกกี และเฮดี้ เจนเวย์ (Vicki, & Heidi Jenvey 2000) กล่าวว่า บิดามารดา ผู้ปกครองจะพยายามเลือกและวิเคราะห์โปรแกรมที่

เหมาะสมกับการพัฒนาทักษะต่างๆ ให้กับเด็กและเป็นผู้สนับสนุนคอยแนะนำกิจกรรมต่างๆ ในคอมพิวเตอร์ให้เป็นไปในทิศทางที่เหมาะสม

ส่วนในจังหวัดสุรินทร์ พบว่า เด็กปฐมวัยที่มีพฤติกรรมการใช้คอมพิวเตอร์แตกต่างกัน บิดามารดามีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นไม่แตกต่างกัน เนื่องจากในจังหวัดสุรินทร์นั้นยังมีการนำเครื่องคอมพิวเตอร์มาใช้ในการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยค่อนข้างน้อย ตามโรงเรียนต่างๆ มีเพื่อการสอนเด็กในระดับประถมศึกษาขึ้นไป เด็กปฐมวัยจะมีโอกาสในการใช้คอมพิวเตอร์ในขณะที่ดูการ์ตูน เพื่อความบันเทิงต่างๆ ซึ่งเด็กมีโอกาสในการได้สัมผัสหรือใช้คอมพิวเตอร์น้อยมาก เมื่ออยู่ที่บ้านก็ยิ่งขาดโอกาสในการได้ใช้คอมพิวเตอร์ เพราะส่วนใหญ่บิดามารดามีอาชีพทำสวน ครอบครัวยังมีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ค่อยดี ไม่สามารถจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์มาใช้และเป็นสิ่งที่ไม่มีความจำเป็นสำหรับอาชีพการทำสวน ทำสวน นอกจากบิดามารดาที่มีอาชีพธุรกิจค้าขายหรือรับราชการ ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี บิดามารดาจำเป็นต้องใช้งาน เด็กๆ จึงมีโอกาสได้ใช้คอมพิวเตอร์ด้วย ซึ่งทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์นั้น ส่วนใหญ่เป็นเพียงทักษะง่ายๆ เช่น การวาดรูป ระบายสี การเขียน การฝึกใช้กล้ามเนื้อ ฝึกการใช้สายตา เป็นต้น ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ว่าคอมพิวเตอร์เป็นเทคโนโลยีที่ทันสมัยและยังใหม่มากสำหรับบิดามารดา ซึ่งส่วนใหญ่ยังต้องทำความรู้จักและเรียนรู้กับเทคโนโลยีใหม่นี้ ยังไม่มีความรู้และความพร้อมเพียงพอที่จะจัดหาโปรแกรมการศึกษาที่เหมาะสมกับเด็ก และไม่สามารถแนะนำหรือร่วมกิจกรรมต่างๆ กับเด็กปฐมวัยในการใช้คอมพิวเตอร์ที่เหมาะสมได้เช่นเดียวกับบิดามารดาในกรุงเทพมหานคร

3.4 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาในสุรินทร์แต่ไม่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาในกรุงเทพมหานคร ได้แก่ พฤติกรรมการเล่นวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัย

จากผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยจังหวัดสุรินทร์ที่มีพฤติกรรมการเล่นวิดีโอเกมแตกต่างกัน บิดามารดามีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยบิดามารดามีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัยกลุ่มที่เล่นวิดีโอเกมสูงกว่าเด็กกลุ่มที่ไม่เล่นวิดีโอเกม ส่วนเด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครที่มีพฤติกรรมการเล่นวิดีโอเกมแตกต่างกัน บิดามารดามีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยของจังหวัดสุรินทร์สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3.5 ในส่วนที่ว่า "เด็กปฐมวัยที่มีพฤติกรรมการเล่นวิดีโอเกมแตกต่างกัน บิดามารดามีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัยแตกต่างกัน" ส่วนกรุงเทพมหานครไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้ก็ปราชัยผลการวิจัยได้ว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัยนั้นมีด้วยกันหลายปัจจัย รวมทั้งปัจจัยการเล่นวิดีโอเกมซึ่งส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมและพฤติกรรมการเล่นของเด็กเช่นกัน (วรณี วิบูลย์สวัสดิ์ แอนเดอร์สัน 2531 : 169) ดังนั้นบิดามารดาจึงควรให้การส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัยโดยคำนึงถึงพฤติกรรมการเล่นวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัยด้วย ซึ่งผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยจังหวัดสุรินทร์ที่เล่นกับไม่เล่นวิดีโอเกม บิดามารดามีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นแตกต่างกัน โดยในกลุ่มเด็กที่มีการเล่นวิดีโอเกม บิดามารดามีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นสูงกว่าบิดามารดาของเด็กที่ไม่เล่นวิดีโอเกม ทั้งนี้เนื่องจากเทคโนโลยีหรือเครื่องกลไกที่ทันสมัยเช่น วิดีโอเกมนั้น เป็นสิ่งที่ยังใหม่สำหรับบิดามารดาที่จะต้องเรียนรู้ และส่วนใหญ่บิดามารดาได้รับรู้จากสื่อต่างๆ เกี่ยวกับวิดีโอเกมในด้านผลเสียมากกว่าผลดีที่จะมีผลต่อเด็ก เช่น เป็นสิ่งล่อลวงให้เด็กติดเกม มีความก้าวร้าว รุนแรง เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ดวงใจ สมานสิน (2539 บทคัดย่อ) และ เทอดศักดิ์

สุมาลยศักดิ์(2542 บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนประถมศึกษาและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตามลำดับ ระหว่างผู้ที่เล่นวิดีโอเกมและไม่เล่นวิดีโอเกม พบว่า พฤติกรรมก้าวร้าวที่แสดงออกทางกายและทางวาจาของนักเรียนที่เล่นวิดีโอเกมและไม่เล่นวิดีโอเกมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยกลุ่มที่เล่นวิดีโอเกมมีพฤติกรรมก้าวร้าวมากกว่าทั้งทางกายและทางวาจา ดังนั้นเมื่อบิดามารดามีความวิตกกังวลมากเกี่ยวกับผลเสียของการเล่นวิดีโอเกมของเด็ก จึงพยายามที่จะเรียนรู้ เลือกเกมที่มีอันตรายต่อเด็กน้อยและพยายามที่จะรวมเล่นเกมกับเด็ก คอยระวังหรือควบคุมไม่ให้เด็กเล่นเกมนานเกินไปหรือเล่นตามลำพัง ในขณะที่ในกรุงเทพมหานครนั้นมีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมอย่างรวดเร็ว มีลักษณะของสังคมที่ทันสมัยมีความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีและเครื่องกลไกต่างๆ และส่วนใหญ่บิดามารดามีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวที่ดีกว่า จึงสามารถจัดหาวิดีโอเกมให้เด็กได้เล่นง่ายกว่า หรือเด็กอาจซื้อหาเอง เพราะเป็นของเล่นที่หาซื้อได้ง่าย มีหลายรูปแบบทั้งชนิดที่พกพาสะดวกจนถึงเป็นเครื่องเล่นขนาดใหญ่ไม่สามารถเคลื่อนย้ายได้ อีกทั้งมีเกมต่างๆ ให้เลือกมากมาย วิธีการเล่นไม่ยุ่งยากซับซ้อน เพียงใส่ตลับเกมและเปิดสวิตซ์ภาพก็จะปรากฏบนจอเมื่อเด็กกดปุ่มหรือโยกคันบังคับ(ดวงใจ สมานสิน และ วราภรณ์ ธาระวานิช 2540 91) นอกจากนี้ในสังคมที่มีการแข่งขันกันสูง บิดามารดาต้องรีบเร่งในการทำงานไม่มีเวลาที่จะดูแลใกล้ชิดหรือเล่นกับเด็ก จึงปล่อยให้เด็กเล่นตามลำพังหรือให้เด็กเรียนรู้การเล่นด้วยตนเอง ดังนั้นจึงพบว่าพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาในกรุงเทพมหานครไม่แตกต่างกันเมื่อเด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมการเล่นวิดีโอเกมแตกต่างกัน

4 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยตามปัจจัยทางชีวสังคมและปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์และวิดีโอเกม

จากการศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านของเด็กปฐมวัยในแต่ละถิ่นที่อยู่ คือ ในเขตกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ที่มีปัจจัยทางชีวสังคมและปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ และวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัยแตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ในกรุงเทพมหานครมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการปรับตัว ได้แก่ เพศ อายุของเด็กปฐมวัย ระดับการศึกษาของบิดามารดา พฤติกรรมการใช้คอมพิวเตอร์และพฤติกรรมการเล่นวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัย ส่วนปัจจัยที่ไม่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการปรับตัว ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และพฤติกรรมการดูโทรทัศน์ของเด็กปฐมวัย ในขณะที่จังหวัดสุรินทร์พบว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการปรับตัวคล้ายกับกรุงเทพมหานคร นอกจากนี้พบว่าฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และพฤติกรรมการดูโทรทัศน์ของเด็กปฐมวัยยังเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการปรับตัวอีกด้วย ส่วนปัจจัยที่ไม่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการปรับตัวมีเพียงปัจจัยเดียวคือ พฤติกรรมการเล่นวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัย

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของผลการวิจัยทั้งในกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ พบว่าปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านโดยไม่มีแบบแผนที่ชัดเจน ดังนั้นในการอภิปรายผลผู้วิจัยจึงขออภิปรายในภาพรวมโดยจำแนกตามกลุ่มปัจจัยที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ ทั้งนี้เพื่อให้เห็นภาพชัดเจนว่าในแต่ละถิ่นที่อยู่มีปัจจัยที่เหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร ดังนี้

4.1 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยทั้งในกรุงเทพมหานครและสุรินทร์ ได้แก่ เพศ อายุของเด็กปฐมวัย ระดับการศึกษาของบิดามารดา และพฤติกรรมการใช้คอมพิวเตอร์ของเด็กปฐมวัย

ปัจจัยด้านเพศของเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยทั้งในกรุงเทพมหานครและสุรินทร์พบว่า เด็กปฐมวัยเพศหญิง มีพฤติกรรมกรรมการปรับตัวบางด้านสูงกว่าเพศชาย ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 4.1 ที่ว่า เด็กปฐมวัยเพศหญิงมีพฤติกรรมกรรมการปรับตัวสูงกว่าเด็กปฐมวัยเพศชาย" สอดคล้องกับการศึกษาพฤติกรรมกรรมการปรับตัวด้านภาษาและสติปัญญาของ จินตนา เนียมเปีย(2521 บทคัดย่อ) ที่ศึกษาพัฒนาการทางภาษาด้านจำนวนถ้อยคำและความซับซ้อนของประโยคของเด็กวัยก่อนเรียน พบว่า เด็กหญิงมีพัฒนาการทางด้านภาษาทั้งด้านจำนวนถ้อยคำและความซับซ้อนของประโยคดีกว่าเด็กชายเพศ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิศสมัย อรทัย(2540 บทคัดย่อ) ที่ได้สร้างแบบวัดพฤติกรรมกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยที่เหมาะสมกับเด็กไทย โดยศึกษากับนักเรียนอนุบาล 1-3 ของโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ช่วงอายุ 3-6 ปี พบว่าพฤติกรรมกรรมการปรับตัวมีความเกี่ยวข้องกับเพศของเด็กปฐมวัย เช่นเดียวกับงานของ สายวริน จินวุฒิ(2541 บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาถึงบทบาทของบิดามารดาในด้านต่างๆ ในฐานะตัวทำนายพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย พบว่า ลำดับความสำคัญของตัวแปรบทบาทของบิดามารดาในด้านต่างๆ จะแตกต่างกันขึ้นกับเพศของเด็กปฐมวัย สอดคล้องกับการวิจัยของ ภาวณี อ่อนนาค(2541 บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการดัดแปลงแบบวัดพฤติกรรมกรรมการปรับตัว VABS สำหรับเด็กก่อนวัยเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร โดยศึกษากับเด็กอนุบาลในโรงเรียนเอกชนและเด็กในศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด พบว่า เด็กก่อนวัยเรียนเพศหญิงมีคะแนนพฤติกรรมกรรมการปรับตัวสูงกว่าเพศชาย นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิภาวี สติรังกูร (2546 บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของผู้ป่วยเด็กแรกเกิด-5 ปี ในโรงพยาบาลศิริราชที่มารับบริการทำงานบริการผู้ป่วยนอก จำนวน 382 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างอายุระหว่าง แรกเกิดถึง 2-11-30 ปี โดยใช้แบบสอบถาม Vineland Adaptive Scales, Survey Form พบว่า เพศหญิงมีคะแนนพฤติกรรมกรรมการปรับตัวสูงกว่าเพศชาย ที่ช่วงอายุ 1-0-0 ถึง 1-11-30 ปี สำหรับการศึกษาของ สุตินา วงศ์วัจนกุล (2546 บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนนานาชาติและโรงเรียนอนุบาลเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า พฤติกรรมการปรับตัวของเด็กชายและเด็กหญิงในระดับอายุ 4-5 ปี และ 5-6 ปี ในบางกลุ่มโรงเรียนคือ โรงเรียนอนุบาลเอกชนนั้น เพศหญิงมีพฤติกรรมกรรมการปรับตัวด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคลและด้านการรับรู้ภาษาดีกว่าเพศชาย ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ เมอร์เซอร์ (ภาวณี อ่อนนาค 2541 : 11 , อ้างอิงจาก Mercer 1997) ที่ได้อธิบายความหมายของคำว่า พฤติกรรมการปรับตัวของเด็กว่า เป็นความสามารถของเด็กในการกระทำพฤติกรรมตามบทบาททางสังคมได้อย่างเหมาะสมกับระดับอายุและเพศ และเป็นการกระทำที่สอดคล้องหรือเป็นไปตามความคาดหวังของในสังคมที่เด็กอยู่

ด้านอายุของเด็กปฐมวัยผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่มีอายุน้อยกว่ามีพฤติกรรมกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านทุกด้านสูงกว่าเด็กที่มีอายุน้อยกว่า สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 4.2 ที่ว่า "เด็กปฐมวัยที่มีอายุน้อยกว่ามีพฤติกรรมกรรมการปรับตัวสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่มีอายุน้อยกว่า" ทั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ ซิกาฟูส โรเบิร์ตส-เพนเนล และ เกรฟ (Sigafos, Roberts-Pennell, & Graves 1999) ที่ศึกษาพฤติกรรมกรรมการปรับตัวกับการเล่นของเด็กที่มีพัฒนาการผิดปกติ พบว่า พฤติกรรมการปรับตัวเพิ่มขึ้นตามอายุของเด็กปฐมวัย นอกจากนี้สอดคล้อง

กับการศึกษาของ จินตนา เนียมเปี้ย(2521 บทคัดย่อ) และ อภิญา กังสนารักษ์(2530 บทคัดย่อ) ศึกษาพัฒนาการทางภาษาด้านจำนวนถ้อยคำและความซับซ้อนของประโยคของเด็กก่อนวัยเรียน พบว่า เด็กที่มีอายุน้อยกว่า มีพัฒนาการทางภาษาทั้ง 2 ด้าน ดีกว่าเด็กที่มีอายุน้อยกว่า เช่นเดียวกับการวิจัยของ ประไพจิตร สุขสวัสดิ์ (2534 บทคัดย่อ) ที่ศึกษาพัฒนาการด้านการรับรู้ขนาดของเด็กก่อนวัยเรียน พบว่า เด็กก่อนวัยเรียนมีพัฒนาการด้านการรับรู้ขนาดวัดตามเกณฑ์การรับรู้เพิ่มขึ้นตามระดับอายุ คือ เด็กอายุ 3 ปี 4 ปี และ 5 ปี มีการรับรู้ขนาดวัดตามเกณฑ์การรับรู้มากกว่าเด็กอายุ 2 ปี ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิภาวี สติรังกูร(2546 บทคัดย่อ) พบว่า คะแนนพฤติกรรมการปรับตัวจะสูงขึ้นเมื่ออายุเพิ่มขึ้นทั้งในพฤติกรรมการปรับตัวรวมทุกด้านหลักและด้านย่อย และการศึกษาของ สุตติมา วงศ์วัจนกุล(2546 บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนนานาชาติและโรงเรียนอนุบาลเอกชน พบว่า พฤติกรรมการปรับตัวทั้งในด้านรวมและด้านย่อยมีค่าเพิ่มขึ้นตามระดับอายุในทุกกลุ่มโรงเรียน การที่ผลการวิจัยสอดคล้องกับสมมติฐาน เนื่องจากพฤติกรรมการปรับตัวสัมพันธ์กับอายุ กล่าวคือ บุคคลแต่ละคนมีพฤติกรรมการปรับตัวที่มากขึ้นและซับซ้อนมากขึ้นเมื่ออายุเพิ่มขึ้นและมีการวัดความแตกต่างของพฤติกรรมการปรับตัวของอายุที่แตกต่างกัน เช่น ในเด็กเล็กกิจกรรมที่สำคัญ ได้แก่ การแต่งตัว การใช้ห้องน้ำ การเล่นร่วมกับเพื่อน เป็นต้น ในวัยรุ่นพฤติกรรมการปรับตัว ได้แก่ ทักษะก่อนวัยทำงานและการจัดสรรเกี่ยวกับการใช้เงิน เป็นต้น ในวัยผู้ใหญ่ เช่น การทำงาน และการใช้เงิน เป็นต้น (ภาวิณี อ่อนนาค 2541 : 13 , อ้างอิงจาก Sparrow, Bella, & Cicchetti 1984 : 6) นอกจากนี้ทฤษฎีการเรียนรู้แฝง(latent Learning Theory) ของโทลแมน(Leighton 19C British pre-Raphaelite online, Cooper 2005 online) ซึ่งสรุปได้ว่า คนเรามีการเรียนรู้ประเภทหนึ่งเป็นการเรียนรู้ที่ยังไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมในขณะที่เรียนรู้สิ่งต่างๆ ณ เวลานั้น ซึ่งการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นนี้เราอาจไม่ทราบว่าการเรียนรู้ขึ้นหรือเป็นการเรียนรู้ที่เราลืมไปแล้ว จนกว่าจะมีสถานการณ์หรือเหตุการณ์ที่เหมาะสมมากระตุ้น คนเราจึงจะเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจากการเรียนรู้ที่ผ่านมา ดังนั้นการที่เด็กอายุน้อยกว่ามีพัฒนาการที่เหมาะสมมีพฤติกรรมปรับตัวสูงกว่าเด็กที่อายุน้อยกว่า จึงอาจเป็นไปได้ว่า เด็กที่อายุน้อยถึงแม้ว่าเด็กจะมีการส่งเสริมพัฒนาการกระตุ้นการเรียนรู้ในขณะที่อายุน้อย แต่เด็กอาจจะยังไม่เกิดการพัฒนาพฤติกรรมปรับตัวที่เหมาะสม จนกว่าจะมีเหตุการณ์ที่เหมาะสมหรือเมื่อถึงวัยที่เหมาะสมซึ่งอาจเกิดขึ้นเมื่อเด็กอายุมากขึ้น

สำหรับปัจจัยด้านระดับการศึกษาของบิดามารดานั้น พบว่า ระดับการศึกษาของบิดามารดาสูงกว่าเด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมปรับตัวรายด้านบางด้านสูงกว่าระดับการศึกษาต่ำกว่า สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 4.3 ที่ว่า "เด็กปฐมวัยที่บิดามารดามีระดับการศึกษาสูงกว่ามีพฤติกรรมปรับตัวดีกว่าเด็กปฐมวัยที่บิดามารดามีระดับการศึกษาต่ำกว่า" ทั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ จินตนา เนียมเปี้ย(2521 บทคัดย่อ) พบว่า เด็กที่มีบิดามารดามีการศึกษาระดับสูงมีพัฒนาการทางภาษาด้านจำนวนถ้อยคำและความซับซ้อนของประโยค ดีกว่าเด็กที่มีบิดามารดามีการศึกษาระดับต่ำ สอดคล้องกับการศึกษาของ โสฬวรรณ อินทสิทธิ์(2539 บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาพัฒนาการด้านการรับรู้มิติต่างๆ ของเด็กอายุ 4-8 ปี จากสิ่งเร้าที่มีหลายมิติ พบว่า เด็กที่มีบิดามารดามีการศึกษาในระดับสูงรับรู้มิติด้านพื้นผิวมากกว่าเด็กที่บิดามารดามีการศึกษาระดับปานกลางและต่ำ ส่วนเด็กที่มีมารดามีการศึกษาในระดับสูงรับรู้มิติเส้นรอบภาพมากกว่าเด็กที่มีมารดามีการศึกษาในระดับปานกลางและต่ำ ซึ่งการรับรู้ว่าเป็นองค์ประกอบหนึ่งของ

พฤติกรรมกรรมการปรับตัวด้านสติปัญญา การศึกษาของ ภาวิณี ออณาค(2541 บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการดัดแปลงแบบวัดพฤติกรรมกรรมการปรับตัว VABS สำหรับเด็กกอนวัยเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า เด็กกอนวัยเรียนที่บิดามารดามีการศึกษาในระดับสูงกว่ามีคะแนนพฤติกรรมกรรมการปรับตัวสูงกว่าเด็กที่บิดามารดามีการศึกษาในระดับต่ำกว่า ทั้งนี้สอดคล้องกับการวิจัยของ สุตติมา วงศ์วัจนกุล(2546 บทคัดย่อ) พบว่า ในบางระดับอายุและบางประเภทโรงเรียน เด็กปฐมวัยที่มีระดับการศึกษาของบิดามารดาแตกต่างกันมีพฤติกรรมกรรมการปรับตัวบางด้านแตกต่างกัน จากผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยทั้งในกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ที่บิดามารดามีระดับการศึกษาสูงกว่ามีพฤติกรรมกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านบางด้านสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่บิดามารดามีระดับการศึกษาต่ำกว่า เนื่องมาจากบิดามารดาที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าจะมีความรู้ ความเข้าใจในการอบรมเลี้ยงดู การส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็ก ซึ่งจะช่วยให้เด็กปรับตัวได้ดีกว่าเด็กที่บิดามารดามีการศึกษาต่ำกว่า

ปัจจัยสุดท้ายที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยทั้งในกรุงเทพมหานครและในจังหวัดสุรินทร์ ก็คือ พฤติกรรมการใช้คอมพิวเตอร์ของเด็กปฐมวัย ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ในกรุงเทพมหานครเด็กปฐมวัยที่ใช้คอมพิวเตอร์มีพฤติกรรมกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านทุกด้านสูงกว่าเด็กที่ไม่ใช้คอมพิวเตอร์ ในขณะที่จังหวัดสุรินทร์พบว่าเด็กปฐมวัยที่ใช้คอมพิวเตอร์มีพฤติกรรมกรรมการปรับตัวด้านย่อยการเขียนขึ้นพื้นฐานสูงกว่าเด็กที่ไม่ใช้คอมพิวเตอร์ สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 4.5 ในส่วนที่ว่า "เด็กปฐมวัยที่มีพฤติกรรมการใช้คอมพิวเตอร์แตกต่างกันมีพฤติกรรมกรรมการปรับตัวแตกต่างกัน" แสดงให้เห็นว่าการใช้คอมพิวเตอร์ของเด็กปฐมวัยนั้นเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ผลการศึกษาสอดคล้องกับการศึกษาการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนกับพัฒนาการทางสติปัญญาด้านย่อยได้แก่ ด้านความจำ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของ เยาวลักษณ์ วรธมวง (2544 บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาความสามารถในการจำปัญหษะไทยของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ในนักเรียนชั้นเด็กเล็ก จำนวน 6 คน โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร พบว่า ความสามารถในการจำปัญหษะไทยของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนหลังจากสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ และการศึกษาของ อวรรณ นิ่มตลุง(2545 บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องการแก้โจทย์ปัญหาการบวกลบ สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับเรียนได้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาคณิตศาสตร์สูงกว่าผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

ทั้งนี้เนื่องจากในปัจจุบันนี้เป็นสังคมของเทคโนโลยีและข้อมูลข่าวสารจึงมีการนำเครื่องคอมพิวเตอร์มาใช้ในสถานที่ทำงาน ใช้ภายในครอบครัวและโรงเรียนต่างๆ กันอย่างแพร่หลาย สำหรับในเด็กปฐมวัยนั้น บิดามารดาผู้ปกครอง ครูมีความตื่นตัวที่จะนำมาใช้ในการเรียนการสอนและเพื่อการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก ซึ่งผลดีของคอมพิวเตอร์ต่อพัฒนาการของเด็กนั้น ชนิษฐา รุจิโรจน์ (2540 32-33) กล่าวว่า คอมพิวเตอร์ทำให้เด็กได้คิดค้นหาคำตอบด้วยความสนุก มีความคิดสร้างสรรค์ เช่น การทดลองฝึกผสมสีโดยไม่เปลืองดินสอสีจากโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เป็นต้น การฝึกทักษะการใช้ภาพ รูปร่าง เด็กสามารถเรียนรู้ถ่ายโยงมาสู่เรื่องใหม่ๆ ได้ ทำให้การเรียนรู้ต่อเนื่อง ทำให้ฝึกคิดการแก้ปัญหาได้ดี นอกจากนี้ยังฝึกทักษะการสร้างสัมพันธ์ภาพ อย่างไรก็ตามในการฝึกทักษะนี้บิดามารดา ครู สามารถเลือกเกมต่างๆ ที่สามารถฝึกทักษะเด็กที่ต้องการได้ สำหรับดอตและโคลเกอร์

(จิตรารัตน์ คักดีวีระกุล 2544 อ้างอิงจาก Day 1994 467 , Citing Dodge & Colker 1992) กล่าวถึงประโยชน์ของคอมพิวเตอร์ต่อพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็กคือ การส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสังคม อารมณ์ โดยเด็กได้ใช้คอมพิวเตอร์ร่วมกับเพื่อน ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสติปัญญา โดยการจำแนกและจัดหมวดหมู่ของวัตถุ แบ่งตามสี รูปร่างและขนาด พัฒนาทักษะเบื้องต้นในการอ่าน ความเข้าใจในเหตุและผล ขยายความคิดสร้างสรรค์ โดยสร้างสรรค์รูปภาพง่าย ๆ นอกจากนี้ยังส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย กล้ามเนื้อเล็ก การใช้ประสาทสัมผัส ระหว่างมือและตา ส่งเสริมทักษะการมองเห็น เป็นต้น จะเห็นว่าคอมพิวเตอร์นั้นมีผลดีต่อการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในหลายด้าน ซึ่งถ้าบิดามารดา ผู้ปกครองให้การส่งเสริมที่เหมาะสมก็จะทำให้เด็กมีการเรียนรู้ มีพัฒนาการที่ดี มีการปรับตัวที่ดี ซึ่งชนิษฐา รุจิโรจน์ (2540 32) กล่าวว่า ควรเลือกโปรแกรมที่ดีให้กับเด็ก ตรงกับจุดประสงค์ของการเรียนที่แท้จริง ต้องอยู่ดูแลสนทนาร่วมกับเด็ก และเป็นผู้แนะแนวอยู่เสมอ นอกจากนี้ผู้วิจัยคิดว่าถ้าบิดามารดามีทัศนคติที่ดี รู้ถึงคุณค่าของคอมพิวเตอร์ เสียสละเวลาในการเลือกและมีความรู้ในรายละเอียดของโปรแกรมก่อนที่จะนำไปให้เด็กเรียนรู้ การกำหนดช่วงเวลาในการใช้คอมพิวเตอร์อย่างเหมาะสมและให้เด็กได้เล่นของเล่นอื่นๆ ตามที่เด็กเคยเล่น นอกเหนือจากการใช้คอมพิวเตอร์ จะทำให้เด็กมีการปรับตัวที่ดี ซึ่งจากผลการวิจัยในกรุงเทพมหานครพบว่า เด็กปฐมวัยที่มีพฤติกรรมการใช้คอมพิวเตอร์มีพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านทุกด้านสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ไม่ใช้คอมพิวเตอร์ ในขณะที่ในจังหวัดสุรินทร์นั้นเด็กปฐมวัยที่มีพฤติกรรมการใช้คอมพิวเตอร์มีพฤติกรรมการปรับตัวสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ไม่ใช้คอมพิวเตอร์เพียงด้านเดียวคือ ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านย่อการเขียนขั้นพื้นฐาน ที่เป็นเช่นนั้นอาจเนื่องจากเด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครมีโอกาสได้ใช้คอมพิวเตอร์บ่อยกว่า ทั้งที่มีการเรียนการสอนในโรงเรียนและมีการใช้คอมพิวเตอร์ที่บ้าน นอกจากนี้สภาพสังคมที่ต้องมีการแข่งขันสูง บิดามารดามีความตื่นตัวในการส่งเสริมให้เด็กได้ใช้คอมพิวเตอร์อย่างเหมาะสม เพราะบิดามารดาส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาและฐานะทางเศรษฐกิจที่ดีกว่า สามารถที่จะจัดหาหรือเลือกซื้อคอมพิวเตอร์และโปรแกรมที่ดีให้เด็กได้มากกว่าบิดามารดาในจังหวัดสุรินทร์

4.2 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานคร แต่ไม่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยในจังหวัดสุรินทร์ ได้แก่ พฤติกรรมการเล่นวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัย

ผลการวิจัยพบว่า ในกรุงเทพมหานครเด็กปฐมวัยที่มีพฤติกรรมการเล่นวิดีโอเกมมีพฤติกรรมการปรับตัวแตกต่างกันกับเด็กปฐมวัยที่ไม่เล่นวิดีโอเกมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในด้านรวม ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านหลัก และด้านย่อการเขียนขั้นพื้นฐาน โดยพบว่า เด็กที่มีการเล่นวิดีโอเกมมีพฤติกรรมการปรับตัวสูงกว่าเด็กที่ไม่เล่นวิดีโอเกม ส่วนเด็กปฐมวัยจังหวัดสุรินทร์ที่มีพฤติกรรมการเล่นวิดีโอเกมและไม่เล่นวิดีโอเกม พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยของกรุงเทพมหานครสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 4.5 ในส่วนที่ว่า "เด็กปฐมวัยที่มีพฤติกรรม การเล่นวิดีโอเกมแตกต่างกันมีพฤติกรรมการปรับตัวแตกต่างกัน" สาเหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะเด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครที่มีพฤติกรรมการเล่นวิดีโอเกมนั้น เด็กอาจรู้จักวิธีการเล่นเกมอย่างถูกต้อง และมีระยะเวลาในการเล่นนานเพียงพอที่จะมีโอกาสได้เรียนรู้เกี่ยวกับเกมต่างๆ นอกจากนี้ยังมีโอกาสได้เล่นบ่อยๆ เด็กสามารถที่จะเรียนรู้รายละเอียดเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในเกมที่เล่น สามารถจะพัฒนาทักษะการใช้กล้ามเนื้อในการกดปุ่มหรือโยกคันบังคับ เพื่อให้ตัวเอกของเรื่องเคลื่อนไหวไปตามการบังคับ ซึ่งจะมีคะแนนเป็นตัวกระตุ้นให้เด็ก

อยากทำอะไรให้สูงมากขึ้นเรื่อยๆ เด็กเกิดความสุขสนุกสนานและมีปฏิกิริยาตอบโต้ได้ตลอดเวลา(ดวงใจ สมานสิน และ วราภรณ์ ธาระวานิช 2540 91) เกิดทักษะการคิดแก้ปัญหา ทักษะการมองเห็นและการสังเกต ซึ่งจากการวิจัยของคณะนักวิทยาศาสตร์ชาวสหรัฐอเมริกา(ไทยรัฐ 2546 7) ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างนักเล่นเกมที่มีความชำนาญกับบุคคลทั่วไปที่ไม่เคยเล่นเกมในด้านทักษะพื้นฐานการมองเห็นและการสังเกต พบว่า การเล่นเกมประเภทยิงกันรุนแรง เช่น เกมฮาล์ฟ-ไลฟ์ และเมดัล ออฟ ฮอนเนอร์เป็นประจำ จะช่วยฝึกทักษะด้านการมองเห็นและการสังเกตของผู้เล่นได้ ซึ่งจะมีทักษะในการสังเกตรายละเอียดในสิ่งแวดล้อมที่วุ่นวายสับสนและทักษะในด้านการตอบสนองต่อสถานการณ์ได้อย่างรวดเร็ว โดยเฉลี่ยแล้วนักวิจัยพบว่า การเล่นเกมเพียงวันละเล็กน้อยก็จะสามารถช่วยฝึกฝนทักษะของผู้เล่นได้ ในขณะที่เด็กปฐมวัยจังหวัดสุรินทร์นั้นถึงแม้จะมีการเล่นเกมแต่อาจเป็นการเล่นที่ไม่เหมาะสมเป็นการร่วมเล่นกับบิดามารดาโดยเด็กไม่ได้เป็นผู้กดปุ่มหรือควบคุมเกมที่เล่นด้วยตนเอง การเล่นอยู่ภายใต้การควบคุมหรือชี้แนะของบิดามารดาอย่างใกล้ชิดแต่อาจไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาการของเด็ก เพราะบิดามารดาบางคนอาจซื้อหามาให้เด็กเล่นตามที่เด็กเรียกร้องหรือตามค่านิยมของสังคม โดยไม่ได้เห็นคุณค่าของการเล่นที่แท้จริง นอกจากนี้เด็กอาจได้เล่นตามลำพังบ้างแต่อาจเป็นเพียงช่วงสั้นๆ ไม่มีความต่อเนื่องในการเล่น หรือนานๆ ครั้งจึงจะได้เล่น ทำให้การพัฒนาทักษะต่างๆ ที่จะส่งผลต่อการพัฒนาการด้านต่างๆ ไม่ต่อเนื่อง ซึ่ง ดวงใจ สมานสิน และ วราภรณ์ ธาระวานิช(2540 91) ได้กล่าวว่า ถ้าเด็กรู้จักการเล่นและเลือกเล่นเกมอย่างถูกต้อง ก็จะช่วยให้เด็กมีพัฒนาการที่ดี ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา เป็นการฝึกฝนการใช้กล้ามเนื้อ การใช้สายตา ความว่องไวของประสาทสัมผัส นอกจากนี้เป็นการฝึกฝนมารยาทเด็กให้รู้จักการเข้าสังคม รู้จักผิด รู้แพ้รู้ชนะ สามารถควบคุมตนเองและฝึกเป็นคนอดทน แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสำคัญกับการเล่นและการส่งเสริมการเล่นของเด็กอย่างเหมาะสมของผู้ปกครองด้วย

4.3 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยในจังหวัดสุรินทร์ แต่ไม่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานคร ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และพฤติกรรมการดูโทรทัศน์ของเด็กปฐมวัย

ในด้านปัจจัยฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยจังหวัดสุรินทร์ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูงกว่ามีพฤติกรรมการปรับตัวสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอย่างน้อยที่ระดับ .05 ในด้านรวม ด้านการเคลื่อนไหว ด้านสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านหลัก ด้านย่อยการรับรู้ และด้านย่อยการเขียนขั้นพื้นฐาน สำหรับเด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูงกว่ามีพฤติกรรมการปรับตัวไม่แตกต่างกันกับเด็กปฐมวัยที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำกว่า ซึ่งผลการวิจัยของจังหวัดสุรินทร์สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 4.4 ที่ว่า "เด็กปฐมวัยที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูงกว่ามีพฤติกรรมการปรับตัวดีกว่าเด็กปฐมวัยที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำกว่า" สอดคล้องกับ จินตนา เนียมเปีย(2521 บทคัดย่อ) ที่ศึกษาพัฒนาการทางภาษาด้านจำนวนถ้อยคำและความซับซ้อนของประโยคของเด็กวัยก่อนเรียน ในจังหวัดพิษณุโลกและสุโขทัย พบว่า เด็กที่มีสถานภาพฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูงมีพัฒนาการทางภาษาด้านจำนวนถ้อยคำและความซับซ้อนของประโยคดีกว่าเด็กที่มีสถานภาพฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ เช่นเดียวกับการวิจัยของ ภาวินี อ่อนนาค

(2541) ศึกษาเรื่องการดัดแปลงแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัว VABS สำหรับเด็กก่อนวัยเรียน ในกรุงเทพมหานคร พบว่า เด็กก่อนวัยเรียนที่บิดามารดามีสถานภาพทางเศรษฐกิจในระดับสูงกว่ามีคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวสูงกว่าเด็กที่บิดามารดามีสถานภาพทางเศรษฐกิจในระดับต่ำกว่า นอกจากนี้การศึกษาของ สุตินา วงศ์วัจนกุล(2546) ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนนานาชาติและโรงเรียนอนุบาลเอกชนในกรุงเทพมหานคร พบว่า ในบางระดับอายุและบางประเภทโรงเรียน เด็กปฐมวัยที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของบิดามารดาต่างกันจะมีพฤติกรรมการปรับตัวบางด้านต่างกัน เช่น ในโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอเมริกัน เด็กอายุ 5-6 ปี ที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวในระดับสูงมีพฤติกรรมการปรับตัวด้านการช่วยเหลือตนเองดีกว่าเด็กที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวในระดับกลาง ในโรงเรียนอนุบาลเอกชนเด็กอายุ 3-4 ปี ที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวในระดับสูงจะมีพฤติกรรมการปรับตัวด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านการรับรู้ทางภาษาดีกว่าเด็กที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวในระดับกลาง จากผลการศึกษาดังกล่าวข้างต้นนี้แสดงให้เห็นว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อพัฒนาการด้านต่างๆ และพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ซึ่งภรณ์ คุรุรัตน์(2540 50) ได้กล่าวว่า ปัจจัยทางด้านภาวะสังคมและเศรษฐกิจ เป็นเหตุให้เกิดผลกระทบต่อเด็กปฐมวัยในหลายๆ ด้าน มีผลการศึกษาวิจัยชี้ให้เห็นว่า เด็กที่เติบโตมาจากสภาพครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ จะมีพัฒนาการทางด้านภาษาและสติปัญญาค่อนข้างช้ากว่าเด็กอื่นในวัยเดียวกัน

จากผลการศึกษาค้นคว้าซึ่งพบว่า เด็กปฐมวัยจังหวัดสุรินทร์ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูงกว่ามีพฤติกรรมการปรับตัวสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำกว่า ในขณะที่เด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครกลับไม่พบความแตกต่างซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานและงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจาก เด็กปฐมวัยในจังหวัดสุรินทร์มีบ้านเรือนที่ตั้งอยู่ห่างกันชัดเจน เป็นหมู่บ้าน สภาพแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรมระหว่างเด็กที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีกับฐานะไม่ดีมีความแตกต่างกันค่อนข้างชัดเจน ซึ่งเด็กปฐมวัยที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีกว่านั้น บิดามารดาสามารถจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก จัดหาอาหาร ยารักษาโรค เครื่องมือเครื่องใช้ในการเล่น(โศฬารณ อินทสิทธิ์ 2539 50 , อ้างอิงจาก น้อมฤดี จงพยุหะ และคนอื่นๆ 2518 69)และให้การอบรมเลี้ยงดูได้อย่างพอเพียง ซึ่งจะช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ และช่วยให้เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมการปรับตัวที่ดีกว่าเด็กปฐมวัยที่มาจากครอบครัวที่ฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี ในขณะที่เด็กปฐมวัยในกรุงเทพมหานครนั้นอาศัยอยู่ในสภาพสังคมที่แออัด บ้านเรือนส่วนใหญ่เป็นตึกแถว อยู่ติดกันไป เด็กปฐมวัยที่อยู่ในฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวที่แตกต่างกันมีโอกาสที่จะได้ร่วมเล่นหรือร่วมกิจกรรมต่างๆ ด้วยกัน เรียนรู้พฤติกรรมต่างๆ ทางสังคมร่วมกัน เด็กเกิดการเลียนแบบ ซึ่ง แบนดูรา(สุรงค์ ไคว์ตระกูล 2544 236 , อ้างอิงจาก Bandura 1963) กล่าวว่า คนเรามีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบๆ ตัวเราอยู่เสมอ การเรียนรู้เกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและสิ่งแวดล้อม พฤติกรรมคนเราส่วนมากจะเป็นการเรียนรู้โดยการสังเกต หรือ การเลียนแบบจากตัวแบบ(Modeling) ดังนั้นเด็กที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำกว่าจึงมีโอกาที่จะรับพัฒนาการด้านต่างๆ มีพฤติกรรมการปรับตัวที่ใกล้เคียงกับเด็กที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูงกว่า นอกจากนี้สภาพสังคมที่ต้องมีการแข่งขันและการได้รับความรู้จากข่าวสาร สื่อเทคโนโลยีที่รวดเร็วและทันสมัย จึงมีส่วนสนับสนุนให้บิดามารดาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำกว่ามีแรงจูงใจที่จะเรียนรู้พฤติกรรมทางสังคมจากครอบครัวที่มี

ฐานะทางเศรษฐกิจสูงกว่า และมุ่งหวังที่จะให้เด็กประสบความสำเร็จ จึงพยายามที่จะช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็ก จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจึงทำให้ผลการวิจัยในกรุงเทพมหานคร พบว่าเด็กปฐมวัยที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวแตกต่างกันมีพฤติกรรมการปรับตัวที่ไม่แตกต่างกัน

สำหรับปัจจัยด้านพฤติกรรมการดูโทรทัศน์ของเด็กปฐมวัยผลการวิจัยในจังหวัดสุรินทร์พบว่า เด็กปฐมวัยที่มีพฤติกรรมการดูโทรทัศน์ที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการปรับตัวด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านย่อยการรับรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 พบว่า เด็กปฐมวัยที่มีพฤติกรรมการดูโทรทัศน์สูงคือ ประมาณ 15 01 - 55 00 ชม./สัปดาห์ มีพฤติกรรมการปรับตัวด้านย่อยการรับรู้สูงกว่าเด็กปฐมวัยที่มีพฤติกรรมการดูโทรทัศน์ปานกลาง คือ ประมาณ 5 60 - 15 00 ชม./สัปดาห์ สำหรับในกรุงเทพมหานครเด็กปฐมวัยที่มีพฤติกรรมการดูโทรทัศน์ที่แตกต่างกันมีพฤติกรรมการปรับตัวไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยของเด็กปฐมวัยในสุรินทร์สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 4.5 ที่ว่า เด็กปฐมวัยที่มีพฤติกรรมการดูโทรทัศน์แตกต่างกันมีพฤติกรรมการปรับตัวแตกต่างกัน โดยเฉพาะพฤติกรรมการปรับตัวด้านย่อยการรับรู้ ทั้งนี้เนื่องจากปัจจุบันปัจจัยของการใช้สื่อและเทคโนโลยี เครื่องกลไกต่างๆ เช่น โทรทัศน์ มีส่วนเกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู การส่งเสริมการเล่น และพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยเช่นเดียวกับปัจจัยอื่นๆ เพราะโทรทัศน์เป็นสิ่งที่ให้ความบันเทิงแก่เด็กที่ใหม่และแพร่หลายที่สุด แม้ว่าบางบ้านจะไม่มี แต่เด็กๆ สามารถดูจากเพื่อนบ้านใกล้เคียงได้ เด็กจะได้ฟังเสียงและดูภาพไปในขณะเดียวกัน(สุชา จันทรเฒ 2543 :92-93) นอกจากนี้จากคุณสมบัติของโทรทัศน์ซึ่งเป็นสื่อที่ให้ภาพที่เคลื่อนไหวพร้อมๆ กับเสียง ทั้งยังสามารถเอาสื่ออื่นๆ มาอยู่ในโทรทัศน์ได้อย่างกลมกลืนด้วย จึงทำให้คนดูได้รับรู้ประสบการณ์ที่กว้างขวาง เข้าใจเรื่องราวต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว รวมทั้งยังช่วยให้เกิดความรู้สึกความคิดที่คล้อยตามเรื่องราวที่นำเสนอได้เป็นอย่างดี(บุญฤทธิ์ ควหาเวช 2545) ทำให้เด็กพัฒนาทักษะการรับรู้ได้ดีขึ้น และยังส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาและพฤติกรรมทางสังคม แต่ทั้งนี้ก็ยังขึ้นอยู่กับทางเลือกรายการที่ดีและเหมาะสมกับวัยของเด็กด้วย(กองบรรณาธิการ 2547 :6) นอกจากนี้การที่ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยในจังหวัดสุรินทร์ที่มีพฤติกรรมการดูโทรทัศน์แตกต่างกันมีพฤติกรรมการปรับตัวด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านย่อยการรับรู้แตกต่างกัน แต่ในกรุงเทพมหานครกลับไม่พบความแตกต่าง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การมีปัจจัยที่ช่วยในการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการที่จะช่วยให้มีพฤติกรรมการปรับตัวที่ดีต่างกัน ซึ่งในกรุงเทพมหานครนั้นเด็กมีโอกาสนับรู้สิ่งต่างๆ จากประสบการณ์จริงหรือสภาพแวดล้อมของสังคมวัฒนธรรม เทคโนโลยีต่างๆ มากกว่าเด็กในจังหวัดสุรินทร์ ถึงแม้เด็กจะดูโทรทัศน์มากหรือน้อยแตกต่างกัน เด็กก็ไม่ได้เรียนรู้เพื่อการส่งเสริมพัฒนาการเพื่อการปรับตัวจากโทรทัศน์เพียงอย่างเดียว ดังนั้นปัจจัยของพฤติกรรมการดูโทรทัศน์ในกรุงเทพมหานครจึงไม่ส่งผลให้เด็กมีพฤติกรรมการปรับตัวที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน แต่เด็กในจังหวัดสุรินทร์จะมีสภาพแวดล้อม สังคมวัฒนธรรม เทคโนโลยีที่ช่วยในการเรียนรู้ การส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ น้อยเมื่อเปรียบเทียบกับในกรุงเทพมหานคร ดังนั้นเด็กในครอบครัวใดที่มีโอกาสได้ดูโทรทัศน์มากกว่า ก็จะมีโอกาสนับรู้จากสื่อโทรทัศน์มากกว่าเด็กที่มีโอกาสนับรู้น้อยกว่า

5 การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัยกับพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ทั้งในกลุ่มรวมและจำแนกตามเขตกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัยกับพฤติกรรม การปรับตัวของเด็กปฐมวัย ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ พบว่า พฤติกรรม ส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัยกับพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านของเด็กปฐมวัย มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอย่างน้อยที่ระดับ 05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 5 ทว่า พฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัยกับพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยมีความสัมพันธ์ กันทางบวก ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ และสอดคล้องกับ นันทา แทนธานี (2534) ที่ได้ศึกษาตัวแปรบางประการที่มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาการของเด็กก่อนวัยเรียน ใน กรุงเทพมหานคร พบว่า การอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพัฒนาการของเด็กก่อนวัยเรียน การอบรมเลี้ยงดูเพื่อการส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ นั้น รวมถึงการส่งเสริมการเล่นของเด็กและพัฒนาการด้าน ต่างๆ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้เด็กมีพฤติกรรม การปรับตัวที่ดี การศึกษาของ ศิรินารถ วัฒนกุล(2537 บทคัดย่อ) พบว่า พฤติกรรมช่วยเหลือของเด็กปฐมวัยที่ ผู้ปกครองใช้ชุดส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กโดยเน้นการพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ สังคม อารมณ์ และสติปัญญา สูงกว่าพฤติกรรมช่วยเหลือของเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองใช้กิจกรรมในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้การศึกษาของ สายวริน จินนุฉิม(2541 บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึงบทบาทของบิดาบทบาทของมารดาใน ฐานะตัวทำนายพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า บทบาทของบิดามารดาด้านการ เลี้ยงดูบุตร ด้านสันติภาพ การสามารถทำนายพฤติกรรมการปรับตัวรวมและรายด้านบางด้านได้ นอกจากนี้ผลการ วิจัยยังสอดคล้องกับการศึกษาของ กรรณิการ์ ธีระสังวร(2545 บทคัดย่อ) ศึกษาพัฒนาการภาษาและพัฒนาการ ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กชั้นอนุบาลสถานสงเคราะห์เด็กหญิงบ้านราชวิถีที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นจาก ภาพ ศึกษาเด็กอนุบาลอายุ 5, 6 และ 7 ปี พบว่า เด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดกิจกรรมครูเล่าเรื่องประกอบภาพ และตั้งคำถามและเด็กเล่าเรื่องประกอบภาพ มีพัฒนาการทางภาษาและพัฒนาการทางความคิดสร้างสรรค์สูงกว่าเด็ก ที่ไม่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นประกอบภาพ

ผลการวิจัยข้างต้นแสดงให้เห็นชัดเจนว่า ไม่ว่าเด็กปฐมวัยจะมีถิ่นที่อยู่ในกรุงเทพมหานครหรือจังหวัด สุรินทร์ก็ตาม ถ้าบิดามารดามีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัยที่ดีเด็กก็มีพฤติกรรมการปรับตัวที่ดีตามไป ด้วย ทั้งนี้เพราะการเล่นเป็นพฤติกรรมสำคัญสำหรับพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็ก พัฒนาวัยยะต่างๆ ของร่างกาย ส่งเสริมให้เข้าใจสิ่งแวดล้อม รู้จักเล่น และผูกมิตรกับเพื่อน เป็นทางออกของอารมณ์ตึงเครียด(ประณต คำนิม 2545 39) การเล่นเป็นกิจกรรมสำคัญที่ช่วยให้เด็กมีความพร้อมที่จะเรียนรู้ประสบการณ์ต่างๆ และมีพัฒนาการที่ สมบูรณ์ทุกด้าน(มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2537 6-7) ทั้งพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา(วรารณ รักรวิชัย 2540 124-129) นอกจากนี้การเล่นสามารถทำนายพฤติกรรมการปรับตัวได้ (ประณต คำนิม 2545 33 , อ้างอิงจาก Hurlock 1978) ซึ่งพฤติกรรมการปรับตัวเป็นการรวมส่วนต่างๆ ของ พัฒนาการในด้านร่างกาย สติปัญญา ภาษา สังคมและอารมณ์เข้าด้วยกัน(พิศสมัย อรทัย 2540 , อ้างอิงจาก Bracken 1991 citing Ballard, & Colleages 1987)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

จากผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดามีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยทั้งด้านรวมและรายด้านทุกด้าน ทั้งในกลุ่มรวมกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์ และกลุ่มย่อยกรุงเทพมหานครและจังหวัดสุรินทร์ ซึ่งพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาและพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยนั้นมีความแตกต่างกันไปในแต่ละถิ่นที่อยู่ และในแต่ละปัจจัยทางชีวสังคมและปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ และวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัย จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ไม่ว่าเด็กปฐมวัยและบิดามารดาจะอาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครหรือจังหวัดสุรินทร์ก็ตาม ถ้าบิดามารดา มีพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัยที่ดี เด็กปฐมวัยก็จะมีพฤติกรรมการปรับตัวที่ดีตามไปด้วย ดังนั้นบิดามารดาจึงควรเห็นความสำคัญของการเล่นและให้การส่งเสริมการเล่นแก่เด็กอย่างเหมาะสม โดยการจัดหาของเล่น จัดสภาพแวดล้อม ร่วมเล่นและกำหนดระเบียบหรือกติกาในการเล่น ให้เด็กมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในขณะที่เล่น เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อช่วยให้เด็กมีพัฒนาการด้านต่างๆ มีพฤติกรรมการปรับตัวที่ดี ซึ่งเด็กจะได้รับการส่งเสริมการเล่นอย่างเหมาะสมนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ระดับการศึกษาของบิดามารดา ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อเทคโนโลยี เช่น การดูโทรทัศน์ การใช้คอมพิวเตอร์ และการเล่นวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัย ซึ่งมีความแตกต่างระหว่างบุคคล ครอบครัวและในแต่ละชุมชนหรือสังคม

จากผลการวิจัยที่ได้นี้ นอกจากจะเป็นประโยชน์ต่อบิดามารดาในการส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัยอย่างเหมาะสมแล้ว ครู ผู้ปกครอง และผู้นำชุมชนยังสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้เช่นกัน ในแง่ของการร่วมกันส่งเสริมการเล่นของเด็กโดยตรงโดยการจัดหาของเล่น จัดสภาพแวดล้อมการเล่น ร่วมกิจกรรมการเล่นที่เหมาะสมกับเพศ วัยของเด็ก ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวของเด็ก นอกจากนี้ผู้ปกครองอาจมีส่วนร่วมกับครู ในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพ และจัดหาสิ่งที่จะช่วยอำนวยความสะดวกต่อระบบการเรียนการสอน เช่น ด้านการใช้เทคโนโลยี ได้แก่ โทรทัศน์เพื่อการศึกษา คอมพิวเตอร์ วิดีโอเกม เข้ามาช่วยในการเรียนการสอนของเด็กปฐมวัย เพื่อช่วยกันส่งเสริมเด็กมีกิจกรรมการเล่นที่เหมาะสม ช่วยให้เด็กมีพัฒนาการที่ดี มีการปรับตัวที่ดี นอกจากนี้ครู ผู้นำชุมชนยังมีบทบาทในการบริหารจัดการพัฒนาระบบการศึกษาให้แก่บิดามารดาและพัฒนาระบบเศรษฐกิจที่ดีให้แก่บิดามารดา เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ ความสามารถที่จะจัดหาของเล่น ให้การส่งเสริมการเล่น และส่งเสริมพัฒนาการแก่เด็กอย่างเหมาะสม ซึ่งจะเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1 เนื่องจากในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อจำกัดในด้านเวลาและการเดินทาง จึงใช้วิธีการส่งแบบสอบถามผ่านอาจารย์ประจำชั้น ทำให้ไม่ได้ติดต่อสัมภาษณ์จากบิดามารดาโดยตรง ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปผู้วิจัยควรนำแบบสอบถามไปสัมภาษณ์จากบิดามารดาด้วยตนเองหรือมีผู้ช่วยในการวิจัย เพื่อสามารถอธิบายข้อคำถามให้บิดามารดาเข้าใจและร่วมมือในการตอบแบบสอบถามมากขึ้น นอกจากนี้ยังสามารถแนะนำหรือให้ความรู้แก่บิดามารดาของเด็กปฐมวัยในการส่งเสริมการเล่นและส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ ได้อีกด้วย

2 จากการเก็บข้อมูลนั้น มีบิดามารดาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแบบสอบถามว่าจำนวนข้อมีมากเกินไป โดยเฉพาะแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ซึ่งมีทั้งหมด 147 ข้อ ทำให้การตอบแบบสอบถามไม่สมบูรณ์ ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปควรได้พิจารณาข้อคิดเห็นนี้ด้วย ผู้วิจัยอาจตัดทอนข้อคำถามบางข้อในแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวแต่ละด้านแต่ให้มีความครอบคลุมเนื้อหา

3 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นและพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยในจังหวัดของแต่ละภาค ที่มีสภาพสังคมเป็นเอกลักษณ์ของตน

4 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาที่มีอาชีพแตกต่างกัน เช่น ครู แพทย์ พยาบาล นักธุรกิจ หรือจากแนตามกลุ่มที่มีความรู้ในการส่งเสริมการเล่นของเด็ก กับกลุ่มที่ไม่มีความรู้ ทั้งนี้เพื่อให้สามารถให้ความรู้หรือหาแนวทางที่เหมาะสมกับแต่ละอาชีพในการสนับสนุนให้บิดามารดาที่มีการส่งเสริมการเล่นของเด็กอย่างเหมาะสม

5 ควรมีการศึกษาเชิงทดลอง โดยให้ความรู้สร้างความเข้าใจในการส่งเสริมการเล่น เช่น การเลือกซื้อของเล่น การจัดกิจกรรมการเล่นให้เหมาะสมตามวัย เป็นต้น และติดตามวัดพฤติกรรมการปรับตัวของเด็ก เพื่อดูว่าการส่งเสริมการเล่นที่ให้นั้น ช่วยพัฒนาการปรับตัวด้านใดของเด็กปฐมวัย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (ม.ป.ป.) การเลี้ยงลูกให้มีความสุขอย่างแท้จริง ใน **รวมบทความส่งเสริมสุขภาพจิตครอบครัวสำหรับหน่วยงานร่วมรณรงค์ส่งเสริมสุขภาพจิตครอบครัว** หน้า 41-43 กรุงเทพฯ กรมสุขภาพจิต
- กรรณิการ์ ธีระสังวร (2545) การศึกษาพัฒนาการภาษาและพัฒนาการความคิดสร้างสรรค์ของเด็กชั้นอนุบาลสถานสงเคราะห์เด็กหญิงบ้านราชวิถีที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นเรื่องจากภาพ ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม (จิตวิทยาพัฒนาการ) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- กรวิภา สรรพกิจจานง (2532) ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการฝึกกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบชี้นำและแบบอิสระ ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม (การศึกษาปฐมวัย) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- กองบรรณาธิการ (2547) เก็บ(ข่าว)มาฝาก หมอชาวบ้าน 26(303) 6
- กัลยา นิมจิตต์ (2545) การศึกษารูปแบบการเล่นนิทานของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง กรุงเทพมหานคร ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม (การศึกษาปฐมวัย) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- กาญจนา แก้วเทพ (2544) ศาสตร์แห่งสื่อและวัฒนธรรมการศึกษา กรุงเทพฯ เอดิสันเพรสโปรดักส์
- กุลวรรณ วิทยาวงศ์รุจิ (2526) ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัวกับการปรับตัว ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม (จิตวิทยาพัฒนาการ) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- ชนิษฐา รุจิโรจน์ (2540, ตุลาคม) คอมพิวเตอร์กับเด็กปฐมวัย วารสารการศึกษาปฐมวัย 1(4) 29-33
- คนศ, ผู้แปล (2534) เล่นกับลูก กรุงเทพฯ เดอะนิวกู๊ป
- จรรยา สุวรรณทัต, และ คนอื่นๆ (2538) รายงานการวิจัยสถานภาพการวิจัยสาขาจิตวิทยาในประเทศไทยระหว่าง พ.ศ. 2516-2535 สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- จารุณี ป้องพาล (2548) ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดากับพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย • ความแตกต่างระหว่างเพศ สารนิพนธ์ กศ.ม (จิตวิทยาพัฒนาการ) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- จิตนาภา วาณิชโรจน์ (2540) การศึกษาเปรียบเทียบพัฒนาการทางสังคมของวัยรุ่นในเขตเมืองและชนบท ใน **จังหวัดพระนครศรีอยุธยา** ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม (จิตวิทยาพัฒนาการ) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- จินตนา เนียมเปีย (2521) พัฒนาการทางภาษาด้านจำนวนถ้อยคำและความซับซ้อนของประโยคของเด็กวัยก่อนเรียน ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม (จิตวิทยาพัฒนาการ) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร

- จิรวรรณ นิสสา (2541) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลของผู้ปกครองและพฤติกรรมการดูแล
โทรทัศน์กับพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย ในเขตการศึกษา 6 ปริญญาโท กศ ม (การศึกษา
ปฐมวัย) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- ฉัตรชุต ธีรปริชา (2537) พัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมในบรรยากาศที่มี
เสียงดนตรีประกอบ ปริญญาโท กศ ม (การศึกษาปฐมวัย) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- เฉลิมพล ต้นสกุล (2522) พัฒนาการทางสติปัญญาและการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าของเด็กก่อนวัยเรียน ในเขตการ
ศึกษา 3 ใน ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา หน้า 27-28 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
แห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี
- ดวงใจ สมานสิน (2539) การเปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนประถมศึกษาระหว่างผู้ที่เล่นวิดีโอเกม
และไม่เล่นวิดีโอเกม วิทยานิพนธ์ ศศ ม (คหกรรมศาสตรศึกษา) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ถ่ายเอกสาร
- ดวงใจ สมานสิน, และ วราภรณ์ ธาระวานิช (2540 กันยายน-ธันวาคม) การเปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าวของ
นักเรียนประถมศึกษาระหว่างผู้ที่เล่นวิดีโอเกมและไม่เล่นวิดีโอเกม วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์ 12(3)
91-96
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2545) เอกสารการประมวลเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย กิจกรรมที่ขาดเสียมิได้ใน
การเสนอเค้าโครงการวิจัย (เอกสารประกอบคำสอน) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- ดวงเดือน ศาสตรภักดิ์ (2535) การเปรียบเทียบทฤษฎีพัฒนาการเด็ก พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ ภาควิชา
จิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ดวงพร สถาปณกุล (2545) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกของเล่นสำหรับเด็กปฐมวัยของผู้ปกครองโรงเรียน
อนุบาลเอกชน กรุงเทพมหานคร ปริญญาโท กศ ม (การศึกษาปฐมวัย) กรุงเทพฯ บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- ถวิล รักชลธิ์ (2526) การศึกษาพัฒนาการทางด้านนิสัยส่วนบุคคลและสังคมของเด็กก่อนวัยเรียนเขตบางกะปิ
ปริญญาโท กศ ม (จิตวิทยาพัฒนาการ) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ถ่ายเอกสาร
- ทศนา เขมมณี (2537, มกราคม-มีนาคม) การเล่นกับการพัฒนาทางสติปัญญาของเด็กไทยในชนบท วารสาร
ครุศาสตร์ 22(3) 25
- เทอดศักดิ์ เดชคง (2545) จากความฉลาดทางอารมณ์สู่สติและปัญญา กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์มติชน
- เทอดศักดิ์ สุมลยศักดิ์ (2542) การเปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียน
วัดสุทธวราราม ที่เล่นและไม่เล่นวิดีโอเกม วิทยานิพนธ์ ศษ ม (เทคโนโลยีการศึกษา) กรุงเทพฯ
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ถ่ายเอกสาร

- ธาริณี มาลัยมาตร (2546, มกราคม) เด็กกับครอบครัวไทยในปัจจุบัน ข่าวสารกรมสุขภาพจิต 10(1) 11
- ธิดารัตน์ คักดีวีระกุล (2544) ทักษะของผู้ปกครองต่อการเรียนคอมพิวเตอร์ของเด็กปฐมวัย ปรินิพนธ์ กศ ม (การศึกษาปฐมวัย) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- นงนุช รวมชนอนุเคราะห์ (2542) เจตคติต่อคอมพิวเตอร์ของครูโรงเรียนปฏิรูปการศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษา จังหวัดหนองบัวลำภู สารนิพนธ์ กศ ม (เทคโนโลยีทางการศึกษา) มหาสารคาม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ถ่ายเอกสาร
- นันทา แทนธานี (2534) การศึกษาตัวแปรบางประการที่มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูและการพัฒนาการของ เด็กก่อนวัยเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ปรินิพนธ์ กศ ม (จิตวิทยาพัฒนาการ) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- นิกิต้า (2545) เล่นเพื่อสมองอัจฉริยะ นิตยสารบันทึกคุณแม่ 8(107) 172
- บุญฤทธิ์ ควรรหาเวช (2545) โทรศัพท์เพื่อการศึกษา (เอกสารประกอบคำสอน) ภาควิชาเทคโนโลยีทางการ ศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- เบญจมาศ วิไล (2544) การส่งเสริมพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ประกอบการประเมินสภาพจริง ปรินิพนธ์ กศ ม (การศึกษาปฐมวัย) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- ประณต คำจิม (2545) เด็กกับพัฒนาการทางด้านสังคม (เอกสารประกอบคำสอน) ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- ประไพจิตร สุขสวัสดิ์ (2535) พัฒนาการด้านการรับรู้ขนาดวัตถุของเด็กวัยก่อนเรียน ปรินิพนธ์ กศ ม (จิตวิทยาพัฒนาการ) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- ประภาพันท์ นิลอรุณ (2525) การเล่นของเด็กก่อนวัยเรียน ใน เครื่องเล่นเพื่อพัฒนาเด็ก หน้า 78-82 พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ คณะอนุกรรมการพัฒนาการเล่นของเด็ก
- ปิยวรรณ วิรัชชัย (2521) การศึกษาความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กและสุขภาพอนามัยของเด็กวัยก่อน เรียน ปรินิพนธ์ กศ ม (สุขศึกษา) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- พงษ์สุดา รัตนมาศมงคล (2533) ทักษะคติของบิดาต่อบทบาทการเป็นบิดาและความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพด้าน การปรับตัวของวัยรุ่น ปรินิพนธ์ กศ ม (จิตวิทยาพัฒนาการ) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2546) กรุงเทพฯ ศิริวัฒนอินเตอร์พรินท์
- พวงทอง นิลยิม (2538) บทบาทของผู้ใหญ่ในครอบครัวในการถ่ายทอดวัฒนธรรมผ่านการเล่นและของเล่น เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพเด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะกรณีบ้านเก่า อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี วิทยา นิพนธ์ สค ม (สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถ่ายเอกสาร

- พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540) **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์** พิมพ์ครั้งที่ 7 สำนักงานทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- พัชรี ผลโยธิน (2540 กุมภาพันธ์) **การเล่นกับภาษาแบบธรรมชาติ** วารสารการศึกษา กทม 20(5) 21-24
- พิศสมัย อรทัย (2540) **การสร้างแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัย ในเขตกรุงเทพมหานคร** ปรินุญานินพนธ์ กศ ม (จิตวิทยาพัฒนาการ) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- (2540) **คู่มือการใช้แบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัย** กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- ภาณี ศุภรัตน์ (2535) **การเล่นของเด็ก** (เอกสารประกอบการสอน) กรุงเทพฯ ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- (2540 มกราคม) **เด็กปฐมวัยในท่ามกลางกระแสความเปลี่ยนแปลง** วารสารการศึกษาปฐมวัย 1(1) 43-51
- ภาณี แสนทวีสุข (2545, กุมภาพันธ์) **เรียนรู้สู่โลกกว้างด้วยการเล่น** วารสารวิชาการ 5(2) 26
- ภาณี อ่อนนาค (2541) **การดัดแปลงแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัว VABS สำหรับเด็กก่อนวัยเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร** ปรินุญานินพนธ์ กศ ม (จิตวิทยาพัฒนาการ) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- ภูมิพลอดุลยเดช, พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว **พระบรมราโชวาท ในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา 5 ธันวาคม พ.ศ. 2546** สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย 4 ธันวาคม 2546 17 00-18 30 น
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2537) **ประมวลสาระชุดวิชาหลักการและแนวคิดทางการปฐมวัยศึกษา** หน่วยที่ 5-8 กรุงเทพฯ บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- มัตยา สงวนสัตย์ (2541, กรกฎาคม-ธันวาคม) **การปลูกฝังความคิดในการวิเคราะห์สื่อของเยาวชนไทย** วารสารวิทยาลัยคริสเตียน. 4(2) 39
- มาลี วิทยา (2520) **การเปลี่ยนแปลงของการละเล่นของเด็กไทยภาคเหนือ กรณีศึกษาจากหมู่บ้านทุ่งแดง ตำบลหนองแมก อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่** ปรินุญานินพนธ์ กศ ม (ภาษาไทย) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- ยัง พิตยาคม, และ สนิทศักดิ์ สนิทศักดิ์ดี (2508) **จิตวิทยาว่าด้วยปัญหาเด็ก** กรุงเทพฯ โอเดียนสโตร์
- เยาวพรรณ ทิมทอง (2535) **การพัฒนาสติปัญญาของเด็กปฐมวัยด้วยเกมการศึกษามิติสัมพันธ์** ปรินุญานินพนธ์ กศ ม (การศึกษาปฐมวัย) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- เยาวลักษณ์ วรรณม่วง (2544) **การศึกษาความสามารถในการจำปัญชนะไทยของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน** ปรินุญานินพนธ์ กศ ม (การศึกษาพิเศษ) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร

- ราตรี ภูวิภาดาบรรณ (2525) ความแตกต่างระหว่างการอบรมเลี้ยงดูระหว่างพ่อแม่ที่มีต่อลักษณะความเป็นผู้นำของเด็กวัยรุ่น. ปรินญาณินพนธ์ กศ ม (จิตวิทยาพัฒนาการ) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- ลักขณา พลอยเลื่อมแสง (2545 พฤษภาคม-สิงหาคม) ผลกระทบของอินเทอร์เน็ตต่อสุขภาพจิตของผู้ใช้ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ วารสารสวนปรง 18 (2) 34-44
- โลกไศภิน(นามแฝง) (2546 2 มิถุนายน) วิดีโอเกมพวกบู้ล้างผลาญให้คุณช่วยในการมองและสังเกตเงาขึ้น
ไทยรัฐ หน้า 7
- วรวณี วิบุลย์สวัสต์ แอนเดอร์สัน (2531) พื้นถิ่นพื้นฐาน กรุงเทพฯ เรือนแก้วการพิมพ์
- วราภรณ์ รักวิชัย (2540) การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย กรุงเทพฯ แสงศิลป์การพิมพ์
- วันเพ็ญ พิศาลพงศ์ (2536) การถ่ายทอดทางสังคมกับพัฒนาการของมนุษย์ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- วันเพ็ญ พิศาลพงศ์, และ คนอื่นๆ (2526) การศึกษาวิธีการอบรมเลี้ยงดู พัฒนาการทางร่างกายและความพร้อมทางการเรียนของเด็กวัยก่อนเรียนในกรุงเทพมหานคร รายงานการวิจัย ฉบับที่29 สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- วาสนา บุญจันทร์ (2539) พฤติกรรมทางสังคมของเด็กระดับก่อนประถมศึกษาที่ได้รับการจัดกิจกรรมเน้นสื่อแบบไทย ปรินญาณินพนธ์ กศ ม (การศึกษาปฐมวัย) กรุงเทพมหานคร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- วาสนา พรหมทอง (2545) การศึกษาการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยด้านการส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกายตามปัจจัยพื้นฐานของผู้ปกครองครอบครัวชาวประมง ปรินญาณินพนธ์ กศ ม (การศึกษาปฐมวัย) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- วิณี ชิตเชิดวงศ์, และ สมประสงค์ ประสงค์เงิน (2530) รายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษาและวิเคราะห์องค์ประกอบทำให้การศึกษาแก่บิดามารดาในการอบรมเลี้ยงดูเด็กวัยก่อนเรียนในจังหวัดชลบุรี ชลบุรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน ถ่ายเอกสาร
- วิภาพร มาพบสุข (2540) จิตวิทยาทั่วไป กรุงเทพฯ ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ
- วิภาวี สติรังกูร (2546) การศึกษาพฤติกรรมการปรับตัวของผู้ป่วยเด็กแรกเกิด-5 ปี ในโรงพยาบาลศิริราช. วิทยานิพนธ์ วท ม (จิตวิทยาคลินิก) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล ถ่ายเอกสาร
- วีรพงศ์ บุญประจักษ์ (2545) การจัดประสบการณ์การเล่นพื้นบ้านไทยที่มีผลต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย ปรินญาณินพนธ์ กศ ม (การศึกษาปฐมวัย) กรุงเทพมหานคร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- ศรัณู ตติยาภิตติ (2544) การศึกษาเจตคติของผู้ปกครองที่มีต่อของเล่น สารนิพนธ์ กศ ม (จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร

- ศรียา วราชน (2546) การศึกษาทักษะการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าและพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยใน
โรงเรียนนานาชาติที่มีพฤติกรรมการใช้คอมพิวเตอร์แตกต่างกัน ปรินุณานิพนธ์ กศ ม (จิตวิทยา
พัฒนาการ) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- ศิริกุล ศศิธริตติชัย (2522) ศึกษาพฤติกรรมพื้นฐานในการช่วยตนเองของเด็กเล็กในชนบทภาคเหนือและภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ ใน ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา หน้า 43-44 กรุงเทพฯ สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี
- ศิรินารถ วัฒนกุล (2537) การศึกษาพฤติกรรมช่วยเหลือตนเองและผู้อื่นของเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองใช้ชุด
ส่งเสริมความรู้แก่ผู้ปกครอง “ร่วมแรง ร่วมใจ สายใยผูกพัน” ปรินุณานิพนธ์ กศ ม (การศึกษา
ปฐมวัย) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- ศิริพร สุวรรณเทศ (2540, มกราคม-ธันวาคม) ชีวิตครอบครัวในยุคที่โลกเปลี่ยนแปลงผัน ศูนย์สุขวิทยาจิต
1(1) 72-73
- ศุภชัย ตันศิริ (2520) การศึกษาเปรียบเทียบพัฒนาการความคิดรวบยอดของเด็กนักเรียนในเมืองและเด็ก
นักเรียนในชนบทในด้านการจำแนกสิ่งของโดยอาศัยสีและรูปร่าง ปรินุณานิพนธ์ กศ ม กรุงเทพฯ
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- สมเกียรติ ทิพย์ทัศน์ (2521) การเปรียบเทียบพัฒนาการเด็กในเมืองและชนบทในเรื่องความคิดในชั้นปฏิบัติการ
ด้านนามธรรมและสิ่งกีดขวางความน่าจะเป็น ปรินุณานิพนธ์ กศ ม (จิตวิทยาพัฒนาการ) กรุงเทพฯ
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- สมชาย บ้านไร่ (2545) ความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินโดยการจั
กิจกรรมการเล่นพื้นบ้านไทย ปรินุณานิพนธ์ กศ ม (การศึกษาพิเศษ) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- สมพร ไตยวงศ์ (2541) การเปรียบเทียบความสามารถทางกลไกของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 2 และ
3 ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตอำเภอเมืองและชนบท จังหวัดสกลนคร. ปรินุณานิพนธ์ กศ ม (พลศึกษา)
กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- สมลักษณ์ สว่างโรจน์ (2539) 52 วิธีเข้าใจลูกวัยรุ่น กรุงเทพฯ รุ่งแสงการพิมพ์
- สมหมาย อภิวันท์คุณากร (2546) ทักษะคิดและพฤติกรรมของผู้ปกครองที่มีต่อของเด็กเล่นประเภทพลาสติก
ในเขตกรุงเทพมหานคร ปรินุณานิพนธ์ บธ ม (การจัดการ) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- สมาน กำเนิด (2520) การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่มีผลต่อการปรับตัวของเด็ก ปรินุณานิพนธ์ กศ ม
(จิตวิทยาพัฒนาการ) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- สมพร สามเตี้ย (2545) พัฒนาการทางการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมโดยการเล่นเก
ภาษา. ปรินุณานิพนธ์ กศ ม (การศึกษาปฐมวัย) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒ ถ่ายเอกสาร

- สายพิน ประสูวรรณ์ (2538) การศึกษาความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ศิลปสร้างสรรค์และการเล่นตามมุมโดยครูสร้างกฎเกณฑ์และเด็กสร้างกฎเกณฑ์ ปรินุญานินพนธ์ กศ ม (การศึกษาปฐมวัย) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- สายวริน จินนุฒิ (2541) การศึกษาบทบาทของบิดา บทบาทของมารดาในฐานะตัวทำนวยพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ในเขตกรุงเทพมหานคร ปรินุญานินพนธ์ กศ ม (จิตวิทยาพัฒนาการ) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- สุชา จันทรเอม (2543) จิตวิทยาเด็ก พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพฯ ไทยวัฒนาพานิช
- สุดาทิพย์ ภูพานิช (2535) การศึกษาการจัดกิจกรรมในวงกลมเป็นกลุ่มย่อย ที่มีต่อความสามารถในการรับรู้และความเข้าใจในทัศนะของผู้อื่นของเด็กปฐมวัย ปรินุญานินพนธ์ กศ ม (การศึกษาปฐมวัย) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- สุดิมา วงศ์วัจนกุล (2546) การศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมปรับตัวของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนนานาชาติและโรงเรียนอนุบาลเอกชน ในกรุงเทพมหานคร ปรินุญานินพนธ์ กศ ม (จิตวิทยาพัฒนาการ) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล (2544) จิตวิทยาการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพฯ ดานสุทธาการพิมพ์
- สุรินทร์ ผลกล้วย (2524) การศึกษาเปรียบเทียบการคิดหาเหตุผลตามหลักตรรกศาสตร์ในชั้นปฏิบัติการด้วยนามธรรมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของเด็กไทยในเมืองและชนบท ปรินุญานินพนธ์ กศ ม (จิตวิทยาพัฒนาการ) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- สุวดี ศรีเลณวัติ (2534) จิตวิทยากับพยาบาลผู้ป่วยเด็ก กรุงเทพฯ ไทยวัฒนาพานิช
- เสาวคนธ์ สาเอี่ยม (2537) การศึกษาความสามารถในการจำแนกประเภทของเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองใช้ชุดส่งเสริมความรู้แก่ผู้ปกครอง “ให้เวลาสักนิด โกลัซิดลูกรัก”. ปรินุญานินพนธ์ กศ ม (การศึกษาปฐมวัย) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- โสฬวรรณ อินทสิทธิ์ (2539) พัฒนาการด้านการรับรู้มิติต่างๆของเด็กอายุ 4-8 ปีจากสิ่งเร้าที่มีหลายมิติ ปรินุญานินพนธ์ กศ ม (จิตวิทยาพัฒนาการ) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- อภิญา กังสนารักษ์ (2530) การศึกษาพัฒนาการทางภาษาด้านจำนวนถ้อยคำและการใช้ประโยคในการสื่อสารของเด็กก่อนวัยเรียนที่อยู่ในสถานสงเคราะห์ของกรมประชาสงเคราะห์และในครอบครัวปกติ ปรินุญานินพนธ์ กศ ม (จิตวิทยาพัฒนาการ) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- อรนุช หลิมประเสริฐ (2520) การศึกษาเปรียบเทียบเด็กในเมืองและชนบทเกี่ยวกับพัฒนาการของสิ่งกบในเรื่องการอนุรักษ์ความยาวและปริมาตรกับการอบรมเลี้ยงดู ปรินุญานินพนธ์ กศ ม (จิตวิทยาพัฒนาการ) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร

อรรณณ นิมิตกุล (2545) ศึกษาการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องการแก้โจทย์ปัญหา การบวกลบ สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับเรียนได้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ปรินญาณินพนธ์ กศ ม (การศึกษาพิเศษ) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร

อัมพร โอตระกูล. (2544) สุขภาพจิต กรุงเทพฯ พิมพ์ดี

อารมณ ทักษิณ (2526) เปรียบเทียบพัฒนาการทางความคิดสร้างสรรค์ของเด็กวัยก่อนเรียนที่มีการเล่นต่างกัน. ปรินญาณินพนธ์ กศ ม (จิตวิทยาพัฒนาการ) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร

อาไพ สุจริตกุล (2525) ความหวังที่เด็กไทยจะได้พัฒนาด้วยเครื่องเล่น ใน เครื่องเล่นเพื่อพัฒนาเด็ก หน้า 3-14 พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ คณะอนุกรรมการพัฒนาการเล่นของเด็ก

Cooper, Sunny (2005) **This is the Learning Theories Web (Online) Available** <http://www.konnections.net/lifecircles/glossary.htm> Retrieved February 14, 2005

Fewell, Rebecca R , Ogura, Tamiko, & Notari-Syverson Angela (1997, Spring) The Relationship Between Play and Communication Skills in Young Children with Down Syndrome **Early Childhood Special Education** (17) 103-118

Hamm, Ellen Mane (2003, November) A Comparative Study of Playfulness in Children With and Without Developmental Disabilities **Pro Quest-Dissertation Abstracts DAI-A** 64/05 p 1598

Hughes, Susan Macdonald (1997 August) The Development of Adaptive Behavior in Typically Development and Special Needs Preschoolers Relationship to Selected Parenting and Child Characteristics **Pro Quest-Dissertation Abstracts DAI-A** 58/02 p 381

Hurlock, E B (1978) **Child Development** 6th ed Tokyo Mc Grew-Hill Book Company

Irvin, Gail Margaret (1989) The Social Behavior of Primary School Children and The Relationship of Preschool Experience versus No Preschool Experience on This Behavior **Dissertation Abstract International AAI** 8922758

Jenvey, Vicki, & Jenvey, Heidi (2000) **Australian Children's Play and Toy Preferences 1989-2000** Australia Monash University copy

Leighton, Fredenc, Lord (19C British pre-Raphaelite) **Development Latent Learning.** (Online) Available <http://notes.utk.edu/bio/greenberg.nsf> Retrieved February 14, 2005

Massey, Marilyn S (1998, October) Early Childhood Violence Prevention **Education Resources Information Center ED** 424032 p 3

- Sigafoos Jeff Roberts-Pennell Donna & Graves Diane (1999 March) Longitudinal Assessment of Play and Adaptive Behavior in Young Children with Developmental Disabilities **Research in Developmental Disability** 20 (2) p 147-161
- Tietz Julie Ann (1998, September) Gender Segregation in Early Childhood A Test of The Play Style Compatibility Hypothesis (Boy Girl) **Pro Quest-Dissertation Abstracts** DAI-B 59/03 p 1395
- Worch Eric Alan (1999, March) Play in Four Species of East African Monkeys Implications for Early Childhood and Elementary Education(Primates) **Pro Quest-Dissertation Abstracts** DAI-A 59/09 p 3527

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

- 1 อาจารย์ดร นิยะดา จิตต์จรัส หัวหน้าภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์
- 2 รองศาสตราจารย์ดร ดวงเดือน ศาสตรภัทร อาจารย์พิเศษประจำภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- 3 อาจารย์กรรณิการ์ สุธสม ประธานบริหารหลักสูตรโปรแกรมการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
- 4 อาจารย์เกรียงจันทร์ สวัสดิชัย อาจารย์ประจำชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนวัดใหม่ช่องลม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
- 5 อาจารย์ผ่องใส ห่อทอง อาจารย์ฝ่ายวิชาการ โรงเรียนบ้านเพี้ยราม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษสุรินทร์ เขต 1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

ที่ ศธ 0519 12/5833

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

17 มิถุนายน 2547

เรื่อง ขออนุญาตเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดคุุฑธาราม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวคำพวง ห่อทอง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาและพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ในเขตกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์” โดยมี อาจารย์ณิยะดา จิตต์จรัส เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้บิดามารดาของเด็กปฐมวัยระดับอนุบาลชั้นปีที่ 1 – 2 เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามการศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาและพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ในเขตกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์ ในระหว่างเดือนมิถุนายน 2547

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตให้ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวคำพวง ห่อทอง ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จีระเชชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-7551316 – 7 มือถือ 01-7094095

ที่ ศธ 0519 12/๙ ๕ ๑ ๔

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

// มิถุนายน 2547

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านเพ็ชราม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวคำพวง ห่อทอง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาและพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ในเขตกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์” โดยมี อาจารย์นิยะดา จิตต์จรัส เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้บิดามารดาของเด็กปฐมวัยระดับอนุบาลชั้นปีที่ 1 – 2 เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามการศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาและพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ในเขตกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์ ในระหว่างเดือนมิถุนายน - กรกฎาคม 2547

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวคำพวง ห่อทอง ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-7551316 – 7 มือถือ 01-7094095

ที่ ศธ 0519 12/๖๖๕๘

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๖๖ กรกฎาคม 2547

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านกันโจรง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวคำพวง ห่อทอง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตพัฒนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาและพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ในเขตกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์” โดยร่ำ อาจารย์ณิยะดา จิตต์จรัส เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในกรณี นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้บิดามารดาของเด็กอนุบาล ชั้นปีที่ 1 – 2 ตอบแบบสอบถามการศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาและพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ในเขตกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์ ในระหว่างเดือนกรกฎาคม - สิงหาคม 2547

จึงเรียนมาเพื่อขอกความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวคำพวง ห่อทอง ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จิระเชษฐกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร 02-664-1000 ต่อ 5618 5731

หมายเหตุ . ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-7551316 – 7 มือถือ 01-7094095

ที่ ศธ 0519 12/๗๖๔

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๖๖ กรกฎาคม 2547

เรื่อง ขออนุญาตเพื่อการศึกษาวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านกันแสง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวคำพวง ห่อทอง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตพัฒนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาและพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ในเขตกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์” โดยมี อาจารย์นิยะดา จิณฺห์วรฺส เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัย โดยขอให้บิดามารดาของเด็กอนุบาล ชั้นปีที่ 1 – 2 ตอบแบบสอบถามการศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาและพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ในเขตกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์ ในระหว่างเดือนกรกฎาคม - สิงหาคม 2547

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตให้ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวคำพวง ห่อทอง ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จิระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร 02-664-1000 ต่อ 5618 5731

หมายเหตุ ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-7551316 – 7 มือถือ 01-7094095

ที่ ศธ 0519 12/๖๖๔๑

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๖๖ กรกฎาคม 2547

เรื่อง ขออนุญาตเพื่อการศึกษาวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโคกเมือง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวคำพวง ห่อทอง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตพัฒนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาและพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ในเขตกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์ โดยมี อาจารย์นิยะดา จิตต์จรัส เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้บิดามารดาของเด็กอนุบาล ชั้นปีที่ 1 – 2 ตอบแบบสอบถามการศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาและพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ในเขตกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์ ในระหว่างเดือนกรกฎาคม - สิงหาคม 2547

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาต ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวคำพวง ห่อทอง ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญศิริ จีระเชชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร 02-664-1000 ต่อ 5618 5731

หมายเหตุ ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-7551316 – 7 มือถือ 01-7094095

ที่ ศธ 0519 12/๗๖๕๖

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒๒ กรกฎาคม 2547

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านท่าสว่าง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวคำพวง ห่อทอง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตพัฒนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาและพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ในเขตกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์” โดยมี อาจารย์นิยะดา จิตต์จรัส เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้บิดามารดาของเด็กอนุบาล ชั้นปีที่ 1 – 2 ตอบแบบสอบถามการศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาและพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ในเขตกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์ ในระหว่างเดือนกรกฎาคม - สิงหาคม 2547

จึงเรียนมาเพื่อขอกความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวคำพวง ห่อทอง ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จิระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร 02-664-1000 คอ 5618 5731

หมายเหตุ ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-7551316 – 7 มือถือ 01-๐94095

ที่ ศธ 0519 12/๗๖๕ /

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๖๖ กรกฎาคม 2547

เรื่อง ขออนุญาตเพื่อการศึกษาวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเมืองสิง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวคำพวง ห่อทอง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตพัฒนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาและพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ในเขตกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์” โดยมี อาจารย์ณิยะดา จิตต์จรัส เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัย โดยขอให้บิดามารดาของเด็กอนุบาล ชั้นปีที่ 1 – 2 ตอบแบบสอบถามการศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาและพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ในเขตกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์ ในระหว่างเดือนกรกฎาคม - สิงหาคม 2547

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตให้ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวคำพวง ห่อทอง ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จิระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร 02-664-1000 ต่อ 5618 5731

หมายเหตุ ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-7551316 – 7 มือถือ 01-7094095

ที่ ศธ 0519 12/๖๖๔๖

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๖๖ กรกฎาคม 2547

เรื่อง ขออนุญาตเพื่อการศึกษาวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านภูมิสี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวคำพวง ห่อทอง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตพัฒนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาและพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ในเขตกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์” โดยมี อาจารย์นิยะดา จิตต์จรัส เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัย โดยขอให้บิดามารดาของเด็กอนุบาล ชั้นปีที่ 1 – 2 ตอบแบบสอบถามการศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาและพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ในเขตกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์ ในระหว่างเดือนกรกฎาคม - สิงหาคม 2547

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตให้ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวคำพวง ห่อทอง ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ . ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-7551316 – 7 มือถือ 01-7094095

ที่ ศธ 0519 12/๒๖๕๔

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๖๖ กรกฎาคม 2547

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านอู่โลก

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวคำพวง ห่อทอง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตพัฒนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาและพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ในเขตกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์” โดยมี อาจารย์นิยะดา จิตต์จรัส เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้บิดามารดาของเด็กอนุบาล ชั้นปีที่ 1 – 2 ตอบแบบสอบถามการศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาและพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ในเขตกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์ ในระหว่างเดือนกรกฎาคม - สิงหาคม 2547

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวคำพวง ห่อทอง ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จีระเชชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ - ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-7551316 - 7 มือถือ 01-7094095

ที่ ศธ 0519 12/๖๖ ๕๕

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๖๖ กรกฎาคม 2547

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนลุ่มระวีวิทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวคำพวง ห่อทอง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตพัฒนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาและพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ในเขตกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์” โดยมี อาจารย์นิยะดา จิตต์จิรัส เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้บิดามารดาของเด็กอนุบาล ชั้นปีที่ 1 - 2 ตอบแบบสอบถามการศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาและพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ในเขตกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์ ในระหว่างเดือนกรกฎาคม - สิงหาคม 2547

จึงเรียนมาเพื่อขอกความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวคำพวง ห่อทอง ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จิระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-7551316 - 7 มือถือ 01-7094095

ที่ ศธ 0519 12/๗ ๖๕๕

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

ร.๖ กรกฎาคม 2547

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองโคง สุรวิทยาคม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวคำพวง ห่อทอง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตพัฒนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาและพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ในเขตกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์” โดยมี อาจารย์ณัฏฐา จิตต์จรัส เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้บิดามารดาของเด็กอนุบาล ชั้นปีที่ 1 – 2 ตอบแบบสอบถามการศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาและพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ในเขตกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์ ในระหว่างเดือนกรกฎาคม - สิงหาคม 2547

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวคำพวง ห่อทอง ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร 02-664-1000 ต่อ 5618 5731

หมายเหตุ ค້องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-7551316 – 7 มือถือ 01-7094095

ที่ ศธ 0519 12/๖๕๕๒

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๕๐ กรกฎาคม 2547

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนคาราคาม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวคำพวง ห่อทอง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตพัฒนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาและพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ในเขตกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์” โดยมี อาจารย์นิยะดา จิตต์จรัส เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้บิดามารดาของเด็กอนุบาล ชั้นปีที่ 1 - 2 ตอบแบบสอบถามการศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาและพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ในเขตกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์ ในระหว่างเดือนกรกฎาคม - สิงหาคม 2547

จึงเรียนมาเพื่อขอกความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวคำพวง ห่อทอง ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ ค້องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-7551316 - 7 มือถือ 01-7094095

ที่ ศธ 0519 12/7 584

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

30 กรกฎาคม 2547

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนพญาไท

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวคำพวง ห่อทอง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตพัฒนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาและพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ในเขตกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์” โดยมี อาจารย์นิยะดา จิตต์จรัส เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้บิดามารดาของเด็กอนุบาล ชั้นปีที่ 1-2 ตอบแบบสอบถามการศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาและพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ในเขตกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์ ในระหว่างเดือนกรกฎาคม - สิงหาคม 2547

จึงเรียนมาเพื่อขอกความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวคำพวง ห่อทอง ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-7551316-7 มือถือ 01-7094095

ที่ ศธ 0519 12/๗ ๕๕ ๕

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

30 กรกฎาคม 2547

เรื่อง ขออนุญาตเพื่อการศึกษาวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดพลับพลาย

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวคำพวง ห่อทอง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตพัฒนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาและพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ในเขตกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์” โดยมี อาจารย์ณัชชา จิตต์จรัส เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัย โดยขอให้บิดามารดาของเด็กอนุบาล ชั้นปีที่ 1-2 ตอบแบบสอบถามการศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาและพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ในเขตกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์ ในระหว่างเดือนกรกฎาคม - สิงหาคม 2547

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตให้ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวคำพวง ห่อทอง ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญศิริ จิระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-7551316-7 มือถือ 01-7094095

ที่ ศธ 0519 12/๗๕๕๔

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

3๐ กรกฎาคม 2547

เรื่อง ขอกวามอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดโบสถ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวคำพวง ห่อทอง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตพัฒนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาและพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ในเขตกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์” โดยมี อาจารย์นิยะดา จิตต์จรัส เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้บิดามารดาของเด็กอนุบาล ชั้นปีที่ 1 – 2 ตอบแบบสอบถามการศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาและพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ในเขตกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์ ในระหว่างเดือนกรกฎาคม - สิงหาคม 2547

จึงเรียนมาเพื่อขอกวามอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวคำพวง ห่อทอง ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จิระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-7551316 – 7 มือถือ 01-7094095

ที่ ศธ 0519 12/๒๕๖ /

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

3๐ กรกฎาคม 2547

เรื่อง ขออนุญาตเพื่อการศึกษาวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนทุ่งมหาเมฆ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวคำพวง ห่อทอง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตพัฒนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาและพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ในเขตกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์” โดยมี อาจารย์นิยะดา จิตต์จรัส เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัย โดยขอให้บิดามารดาของเด็กอนุบาล ชั้นปีที่ 1 – 2 ตอบแบบสอบถาม การศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาและพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ในเขตกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสุรินทร์ ในระหว่างเดือนกรกฎาคม - สิงหาคม 2547

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตให้ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวคำพวง ห่อทอง ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

/๒๕๔๗

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญศิริ จิระเดชากุล)

กณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานกณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-7551316 – 7 มือถือ 01-7094095

ภาคผนวก ค

ค่าสถิติที่ได้จากการทดสอบเครื่องมือ

ตาราง 38 ค่าดัชนีความสอดคล้อง(Index of Consistency) ของแบบสอบถามพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัย (ชุดก่อนนำมาใช้จริง)

พฤติกรรม ส่งเสริมการเล่น	ข้อที่	ลักษณะ ข้อความ	IOC	พฤติกรรม ส่งเสริมการเล่น	ข้อที่	ลักษณะ ข้อความ	IOC
1 ด้านการจัดหาหรือ การเลือกของเล่น	1	เชิงบวก	1 00	2 การจัดสภาพ แวดล้อมในการเล่น	27	เชิงบวก	1 00
	2	เชิงบวก	1 00		28	เชิงลบ	0 80
	3	เชิงบวก	1 00		29	เชิงบวก	1 00
	4	เชิงลบ	1 00		30	เชิงลบ	0 80
	5	เชิงบวก	1 00		31	เชิงลบ	1 00
	6	เชิงลบ	1 00		32	เชิงลบ	0 80
	7	เชิงบวก	0 80		33	เชิงบวก	1 00
	8	เชิงบวก	0 80		34	เชิงบวก	1 00
	9	เชิงลบ	*		35	เชิงบวก	1 00
	10	เชิงบวก	0 80		36	เชิงบวก	1 00
	11	เชิงบวก	1 00		37	เชิงลบ	0 60
	12	เชิงบวก	1 00		38	เชิงบวก	1 00
	13	เชิงบวก	*		39	เชิงบวก	1 00
	14	เชิงบวก	1 00		40	เชิงบวก	0 60
	15	เชิงบวก	*	3 การกำหนดกฎ กติกาในการเล่น	41	เชิงบวก	1 00
	16	เชิงบวก	*		42	เชิงบวก	0 80
	17	เชิงบวก	0 80		43	เชิงบวก	0 60
	18	เชิงบวก	*		44	เชิงบวก	0 60
	19	เชิงบวก	0 80		45	เชิงบวก	1 00
	20	เชิงลบ	*		46	เชิงลบ	0 60
	21	เชิงลบ	*		47	เชิงบวก	0 60
	22	เชิงลบ	*		48	เชิงลบ	1 00
	23	เชิงลบ	0 80		49	เชิงบวก	0 80
	24	เชิงบวก	1 00		50	เชิงลบ	1 00
	25	เชิงบวก	1 00		51	เชิงบวก	1 00
	26	เชิงบวก	0 80		52	เชิงบวก	1 00

ตาราง 38 (ต่อ)

พฤติกรรม ส่งเสริมการเล่น	ข้อที่	ลักษณะ ข้อความ	IOC	พฤติกรรม ส่งเสริมการเล่น	ข้อที่	ลักษณะ ข้อความ	IOC
3 การกำหนดกฎ กติกาในการเล่น(ต่อ)	53	เชิงบวก	1 00		64	เชิงบวก	1 00
	54	เชิงบวก	*		65	เชิงบวก	1 00
	55	เชิงลบ	0 60		66	เชิงบวก	1 00
	56	เชิงบวก	0 60		67	เชิงบวก	1 00
	57	เชิงบวก	1 00		68	เชิงบวก	1 00
	58	เชิงบวก	1 00		69	เชิงบวก	1 00
4 การร่วมกิจกรรม การเล่น	59	เชิงบวก	1 00		70	เชิงบวก	1 00
	60	เชิงบวก	1 00		71	เชิงบวก	1 00
	61	เชิงบวก	1 00		72	เชิงบวก	1 00
	62	เชิงลบ	0 80		73	เชิงบวก	*
	63	เชิงบวก	1 00				

* หมายถึง ข้อคำถามที่สร้างเพิ่มเติมจากข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ภายหลังจากการตรวจความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาแล้ว

ตาราง 39 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมของแบบสอบถามพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัย จากการทดสอบเพื่อพัฒนาเครื่องมือครั้งที่ 1

พฤติกรรมส่งเสริมการเล่น	ข้อที่	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์		การตัดสินใจ
		กรุงเทพมหานคร	สุรินทร์	
1 ด้านการจัดหาหรือเลือกของเล่น	1	4544	6880	คัดเลือกไว้
	2	2610	6392	คัดเลือกไว้
	3	5142	5840	คัดเลือกไว้
	4	- 1428	- 1102	ตัดออก
	5	4070	4997	คัดเลือกไว้
	6	2547	- 0257	ตัดออก
	7	3062	6055	คัดเลือกไว้
	8	2675	6722	ตัดออก *
	9	3022	- 0678	ตัดออก
	10	5280	4887	คัดเลือกไว้
	11	5422	5446	คัดเลือกไว้
	12	4407	6890	คัดเลือกไว้
	13	4359	6601	คัดเลือกไว้
	14	3662	2975	ตัดออก *
	15	5252	3723	คัดเลือกไว้
	16	4740	4535	คัดเลือกไว้
	17	7070	7160	คัดเลือกไว้
	18	6202	4979	คัดเลือกไว้
	19	6104	7181	คัดเลือกไว้
	20	1303	- 3482	ตัดออก
	21	4139	1513	ตัดออก
	22	4076	1407	คัดเลือกไว้ *
	23	4461	2507	คัดเลือกไว้ *
	24	3866	3447	ตัดออก *
	25	3663	7150	คัดเลือกไว้
	26	5098	7034	คัดเลือกไว้

ตาราง 39 (ต่อ)

พฤติกรรมส่งเสริมการเล่น	ข้อที่	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์		การตัดสินใจ
		กรุงเทพมหานคร	สุรินทร์	
2 ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในการเล่น	27	2350	4875	คัดเลือกไว้ *
	28	4904	3678	ตัดออก *
	29	2765	4762	คัดเลือกไว้ *
	30	5519	2291	ตัดออก
	31	4874	2724	คัดเลือกไว้ *
	32	5473	- 0388	ตัดออก
	33	2930	4387	คัดเลือกไว้
	34	4049	5186	คัดเลือกไว้
	35	3767	4342	คัดเลือกไว้
	36	2990	6708	คัดเลือกไว้
	37	2135	- 0810	ตัดออก
	38	3709	5861	คัดเลือกไว้
	39	6293	3138	คัดเลือกไว้
	40	5041	3831	คัดเลือกไว้
3 ด้านการกำหนดกฎกติกาในการเล่น	41	5162	6784	คัดเลือกไว้
	42	1308	6341	ตัดออก
	43	2658	4770	ตัดออก
	44	5345	5533	คัดเลือกไว้
	45	0505	6939	ตัดออก
	46	1398	- 3242	ตัดออก
	47	0763	1827	ตัดออก
	48	- 0615	- 3529	ตัดออก
	49	3799	4330	คัดเลือกไว้
	50	2026	- 0782	ตัดออก
	51	4231	4252	คัดเลือกไว้
	52	5362	7499	คัดเลือกไว้
	53	6063	5193	คัดเลือกไว้

ตาราง 39 (ต่อ)

พฤติกรรมส่งเสริมการเล่น	ข้อที่	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์		การตัดสินใจ
		กรุงเทพมหานคร	สุรินทร์	
3 ด้านการกำหนดกฎกติกาในการเล่น (ต่อ)	54	- 3479	1571	ตัดออก
	55	0469	0992	ตัดออก
	56	0651	1107	ตัดออก
	57	4782	6197	ตัดออก *
	58	7273	6873	คัดเลือกไว้
4 ด้านการร่วมกิจกรรมการเล่น	59	5589	3691	คัดเลือกไว้
	60	7131	6189	ตัดออก *
	61	6380	6898	คัดเลือกไว้
	62	5670	0700	ตัดออก
	63	3283	6869	คัดเลือกไว้
	64	6019	6533	คัดเลือกไว้
	65	6486	6559	คัดเลือกไว้
	66	4078	7037	คัดเลือกไว้
	67	5492	6486	คัดเลือกไว้
	68	5470	- 0514	ตัดออก
	69	5768	6424	คัดเลือกไว้
	70	6872	7088	คัดเลือกไว้
	71	6652	5852	คัดเลือกไว้
	72	5423	6112	ตัดออก *
	73	5060	4939	ตัดออก *
รวม	73 ข้อ	ค่า Alpha = 9356	ค่า Alpha = 9431	ตัดออก 28 ข้อ

* หมายถึง เนื่องจากแบบสอบถามพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัยชุดนี้ ผู้วิจัยและจารุณี ป้องพาล (2548) สร้างขึ้นร่วมกันและใช้เป็นแบบสอบถามชุดเดียวกันในการวิจัย ดังนั้นเกณฑ์ในการคัดเลือกไว้และตัดออก นอกจากอาศัยหลักเกณฑ์ให้ข้อคำถามครอบคลุมตามค่านิยมปฏิบัติการ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ คะแนนรายข้อ มีค่า 30ขึ้นไป ข้อคำถามแต่ละข้อทั้งของผู้วิจัยและจารุณี ควรมีค่าสัมประสิทธิ์ 30 ขึ้นไป และต้องมีความสอดคล้องกัน 3/4 ส่วนของแต่ละข้อคำถาม

ตาราง 40 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมของแบบสอบถามพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของปิตามารดาของเด็กปฐมวัย เมื่อตัดข้อคำถามออกบางข้อ ก่อนที่จะนำไปใช้ในการวิจัย

พฤติกรรมส่งเสริมการเล่น	ข้อที่	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	
		กรุงเทพมหานคร	สุรินทร์
1 ด้านการจัดหาหรือเลือกของเล่น	1	4434	6981
	2	3127	6203
	3	5414	6227
	5	3419	5042
	7	3951	6371
	10	5559	5215
	11	5703	5530
	12	4910	7005
	13	4801	6731
	15	5171	3276
	16	4717	4487
	17	7136	7117
	18	6139	4703
	19	6189	7568
	22	2780	1384
	23	3622	2478
	25	4025	7581
	26	5016	6914
2 ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในการเล่น	27	2854	4564
	29	3029	4935
	31	3518	2169
	33	2971	4148
	34	3931	5370
	35	4104	4589
	36	3407	6584
	38	3992	5830

ตาราง 40 (ต่อ)

พฤติกรรมส่งเสริมการเล่น	ข้อที่	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	
		กรุงเทพมหานคร	สุรินทร์
2 ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในการเล่น (ต่อ)	39	6457	3231
	40	5295	3890
3 ด้านการกำหนดกฎกติกาในการเล่น	41	5091	6756
	44	5386	5468
	49	3506	3849
	51	3917	4138
	52	5388	7672
	53	5755	5010
	58	7613	6785
4 ด้านการร่วมกิจกรรมการเล่น	59	5224	4008
	61	6284	6874
	63	3701	6120
	64	6023	6864
	65	6611	6476
	66	4995	7339
	67	5726	6413
	69	6261	6506
	70	6980	7319
	71	6516	5939
รวม	45 ข้อ	ค่า Alpha = 9379	ค่า Alpha = 9557

ตาราง 41 ค่าดัชนีความสอดคล้อง(Index of Consistency) ของแบบสอบถามพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของ
 บิดามารดาของเด็กปฐมวัย (ชุดที่ใช้เก็บข้อมูลจริง)

พฤติกรรม ส่งเสริมการเล่น	ข้อที่	ลักษณะ ข้อความ	IOC	พฤติกรรม ส่งเสริมการเล่น	ข้อที่	ลักษณะ ข้อความ	IOC
1 ด้านการจัดหาหรือ การเลือกของเล่น	1	เชิงบวก	1 00		24	เชิงบวก	1 00
	2	เชิงบวก	1 00		25	เชิงบวก	1 00
	3	เชิงบวก	1 00		26	เชิงบวก	1 00
	4	เชิงบวก	0 80		27	เชิงบวก	1 00
	5	เชิงบวก	0 80		28	เชิงบวก	0 60
	6	เชิงบวก	1 00	3 การกำหนดกฎ กติกาในการเล่น	29	เชิงบวก	1 00
	7	เชิงบวก	1 00		30	เชิงบวก	0 60
	8	เชิงบวก	1 00		31	เชิงบวก	0 80
	9	เชิงบวก	*		32	เชิงบวก	1 00
	10	เชิงบวก	1 00		33	เชิงบวก	1 00
	11	เชิงบวก	*		34	เชิงบวก	1 00
	12	เชิงบวก	0 80		35	เชิงบวก	1 00
	13	เชิงบวก	*	4 การร่วมกิจกรรม การเล่น	36	เชิงบวก	1 00
	14	เชิงบวก	0 80		37	เชิงบวก	1 00
	15	เชิงลบ	*		38	เชิงบวก	1 00
	16	เชิงลบ	0 80		39	เชิงบวก	1 00
	17	เชิงบวก	1 00		40	เชิงบวก	1 00
	18	เชิงบวก	0 80		41	เชิงบวก	1 00
2 การจัดสภาพ แวดล้อมในการเล่น	19	เชิงบวก	1 00		42	เชิงบวก	1 00
	20	เชิงบวก	1 00		43	เชิงบวก	1 00
	21	เชิงลบ	1 00		44	เชิงบวก	1 00
	22	เชิงบวก	1 00		45	เชิงบวก	1 00
	23	เชิงบวก	1 00				

* หมายถึง ข้อคำถามที่สร้างเพิ่มเติมภายหลังการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญแล้ว

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว
และแบบสอบถามพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาของเด็กปฐมวัย

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

สวัสดีค่ะ ท่านผู้ปกครองที่เคารพ

ดิฉันเป็นนักศึกษาระดับปริญญาโท ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังศึกษาเกี่ยวกับ บทบาทของบิดามารดา ในด้านการส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัย ซึ่งจะส่งผลต่อพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย (ระดับอนุบาล) เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเยาวชนไทยในอนาคต

ในการศึกษาครั้งนี้ ท่านและบุตรของท่านได้รับเลือกเป็นตัวแทนของบิดามารดาและเด็กไทย เพื่อการตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ บทบาทของบิดามารดาในการส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัย และพฤติกรรมการปรับตัวของเด็ก

แบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ตอน แบบสอบถามนี้ต้องการให้ท่านตอบในสิ่งที่ท่านปฏิบัติในฐานะการเป็นบิดามารดาของเด็ก ซึ่งข้อคำถามในแต่ละข้อไม่มีคำตอบถูกหรือผิด คำตอบที่ดีที่สุดคือคำตอบที่ตรงกับพฤติกรรมที่ท่านได้ปฏิบัติจริงมากที่สุดและขอความกรุณาให้ท่านตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ เพราะถ้าตอบไม่สมบูรณ์ข้อมูลนั้นจะไม่สามารถนำมาศึกษาได้

ผู้วิจัยมั่นใจว่าความร่วมมือของท่านครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อระบบการศึกษา การพัฒนาเด็กและสังคมไทย และสุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณท่านที่กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่าให้แก่การวิจัยครั้งนี้

คำพวง ห่อทอง

มศว ประสานมิตร

กรกฎาคม 2547

แบบสอบถาม

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลรายละเอียดส่วนตัวของเด็กและบิดามารดา และการใช้โทรศัพท์ คอมพิวเตอร์ และวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัย

ตอนที่ 2 แบบสอบถามพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาที่มีต่อการเล่นของเด็กปฐมวัย

ตอนที่ 3 แบบสอบถามพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลรายละเอียดส่วนตัวของเด็กและบิดามารดา และการใช้สื่อโทรศัพท์ คอมพิวเตอร์ และวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัย

1 ข้อมูลส่วนตัวของเด็กปฐมวัย

ชื่อ - สกุล

เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

วัน เดือน ปีเกิด อายุ ปี เดือน

ระดับชั้น ☐อนุบาล 1
☐อนุบาล 2

โรงเรียนที่กำลังศึกษา

เขต หรือ อำเภอ

จังหวัด

2 ข้อมูลของบิดา หรือ มารดา

ชื่อ - สกุล

ความสัมพันธ์กับเด็ก ☐ บิดา ☐ มารดา ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ)

ระดับการศึกษาสูงสุด ☐ ประถมศึกษา ☐ มัธยมศึกษา
☐ อนุปริญญา ☐ ปริญญาตรี
☐ สูงกว่าปริญญาตรี

ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวของท่านเป็นอย่างไร

- ☐ ฐานะไม่ดี
- ☐ ฐานะไม่ค่อยดี
- ☐ ฐานะปานกลาง
- ☐ ฐานะดี
- ☐ ฐานะดีมาก

3 ข้อมูลการใช้สื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ และวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัย

3 1 โดยเฉลี่ยลูกของท่านใช้เวลาในการดูโทรทัศน์ ประมาณ

ชั่วโมงต่อสัปดาห์

3 2 โดยเฉลี่ยลูกของท่านใช้เวลาในการใช้คอมพิวเตอร์ ประมาณ

ชั่วโมงต่อสัปดาห์

3 3 โดยเฉลี่ยลูกของท่านใช้เวลาในการเล่นวิดีโอเกม ประมาณ

ชั่วโมงต่อสัปดาห์

วันที่ทำการประเมิน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาที่มีต่อการเล่นของเด็กปฐมวัย

แบบสอบถามนี้ ต้องการให้ท่านตอบเกี่ยวกับสิ่งที่ท่านและภรรยา (หรือสามี) ปฏิบัติในฐานะบิดามารดาของเด็กปฐมวัย (ระดับชั้นอนุบาล) ในด้านการส่งเสริมการเล่นของบุตรของท่าน

วิธีการตอบแบบสอบถาม

ข้อความแต่ละข้อต่อไปนี้ เป็นพฤติกรรมที่บิดาและมารดาปฏิบัติต่อเด็ก โปรดอ่านและตอบคำถามที่ละข้อ โดยขีดเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องใดช่องหนึ่งเพียงช่องเดียวเท่านั้น รายละเอียดมีดังนี้

1 ท่านปฏิบัติตามข้อความดังกล่าวสอดคล้องกับความเป็นจริงมากน้อยเพียงใด โดยเลือกจาก 5 ตัวเลือก คือ ปฏิบัติเป็นประจำ ปฏิบัติบ่อยครั้ง ปฏิบัติบางครั้ง ปฏิบัติน้อยครั้ง และไม่เคยปฏิบัติเลย (ดังตัวอย่างตามตารางข้างล่างนี้)

2 กรุณาตอบทุกข้อ

ตัวอย่าง

ข้อที่	พฤติกรรม	ปฏิบัติ ประจำ	ปฏิบัติ บ่อยครั้ง	ปฏิบัติ บางครั้ง	ปฏิบัติ น้อยครั้ง	ไม่เคย ปฏิบัติ
0	ท่านคอยดูแลและวางอันตรายกของลูกเล่น เช่น ระวังการเล่นของมีคม			✓		
00	ท่านเปิดโอกาสให้ลูกได้เล่นกับเพื่อนในวัยเดียวกัน		✓			
000	ท่านร่วมร้องเพลงกับลูก				✓	
0000	ท่านจัดทำที่เก็บของเล่น เพื่อให้ลูกจัดเก็บของเล่นให้เป็นสัดส่วน		✓			
00 000	ท่านจัดหาของเล่นให้ลูก เช่น สี ดินน้ำมัน ดินสอ กระดาษ เป็นต้น	✓				

แบบสอบถามพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นของบิดามารดาที่มีต่อการเล่นของเด็กปฐมวัย

ข้อที่	ข้อความ	ปฏิบัติ ประจำ	ปฏิบัติ บ่อยครั้ง	ปฏิบัติ บางครั้ง	ปฏิบัติ น้อยครั้ง	ไม่เคย ปฏิบัติเลย
1	ท่านจัดหาของเล่นให้ลูก เช่น สีสี่ ดินน้ำมัน ดินสอ กระดาษ เป็นต้น					
2	ท่านจัดหาสมุดรูปภาพ หรือหนังสือนิทานให้ลูก					
3	ท่านจัดหาของเล่นที่เหมาะสมตามเกณฑ์พัฒนาการหรือวัยของลูก					
4	ท่านจัดหาของเล่นตามความสนใจของลูก					
5	ในการเลือกซื้อของเล่น ท่านคำนึงถึงความปลอดภัย					
6	ท่านนำวัสดุต่าง ๆ มาดัดแปลงเป็นของเล่นให้ลูก					
7	ท่านสอนให้ลูกหัดทำของเล่นง่าย ๆ ด้วยตนเอง เช่น พับกระดาษเป็นรูปต่าง ๆ เป็นต้น					
8	ท่านพยายามเลือกซื้อของเล่นที่เด็กร่วมเล่นได้หลายคน					
9	ท่านเลือกของเล่นชนิดที่ลูกสามารถแบ่งปันให้เพื่อนเล่นได้					
10	ท่านให้ลูกได้เล่นสิ่งของต่างๆ ที่มีความหลากหลาย ทั้งรูปร่าง ขนาด สี วิธีการเล่น เช่น ตุ๊กตารูปร่างต่าง ๆ รถเล่น เป็นต้น					
11	ท่านเลือกซื้อของเล่นที่มีลักษณะเป็นชุด เช่น ชุดเครื่องครัว ชุดเครื่องมือทำสวน ชุดเครื่องมือแพทย์ เป็นต้น					
12	ท่านสนับสนุนให้ลูกประกอบของเล่นด้วยตนเอง เช่น ประกอบรถ ตุ๊กตาดิจิตอลจากเศษผ้า ทำวอลเล่ย์บอล เป็นต้น					
13	ท่านจัดเตรียมของเล่น เช่น แป้ง ดินเหนียว ดินน้ำมัน วัสดุต่างๆ ให้ลูกปั้นเล่นหรือลองสร้างตามจินตนาการของเขา					
14	เมื่อท่านเลือกซื้อของเล่น ท่านคำนึงถึงสภาพร่างกาย และสุขภาพของลูก					
15	ท่านจัดหาของเล่นที่เป็นเม็ดเล็ก ๆ เช่น เมล็ดมะขาม เมล็ดถั่วเขียว เมล็ดลูกปัดเล็ก ๆ ให้ลูกเล่น					

ข้อที่	ข้อความ	ปฏิบัติ ประจำ	ปฏิบัติ บ่อยครั้ง	ปฏิบัติ บางครั้ง	ปฏิบัติ น้อยครั้ง	ไม่เคย ปฏิบัติเลย
16	ท่านจัดหาของเล่นให้ลูก โดยลืมนึกไปว่าลูกสามารถเล่นได้หรือไม่					
17	เมื่อท่านจะซื้อของเล่นให้ลูก ท่านจะดูคอนวาทของเล่นนั้น มีความแข็งแรง ทนทาน คุ่มค่าหรือไม่					
18	ปกติท่านจะเลือกรายการทีวีที่มีสาระประโยชน์และมีเนื้อหาที่ไม่รุนแรง					
19	ท่านเปิดโอกาสให้ลูกได้เล่นกับเพื่อนในวัยเดียวกัน					
20	เมื่อเห็นว่าเด็กเล่นด้วยกันและทะเลาะกันไม่รุนแรง ท่านไม่เข้าไปห้ามปรามทันที จะปล่อยให้ก่อน แต่ก็คอยเฝ้ามองเป็นระยะ					
21	ท่านไม่ให้ลูกของท่านเล่นกับเด็กเพศตรงข้าม					
22	ท่านอนุญาตให้ลูกเล่นกับเพื่อนวัยต่าง ๆ ทั้งรุ่นพี่ และรุ่นน้อง					
23	ท่านคอยดูและระวังอันตรายขณะลูกเล่น เช่น ระวังไม่ให้เล่นของมีคม					
24	ท่านจัดเก็บของมีคมต่าง ๆ เช่น มีด กรรไกร จอบ เสียม ให้พ้นมือลูก					
25	ท่านพาลูกไปเล่นที่สถานที่ที่ลูกชอบและสนุกสนานเมื่อได้ไปเล่น					
26	ท่านพาลูกไปเล่นตามสถานที่ต่าง ๆ เช่น สวนสาธารณะ โรงเรียน สนามเด็กเล่น หรือ สนามกีฬา					
27	ท่านจัดสถานที่ เพื่อให้ลูกได้เล่นอย่างสะดวกและปลอดภัย เช่น มุมระบายสี วาดรูป มุมก่อสร้าง มุมเล่นเกมต่าง ๆ ตลอดจนมุมหนังสือ เป็นต้น					
28	ท่านจัดทำที่เก็บของเล่น เพื่อให้ลูกจัดเก็บของเล่นให้เป็นสัดส่วน					
29	ท่านตกลงกับลูกว่าให้ลูกเก็บของเล่นเข้าที่ หลังจากเลิกเล่นแล้ว เช่น ดินสอสี สมุดภาพ กรรไกร บล็อกไม้ เป็นต้น					

ข้อที่	ข้อความ	ปฏิบัติ ประจำ	ปฏิบัติ บ่อยครั้ง	ปฏิบัติ บางครั้ง	ปฏิบัติ น้อยครั้ง	ไม่เคย ปฏิบัติเลย
30	ท่านตกลงเวลาในการเล่นของลูก ตามที่ท่านคิดว่าเหมาะสม เช่น เมื่อแม่ทำอาหารเสร็จ ลูกต้องเก็บของเล่นเรียบร้อยแล้วเช่นกัน เป็นต้น					
31	ท่านเปิดโอกาสให้ลูกเล่นได้นานกว่าปกติ ในวันหยุดเสาร์ อาทิตย์ หรือหยุดนักขัตฤกษ์					
32	ท่านให้ลูกมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎกติกาการเล่น					
33	เมื่อลูกเล่นตามกติกา ท่านปรบมือและให้คำชมเชย					
34	เมื่อลูกเล่นตามกฎกติกาที่ตกลงไว้ในภายหลังอีก ท่านจะให้รางวัล เช่น ให้สิ่งของที่ลูกอยากได้ เป็นต้น					
35	เมื่อลูกเล่นดิน เล่นทราย จนสกปรกเลอะเทอะมากเกินไปกว่าที่ตกลงไว้ ท่านจะบอกให้ลูกรู้ว่าทำผิดข้อตกลง					
36	ท่านร่วมเล่นสนุกกับลูก					
37	ท่านร่วมร้องเพลงกับลูก					
38	ท่านทำตัวเป็นเพื่อนเล่นของลูก					
39	ท่านสอนลูกถ้าลูกเล่นไม่เป็น เช่น สอนลูกวาดภาพระบายสี เป็นต้น					
40	ท่านพูดคุยและซักถามลูกเกี่ยวกับเรื่องราวในนิทาน					
41	ท่านรับฟังลูกพูดคุยเรื่องราวต่าง ๆ ที่ลูกอยากเล่า					
42	ท่านให้ลูกมีส่วนร่วมตัดสินใจในการเล่น					
43	แม้ว่าท่านมีงานต้องทำ แต่ท่านก็พยายามหาเวลาเล่นกับลูก					
44	ท่านพยายามแบ่งเวลาพาลูกวิ่งเล่น หรือเล่นกีฬาต่าง ๆ เช่น เตะฟุตบอล หรือเล่นขายของ เล่นบพทสมมติ เป็นหมอ พยาบาล ตำรวจ ทหาร เป็นต้น					
45	ท่านสอดแทรกสิ่งที่เป็นสาระขณะดูทีวีกับลูก					

ภาคผนวก จ

แสดงการกระจายข้อมูลของพฤติกรรมการใช้สื่อฯ ของกลุ่มตัวอย่าง

ตาราง 42 คาสถิติพื้นฐานของพฤติกรรมการใช้สื่อฯ ของเด็กปฐมวัย

		การดูโทรทัศน์ (ชั่วโมง/สัปดาห์)	การใช้คอมพิวเตอร์ (ชั่วโมง/สัปดาห์)	การเล่นวิดีโอเกม (ชั่วโมง/สัปดาห์)
N	Valid	522	401	401
	Missing	30	151	151
Minimum		0	0	0
Maximum		55 00	20 00	28 00
Percentiles	33	5 59	0	0
	66	15 00	0	0
	100	55 00	20 00	28 00

ตาราง 43 การกระจายข้อมูลพฤติกรรมการดูโทรทัศน์ของเด็กปฐมวัย

ชั่วโมง/สัปดาห์	จำนวน เด็กปฐมวัย	เปอร์เซ็นต์สะสม ของจำนวน เด็กปฐมวัย	ชั่วโมง/สัปดาห์	จำนวน เด็กปฐมวัย	เปอร์เซ็นต์สะสม ของจำนวน เด็กปฐมวัย
0	1	2	20 00	46	81 2
50	8	1 7	21 00	14	83 9
1 00	37	8 8	22 00	3	84 5
2 00	35	15 5	23 00	1	84 7
3 00	30	21 3	24 00	11	86 8
4 00	29	26 8	25 00	7	88 1
5 00	32	33 0	28 00	10	90 0
6 00	11	35 1	29 00	1	90 2
7 00	45	43 7	30 00	24	94 8
8 00	8	45 2	32 00	1	95 0
9 00	6	46 4	35 00	7	96 4
10 00	49	55 7	36 00	1	96 6
11 00	1	55 9	40 00	5	97 5
12 00	13	58 4	42 00	3	98 1
13 00	2	58 8	45 00	2	98 5
14 00	36	65 7	48 00	1	98 7
15 00	24	70 3	50 00	6	99 8
16 00	5	71 3	55 00	1	100
18 00	6	72 4	รวม	522	100

ตาราง 44 การกระจายข้อมูลพฤติกรรมการใช้คอมพิวเตอร์ของเด็กปฐมวัย

ชั่วโมง/สัปดาห์	จำนวน เด็กปฐมวัย	เปอร์เซ็นต์สะสม	ชั่วโมง/สัปดาห์	จำนวน เด็กปฐมวัย	เปอร์เซ็นต์สะสม
0	284	70.8	7.00	11	96.0
50	1	71.1	8.00	1	96.3
1.00	26	77.6	9.00	1	96.5
2.00	21	82.8	9.10	1	96.8
3.00	18	87.3	10.00	3	97.5
3.50	1	87.5	12.00	2	98.0
4.00	9	89.8	14.00	3	98.8
5.00	13	93.0	15.00	2	99.3
6.00	1	93.3	20.00	3	100
			รวม	401	100

ตาราง 45 การกระจายข้อมูลพฤติกรรมการเล่นวิดีโอเกมของเด็กปฐมวัย

ชั่วโมง/สัปดาห์	จำนวน เด็กปฐมวัย	เปอร์เซ็นต์สะสม	ชั่วโมง/สัปดาห์	จำนวน เด็กปฐมวัย	เปอร์เซ็นต์สะสม
0	310	77.3	7.00	5	96.0
50	1	77.6	8.00	4	97.0
1.00	17	81.8	10.00	3	97.8
2.00	17	86.0	12.00	2	98.3
3.00	12	89.0	14.00	4	99.3
4.00	5	90.3	15.00	1	99.5
5.00	13	93.5	21.00	1	99.8
6.00	5	94.8	28.00	1	100
			รวม	401	100

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวคาวง ห่อทอง
วันเดือนปีเกิด	22 กันยายน 2509
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	1 หมู่ 11 ตำบลท่าสว่าง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ 32000
ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน	พยาบาล
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงพยาบาลหัวใจกรุงเทพ
ประวัติการศึกษา	
พ ศ 2548	การศึกษามหาบัณฑิต(จิตวิทยาพัฒนาการ)
	จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
พ ศ 2532	วิทยาศาสตรบัณฑิต(พยาบาลและผดุงครรภ์ชั้นหนึ่ง)
	จาก มหาวิทยาลัยขอนแก่น
พ ศ 2528	มัธยมศึกษาปีที่ 6
	จาก โรงเรียนสิรินธร จังหวัดสุรินทร์